

**MARTİN LUTHER'İN
UZUN İLMİHÂLİ**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	9
DR. MARTİN LUTHER'İN KISA ÖNSÖZÜ	17
1. BÖLÜM	
ON EMİR	23
2. BÖLÜM	
ELÇİLERİN İMAN İKRARI	107
3. BÖLÜM	
DUA	127
4. BÖLÜM	
VAFTİZ	159
5. BÖLÜM	
SUNAK SAKRAMENT'İ – RAB'BİN SOFRASI	179

UZUN İLMİHÂL

Luther, Kısa İlmihâli'nin önsözünde halkın Müjde'den edindiği özgürlüğü yanlış kullanmasından ötürü hayal kırıklığı yaşadığını dile getirmektedir. Aynı zamanda bu önsözde din adamlarının yaptıkları yanlışlara da odaklanmaktadır. Vaaz verirken ve öğretirken sürekli azla yetinen, hatta kendi dua hayatlarında bile gayretli olmayan ve hele hele Allah'ın Kelamı üzerinde çalışmalarını aksatıp gevşek davranan rahipleri bir hayli eleştirip azarlamaktadır. Luther, her ne kadar böyle bir tavırla ilmihâline başlamış olsa da, esasında endişelerini dile getirirken her zamanki gibi şiddetli davranmaktadır. Özellikle insanların "On Emir, İman İkrarı ve Rab'bin Duası"nı ezberleyip öğrenmeyi çocukça bulmalarına derinden üzülmekte ve bilhassa kendisinin bu metinleri hemen hemen her gün çalışıp düşündüğünü dile getirmektedir. Ve zaten kendi cemaatlerine yeterince eğitim vermeyen din adamlarına siteminin temelinde de bu şiddet yatmaktadır. Aslında Luther'in ifadesine göre Kutsal Yazılar'ı sürekli bir şekilde okuyup çalışmak için insanın birçok nedeni vardır.

ÖNSÖZ

Dr. Martin Luther'den bütün Hristiyanlar'a ama özellikle bütün rahiplere ve vaizlere Hristiyanlığa uygun, yararlı, gerekli bir önsöz ve sadık, ciddi bir teşvik... Her gün rahipler ve vaizler, Kutsal Yazılar'ın tamamının kısa bir özeti ve kısaltılmış hali olan ilmihâl çalışması yapmalıdırlar. Her zaman ilmihâl öğretmelidirler.

(1) İlmihâli her zaman vaaz etmek ve bunun başkalarına öğretilmesini hem arzu etmek hem de rica etmek için nedenlerimiz hiç de az değildir. Zira pek çok rahibin ve vaizin bu konuyu çok ihmal ettiğini, hem görevlerini hem de bunu öğretmeyi hafife aldıklarını üzülerik görüyoruz. Bazıları, harika (!) güzel sanatlar nedeniyle ilmihâli ihmal ederler, “çok daha ‘yüce’ konular diye düşündükleri konulara kafa yorarlar.” Diğerleri ise sadece tembelliklerini ve oburluklarını gözettikleri için ihmal ederler. Bu işte, oburluklarının hatırına rahiplik ve vaizlik yapma durumundadırlar ve sadece bu durumu savunurlar. Papalık döneminde alıştıkları gibi, aldıkları ücreti harcayıp tüketmekten başka yapacak işleri yoktur.

(2) Artık vaaz etmeleri ve öğretmeleri için, birçok yararlı kitapta her şey bol bol, açıkça ve kolayca önlerine konuyor. Aslında bunlar, alışlagelen adlarıyla “Kendi Kendilerini Vaaz Eden Vaazlar”, “Deliksiz Uyuyun”, “Hazır Olun” ve “Mücevher Kutusu”dur. Ne var ki, bu vaizler bu kitapları satın alacak, hatta aldıklarında bile bunlara bakacak, okuyacak kadar Allah indinde dürüst bile

değildirler. Düpedüz utanç verici oburlardır, oburluklarının köleleridirler. Ruhların koruyucusu ve rahipten çok, domuz çobanı ve köpek bakıcı olmaya daha uygundurlar.

(3) Bu rahipler kurallarda belirlenen yedi vakitte yararsız ve sıkıcı dua mırıldanmaktan artık kurtuldular. Bunların yerine her sabah, her öğle ve her akşam ilmihâlden, dua kitabından, Yeni Antlaşma'dan ya da Kutsal Kitap'taki başka bir şeyden sadece bir sayfa okusunlar isterdim. Kendileri ve cemaatlerinin üyeleri için Rab'bin Duası'nı etsinler. O zaman, sayesinde apaçık yüklerden ve sıkıntılardan kurtuldukları Müjde'ye şükrederek onurla cevap verebilirler ve biraz utanç duyabilirlerdi. Zira domuzlar ve köpekler gibi, Müjde'den tembel, ölümcül, utanç verici dünyasal özgürlükten başka bir şey almıyorlar! (4) Halk da Müjde'yi zaten çok hafife alıyor, bu durumda biz gayretle çalışsak da, özel bir başarı gösteremiyoruz. Bu durumda, papalık dönemindeki kadar ihmalcı ve tembel olsaydık ne yapardık?

(5) Bu vaizler bu tembelliğe, güven altında olmanın ve gönül rahatlığının utanç verici kötülüğünü ve gizlice bulaşmasını da ekliyorlar. Başka bir deyişle, birçoğu ilmihâli bir kez okuyup hemen anlayabildikleri yetersiz, sıradan bir eğitim görüyor. Kitabı bir köşeye fırlatıyorlar, tekrar okumaktan utanıyorlar.

(6) Evet, soyluların arasında bile (a) artık rahiplere ve vaizlere hiç ihtiyaç olmadığını, (b) kitaplarda her şeyin bulunduğunu, (c) herkesin bunu kendi başına kolayca öğrenebileceğini söyleyen bazı soytarılar ve cimriler bulunuyor. Bu nedenle, kilise bölgesinin bozulması ve boşalması onlara ağır gelmiyor. Rahiplerin ve vaizlerin endişelenmesine, aç kalmasına ses çıkarmıyorlar, tıpkı biz deli Almanların yapmaya alıştıkları gibi... Zira biz Almanların arasında

çok yüz kızartıcı insanlar olduğu da bir gerçektir ve onlara katlanmalıyız.

(7) Ama kendi adıma ben şunu söylüyorum: Ben de bir ilahiyat doktoruyum ve vaizim; evet, böyle varsayımlarda bulunan gönlü huzur içinde olan bütün insanlar kadar bilgili ve deneyimliyim. Yine de, ilmihâl öğretilen bir çocuktan farklı değilim. Her sabah –ve her vakit bulduğumda– On Emri, İman İkrarı'nı, Rab'bin Duası'nı, Mezmurları ve benzerlerini kelime kelime okuyup söylüyorum. Bunları hâlâ her gün okuyup çalışmalıyım. (8) Yine de ilmihâli istediğim gibi tam öğrenemiyorum. Ancak çocuk ve ilmihâl öğrencisi olarak kalmalıyım, böyle kalmaktan memnunum. Ne var ki, bu kılı kırk yaran titiz adamlar, tek bir okuyuşta bütün ilahiyat doktorlarından daha doktor oluyorlar, her şeyi biliyorlar ve hiçbir şeye ihtiyaçları yok. Bu da, hem görevlerini hem de insanların canlarını küçümsediklerinin kesin bir işaretidir. Aslında Allah'ı ve Kelamı'nı bile küçümsüyorlar. Düşmemeliler. Zaten çok kötü düştüler. Çocuk olmalı ve alfabe öğrenmeliler, ama çoktan büyüdüklerini sanıyorlar [Markos 10:15].

(9) Dolayısıyla, Allah aşkına bu tembel oburlar ya da kibirli kutsallar, hakikatte öyle sandıkları gibi bilgili, öyle büyük ilahiyat doktorları olmadıklarına ikna olsunlar, inansınlar diye yakarıyorum! İlmihâli çok iyi bildiklerini düşünseler bile, onu bölümler halinde öğrenmeyi bitirdiklerini ya da her konuyu çok iyi bildiklerini asla sanmasınlar. Zira ilmihâli mükemmelce bilip anlasalar da (yine de bu, bu yaşamda mümkün değildir), her gün okunduğunda, düşünce ve konuşmada alışkanlık haline getirildiğinde, hâlâ edinilecek pek çok yararı ve meyvesi vardır. Örneğin; böyle okurken, tekrarlararken ve düşünürken Kutsal Ruh mevcuttur. Her zaman yenilik, daha çok ışık ve daha çok Allah'a bağlılık bahşeder. Böylece ilmihâl, Mesih'in Matta

18:20’de, “Nerede iki ya da üç kişi benim adımla toplansa, ben de orada, aralarındayım” diye vaat ettiği gibi, her gün daha çok sevilir, daha iyi anlaşılır.

(10) Ayrıca ilmihâl çalışmak Şeytan’a, dünyaya, benliğe ve bütün kötü düşüncelere karşı en etkili yardımcıdır. Tıpkı birinci Mezmur’da Allah’ın yasasını sabah akşam derin derin düşünen insanlara ne mutlu diye duyurulduğu gibi [Mezmur 1:2], Allah’ın Kelamı’yla meşgul olmaya, ondan söz etmeye ve onun üzerinde derin derin düşünmeye yardım eder. Şeytan’ı kovmak için, Allah’ın emirleriyle ve sözleriyle meşgul olmaktan, bunları konuşmaktan, ezgi olarak söylemekten ya da düşünmekten daha iyi buhur ya da başka bir geri püskürtücü kesinlikle bulamazsınız [Koloseliler 3:16]. Zira gerçekten de bu, Şeytan’ın kaçtığı ve kovulabildiği hakiki “kutsal su”, hakiki “kutsal işaret”tir [Yakup 4:7].

(11) Bunu yaptığınızda Şeytan’ı ve kötü düşünceleri kovmaktan başka hiçbir kazancınız ve meyveniz olmasa da, artık sadece bu nedenle bunları mutlulukla okuyabilir, konuşabilir, düşünebilir ve bunlardan yararlanabilirsiniz. Zira Şeytan Allah’ın Kelamı’nı dinleyemez, yani buna dayanamaz. Allah’ın Kelamı, örneğin; Berne’li Dietrich’in¹ öyküsündeki gibi, öbür aptalca mırıltılara benzemez. Ama Aziz Pavlus’un Romalılara Mektup 1:16’da dediği gibi o, “Allah’ın gücüdür”. Evet, gerçekten de o, Şeytan’a büyük bir acı, bize ise ölçsüz güç veren, teselli ve yardım eden Allah’ın Kelamı’dır.

¹ Berne’li Dietrich: (yakl. 454-526). İtalya’yı fetheden Ostrogot kralı Büyük Theodoric’in Tötonların destanlarındaki adı. (Paul Timothy McCain (der.), *Concordia, The Lutheran Confessions*, Saint Louis (Missouri): Concordia Publishing House, 2006², s. 686.)

(12) Fazla söze ne gerek var? Allah'ın Kelamı'nın verdiği kazançların ve meyvelerin listesini çıkarsam yeterince kâğıdı ve zamanı nerede bulurum? Şeytan'a bin kurnazlığın ustası denir. Ancak bu bin kurnazlığın ustasını kovan ve bütün kurnazlıklarını, bütün gücünü sonuçsuz bırakan Allah'ın Kelamı'na ne diyeceğiz? (13) Kelam gerçekten de yüz bini aşkın kurnazlığın ustası olmalıdır. Böyle bir kudreti, yararı, gücü ve meyveyi –özellikle rahip ve vaiz olduğumuzu iddia eden bizler– kolayca küçümseyecek miyiz? Bunu yaparsak, yiyelim diye bize hiçbir şeyin verilmemesiyle kalmayız, kovuluruz, köpeklerle birlikte eziyet edilirdik, dışkı yağmuruna tutuluruz. Günlük ekmeğimize ihtiyacımız olduğu gibi, her gün bütün buna ihtiyaç duymakla kalmayız, bin kurnazlığın ustası olan Şeytan'ın her gün sonu gelmeyen saldırıları ve pusuya yatması karşısında da ilmi hâlden her gün yararlanmalıyız [1. Petrus 5:8].

(14) Bu nedenler bizi her gün ilmi hâle okumaya teşvik etmiyorsa, sadece Allah'ın emrinin bizi iyice yükümlü tuttuğunu anlamalıyız. Yasanın Tekrarı 6:6-8'de Allah, evinizde otururken, yolda yürürken, yatarken, kalkarken kurallarını her zaman derin derin düşünmemizi ciddi şekilde emrediyor. Bunlar her zaman bir belirti ve işaret olarak gözümüzün önünde, elimizde olmalıdır. Açıkçası Allah, bir amacı olmadan ciddi şekilde bunu istemez, emretmez. Zira Allah, Şeytan'ın sürekli gözü dönmüş saldırıları ve ayartmaları kadar bizim tehlikede olduğumuzu ve ihtiyacımızı da bilir. Bizi uyarmak, donatmak ve Şeytan'ın ateşli oklarına karşı iyi bir zırhla [Efesliler 6:10-17] ve onların kötülük bulaştırmasına ve ayartmasına karşı da iyi bir ilaçla korumak ister.

(15) Ah, biz ne kadar deli, anlamsız, aptallarız! Şeytan gibi bu kadar güçlü düşmanların arasında yaşamamız ve

barınmamız gerekirken bile, silahlarımızı ve savunmamızı küçümsüyoruz [2. Korintliler 10:4], bunlara bakmayacak, bunları düşünmeyecek kadar tembeliz!

(16) Her gün ilmihâl okumak, çalışmak istemeyen bu kadar gururlu, kibirli kutsallar başka ne yapıyorlar? Allah'ın bütün kutsalları, melekleri, peygamberleri, elçileri ve bütün Hristiyanlar'ının yanı sıra Allah'tan da çok daha bilgili olduklarını düşünüyorlar. Allah bunları her gün öğretmekten utanmıyor. O, öğretecek daha iyi başka bir şey bilmez. Her zaman aynı şeyi öğretmeye devam eder, yeni ya da farklı bir şeye başlamaz. Bütün azizler öğrenecek daha iyi ya da daha farklı hiçbir şey bilmezler, ilmihâl öğrenmeyi bitiremezler. İlmihâli bir kez okusaydık ya da dinleseydik iyice öğreneceğimizi ve artık daha fazla okuyup öğrenmeye ihtiyacımızın olmayacağını düşünen bütün insanların en hoşu biz değil miyiz? Allah'ın öğretmeyi bitiremediği şeyi biz bir saatte öğrenmeyi bitiremez miyiz(!)? Allah bunu dünyanın başlangıcından sonuna kadar öğretmekle meşgul. Bütün kutsallarla birlikte bütün peygamberler bunu öğrenmeye uğraşmışlar, her zaman öğrenci kalmışlardır ve kalmaya da devam etmelidirler.

(17) On Emri mükemmelce bilen bütün Kutsal Yazılar'ı bilmesi gerektiği doğru olmalıdır [Matta 7:12]. Böylece o kişi, her durumda ve her konuda akıl verebilir, teselli edebilir, yargıya varabilir ve hem ruhsal hem dünyasal konularda karar verebilir. Böyle bir kişi bütün öğretilerin, bütün malvarlıklarının, ruhların, yasaların ve dünyada başka ne varsa onun hakkında karar verecek nitelikte olmalıdır [1. Korintliler 6:2-3]. Aslında başından sonuna kadar Mezmurlar Kitabı, Birinci Emri düşünmek ve alıştırmaktan başka nedir? Bu tembel "oburların" ve kibirli ruhların Kutsal Yazılar'ın tamamı şöyle dursun, tek bir mezmuru bile anlamadıklarını aslında artık biliyorum. Yine de

bütün Kutsal Yazılar'ın kısa ve öz bir özeti olan ilmihâli biliyormuş, küçümsüyormuş gibi davranıyorlar

(19) Dolayısıyla bütün Hristiyanlar'dan, özellikle de rahipler ve vaizlerden tekrar rica ediyorum, hemen ilahiyat doktoru olduklarını düşünmesinler, her şeyi bildiklerini hayal etmesinler, çünkü hayal, küçültülmemiş bir elbise gibi onların ölçülerine uymayacaktır. Bunun yerine her gün bunları çalışırken alıştırmalar yapsınlar, bunlardan sürekli yararlansınlar. Dahası gönül rahatlığının zehirli bulaşıcılığına ve boş hayallere karşı büyük dikkat ve gayretle korunsunlar ama ilmihâli düzenli okumaya, öğrenmeye, ölçüp biçmeye ve üzerinde düşünmeye devam etsinler. Şeytan'ı ölümüne öğrettiklerinden emin olsunlar. Eğer Allah'tan ve bütün kutsallarından daha bilgili olduklarını düşünmüyorsa öğrenmeye devam etsinler!

(20) Böyle gayret ederlerse meyve alacaklarını ve Allah'ın onları mükemmel insanlar yapacağını vaat ediyorum –kendileri de bunu görecekler. Ne kadar uzun zaman ve ne kadar çok ilmihâl çalışırlarsa o kadar az bildiklerini ve öğrenecek o kadar çok şey bulduklarını zamanla kabul edecekler. Büyük bolluk ve gönül ferahlığı nedeniyle şimdi dayanamadıkları şeyde ancak bundan sonra aç ve susuz insanlar gibi hoş bir lezzet alacaklar. Allah bu amaçla onlara lütufta bulunsun! Amin.

DR. MARTİN LUTHER’İN KISA ÖNSÖZÜ

Not: Luther’in, kısa ve uzun ilmi-hâllerinin sadece “kilise kitapları” değil, daha çok, herkesin evinde kullanabileceği “ev kitapları” olmasını istediğini gözden kaçırmamalıyız. Aslında Luther, On Emri, İman İkrarı’nı, Rab’bin Duası’nı ezbere bilmeyenlerin Rab’bin Sofrası’na kabul edilmemesini öne sürmektedir. Ve bu metinlerin kelime kelime ezberden okunabilecek derecede öğrenilmesi gereken metinler olduğu konusunda çok nettir. Bütün bunlarla birlikte Luther, halkın verilen vaazların içindeki öğretilerin anlaşılması konusunda da hassas davranmakta, bunun için rahip ve vaizlerin oldukça net, basit ve anlaşılabilir bir dilde konuşup öğretmeleri konusuna da büyük önem vermektedir:

(1) Bu tür vaazlar çocukların ve halkın anlayacağı bir düzeyde hazırlanmalı ve verilmelidir. Hatta bu nedenle ilkçağlardaki eski Yunanca ifadesiyle “*katekhismos*” kelimesi çocuklar için ders anlamına gelmektedir. (2) Bu derste her Hristiyan’ın bilmesi gerekenler öğretilmektedir. Bundan dolayı o dönemde de bu ilmi-hâli bilmeyen biri asla Hristiyan sayılmaz ve zanaatının kurallarını, âdetlerini anlamayan bir teknisyenin dışlanması gibi, hiçbir Sakrament’e kabul edilemezdi. (3) Bu nedenle gençlerin, ilmi-hâlin yani çocuklar için dersin bölümlerini iyi ve su gibi öğrenmelerini, bunları gayretle uygulamalarını ve bu bölümlerle meşgul olmalarını sağlamalıyız.

(4) Dolayısıyla her aile babasının görevi, çocuklarına ve uşaklarına en az haftada bir soru sorup sınav yapmak ve ilmihâlden ne bildiklerini ya da ne öğrendiklerini görmektir. İlmihâli bilmiyorlarsa tam olarak öğretmeye devam etmelidirler. (5). Zira bir zamanlar –aslında şimdi de bunu her gün görmemiz mümkündür– bu öğretilenleri hiç bilmeyen ve hiçbir zaman bu konuda kendilerini geliştirme konusunda bir adım bile ilerlemeyen kaba saba birçok yaşlı insanın bulunduğunu iyi hatırlıyorum. Rab’bin Sofrası’na gelen insanların çocuklardan ve henüz yeni mezun olmuş bazı öğrencilerden daha fazlasını bilmeleri ve Hristiyan öğretisini bir bütün olarak daha iyi anlamaları gerekirken ne yazık ki, hâlâ Vaftiz’e ya da Rab’bin Sofrası’na anlamadan gidip durmakta ve Hristiyanlar’a ait olan her şeyden istifade etmeye devam etmektedirler. (6) Aslında halkın “ilk üç bölümü” bilmesi bizim için yeterlidir. Fakat ne yazık ki, Hristiyan ismiyle anılan ve böyle olmak isteyen gençler de yaşlılar da bu üç bölümü dahi anlayabilecek bir düzeye gelinceye kadar bir eğitime tabi tutulmadıkları gibi, anlayabildikleri kadarıyla da bu üç bölümü yerli yerinde uygulayabilecek bir durumda değillerdir. Bu bölümler şunlardır:

BİR: ALLAH’IN ON EMRİ

- (1) 1. Allah’tan başka ilahın olmayacak.
- (2) 2. Allah’ın adını boş yere ağzına almayacaksın.
- (3) 3. Şabat Günü’nü kutsal sayarak anımsayacaksın.
- (4) 4. Annene babana saygı göstereceksin.
- (5) 5. Adam öldürmeyeceksin.
- (6) 6. Zina etmeyeceksin.
- (7) 7. Çalmayacaksın.
- (8) 8. Komşuna karşı yalan yere tanıklık etmeyeceksin.

(9) 9. Komşunun evine göz dikmeyeceksin.

(10) 10. Komşunun karısına, erkek ve kadın hizmetçisine, öküzüne, eşeğine, hiçbir şeyine göz dikmeyeceksin.

İKİ: EN ÖNEMLİ İMAN AKİDELERİMİZ

(11) 1. Allah'a, bütün güçlere egemen olan Baba'ya, yerin ve göğün Yaratıcısı'na inanıyorum.

(12) 2. Allah'ın biricik Oğlu'na, Rab'bimiz İsa Mesih'e inanıyorum. İsa, Kutsal Ruh aracılığıyla gebe kalan bakire Meryem'den doğdu. Vali Pontius Pilatus'un döneminde acı çekti, çarmıha gerildi, öldü ve gömüldü. Ölüler diyarına indi. Üçüncü gün dirildi. Göklere yükseldi. Şimdi Allah'ın, bütün güçlere egemen olan Baba'nın sağında oturuyor. Bir gün tekrar gelip ölü ve dirileri yargılayacak.

(13) 3. Kutsal Ruh'a inanıyorum. Bir tek kutsal ve evrensel Hristiyan Kilisesi'nin ve kutsalların birliğinin var olduğunu kabul ediyorum, günahlarımın bağışlanmasına güvenip bedenim dirilmesini ve sonsuz yaşamı bekliyorum. Amin.

ÜÇ: MESİH'İN ÖĞRETTİĞİ DUA YA DA "BABAMIZ"

(14) Ey göklerdeki Babamız,

1. Adın kutsal olsun,
2. Egemenliğin gelsin,
3. Gökte olduğu gibi yeryüzünde de Senin iraden olsun.
4. Gündelik ekmeğimizi bize bugün ver.
5. Bize karşı suç işleyenleri nasıl bağışladıkça, Sen de bizi bağışla.
6. Bizi denenmelere sokma.

7. Bizi kötülükten kurtar. Çünkü egemenlik, güç ve yücelik sonsuzlara dek Senindir. Amin.

(15) Bunlar, Hristiyan öğretisinin, öğrenilip kelimesi kelimesine tekrar edilmesi gereken en gerekli bölümleridir.

(16) Çocuklarımız her gün sabah kalktıklarında, yemeğe oturduklarında, gece yatmaya gittiklerinde bunları ezbere okumalıdır. Bunları tekrar edinceye kadar onlara yiyecek içecek verilmemelidir. (17) Aynı şekilde her aile reisi ev halkına, uşaklarına ve hizmetçilerine aynısını yapmakla yükümlüdür. Bunları bilmiyorlarsa ya da öğrenmek istemiyorlarsa onları evinde tutmamalıdır. (18) Bunları öğrenmek istemeyecek kadar kaba saba ve kural tanımaz birine hoşgörü gösterilmez. Zira Kutsal Yazılar'da bulunan her şey kısa, basit ve açık kelimelerle bu üç bölümde yer almaktadır. (19) Zira kutsal babalar ya da elçiler (bunları ilk öğreten her kimse) öğretiyi, yaşamı, bilgeliği ve Hristiyanlık yaşamını böyle özetlemiştir. Bu bölümler konuşur, öğretir ve bunlara odaklanır.

(20) Şimdi, bu üç bölüm anlaşıldığında, Mesih'in tesis ettiği Sakramentlerimiz konusunda da neler söyleneceği bilinmelidir: Bu sakramentler Vaftiz, Mesih'in kutsal kanı ve bedenidir. Mesih öğrencilerine veda edip onları gönderdiğinde, Matta'nın [28:19-20] ve Markos'un [16: 15-16] Müjde'lerinin sonuna yazdıkları metinleri bilmelidirler.

(21) VAFTİZ

Gidin, bütün ulusları öğrencilerim olarak yetiştirin; bunu onları Baba, Oğul ve Kutsal Ruh'un adıyla vaftiz ederek yapacaksınız [Matta 28:19].*

* Matta 28:19, Grekçeden birebir çeviri (çev. n.).

İman edip vaftiz olan kurtulacak, iman etmeyen ise hüküm giyecek [Markos 16:16]

(22) Basit bir insanın Kutsal Yazılar'dan Vaftizi öğrenmesi için bu yeterlidir. Kısacası, aynı şekilde Aziz Pavlus'un diğer sakrament hakkındaki metnini de [1. Korintliler 11:23-26] basit kelimelerle bilmelidirler.

SAKRAMENT

(23) Yemek sırasında İsa eline ekmek aldı, şükredip ekmeği böldü ve öğrencilerine verdi. "Alın, yiyin" dedi, "Bu benim bedenimdir."

Sonra bir kâse alıp şükretti ve bunu öğrencilerine vererek, "Hepiniz bundan için" dedi. "Çünkü bu benim kanımdır, günahların bağışlanması için birçokları uğruna akıtılan antlaşma kanıdır."

(24) Bu durumda Hristiyan öğretisinin toplam beş bölümü vardır. Bunlar her zaman öğretilmelidir, çocukların öğrenmesi gerekmektedir. Bunların kelimesi kelimesine ezbere okunduğunu duymalısınız. Zira gençlerin bunları yalnızca vaazda öğrenip akıllarında tutacakları fikrine güvenmemelisiniz. (25) Bu bölümler iyi öğrenildiğinde, gençlerin önüne, ilmihâlin bu bölümlerinin yazıldığı bazı mezmurları ya da ilahileri de koyarak, bunları tamamlayıp pekiştirebilirsiniz. Gençleri bu yolla Kutsal Yazılar'a yönlendirin, her gün ilerleme kaydetmelerini sağlayın.

(26) Ne var ki, onların bu bölümleri sadece kelimelere göre anlayıp ezbere okumak da onlar için yeterli değildir. Gençlerin, özellikle ilmihâle ayrılmış zamanlarda vaaza gitmeleri de sağlanmalıdır. O zaman bunun açıklamasını dinleyebilirler, her bölümün içeriğini anlayabilirler, öyle

ki, dinledikleri şekilde ezbere okuyabilirler. O zaman sorulduğunda doğru cevap verebilirler, böylece vaaz yararsız ve meyvesiz kalmasın. (27) Zira ilmihâl vaaz ederken bu kadar gayret etmemizin nedeni, çok defa ilmihâli gençlere ağır ve zekice değil, kısaca ve en basit şekilde öğretebilmektir. Böylece zihinde kolayca yer eder, hafızada kalır.

(28) Bu nedenle şimdi yukarıda söz edilen akideleri tek tek ele alacağız, bu konuda gerekli olanlardan mümkün olduğunca en basit şekilde söz edeceğiz.

1. BÖLÜM

ON EMİR

BİRİNCİ EMİR

Not: Luther, gerçek Allah'ı bilmenin, güvenmenin, inanmanın ve hiçbir şeyi O'nun yerine koymamanın ne kadar önemli olduğunu vurguladığı birinci emrin açıklamasına ilmihâlin diğer bölümlerinden daha çok yer vermektedir. Luther, bu emre itaat edilmesinin diğer emirlere de itaati getireceğine yürekten inanıyordu. Ve aynı zamanda Allah'la doğru ilişkinin, insan kardeşlerimizle de doğru ilişkinin temeli olduğunun üzerinde duruyordu.

Allah'tan başka ilahın olmayacak.

(1) Bu, şu demektir: Sadece ben senin Allah'ın olacağım. Bu ne demektir ve nasıl anlaşılmalıdır? İnsanın bir Allah'ı olması ne demektir? Ya da Allah nedir? (2) Cevap: O, bütün iyiliği kendisinden beklediğimiz ve her sıkıntımızda sığındığımız Allah demektir. Dolayısıyla bir insanın Allah'ının olması, bütün yüreğiyle O'na güvenmesinden ve inanmasından başka bir şey değildir. (3) Yürekten iman edilip güvenildiğinde hem Allah'ın hem de bir putun oluş-

turabileceğini sık sık dile getiriyorum. İmanınız ve güveniniz doğruysa o zaman yüreğe taşıdığınız tanrınız da doğrudur. Öte yandan, güveniniz asılsız ve yanlışsa o zaman tanrınız hakiki Allah olmayacaktır. Zira bu ikisi, iman ve Allah kavramları birbirine bağlı olan kavramlardır [İbraniler 11:6]. Şimdi diyorum ki, neye yürekten bağlanırsanız ve neye güvenirseniz aslında sizin tanrınız odur.

(4) Bu emrin amacı, hakiki Allah'a dayanan ve sadece O'na bağlanan yüreğin hakiki imanını ve güvenini talep etmektir. Bu, "sadece Benim senin tanrın olmama izin vermeye, başka birini asla aramamaya özen göster" demeye benzer. Başka bir deyişle, "Hangi iyilikten yoksun kalırsan, Benden bekle. Bunun için Bana güven. Her ne zaman felakete ve sıkıntıya uğrarsan, Bana yaklaş, Bana bağlan. Ben, evet, Ben sana yeterince veririm ve her ihtiyacını karşılamaya yardım ederim. Ne var ki, sen yüreğinin başka bir şeye bağlanmasına ve güvenmesine izin verme."

(5) Bu noktayı daha net açıklamalıyım. Bu, sıradan olumsuz örneklerle anlaşılabilir, görülebilir. Pek çok kişi parası ve malvarlığı varsa Allah'ının ve her şeyinin bol bol olduğunu düşünür. Başka bir şeyi umursamayacak kadar kesinlik ve cesaretle bunlara güvenir, bunlarla övünür. (6) Böyle bir kişinin bir tanrısı vardır. Onun adı da, bütün yüreğiyle bağlandığı "Mamon"dur (yani para ve malvarlığı [Matta 6:24]). (7) Yeryüzündeki en yaygın put budur. Parası ve malvarlığı olan biri kendini güvende hisseder [Luka 12:16-21], Cennet'te oturuyormuş gibi neşeli ve korkusuzdur. (8) Öte yandan, hiç parası olmayan biri Allah'ı hiç bilmiyormuş gibi kuşku içinde ve umutsuzdur. (9) Zira Mamon'dan yoksun kaldığında keyfi yerinde olan, ne üzülen ne de şikâyet eden çok az insan bulunabilir. Bu para sevgisi ta mezara kadar doğamıza yapışıp kalır.

(10) Demek ki, her kim büyük becerisine, sağduyusuna, gücüne, inayetine, arkadaşlarına ve onuruna güvenip bunlarla övünürse onun da bir Allah'ı vardır. Ancak bu hakiki ve tek olan Allah değildir. İnsanların bu malvarlıkları nedeniyle ne kadar kibirli, güvende ve gururlu, bu malvarlıkları artık olmadığına ya da ellerinden alındığında ise ne kadar umutsuz olduklarını gördüğümüzde bu hakikat yeniden ortaya çıkar. Bu nedenle, “insanın bir tanrısının olmasının” başlıca açıklamasının, yüreğin tamamıyla güvendiği şeyle ilgili olduğunu tekrar ediyorum.

(11) Ayrıca şimdiye kadar papalığın yönetiminde yaşadığımız ve yaptığımız düşüncesizliği göz önüne alın. Birinin dışı ağrısı oruç tutup Azize Apollonia'ya² saygı gösteriyordu. Biri yangından korksa Aziz Laurentius'u³ kendine yardımcı seçerdi. Biri hıyarçıklı vebadan korku ve endişe duysa Aziz Sebastian'a⁴ ya da Aziz Rochio'ya⁵

² Azize Apollonia: (ölm. yakl. 248). Dövülerek dişleri dökülen erken dönem Hristiyan şehidi. Diş sorunlarında ondan yardım istenirdi. (Paul Timothy McCain (der.), *Concordia, The Lutheran Confessions*, Saint Louis (Missouri): Concordia Publishing House, 2006², s. 679.)

³ Aziz Laurentius: Üçüncü yüzyılda yaşamıştır. Roma'da diyakon; şehit. Reformcular ondan yaptığı işlere güvenmeyen bir aziz örneği olarak söz ederlerdi (Paul Timothy McCain (der.), *Concordia, The Lutheran Confessions*, Saint Louis (Missouri): Concordia Publishing House, 2006², s. 695.)

⁴ Aziz Sebastian: Üçüncü yüzyılda yaşamıştır. Büyük olasılıkla İtalya'nın Milano kentinde doğdu. Geleneğe göre, Roma İmparatoru Diokletianus döneminde (3. yüzyılın sonuna doğru) öldürülünceye kadar dövülmek yerine, oklarla şehit edilmiş. Subay olduğu söylenir. (Paul Timothy McCain (der.), *Concordia, The Lutheran Confessions*, Saint Louis (Missouri): Concordia Publishing House, 2006², s. 706.)

yemin ederdi. Herkesin kendi azizini seçtiği, ona taptığı, sıkıntıdayken onu yardıma çağırdığı böyle sayılamayacak kadar çok nefret edilmesi gereken putperestlik vardı. (12) Ve bu kötü duruma daha da büyük putperestlik olan büyü-cülük ve falcılık yapan kişiler de dâhildir. [Yasanın Tekrarı 18:9-12]. Şeytan onlara çok para versin ya da gönül işlerinde yardım etsin, sığırlarını korusun, kayıp malvarlıklarını onlara geri versin diye Şeytan'la işbirliğine girerler. Zira bütün bu insanlar hakiki Allah'tan başka bir şeye yürekten bağlanmakta, ona güvenmektedirler. İyi olan hiçbir şey için O'na güvenmezler, O'ndan iyilik de beklemezler.

(13) Dolayısıyla bu emrin neyi ne kadar talep ettiğini kolayca anlayabilirsiniz. İnsan başka birine değil, bütün yüreğiyle sadece Allah'a bağlanmalı, sadece O'na tamamiyle güvenmelidir. Zira "insanın bir tanrısının olması-nın", O'nu ellerinizle tutmak, O'nu "para gibi" cüzdanınıza koymak ya da "gümüş kaplar gibi" sandığa koymak olmadığını kolayca görebilirsiniz. (14) Bunun yerine, "insanın tanrısının olması" yüreğine O'nu alması, O'na bağlanması demektir. (15) O'na yürekten bağlanmak O'na tamamiyle güvenmekten başka bir şey değildir. Bu nedenle Allah, kendisinin dışında var olan her şeye arkamızı döndürmek ve bizi kendisine çekmek ister [Yuhanna 6:44]. Zira sonsuza kadar iyi olan bir tek O'dur [Matta 19:17]. Sanki "eskiden azizlerden istediğiniz her ne varsa, parada ya da

⁵ Aziz Rochio: (yakl. 1295- yakl. 1327 ya da yakl. 1350 - yakl. 1378/79?). Gölgede kalmış efsanevi bir kişi. Fransa'da Montpellier şehrinde doğduğu söylenir. Roma'ya hacca gitmiş ve yolda pek çok hastayı iyileştirmiştir. (Paul Timothy McCain (der.), *Concordia, The Lutheran Confessions*, Saint Louis (Missouri): Concordia Publishing House, 2006², s. 705.)

başka bir şeyde güvendiğiniz her ne varsa hepsini Benden bekleyin. Beni size yardım edecek, bütün iyilikleri üzerinize yağdıracak Olan diye düşünün” der.

(16) Bakın, Allah’ın, sonsuza kadar sürecek gazap cezası altında emrettiği, kendisini hoşnut eden hakiki saygının gösterilmesinin ve ibadet edilmesinin anlamını burada buluyorsunuz. Yürek, O’ndan başka hiçbir teselli ya da güven tanımaz. Yüreğin O’ndan kopmasına izin verilmemelidir. Ancak yürek O’nun için yeryüzündeki her şeyi hiçe saymalıdır. (17) Öte yandan, dünyada sadece sahte ibadetin ve putperestliğin hayata geçirildiğini kolayca görüp hissedebilirsiniz. Zira şimdiye kadar hiç kimse bir ibadete başlayamayacak ve onu sürdürmeyecek kadar bozulmamıştır. Herkes bereket, yardım ve teselli için her neye güveniyorsa kendisine özel bir tanrı oluşturmuştur.

(18) Örneğin; güce ve egemenliğe güvenen putperestler yüce tanrı diye Jüpiter’i yüceltmişlerdir. Zenginliğin, mutluluğun ya da zevklerin ve rahat bir yaşamın önünde eğilen diğerleri Herkül, Merkür, Venüs ya da başka tanrıları yüceltmişlerdir. Hamile kadınlar Diana’yı ya da Lucina’yı yüceltmişlerdir vb. Demek ki, herkes yüreğinin eğilim duyduğu ilgi alanını tanrı haline getirmiştir. Bu durumda, putperestin zihninde insanın bir tanrısının olması güvenmek ve inanmak demektir. (19) Ama onların hatası şudur: Güvenleri asılsız ve yanlıştır. Zira onlar, tek Allah’a güvenmemektedirler, aslında gökte ve yeryüzünde bu Allah’ın yanında hiçbir tanrı yoktur [Yeşaya 44:6]. (20) Dolayısıyla, putperestler gerçekte kendi keşfettikleri kavramları yaratmakta ve tanrıyı put olarak düşünmektedirler. Ne yazık ki, hiçbir şey olmayan bir şeye güvenmektedirler. Yanlış şeye bağlanan iman her zaman putperestlik olur. (21) Zira bu, sadece bir suret dikip ona tapınmakla olmaz, daha çok, yürekte olur. Zira yürek başka bir şeye geçit verir.

Yaratılmışlardan, azizlerden ya da Şeytan'dan yardım ve teselli arar. Allah'ı umursamaz, inandığı şey ise Allah'ın yardım etme istediğinden daha iyi değildir. Yürek, gördüğü iyiliğin Allah'tan geldiğine inanmaz [Yakup 1:17].

(22) Bunun yanı sıra şimdide kadar yaptığımız bir sahte ibadet ve çok uç noktada bir putperestlik daha vardır. Dünyada bu hâlâ yaygındır. Kilisenin her tarikatının temeli bunun üzerine atılmıştır. Bu sadece, yaptığı işlerden yardım, teselli ve kurtuluş arayan vicdana önem verir. Bu vicdan Allah'tan uzakta, göklerle mücadele edebileceğini sanır, ne kadar çok talepte bulunduğunu, ne kadar sık oruç tuttuğunu, özel ayini kutladığını vb düşünür. Allah'tan armağan olarak hiçbir şey almak istemiyormuş gibi, bunlara güvenir, bunlarla övünür. Zira çok iş yaparak cenneti kazanmak ya da hak etmek ister. Vicdan, Allah'ın bize hizmet etmesi gerekiyormuş, bize borçluymuş, biz de O'nun üst düzey idari alanının yetkin kişileriymişiz gibi davranır.

(23) Bu, Allah'ı puta indirgemekten, aslında kolay yutulabilir bir lokma haline getirmekten ve kendimizi Allah diye yüceltmekten, böyle görmekten başka nedir? Ancak bu konu biraz çokbilmişlik ister, genç öğrenciler için değildir.

(24) Aşağıdaki konu daha basitleştirilsin; o zaman bu emrin anlamını iyice fark edip hatırlayabilirler: Bize beden, yaşam, yiyecek, içecek, besin, sağlık, korunma, esenlik ve hem geçici hem de sonsuza kadar gerekli olan her şeyi veren olarak, sadece Allah'a güvenmeliyiz, sadece O'na bel bağlamalıyız ve O'ndan iyilikten başka bir şey beklemeliyiz. O, bizi felaketlerden de korur. Başımıza kötü bir şey gelirse bizi korur, kurtarır. Her iyiliği bize veren ve her kötülükten bizi kurtaran (yeterince çok dile getirildiği gibi) sadece Allah'tır. (25) Bu nedenle, eski zamanlardan beri biz Almanların, Allah anlamına gelen *Gott* kelimesini

başka herhangi bir dildekinden daha hoş ve daha uygun şekilde iyi anlamına gelen *Gut* kelimesinden aldığımızı düşünüyorum. Sanki O, iyi olandan başka hiçbir şeyin bol bol akmadığı sonsuz bir pınardır. İyi olan ve iyi denen her şey bu pından fişkirir.

(26) Başka insanlardan iyilik görsek de, Allah'ın emriyle ya da düzenlemesiyle aldığımız her şey Allah'tan gelir. Zira anne babamız, bütün yöneticiler ve komşu olarak başka herkes, bize her türlü iyilikte bulunma emrini Allah'tan almaktadır. Demek ki, bu bereketleri biz onlardan değil, onların aracılığıyla Allah'tan almaktayız. Zira yaratılanlar Allah'ın onların aracılığıyla bize her şeyi verdiği sadece birer el, kanal ve yoldur. Bu durumda, Allah anneye göğüsler ve annenin çocuğuna sunacağı süt verir, besin olarak tahıl ve yeryüzünün her türlü ürününü verir [Mez-mur 104:27-28; 147:8-9]. Yaratılmış hiçbir şey kendi başına bu bereketlerin hiçbirini üretemez.

(27) Öyleyse hiç kimse Allah'ın emrettiğinin dışında hiçbir şeyi almayı ya da vermeyi beklememelidir. O zaman bu Allah'ın armağanı diye kabul edilebilir ve emrinin gerektirdiği gibi, O'na şükredilebilir. Bu nedenle de, yaratılanlar aracılığıyla aldığımız iyi armağanlar geri çevrilmemelidir. Allah'ın emrettiğinden başka yolları, başka araçları kibirle aramayalım. Zira bu, Allah'tan almak değil, kendi adımıza aramaktır.

(28) O zaman herkes bu emre her şeyin üzerinde büyük değer vermeye büyük değer versin. Bu emre şaka diye bakmayın! Yüreğinize sorun, yüreğinizi gayretle sınavın [2. Korintliler 13:5], yüreğinizin sadece Allah'a bağlı olup olmadığını bulursunuz. Yüreğiniz –özellikle ihtiyaç içinde ve sıkıntıdayken– O'ndan iyilikten başka hiçbir şey beklemiyorsa ve bu yürek Allah olmayan her şeyden vazgeçiyorsa, her şeyi bırakıyorsa, o zaman sizin tanrınız tek haki-

ki Allah'tır. Tam tersine, yüreğiniz başka bir şeye bağlanıp Allah'tan çok bundan daha büyük iyilik ve yardım bekliyorsa, sıkıntıdayken O'na sığınmıyorsa, O'ndan kaçırıyorsa o zaman sizin tanrınız bir puttur, başka bir tanrıdır.

(29) Allah, bu emre boş vermeyecektir. Bu emri en kesin şekilde dayatacaktır. Bu böyle bilinsin diye Allah (a) korkunç bir tehdit ve (b) teselli eden güzel bir vaat eklemiştir. Bu vaat gençlere de öğretilmeli, akıllarına sokulmalıdır [Yasanın Tekrarı 6:7] ki, buna kulak verip düşününler.

“Birinci Emre Ek Açıklama”

(30) Ben, Allah'ın RAB kıskanç bir Allah'ım. Benden nefret edenin babasının işlediği suçun hesabını çocuklarından, üçüncü, dördüncü kuşaklardan sorarım. Ama beni seven, buyruklarıma uyan binlerce kuşağa sevgi gösteririm. [Çıkış 20:5-6]

(31) Bu sözler, daha sonra öğreneceğimiz gibi, bütün emirlerle bağlantılıdır. Ancak bu sözler bu önemli emirle birleştirilmektedir, çünkü insanlara önce doğruyu düşündürmek çok önemlidir. Zira kafa doğruysa bütün yaşam doğru olmalıdır ve bütün yaşam doğruysa düşünce doğru olmalıdır. (32) Dolayısıyla, Allah'ın kendisinden başka bir şeye güvenenlere ne kadar öfkeli olduğunu bu sözlerden öğrenin. Bütün yürekleriyle sadece O'na güvenip inananlara ne kadar iyi ve ne kadar lütfkâr olduğunu da öğrenin [Yasanın Tekrarı 6:5]. Öfkesi, kendisinden nefret edenlerin dördüncü kuşağına kadar dinmez. (33) Nasıl yaşadıklarının hiç fark etmediğini düşünen vahşi yürekli insanlar gibi, böyle bir güvenle yaşamayın ve kendinizi şansa bırakmayın diye Allah böyle demektedir. O'nun bereketi ve iyiliği binlerce kişiye ulaşmaktadır. (34) O, kendisine arkasını dö-

nen insanları görmezlikten gelecek bir Allah değildir. Dördüncü kuşağa, hatta bu kuşak toptan yok oluncaya kadar öfkesi dinmeyecektir. Dolayısıyla O'ndan korkulmalı, O küçümsenmemelidir [Yasanın Tekrarı 10:20].

(35) Kutsal Yazılar'da bol bol görüldüğü ve deneyimlerle her gün yeniden hâlâ öğrenildiği gibi, Allah tarih boyunca da bunun bilinmesini sağlamıştır. Ta başlangıçtan beri bütün putperestliği tamamıyla yok etmiştir. Putperestlikleri Yahudiler'i de yok etmiştir. Bugüne kadar her sahte ibadeti çökertmiştir, öyle ki, bu ibadeti sürdürenlerin hepsi en sonunda yok olmalıdır [2. Tarihler 7:19-20]. Gururlu, güçlü ve zengin dünya insanları, “zenginlikleri Persleri bile aşan Sardanapal’in⁶ adamları ve Phalaris⁷” bugün de vardır. Mamon’la küstahça övünmektedirler. Allah’ın onlara öfkelenmesini ya da gülümsemesini tamamıyla hiçe sayarlar. O’nun gazabına direnmeye cesaret ederler ama başaramazlar. Bunu fark etmeden önce güvendikleri her şeyle birlikte mahvolacaklardır. Güvende ve güçlü olduklarını düşünenlerin diğer hepsi böyle yok olmaktadır.

(37) Böyle kalın kafalılar Allah’ın görmezlikten geldiğini, güven içinde yatmalarına izin verdiğini ya da Allah’ın bu konularda tamamıyla bilgisiz olduğunu, hiçbir şeyi umursamadığını düşünürler. Dolayısıyla, Allah onların günahını çocuklarının çocuklarına kadar unutmamak için,

⁶ Sardanapal: İ.Ö. 7. yüzyılda yaşamıştır. Asur kralı. Zevk düşkünü olarak hatırlanmaktadır. (Paul Timothy McCain (der.), *Concordia, The Lutheran Confessions*, Saint Louis (Missouri): Concordia Publishing House, 2006², s. 705.)

⁷ Phalaris: (İ.Ö. yakl. 570-yakl. 549). Acımasızlığıyla tanınan Sicilya tiranı. (Paul Timothy McCain (der.), *Concordia, The Lutheran Confessions*, Saint Louis (Missouri): Concordia Publishing House, 2006², s. 703.)

ezici bir darbe indirerek onları cezalandırmalıdır. Böylece herkes bunu ciddiye alabilir, O'nun için bunun şaka olmadığını görür. (38) “Benden nefret edenler” [Çıkış 20:5] yani karşı gelmekte ve gururda direnenler dediğinde bunu söylemektedir. Onlara ne vaaz edilse ya da ne söylense dinlemeyeceklerdir. Kendilerini tanıyabilsinler, ceza başlamadan önce ıslah olsunlar diye azarlandıklarında, akıllarını kaçırlar, deli olurlar. Şimdi episkoposlarda ve prenslerde her gün gördüğümüz gibi, gazabı tamamıyla hak ederler.

(39) Ancak bu tehditler korkunç olduğu kadar, vaatteki teselli de çok güçlüdür. Zira sadece Allah'a bağlı olanlar O'nun kendilerine merhamet edeceğinden emin olmalıdırlar. Allah sadece onlara değil, çocuklarına, çocuklarının çocuklarına, hatta bininci kuşağa ve bunun da ötesine kadar saf iyiliğini ve bereketini gösterecektir. Geçici ve sonsuza kadar sürecek her iyiliği istiyorsak bu, yüreklerimizi O'na tamamıyla güvenme riskine atmamız için kuşkusuz bizi harekete geçirmeli ve itici güç olmalıdır [İbraniler 4:16; 10: 19-23]. Zira yüce Görkem böyle olağanüstü şeyler sunar, böyle yürekte cesaretlendirir, böyle zengin vaatler verir.

(41) Dolayısıyla, buna, bir insan söylemiş gibi bakılmasın diye, herkes bu yazıyı ciddiye alsın. Sizin için bu, sonsuz bereket, mutluluk ve kurtuluş ya da sonsuz gazap, sefillik ve lanet meselesidir. Allah'ın her bereketiyle sizin olmayı, sizi korumayı, her ihtiyacınızda yardım etmeyi böylesine merhametle vaat etmesinden başka daha neyiniz var, daha ne istersiniz?

(42) Ama ne yazık ki, hata buradadır: Dünya bunların hiçbirine inanmaz, Allah'ın Kelamı diye bakmaz. Zira dünya Mamon'a değil, Allah'a güvenenlerin üzüntü ve yokluk çektiğini, Şeytan'ın onlara karşı koyup direndiğini görür. Paraları, inayetleri, onurları yoktur, ayrıca geçimleri

oldukça zordur. Öte yandan Mamon'a kulluk edenlerin gücü, inayeti, onuru, malvarlıkları ve dünyanın gözünde her tür rahatı vardır. Bu nedenle bu sözlerin görünüşteki böyle şeylere karşı söylendiği anlaşılmalıdır. Bu sözlerin yalan olmadığını, kandırmadığını ama mutlaka gerçekleşmesini göz önüne almalıyız.

(43) Düşünün ya da araştırın ve bana söyleyin: Bütün dikkatini ve gayretini önemli malvarlıkları ve zenginlik toplamaya verenler sonunda ne kazandılar? Emeklerini ve iş güçlerini harcadıklarını, hatta büyük hazineler toplasalar bile bunların dağılıp saçıldığını göreceksiniz [Luka 12:16-21]. Demek ki, zenginliklerinde mutluluk bulamadılar, sonra da bu zenginlik üçüncü kuşağa asla ulaşmadı.

(44) Tarihte ve yaşlı, deneyimli insanların hafızalarında çok sayıda örnek bulursunuz. Bunlara bir bakın, düşünün.

(45) Saul büyük bir kraldı, Allah tarafından seçilmişti, Allah'ın indinde doğru bir adamdı. Ancak tahta oturduğunda yüreğinin Allah'tan uzaklaşmasına izin verdi, tacına ve gücüne güvendi [1. Samuel 9-13]. Sonra sahip olduğu her şeyle birlikte mahvoldu, öyle ki, çocukları bile kalmadı [1. Samuel 31].

(46) Öte yandan Davut yoksul, küçük görülen bir adamdı, peşine düşüldü, kovalandı, öyle ki, hiçbir yerde yaşamını güvende hissetmedi [1. Samuel 19-29]. Yine de, Saul'e rağmen yaşamalı ve kral olmalıydı [2. Samuel 2]. Zira bu vaat sözleri yaşamalı ve gerçekleşmeliydi, çünkü Allah yalan söyleyemez, kandıramaz [Titus 1:2]. Şeytan ve dünya, aslında bir süreliğine devam eden ama sonunda hiçbir şey olan yaptıkları gösteriyle sizi kandırmasın.

(47) Öyleyse Birinci Emri iyi öğrenelim ki, Allah'ın aşırı özgüvene ya da başka bir nesneye güvenilmesine nasıl göz yummayacağını anlayalım. Allah'ın, iyi olan her şeyin

kendisinden geldiğine yürekten inanmamızdan başka hiçbir şey istemediğini görelim. Ayakkabıcının çalışırken iğne, ayakkabıcı bizi ve iplik kullanması, sonra da bunları bir kenara bırakması gibi, o zaman doğru düzgün yaşayabiliriz ve Allah'ın verdiği her bereketten yararlanabiliriz. Ya da sadece o andaki ihtiyacını karşılamak için handan, yiyecekten ve yataktan yararlanan bir yolcu gibi davranabiliriz. Herkes, bunların hiçbirinin onun efendisi ya da putu olmasına izin vermeden, Allah'ın emri uyarınca görevinde bunu yapabilir. (48) Çok önemli olduğu için uzun uzadıya açıkladığımız Birinci Emir için bu kadarı yeter. Zira daha önce söylediğimiz gibi, yüreğin Allah'a doğru bir şekilde döndüğü yerde [Yasanın Tekrarı 32:46] bu emre itaat edilir, diğer bütün emirler bunun ardından gelir.

İKİNCİ EMİR

Not: Birinci Emir yüreğimize Allah'ı öğretmektedir. Bu emir ise dudaklarımıza yol gösterir. Yalanları gizlemek ya da gerçek dışı şeyleri yaymak için Allah'ın adını kullanmak büyük bir kötülük ve günahdır, hayatta bu pek çok şekilde yapılır. İkinci Emre karşı işlenen, Allah'ın adını kullanarak yanlış bir öğretiyi vaaz etmek, öğretmek ve yaymaktan daha büyük günah yoktur. Luther, Allah'ın adının doğru bir şekilde nasıl kullanılacağını ve günah işlemeyen nasıl yemin edileceğini açıklamaktadır. Yüreğimiz ve ağzımız O'nu ve Kelamı'nı saf bir şekilde imanla ikrar ederek Allah'a saygı gösterir. Luther'in, haç çıkararak ve kendimizi Allah'a emanet ederek güne ve her yemeye nasıl başlayacağımızı, nasıl bitireceğimizi önerdiğine dikkat edin. Haç çıkarmak bir "Roma Katolik" uygulaması değildir, kökü Kilise'nin ilk yıllarına kadar gider. Kendimize kimin olduğumuzu ve Mesih İsa'nın haçıyla nasıl kurtulduğumuzu hatırlatmanın görülür şekilde ifadesidir.

(49) Allah'ın adını boş yere ağzına almayacaksın.

(50) Birinci Emir'de yürek eğitilmekte ve iman öğretilmektedir. Bu emir ise şimdi bizi daha ileriye götürmekte, ağzı ve dili Allah'a yöneltmektedir. Zira yürekten taşarak ortaya çıkan ilk şey sözlerdir [Matta 12:34]. "İnsanın bir tanrısının olması ne demektir?" sorusuna nasıl cevap verileceğini yukarıda öğrettim. Şimdi bu emrin ve bütün emirlerin ne anlama geldiğini anlamayı ve hayata geçirmeyi basitçe öğrenmelisiniz.

(51) Şimdi "İkinci Emri nasıl anlıyorsunuz?" ya da "Allah'ın adını boş yere ağza almak ya da amacın dışında kullanmak derken ne kast ediyorsunuz?" diye sorulursa, kısaca şöyle cevap verin: "Kandırmak ya da herhangi bir kötülük yapmak için –nasıl olursa olsun– RAB Allah'ın adını andığımızda bu, Allah'ın adını amacının dışına kullanmak demektir." Dolayısıyla bu emirde şu belirtilmektedir: Yürek, meselenin doğrusunun farklı olduğunu iyice bildiğinde ya da bilmesi gerektiğinde, Allah'ın adına yalan yere başvurulmamalı ya da ağza alınmamalıdır. Taraflardan birinin diğerinin aleyhine yalan söylediği mahkemede yemin eden insanlar bunu yaparlar. (52) Zira Allah'ın adı yalanı ve kandırmayı desteklemek için kullanıldığından daha kötü bir amaçla kullanılamaz. Bu emrin birebir en basit anlamı bu olsun.

(53) Amacının dışında her kullanımının listesini yapmak imkânsız olsa da, Allah'ın adının ne zaman ve ne kadar çok amacı dışında kullanıldığını herkes buradan kolayca anlayabilmektedir. Ancak bunu birkaç kelimeyle açıklamak için ilahi ad önce dünyasal işlerde ve para, malvarlığı, onurla ilgili konularda tamamıyla amacının dışında kullanılmaktadır. Aleni olarak buna, mahkemede, çarşıda veya insanların Allah'ın adıyla yalan yere ya da herhangi

bir konuda canları üzerine yemin ettikleri başka her yerde başvurulmaktadır. Özellikle bu, evlilikle ilgili işlerde yaygındır, iki kişi gidip birbiriyle gizlice nişanlanır, sonra da nişanı bozar.

(54) Ancak en büyük kötuye kullanma ruhsal konular da ortaya çıkmaktadır. Bu ruhsal konular vicdanla ilgilidir, sahte vaizler ayağa kalkıp asılsız batıllarından Allah'ın Kelamı diye söz ederler [Yunus 2:8].

(55) Bakın, bu tamamıyla insanın, Allah'ın adıyla kendisini farklı göstermesi, hoş bir gösteri yapması ya da doğru olduğunu iddia etmesidir. İster sıradan dünyasal işte, ister daha yüce, incelikli iman ve öğreti konularında olsun bu doğrudur. Allah'a sövenler de yalancılara dâhildirler. Sadece herkesin iyi bildiği, Allah'ın adını korkusuzca lekeleyen, O'na söven en sıradan kişilerden söz etmiyorum. Bizim için bunlar disiplin altına alınacak değil, cellâtlık insanlardır. Hakikati ve Allah'ın Kelamı'nı alenen lekeleyen, onu Şeytan'a teslim edenlerden de söz ediyorum. Artık bundan daha çok söz etmeye gerek yoktur.

(56) O zaman burada bu emrin çok önemli olduğunu öğrenelim ve ciddiye alalım. Öyleyse görünürde işlenebilen en büyük günah olarak, kutsal adın amacı dışında kullanılmasına karşı bütün gayretimizle önlem alabiliriz ve bundan korkabiliriz. Zira yalan söylemek ve kandırmak başlı başına büyük günahıdır. Ancak yalanımızı aklamaya ve Allah'ın adını anarak O'nun adını bir utanç kisvesi diye kullanarak yalanımızı doğru göstermeye çalıştığımızda bu günah daha da kötüleşir [1. Petrus 2:16], öyle ki, tek bir yalan ikiye –hayır, pek çok yalana– katlanır.

(57) Bu nedenle de, Allah bu emrine ciddi bir tehdit eklemiştir. “Çünkü RAB, adını boş yere ağzına alanları cezasız bırakmayacaktır” [Çıkış 20:7]. Bu, hiç kimsenin bu suçu bağışlanmayacak ya da cezasız kalmayacak demektir.

Zira biri yüreğini O'ndan çevirirse intikam almadan durmayacağı gibi, yalanı farklı göstermek için adının kullanılmasına da izin vermeyecektir. (58) Ne yazık ki, şimdi bu günah bütün dünyaya yayılmış bir bulaşıcı hastalıktır. Sadece Allah'a yürekten güvenenlerin tam tersine, Allah'ın adını yalan söylemek ve her türlü kötülük yapmak amacıyla kullanmayan çok az insan vardır.

(58) Doğamız gereği hepimizin içinde bu güzel erdem vardır, her kim yanlış yaparsa, hiç kimse göremesin ya da bilemesin diye bu lekesini örtmek ve süslemek ister. Hiç kimse yaptığı kötülükle bütün dünyaya övünecek kadar cesur değildir. Herkes, ne yaptığını kimse fark etmeden gizli kapaklı davranmak ister. Bu durumda biri günah işlerken yakalandığında Allah'ın adını işe karıştırır, kötülük Allah'ın ininde doğruluk ve suç onur gibi gösterilmelidir. (60) Bu, dünyada yaygın bir yoldur, her kara parçasını büyük bir tufan gibi kaplamaktadır. Bu durumda aradığımız ve hak ettiğimiz ödülü alırız: Salgın hastalıklar, savaşlar, açlık, kırıp geçiren yangınlar, tufanlar, dik başlı eşler, çocuklar, uşaklar ve her tür murdarlık. Bu kadar sefillik başka nereden gelir? Yeryüzünün bize dayanması, bizi desteklemesi hâlâ büyük merhamettir [Çölde Sayım 16:28-50].

(61) Dolayısıyla her şeyden önce bu İkinci Emri gençlerimiz ciddi bir şekilde ısrarla öğrensinler [Yasanın Tekrarı 6:7]. Buna ve Birinci Emre saygı göstermek için eğitilsinler. Her ne zaman günah işleseler, değneği alıp hemen peşlerine düşmeliyiz [Özdeyişler 13:24]. Onların önünde emre uymalıyız, her zaman bunu öğretmeliyiz, öyle ki, onları sadece ceza vererek değil, Allah saygısı ve korkusuyla da yetiştirmeliyiz [Efesliler 6:4].

(62) Allah'ın adını boş yere ağza almanın ne demek olduğunu artık anlıyorsunuz. Özetle, (a) O'nun adını basit-

çe yalan söylemek amacıyla kullanmak, (b) doğru olmayan bir şeyi Allah'ın adıyla iddia etmek, (c) sövmek, yemin etmek, büyü yapmak, kısacası insanın yapabileceği her kötülüğü yapmak demektir.

(63) Bunun yanı sıra Allah'ın adını nasıl doğru kullanacağını da bilmelisiniz. Zira “Allah'ın adını boş yere ağzına almayacaksın” dediğinde, aynı zamanda bizden, adını doğru kullanmayı anlamamızı da istemektedir. Zira adı sürekli kullanılsın ve yararlanılsın diye bize vahiy edilmiş ve verilmiştir. (64) Demek ki, bu emir O'nun kutsal adını yalan yere ya da kötülük için kullanmayı yasakladığı için, öte yandan gerektiğinde ve talep edildiğinde, gerçeğe uygun yemin ederken olduğu gibi, O'nun adını resmi yerlerde, mahkemelerde vb. doğruluk ve her türlü iyilik için kullanmamız emredilmektedir sonucunu çıkarmamız doğaldır [Çölde Sayım 30:2]. Doğru öğretilişte ve sıkıntıda ya da berekette O'nu övüp şükretmek için adını anarken bu emre başvurulur. Mezmur 50:15'te bu bütünüyle özetlenmekte, emredilmektedir: “Sıkıntılı gününde seslen bana, seni kurtarırım, sen de beni yüceltirsin.” Zira Allah'ın adıyla hakikate hizmet ediliyor ve bereketli bir şekilde kullanılıyor. Rab'bin Duası'nda söylediğimiz gibi, adı kutsal kılınıyor [Matta 6:9].

(65) Artık bütün emir özet halinde size açıklanmış oldu. Bu anlayış doğrultusunda, birçok öğretmenin canını sıkan sorun kolayca giderildi: “Müjde'de yemin etmek neden yasaklanıyor ama Mesih, Aziz Pavlus ve diğer azizler neden yemin ediyorlar?” [Matta 5:33-37; Elçilerin İşleri 21:20-26]. (66) Bunun açıklaması kısaca şöyledir: Kötülüğü, yani yalanı desteklemek için veya gerekmediğinde ya da yararı olmadığında yemin etmemeliyiz. Ancak iyiyi desteklemek için ve komşumuzun yararına yemin etmeliyiz. Zira gerçekte böyle bir yemin Allah'ın övüldüğü,

hakikatin ve doğrunun kanıtlandığı, yalanın çürütüldüğü, insanların arasında barışın sağlandığı, itaatin ifade edildiği, kavgaların çözüme ulaştırıldığı iyi bir iştir. Zira Allah bu yolla müdahale eder, doğruyla yanlışı, iyiyi kötüyü birbirinden ayırır. (67) Bir taraf yalan yere yemin ederse şu yargının altında yaşar: Cezadan kaçamayacaktır. Bu yargı uzun zaman ertelense bile, yalan yere yemin eden kişi başarılı olmayacaktır. Bu nedenle, bu yalancılıktan kazanabildiği her şey elinden kayıp gidecek, bu kazancın keyfini asla yaşamayacaktır. (68) Evlilik sözü verirken yalan yere yemin eden pek çok kişide bunu gördüm. Asla bir saat mutlu ya da bir gün sağlıklı olmadılar, bedenleri, canları ve malvarlıkları sefilce yok oldu.

(69) Dolayısıyla daha önce yaptığım gibi, uyararak, tehdit ederek, kısıtlama getirerek ve ceza vererek, çocuklara yalandan sakınmanın erken yaşta öğretilmesini öneriyorum ve tembih ediyorum. Özellikle, yalanı desteklemek için Allah'ın adını kullanmaktan kaçınınsınlar. Zira çocukların istediklerini yapmalarına izin verdiği yerde hiçbir iyi sonuç alınmaz. Şimdi bile bu bellidir. Dünya hiç olmadığı kadar kötüdür, hükümet, itaat, bağlılık, iman yok ama dizginlenemeyen gözü kara insanlar var. Ne eğitim ne de sitem onlara kâr ediyor. Bu emir böyle ahlaksızca küçümsendiği için bu, tamamıyla Allah'ın gazabı ve cezasıdır.

(70) Öte yandan çocuklar Allah'ın adına saygı duymaya ve kendilerinin yaşadıkları ya da fark ettikleri her şey için hiçbir zaman O'nu ağızlarından düşürmemeye sürekli teşvik edilmeli ve gayrete getirilmelidirler [Mezmur 8:2; 34:1; Matta 21:16; İbraniler 13:15]. Zira gerçekte O'nun adına saygı duymak, bu ada güvenmek, teselli için bu adı anmak bu demektir [Mezmur 66:2; 105:1]. O zaman –Birinci Emir'de duyduğumuz gibi– iman aracılığıyla yürek

Allah'a hak ettiği öncelikli saygıyı gösterir. Sonra dudaklar ikrarda bulunarak O'na saygı gösterir.

(71) Bu, bereketli ve yararlı bir alışkanlıktır da ve Şeytan'a karşı çok etkilidir. Şeytan her zaman çevremizdedir, günah işletmek, utandırmak, başımıza felaket ve sıkıntı getirmek için pusuya yatmış beklemektedir [2. Timoteos 2:26]. Ancak Allah'ın adını duymaktan nefret eder, bu addan söz edilen, bu adın yürekte çağrıldığı yerde uzun süre kalmaz. (72) Aslında Allah, adını andığımızda bizi korumasaydı başımıza birçok korkunç, sarsıcı felaket gelirdi. Ben bunu denedim. Allah'a seslendiğimde genelde aniden gelen büyük acının aniden yok olup gittiğini tecrübeyle öğrendim. Şeytan'ı şaşırtmak için, bu kutsal adı hiçbir zaman ağzımızdan düşürmemeliyiz diyorum, öyle ki, Şeytan bize istediği gibi zarar veremesin.

(73) Ortaya çıkabilecek her ihtiyaç karşısında canımız, bedenimiz, eşimiz, çocuklarımız, uşaklarımız ve sahip olduğumuz her şeyle birlikte kendimizi her gün Allah'a emanet etme alışkanlığı edinmek de yararlıdır [Mezmur 31:5]. Bu durumda, yemekleri kutsama ve şükretmeyle birlikte [Markos 8:6], sabah ve akşam diğer dualar da edilmeye başlar ve sürdürülür [Çıkış 29:38-43]. (74) Aynı şekilde çocuklar da dehşet veren korkunç bir şey gördüklerinde ya da duyduklarında haç çıkarmaya devam etmelidirler. "Rab Allah, bizi koru!", "Sevgili Rab İsa, yardım et!" diye bağırabilirler. Biri, ne kadar önemsiz olsa da beklenmedik bir kismetle karşılaştığında, daha önce çocukların oruç tutup Aziz Nikolas'a⁸ ya da başka azizlere dua etmeyi öğren-

⁸ Aziz Nikolas: 4. yüzyılın ilk yarısında yaşamıştır. Anadolu'nun o dönemdeki Likya bölgesinde bulunan Myra (bugünkü Demre) episkoposu. Rusların, gemicilerin ve çocukların koruyucusu. Efsaneye göre üç genç kızla çeyizler gönderirdi. Yortusunda (6 Aralık) ço-

dikleri gibi, “Allah’a övgüler ve şükürler olsun!” ya da “Allah bunu bana bahşetti!” der. Allah katında bu, bütün manastır yaşamından ya da tarikatların dindar davranışlarından daha hoş ve daha kabul edilebilirdir.

(75) Bakın, gençlerimizi Allah’tan korkup O’nu saymaları için böyle, çocukça oyunla eğitebiliriz [Özdeyişler 22:6]. Böylelikle Birinci ve İkinci Emirlerle iyi uyarlar ve bunları sürekli yerine getirirler. İyilik kök salar, topraktan fıskırır ve meyve verir. İnsanlar bütün ülkede sevebilen ve beğenilebilen kişiler yetiştirirler. (76) Ayrıca çocuklar şefkatle ve tatlılıkla eğitildikleri sürece bu, onları yetiştirmenin doğru bir yolu olur. Zira sopayla ve dayakla zorlanması gereken çocuklardan iyi bir kuşak gelişmez. Onlara böyle davranıldığında, olsa olsa, sadece sopa sırtlarından eksik olmadığı sürece Allah’a bağlı kalırlar [Özdeyişler 10:13].

(77) Ancak “emirleri çocukça, oyunla öğretmek” köklerini yüreğe salar, öyle ki, çocuklar köteklerden ve sopalardan çok Allah’tan korkarlar. Gençlerin kafalarına girebilsin diye, onların hatırı için bunu bu kadar basitçe söylüyorum. Biz çocuklara vaaz verdiğimiz zaman onların diliyle konuşmalıyız. İlahi adın kötüye kullanılmasını bu yolla önleriz ve doğru kullanılmasını öğretiriz. Bu, sadece sözlerde kalmamalı, uygulamada ve yaşamda da olmalıdır. O zaman Allah’ın bundan çok hoşnut olduğunu ve adı amacı dışında kullanıldığında vereceği korkunç ceza kadar iyi kullanıldığında da zengin bir ödül vereceğini bilebiliriz.

cuklara gizlice armağan vermesi Hristiyanlar’la bağdaştırılmış ve adı Noel Baba olarak yozlaştırılmıştır. (Paul Timothy McCain (der.), *Concordia, The Lutheran Confessions*, Saint Louis (Missouri): Concordia Publishing House, 2006², s. 701.)

ÜÇÜNCÜ EMİR

Not: Luther, bu bölümde “kutsal günü” tanımlayıp, hakiki Şabat anlayışının Mesih’in zamanında ne kadar yozlaştığını açıklayarak başlamaktadır. Üçüncü Emir Eski Antlaşma’da Yahudiler’in yapacakları işleri tanımladığı için, Luther bu yasanın dışsal biçiminin Hristiyanlar için geçerli olmadığını açıkça belirtmektedir. Pazar gününün Yeni Antlaşma’nın Şabat günü olduğunu söylemek yanlıştır. Hristiyanlar Allah’ın Kelamı’nı küçümsemesinler diye, kendilerine, onu düzenli dinleyecekleri ve öğrenecekleri bir gün ayırmalıdır. Bu nedenle Luther, düzenli olarak Pazar günleri ibadet edilmesini salık vermektedir. Bu anlamda Hristiyanlar için her gün Allah’ın Kelamı’yla kutsal kılınan “kutsal gün” olmalıdır. Luther, tek bir “kutsal şey” olduğunu öne sürerken kelimelerle zekice oynamaktadır. Almanca “kutsal şeyler” (*Heiligtum*) kelimesi çok defa kutsal emanetler, yani elçilere ve diğer azizlere ait olduğuna inanılan eşyalar için kullanılıyordu. Ancak Luther, tek “kutsal şeyin” Allah’ın Kelamı olduğunu, her şeyi Allah’ın Kelamı’nın kutsal kıldığını, onun dışında yaptığımız ya da söylediğimiz hiçbir şeyin kutsal olmadığını söylemektedir.

(78) Şabat Günü’nü kutsal günü kutsal sayarak anımsayacaksın.

(79) İbranice tam karşılığı “dinlenmek” yani çalışmaya ara vermek olan *şabat*, *tatil* demektir. Bu nedenle biz genelde “çalışmaya ara verme” ya da “Şabat gününü kutsal sayma” deriz. (80) Şimdi, Eski Antlaşma’da Allah yedinci günü ayrı tutmakta ve onu dinlenme günü olarak belirlemektedir [Yaratılış 2:3]. Onun, diğer bütün günlerden daha kutsal diye kabul edilmesini emretmektedir. Bu emir, dışsal bir itaat olarak, yorucu işlerini bırakıp dinlensinler diye

sadece Yahudi halkına verilmiştir. Böylece hem insan hem hayvan toparlanabilir, durup dinlenmeden çalışarak güçsüz düşmeyebilir [Çıkış 20: 8-11]. (81) Daha sonra Yahudiler Şabat gününü çok sınırlamışlar ve çok kötüye kullanmışlardır. Mesih'e iftira atmışlar ve Müjde'de okuduğumuz gibi [Matta 12:11], o gün kendilerinin yaptıkları aynı işleri O'nun da yapmasına katlanamamışlardır. Bu emir, elle hiçbir iş yapmayarak yerine getirilirmiş gibi davranmışlardır. Ne var ki, emir bu anlama gelmiyordu. Ancak duyacağımız gibi, onlar bu yolla kutsal günü ya da dinlenme gününü kutsal kılacaklarını sanıyorlardı.

(82) Dolayısıyla bu emir birebir anlamıyla biz Hristiyanlar için geçerli değildir. Eski Antlaşma'daki diğer kurallar gibi, tamamıyla dışsal bir konudur. Bu kurallar belli âdetler, kişiler, dönemler ve yerlerle bağlantılıdır ama artık Mesih'in sayesinde özgürlük meseleleri haline gelmiştir [Koloseliler 2:16-17].

(83) Saf insanların Allah'ın bu emirde ne talep ettiğini Hristiyanlıktaki anlamıyla kavraması gerekir. Kutsal günlere zeki ve bilgili Hristiyanlar'ın uğruna uymadığımızı dikkat edin. Onların kutsal günlere ihtiyaçları yoktur. Her şeyden önce bunlara, doğanın öğrettiği ve gerektirdiği bedensel nedenler ve zorunluluklarla uyuyoruz. İşlerine giden ve bütün bir hafta mesleğini icra eden sıradan insanlar, uşaklar ve kadın hizmetçiler için bu günlere uyuyoruz. Bir gün dinlenip kendilerini toparlamak için bu yolla kendi kabuklarına çekilebiliyorlar.

(84) İkincisi, özellikle de bu dinlenme gününde başka imkânımız olmadığından ilahi ibadete katılacak özgürlüğümüz ve zamanımız vardır. Allah'ın Kelamı'nı duymak ve kullanmak, sonra da Allah'ı övmek, ezgiler söylemek ve dua etmek için bir araya geliriz [Koloseliler 3:16].

(85) Yine de Şabat Günü'ne böyle uymanın Yahudi halkı kadar belli bir zamanla da kısıtlı olmadığını belirtiyorum. İlle şu ya da bu günün Şabat olması gerekmez. Çünkü hiçbir gün diğerinden daha iyi değildir [Romalılar 14:5-6]. Bunun yerine, bu her gün yapılmalıdır. Yine de insanlar kalabalık halinde her gün kiliseye gelemedikleri için, haftada en az bir gün ayrılmalıdır. İlkçağlardan beri Pazar, bu amaçla “Rab’bin Günü” olarak belirlenmiştir. Bu nedenle, her şey düzgün bir biçimde yapılabilir, hiç kimse gereksiz uygulamalar başlatarak düzensizlik yaratmasın diye, biz de aynısını yapmaya devam etmeliyiz [1.Korintliler 14:40].

(86) Emrin basit anlamı şudur: İnsanların tatil günleri olmalıdır. Dolayısıyla bu uygulama Allah’ın Kelamı’nı dinlemeye ayrılmalıdır, öyle ki, bu dinlenme gününün özel işlevi, gençlere ve kalabalık halk kitlesine rahibin Kelamî görevini yapması olmalıdır [Nehemya 8:2-3, 8]. Ancak dinlenme, ortaya çıkan, önlenemeyen bir işin yasaklanması olarak anlaşılmalıdır.

(87) Bu durumda size “Şabat Günü’nü kutsal sayarak anımsayacaksınız. emri ne demektir?” diye sorulursa cevap şöyledir: “Şabat Günü’nü kutsal saymak onu kutsal tutmakla aynıdır.” “Ama onu kutsal tutmak ne demektir?” “Kutsal sözlerle, işlerle ve yaşamla ilgilenmekten başka bir şey değildir.” Zira o günün başlı başına kutsal sayılması gerekmez. Zaten kutsal yaratılmıştır. Ancak Allah o günün sizin için kutsal olmasını istemektedir. Bu nedenle, sizin o gün kutsal olan ya da olmayan işlerle ilgilenmenize bağlı olarak, o gün sizin için kutsaldır ya da değildir.

(88) Öyleyse bu kutsal tutma nasıl olur? Şöyle değil: Sobanın arkasında oturup kaba işler yapmamakla ya da başımızı çelenkle süsleyerek en iyi elbiselerimizi giymekle. Ancak yukarıda söylediği gibi, Allah’ın Kelamı’yla ilgilennemeliyiz.

(89) Aslında biz Hristiyanlar böyle bir kutsal güne uymalıyız, kutsal şeylerin dışında başka şeylerle ilgilenmemeliyiz. Bu, her gün Allah'ın Kelamı'yla ilgilenmemiz, onu yüreğimizde ve dudaklarımızda taşımamız demektir [Mezmur 19:11-13]. Ancak yukarıda söylediğimiz gibi, her zaman boş vakit bulamadığımızdan, sadece Kelam'la ilgilenmek için haftada birkaç saati gençlerin ya da en azından bir günü bütün halk kitlesinin hatırına ayırmalıyız. Özellikle On Emrin, İman İkrarı'nın ve Rab'bin Duası'nın kullanılmasını öğretmeliyiz, (90) böylece bütün yaşamımızı ve varlığımızı Allah'ın Kelamı'na göre sürdürmeliyiz. Demek ki, bu her yapıldığında ve hayata geçirildiğinde, hakiki bir *kutsal güne* uyulmaktadır. Başka şeylere Hristiyanlar'ın *kutsal günü* denmemelidir. Zira aslında Hristiyan olmayanlar da çalışmaya ara verip aylıklık edebiliyorlar, tıpkı bizim sürüyle Kilise çalışanımızın yaptıkları gibi... Her gün kilisede duruyorlar, ezgi söyleyip çan çalıyorlar, ancak hakiki kutsallıkta bir kutsal güne uymuyorlar, çünkü Allah'ın Kelamı'nı vaaz etmiyorlar ya da kullanmıyorlar ama onun tam aksini öğretiyorlar, tam aksine yaşıyorlar.

(91) Allah'ın Kelamı her kutsal şeyin üzerinde, hakiki "kutsal şeydir" [*Heiligtum*, kutsal emanetler]. Evet, biz Hristiyanlar'ın bildiği ve sahip olduğu bir tek bu vardır. Bütün azizlerin kemikleri ya da bir yığıntının üzerinde bütün kutsal ve kutsal sayılan giyseler olsa da, yine de bunun bize hiç yararı yoktur. Bütün bu eşya hiç kimseyi kutsal kılamayan ölü bir şeydir. Ancak Allah'ın Kelamı, her şeyi kutsal kılan hazinedir [1. Timoteos 4:5]. Bütün kutsallar bile Kelam aracılığıyla kutsal kılınmıştır [1. Korintliler 6:11]. (92) Allah'ın Kelamı her ne zaman öğretilse, vaaz edilse, dinlense, okunsa ya da üzerinde düşünülse o zaman kişi, gün ve çalışma kutsal kılınır. Bunun nedeni yapılan dışsal çalışma değil, hepimizi kutsal kılan Kelam'dır.

Dolayısıyla, yaşamımız ve çalışmamız Allah'ı hoşnut edecekse ya da kutsal olacaksa Allah'ın Kelamı'nın yol göstermesi gerektiğini her zaman söylüyorum. Bu yapıldığında bu emir yürürlükte olur ve yerine getirilir.

(93) Tam tersine, Allah'ın Kelamı olmadan yapılan bir dinsel tören ya da bir çalışma Allah'ın indinde kutsal değildir. Allah'ın Kelamı hakkında hiçbir şey bilmeyen ve kutsallığı yaptıkları işlerde arayan uydurma ruhsal kurallar gibi, yapılan iş kutsal emanetlerle bile kaplı olsa, ışıl ışıl parlaması önemli değildir.

(94) Bu nedenle, bu emrin gücünün ve kuvvetinin dinlenmekte değil, kutsal sayılmakta yattığını gözden kaçırmayın, öyle ki, özel bir *kutsal çalışma* bugüne ait olsun. Zira önce kişinin kendi kutsal değilse, diğer işlere ve uğraşlara layıkıyla kutsal çalışma denmez. Ancak burada iş, kutsal kılınan bir kişi tarafından yapılmaktadır. Dinlediğimiz gibi bu, ancak Allah'ın Kelamı aracılığıyla yapılmaktadır. Bu nedenle, belli yerler, zamanlar, kişiler ve bütün dışsal ibadet düzeni yaratılmış ve belirlenmiştir, öyle ki, halk bunu düzenli biçimde uygulayabilsin [1. Korintliler 14:39-40].

(95) Çok şey Allah'ın Kelamı'na bağlıdır. Allah'ın Kelamı olmazsa hiçbir gün kutsal sayılamaz. Bu nedenle, Allah'ın bu emrine kesinlikle uyulmasında ısrar ettiğini, Kelamı'nı küçümseyen, özellikle bu amaç doğrultusunda belirlenen zamanda onu dinlemek ve öğrenmek istemeyen herkesi cezalandıracağını bilmeliyiz.

(96) Bu emre uymayarak günah işleyenler, açgözlülükleri ve ciddiyetsizlikleri nedeniyle Allah'ın Kelamı'nı dinlemeyi ihmal edenler ya da tavernalarda yatıp domuz gibi ölümüne sarhoş olanlar, kutsal günü büyük ölçüde amacının dışında kullanıp kutsal saymayanlar sadece halk değildir. Ancak diğer kalabalık da günah işlemektedir.

Allah'ın Kelamı'nı başka herhangi bir boş konuşma gibi dinlerler ve vaaza âdet edindikleri için gelirler. Tekrar giderler, yılın sonunda Allah'ın Kelamı'nı başladıklarındaki kadar az bilirler. (97) İbadette ya da Müjde'nin okunduğunu duyduğunuzda Pazar gününü layıkıyla kutsal saydığınız görüşü bu noktaya kadar geçerlidir. Ancak Allah'ın Kelamı'nı hiç kimse umursamıyordu, hiç kimse öğretmiyordu. Artık Allah'ın Kelamı elimizde olduğuna göre, yine de kötüye kullanılmasını ıslah edemiyoruz. Bize vaaz edilmesine ve bizi uyarmasına imkân tanıyoruz ama ciddi ve dikkatli dinlemiyoruz.

(98) Dolayısıyla, Allah'ın Kelamı'nı sadece dinlemeye değil, öğrenmeye ve aklınızda tutmaya da ilgi duymanız gerektiğini bilin. Bunun sizin seçiminize kaldığını ya da çok önemli olmadığını düşünmeyin. Bunun, sizden nasıl dinlediğinizin, nasıl öğrendiğinizin ve Kelamı'na nasıl saygı gösterdiğinizin hesabını soracak olan Allah'ın emri olduğunu düşünün [Romalılar 14:12].

(99) Bir iki vaaz dinledikten sonra daha çok vaaz dinlemeyi sıkıcı ve anlamsız bulan o güç beğenen canlar da aynı şekilde azarlanmalıdırlar. Bunları yeterince bildiklerini ve daha fazla derse ihtiyaçları olmadığını sanırlar. Zira tam anlamıyla bu, daha önce ölümcül günahların arasında sayılan ve *akadia*, yani duyarsızlık ya da tatmin denen günahtır. Şeytan'ın, bizi şaşırtabilsin ve Allah'ın Kelamı'nı gizlice bizden alabilsin diye birçok kişinin yüreğini kendine bağlayıp kandırdığı kötü ve tehlikeli bir salgın hastalıktır bu [Matta 13:19].

(100) Allah'ın Kelamı'nı mükemmelce bilerseniz ve her şeyi zaten çok iyi öğrenseniz bile size şunu söyleyeyim: Her gün karanlığın hükümrانlığında-sınız [Koloseliler 1:13-14]. Şeytan sizinle konuşup yüreğinizde inançsızlık ve bu üç emrin ve diğer bütün emirlerin aleyhine kötü

düşünceler uyandırmaya ne gece ne de gündüz ara verir. Bu nedenle, Allah'ın Kelamı her zaman yüreğinizde, dudaklarınızda ve kulaklarınızda olmalıdır. Ancak yüreğin başıboş kaldığı ve Kelamın ses çıkarmadığı yerde Şeytan araya girer ve biz farkına varmadan önce zararını çoktan vermiş olur [Matta 13:24-30]. (101) Öte yandan, Kelam o kadar etkilidir ki, her zaman ciddi olarak üzerinde düşünülse, dinlense ve kullanılsa meyve vermesi asla engellenemez [Yeşeya 5:11; Markos 4:20]. Her zaman yeni bir anlayış, zevk ve bağlılık uyandırır, saf bir yürek ve saf düşünceler oluşturur [Filipililer 4:8]. Çünkü bu sözler güçsüz ya da ölü değil, yaratıcı, diri sözlerdir [İbraniler 4:12]. Hatta başka bir ilgi ya da zorunluluk bizi harekete geçirmese bile, bu hakikat herkesi Kelam'a yönlendirmelidir, çünkü Şeytan bu yolla kaçırılır, kovulur [Yakup 4:7]. Ayrıca bu emrin yerine getirilmesi ve Kelamın çalışılması, her ne kadar parlak olsa da ikiyüzlülükle yapılan bir işten daha çok Allah'ı hoşnut eder.

DÖRDÜNCÜ EMİR

Not: On Emir'den dördüncü emirden onuncu emre kadar olan emirler insan kardeşlerimizle ilişkimizi tanımlamaktadır. Luther'in "çağrı"dan ne anladığı belli olur. Bu kelimenin Latincesi vocare de "çağırma" anlamına gelir. Allah, herkesi yaşamda bazı görevler ya da konumlar vermek için çağırır. Luther bu emirde Allah'ın huzurunda annemize babamıza saygı gösterme, yani otoriteyi sayma görevimizi tanımaktadır. Allah, bizim iyiliğimiz için, her tür otoriteyi anne baba otoritesinin uzantısı olarak tesis etmiştir. Yaşamımızda rahipler, öğretmenler ve hükümet görevlileri dâhil, çeşitli anne baba otoritesi ya da "babalar" vardır. Luther'in diğer bir anlayışı ise Hristiyanlar'ın, yaşamlarında iyi işler yapmak için çağrılmış olmalarıdır. "Kilise-

nin işine” yaşamımızda rutin olarak yaptığımız diğer işlerden daha kutsal diye bakmamalıyız. Daha çok, yaşamdaki bütün çağrılar ve konumlar Allah’a hizmet etmektir, Allah’ın emirlerine itaat etmemiz ve komşumuza hizmet etmemiz için bunlar birer fırsattır. Luther’in belirttiği anahtar fikir şudur: İnsanı kutsal yapan iman’dır. Sadece iman. İyi işler, başkalarına hizmet ederek Allah’a hizmet etmektir.

(103) Buraya kadar ilk üç emri öğrendik, bunlar Allah’la ilgiliydi: (a) Ömrümüz boyunca bütün yüreğimizle O’na güveniriz, O’ndan korkarız ve O’nu severiz, (b) yalanı ya da kötü bir işi desteklemek için O’nun kutsal adını ağızımıza almayız ama bu adı Allah’ı övmek, komşumuzun ve kendimizin yararı ve kurtuluşu için kullanılırız, (c) tatilde ve dinlenirken Allah’ın Kelamı’ndan gayretle yararlanırız ve ondan yararlanılmasını teşvik ederiz, öyle ki, her davranışımıza ve bütün yaşamımıza o yol gösterir. Şimdi komşumuzla ilgili olan diğer yedi emri dinleyin. Bunlardan ilki ve en önemlisi şudur:

(104) Annene babana saygı göstereceksin.

(105) Allah, annelik ve babalık konumunda özel bir fark gözetmiştir, diğer bütün konumlar bunun altındadır: Allah bize annemizi babamızı sadece sevmemizi değil, onlara saygı göstermemizi de emretmektedir. Kardeşlerimize, komşularımıza gelince, genelde onları sevmemizden daha fazlasını emretmez [Matta 22:39; 1. Yuhanna 3:14]. Bu yolla anneye babayı yeryüzündeki diğer bütün insanlardan ayırmakta ve onlara kendi yanında yer vermektedir. (106) Zira birine saygı göstermek, birini sevmekten daha önemlidir, çünkü saygı sadece sevgiyi değil, değer vermeyi, alçakgönüllülüğü ve onların içlerinde saklı bulunan

görkeme boyun eğmeyi de kapsamaktadır. (107) Saygı göstermek anne babaya sadece kibarca ve onları yücelterek hitap etmeyi değil, hem yüreğimizle hem de varlığımızla onlara çok değer verdiğimizizi, Allah'tan sonra en yüce diye onları kabul ettiğimizi göstermemizi de gerektirmektedir. Zira yürekte saygı duyduğumuz birine, gerçekten de yüce ve önemli diye bakmalıyız.

(108) Dolayısıyla bu hakikati gençlere belletmeliyiz [Yasanın Tekrarı 6:7] ki, annelerinin babalarının Allah'a vekâlet ettiğini düşünsünler. Anneleriyle babaları toplumda ne kadar alt konumda, yoksul, ahlaksız ve acayip olursa olsunlar, yine de onlar Allah tarafından verilen anne ve babadır. Annelerle babalar davranışları ya da başarısızlıkları yüzünden saygıdan yoksun bırakılmamalıdır. Dolayısıyla biz, onların kim olduklarını ya da nasıl olabileceklerini değil, anne babalığı yaratan ve nasip eden Allah'ın iradesini göz önüne almalıyız. Başka bir açıdan, aslında herkes Allah'ın gözünde eşittir. Ancak insanlar arasında bir eşitsizlik ve sıralamada kesinlikle bir fark olmalıdır. Dolayısıyla Allah, babana itaat ettiğin gibi bana itaat et [Matta 5:48] ve benim üstünlüğüm vardır, dediğinde bu sıranın gözetilmesini emretmektedir.

(109) Bu nedenle, bu emirde talep edilen anneye babaya saygı göstermenin ne demek olduğunu öğrenin. (a) Anne baba yeryüzündeki en değerli hazine olarak farklı tutulmalı ve onlara her şeyden çok değer verilmelidir. (110) (b) Onlarla konuşurken sözlerimizde alçakgönüllü olmalıyız [Özdeyişler 15:1]. Onlara kaba, mağrurca ve küstahça hitap etmeyin. Çok ileri gitseler bile onlara boyun eğin, ses çıkarmayın. (111) (c) İşlerimizle de, yani varlığımızla ve sahip olduklarımızla da onlara çok saygı göstermeliyiz. Onlara hizmet ve yardım etmeliyiz, yaşlandıklarında, hastalandıklarında, sakatlandıklarında ya da yoksul düştükle-

rinde onlara bakmalıyız. Bütün bunları sadece memnuniyetle değil, Allah'ın huzurunda yapıyormuş gibi alçakgönüllülükle ve saygıyla yapmalıyız [Efesliler 6:6-7]. Zira annesiyle babasını yüreğinde nasıl sayacağını bilen çocuk onların yoksul ya da aç kalmasına izin vermeyecek, onları kendisinden üstün tutarak daima yanında bir yer verecek, varını yoğunu onlarla paylaşacaktır.

(112) İkincisi, burada çocuklara ne kadar büyük, ne kadar iyi ve ne kadar kutsal bir iş verildiğini gözden kaçırmayın. Ne yazık ki, bu son derece ihmal edilmekte ve dikkate alınmamaktadır [Markos 7:10-13]. Hiç kimse bunu Allah'ın emrettiğine ya da bunun kutsal, ilahi Kelam ve öğreti olduğuna dikkat etmemektedir. Zira kutsal sayılmış olsaydı, bu sözler uyarınca yaşayanların kutsal insanlar olmaları gerektiği sonucunu herkes çıkarabilirdi. Manastır yaşamını ya da ruhsal kuralları keşfetmeye hiç gerek kalmazdı. Her çocuk bu emre göre yaşar, vicdanına yol gösterir ve şöyle derdi: “İyi ve kutsal işler yapacaksam anne ve babama saygı göstermekten, itaat etmekten daha iyi bir iş bilmiyorum, çünkü bunu Allah emrediyor. (113) Zira Allah'ın emrettiği şey bizim ortaya attığımız her şeyden daha iyi ve daha soyludur. Allah'tan daha yüce ya da daha iyi bir öğretmen olmadığı için, O'nun verdiğinden daha iyi bir eğitim de kesinlikle olamaz. Şimdi, eğer biz hakiki iyi işler yapmak istiyorsak Allah ne yapmamız gerektiğini enine boyuna öğretmektedir. Allah bu işleri öğreterek, bunlardan hoşnut olduğunu göstermektedir. O zaman, bunu emreden Allah ise ve bundan daha ötesinde bir görev önermiyorsa, ben de bundan daha ileriye asla gitmeyeceğim.”

(114) Bakın, böylece Allah'ın indinde doğru kabul edilen, layıkıyla eğitilmiş, hakiki kutsallıkta yetiştirilmiş, evde annesiyle babasına itaat ve hizmet eden bir çocuğumuz olurdu. İnsanlar bunu görerek mutlu olurlar, sevinirlerdi.

Ancak Allah'ın emrinin böyle umursanmasına ve gayretle övülmesine imkân verilmiyordu. Bu emir ihmal edilmeli ve ayaklar altında çiğnenmeliydi [Matta 7:6], öyle ki, çocuk onu dikkate alamaz. Bu arada çocuk, Allah'ın emrine “başvurmadan” ya da “saygı göstermeden,” nefes nefese kalmış bir kurt gibi bizim ortaya attığımız şeylere ağız açık kalıp bakardı.

(115) Allah aşkına sonunda şunu öğrenelim: Başka her şeyi göz önünden kaldıralım, gençlerimiz hakiki iyi işlerle Allah'a kulluk etmek istiyorlarsa, önce bu emre dikkat etsinler. O zaman annelerini ve babalarını ya da annelerinin babalarının yerine bağlı oldukları kişileri hoşnut eden şeyler yapabilirler. Zira her çocuk öncelikle bu büyük teselliyi bilmeli ve yüreğine almalıdır. Çocuk, kendi seçtikleri işlerle meşgul olanlara rağmen ve onlara karşı sevinçle şöyle deyiş övünebilir: “Bakın, bu işin benim göklerdeki Allah'ımı çok hoşnut ettiğini kesinlikle biliyorum.” (116) Hepsi toplanıp önemli, kişiyi zorlayan ve güç işlerini ortaya koyup bu işlerle boşuna övünsünler. Anneye ve babaya itaat etmekten daha önemli ve daha soylu bir iş gösterip gösteremeyeceklerini görelim. Zira Allah kendi görkemine itaat edilmesinden sonra anne babalara itaat edilmesi görevini vermiş, bunu emretmiştir. Zira Allah'ın Kelamı ve isteği geçerliyse ve yerine getiriliyorsa, anne babaların isteğinden ve sözünden daha değerli hiçbir şey yoktur, daha önceki emirlere ters düşmediği sürece bu, Allah'a itaat etmenin yerine geçer.

(117) Dolayısıyla, sizi seçtiği ve O'nu bu kadar hoşnut eden bu kadar değerli bir işi yapmanız için size değer verdiğinden ötürü çok memnun olmalısınız, Allah'a şükretmelisiniz. Sadece şunu gözden kaçırmayın: Bu işe en sıradan, en küçümsenen iş diye bakılsa da, bunun önemli ve değerli olduğunu göz önünde tutun. Bunu, anne babalarınız

değerli oldukları için değil, bu iş mücevherle tapınağı, yani Kelam'la Allah'ın emrini kapsadığı ve bunlar tarafından denetlendiği için bu işi yapın. (118) Ah, bütün keşişler ve rahibeler bütün dinsel eylemlerinde, Allah'ın huzuruna O'nun emri gereğince yapılmış tek bir iş getirebilseydiler ve sevinçli bir yürekle O'nun yüzüne karşı, "Bu işin Seni çok hoşnut ettiğini biliyorum!" diyebilseydiler, bu onlara ne kadar pahalıya mal olurdu. Acınacak durumda olan bu zavallı insanlar, bu emir uyarınca yaşayan küçük bir çocuğun önünde utançtan kızardıklarında, Allah'ın ve bütün dünyanın indinde nereye saklanacaklar [Matta 18:1-4]? Yaşamları boyunca bu çocuğa bir yudum su vermeyi hak etmediklerini itiraf etmeleri gerekmeyecek mi [Markos 9:41]? Bu, onlara hak ettikleri cezayı verir. (119) Allah'ın emrini ayakaltında çığnemenin şeytansı sapkınlığı nedeniyle, kendi yaptıkları işlerle kendilerine boş yere eziyet etmelidirler, ayrıca ödülleri de küçük görerek kaybetmişlerdir.

(120) O zaman işe gidip, emredilen yapıldığında yürek "Bakın, keşişler oruç tutup dizlerinin üstünde durup dinlenmeden dua ederek kendilerini öldürseler de, onların bütün kutsallıklarından bu daha iyidir!" diyerek sevinçten havalara uçup erimez mi? Zira burada bunu Allah'ın emrettiğine dair güvenilir bir ayetimiz ve ilahi bir tanıklık vardır. Ancak Allah keşişlerin kutsallığıyla ilgili tek bir kelime emretmemiştir. Dünyanın durumu ve acınası körlüğü budur [2. Korintliler 4:4]. Kimse bunlara inanmıyor. Şeytan yaptığımız işlerin sahte kutsallığı ve çekiciliği konusunda bizi bu kadar kandırmaktadır.

(121) Allah'ın pak Kelamı'ndan [Mezmun 12:16] bir gün yine Şeytan'ın aslı olmayan batıllarına [Mezmun 31:6] sapmayalım diye, insanlar gözlerini ve kulaklarını açıp buna dikkat ederlerse çok memnun olacağım, bunu yine

söylüyorum. İnsanlar buna dikkat ederlerse herkes iyi olur. Zira anne babaların evlerinde daha çok sevinç, sevgi, dostluk ve birlik olur. (122) Çocuklar anne babalarının gönlünü çelerler. Öte yandan, çocuklar inatçılık ettiklerinde ve sırtlarına sopa ininceye kadar [Özdeyişler 22:15; 26:3] yapmaları gerekeni yapmadıklarında hem Allah'ı hem anne babalarını öfkelenirler. Böylece kendilerini bu hazineden ve vicdani sevinçten yoksun bırakırlar, kendi adlarına aksilikler biriktirirler. (123) Herkesin şikâyet ettiği gibi, dünyanın gidişi artık gençlerin de, yaşlıların da hiç dizginlenemedikleri, tamamıyla kontrolden çıktıkları bir hale gelmiştir. Saygıya hiç değer vermemektedirler ya da saygı duyguları yoktur. Övülerek gayrete getirilmezlerse hiçbir şey yapmıyorlar, hata yapıyorlar ve arkadan birbirlerini kötüleyebiliyorlar. Bu nedenle Allah da onları cezalandırıyor, öyle ki, her tür murdarlığa ve sefilliğe batıyorlar. (124) Kural olarak, anne babalar da aptal ve cahiller. Bir aptal diğerini eğitiyor. Akılsız anne babaların yaşadıkları gibi, onların ardından çocukları da böyle yaşıyorlar.

(125) Şimdi söylediğim bu söz bu emre uymamız için bizi gayrete getiren ilk ve en önemli düşünce olmalıdır. Bu nedenle, annemiz babamız olmasaydı bile, Allah'ın önümüze odun ve taş koymasını isterdik, öyle ki, onlara anne baba diyebilelim. Allah bize yaşayan anne babalar verdiği için, onlara saygı gösterip itaat ettiğimiz için ne kadar sevinmeliyiz? Zira İlahi Görkem'in ve bütün meleklerin bundan ne kadar hoşnut olduklarını ve bunun bütün şeytanlara zarar verdiğini biliyoruz. Ayrıca daha önceki emirlerde yer alan büyük ilahi tapınmadan sonra bu yapabileceğimiz en yüce iştir. (126) Yoksullara vermek ve komşumuza hayır işi yapmak bununla aynı değildir. Zira Allah anne baba olma görevine en yüce yeri vermiştir. Evet, yeryüzünde bunu kendisinin yerine koymuştur. Allah'ın isteği ve

hoşnutluğu iyi niyetle ve hoşnutlukla yapabileceğimiz işi yapmamız için yeterli bir neden ve teşvik olmalıdır.

(127) Bunun dışında, anne babamızdan gördüğümüz yararlar ve her iyilik için dünyanın gözü önünde müteşekkir olmak görevimizdir. (128) Ancak burada bile yine Şeytan dünyaya egemendir [Efesliler 6:12], öyle ki, çocuklar anne babalarını unuturlar. Hepimiz Allah'ı unutuyoruz, hiç kimse Allah'ın bizi nasıl beslediğini, koruduğunu, savunduğunu, bedenimize ve canımıza ne kadar iyilik bahsettiğini düşünmüyor [Mezmun 23]. Özellikle kötü günler geldiğinde bu doğrudur. Öfkeleniriz, sabırsızlıkla söyleniriz, ömür boyu bize yapılan iyilik hafızamızdan silinip gider [Mezmun 78:17-31]. Anne babamıza da aynı şekilde davranırız, Kutsal Ruh lütufta bulunmadıysa “anne babasının kendisini besleyip doyurmak için nelere katlandığını” anlayan, düşünen hiçbir çocuk yoktur.

(129) Allah dünyanın bu sapkınlığını çok iyi bilir; bu nedenle, herkes anne babasının kendisi için neler yaptığını düşünsün diye, emirlerle terbiye ve teşvik edilmektedir. Her çocuk bedeninin ve yaşamının onlardan geldiğini keşfedecektir. Onu beslemişler, büyütmüşlerdir, aksi takdirde kendi pisliğinde yüz kere ölmüş olurdu. (130) Dolayısıyla bu, yaşlı ve bilge insanların doğru ve iyi bir sözüdür: “Allah'a, anne babalara ve öğretmenlere asla yeteri kadar şükredemeyiz, asla yeteri kadar karşılıklı bulanamayız.” Bunu düşünen ve göz önünde bulunduran biri, hiç zorlanmadan onlara saygı gösterecek ve Allah'ın bütün iyiliklerini yapmasına aracılık eden kişiler olarak onları elleri üzerinde taşıyacaktır [Mezmun 91:12].

(131) Bundan başka, bizi bu emre itaat etmemiz için daha çok harekete geçirecek olan başka bir neden, Allah'ın bunu zamanla ilgili bir vaade bağlamış olmasıdır: “Allah'ın

RAB'bin sana vereceği ülkede ömrün uzun olsun” [Çıkış 12:20].

(132) Allah'ın bu emir konusunda ne kadar ciddi olduğunu buradan kendiniz görebilirsiniz. Allah sadece bundan çok hoşnut olduğunu ve bundan sevinç ve zevk duyduğunu duyurmuyor, bütün iyiliklerle donatılmış hoş ve iyi bir yaşam sürdürebilelim diye, bunun bizim için bir bereket olacağını, en yüce hayrımıza katkıda bulunacağını da duyurmaktadır. (132) Bu nedenle Aziz Pavlus da, aynı vaadi vurgulamakta ve “iyilik bulmak, yeryüzünde uzun ömürlü olmak için annene ve babana saygı göstereceksin” [Efesliler 6:2-3] vaadinin yer aldığı ilk emrin bu olduğunu söylediğinde buna sevinmektedir. Diğer emirlerin de vaat içermesine rağmen, hiçbirinde bu kadar net ve açık ifade edilmemektedir.

(134) O zaman burada meyveyi ve ödülü öğrenmiş bulunuyorsunuz, her kim bu emre itaat ederse mutlu günler yaşayacak, talihli ve bereketli olacaktır. Öte yandan, cezayı da öğrenmiş bulunuyorsunuz, her kim itaatsizlik ederse kısa sürede mahvolacaktır ve yaşamın keyfini çıkarmayacaktır. Zira Kutsal Yazılar'daki anlamıyla uzun ömürlü olmak sadece yaşlanmak değil, uzun yaşamakla bağlantılı olan her şeye sahip olmaktır: Sağlık, eş, çocuklar, geçim, esenlik, iyi bir hükümet ve benzeri. Bunlar olmadan bu yaşamda ne neşeye kavuşulur ne de yaşam çekilir. Dolayısıyla annenize babanıza itaat etmiyorsanız, onların disiplinine boyun eğmiyorsanız o zaman cellâda boyun eğersiniz. Ona itaat etmeyecekseniz o zaman iskelet adama, yani ölüme boyun eğin. (136) Zira Allah özetle şunda ısrar etmektedir: Allah'ı sevip hizmette kusur etmeksizin O'na itaat ederseniz sizi her tür iyilikle bol bol ödüllendirecektir. O'nu gücendirirseniz ölümü de, cellâdı da üzerinize gönderecektir.

(137) Her gün asılması, başının kesilmesi ve tekerlekte parçalanması gereken bu kadar çok ahlaksız nereden çıkar? Disipline yumuşak başlılıkla boyun eğmeyecekleri için, anne babaya itaatsizlik etmekten çıkmaz mı? Allah'ın verdiği ceza nedeniyle onların talihsizliklerine bakıp üzülmemize yol açarlar. Zira bu sapkın insanların başına doğal ve zamanlı ölüm nadiren gelir.

Ancak Allah'ın indinde doğru ve itaatkâr olan insanların şu bereketi vardır: Hoş bir sakinlik içinde uzun yaşarlar, (yukarıda söylendiği gibi) çocuklarının çocuklarını üçüncü dördüncü kuşağa kadar görürler [Mezmun 128].

(138) Nerede iyi yaşayan ve birçok çocuğu olan saygının, eski aileler varsa, kuşkusuz bunu başlangıçta bazılarının iyi yetiştirilmesine ve anne babalarına çok saygı göstermelerine borçludurlar. Öte yandan kötüler için, “soyu kuruşun, bir kuşak sonra adı silinsin” [Mezmun 109:13] diye yazılmıştır. (139) Dolayısıyla Allah'ın indinde itaatin ne kadar önemli olduğunu gözden kaçırmayın. Ona çok değer verir, ondan çok hoşnut olur, onu bol bol ödüllendirir. Buna karşı gelenleri ise acımadan cezalandırır.

(140) Bütün söylediğim bunun gençlere iyi belletilmesidir [Yasanın Tekrarı 6:7]. Bu emrin ne kadar gerekli olduğuna kimse inanmamaktadır, gerçi papalık döneminde bu emre değer verilmemiş ve bu noktaya kadar öğretilmemiştir. Bunlar basit, kolay sözlerdir ve herkes bunları daha önce bildiğini sanıyordu. Bu nedenle insanlar bunları hafife alarak aldırılmazlar, başka şeyler isterler ve bu sözler dik-kate alınmazsa Allah'ın çok gücündüğünü anlamazlar, buna inanmazlar. Onlar, bir insan bunlara uyarsa çok hoş ve çok değerli bir iş yaptığını anlamazlar.

(141) Bu emir, emretme ve hükmetme otoritesine sahip kişilere her tür itaat edilmesine dair başka bir ifadeyi de içermektedir. Zira bütün otorite anne babanın otoritesinden

doğup fıskırır. Baba “asi ve fevri” çocuğunu tek başına eğitemediği yerde, çocuğuna öğretmesi için bir öğretmenden yararlanır. Kendisi çok yetersizse arkadaşlarından ve komşularından yardım ister. Bu yaşamdan ayrılırsa otoritesini ve hükmünü bu amaç doğrultusunda görevlendirilen başkalarına devredip bırakır. (142) Aynı şekilde babanın yönetimi altında evi idare eden uşaklar ve kadın hizmetçiler olabilir. Bu durumda, “efendi” dediğimiz herkes anne baba yerine geçer, hükmetme gücünü ve otoritesini onlardan almalıdır. Bu durumda, hükmettiklerinde babanın görevlerini yerine getiren ve alt konumdakilere babacan bir yürekle davranan bütün erkeklere de Kutsal Yazılar’da baba denmektedir. İlkçağdan başlayarak Romalılar ve öteki uluslar evin efendilerine ve evin hanımlarına “evin babası” ve “evin annesi” demişlerdir. Ulusal yöneticilerine ve derebeylerine “bütün ülkenin babası” adını vermişlerdir. Bu, Hristiyan olacak bizler için büyük bir utançtır, çünkü onlara aynı unvanı vermiyoruz ya da en azından baba olarak onlara değer vermiyoruz, saygı göstermiyoruz.

(143) Şimdi, bir çocuğun anne babasına borçlu olduğu saygıyı ev halkına dâhil olan herkes de borçludur. Bu nedenle uşaklar ve kadın hizmetçiler efendilerine ve hanımlarına dikkatle itaat etmelidirler. Onlara kendi anneleri babaları gibi saygı göstermelidirler, kendilerinden beklendiğini bildikleri her şeyi zorlanmayla ve istemeden değil, az önce söylediğim nedenle –bu, Allah’ın emridir ve diğer bütün işlerden çok bundan hoşnut olmaktadır– zevkle ve sevinçle yapmalıdırlar. (144) Bu ayrıcalığın karşılığını ödemelidirler, efendileri ve hanımları olabildiği için memnun olmalıdırlar, öyle ki, vicdanları sevinçli olabilsin ve hakikaten altın gibi işler yaptıklarını bilebilsinler. Bu, şimdiye kadar ihmal edilmiş, küçümsenmiş bir konudur. Bunun yerine herkes –Şeytan’ın kışkırtmasıyla– manastırlara, haclara ya

da zaman ve para kaybederek kötü bir vicdanla endüljanslara koşmuştur.

(145) Bu durumda, bu hakikat yoksullara belletilebilir, bir hizmetçi kız fırlayıp Allah'ı över, O'na şükreder. Karşılığında destek ve aylık aldığı derli toplu işiyle büyük bir hayır işleri hazinesi kazanır. Bu, azizlerin takdir ettikleri insanların kazandıklarına benzemez. Evde gündelik işinizi yapıyorsanız, bunun keşişlerin kutsal sayılan çile yaşamından daha iyi olduğunu bilmek ve söylemek mü-kemmel bir övünme değil midir? (146) Ayrıca size her iyilikten bereket alacağınız ve iyilik bulacağınız vaat edilmiştir. İşleriniz söz konusu olduğunda daha bereketli ve kutsal bir yaşam nasıl sürdürebilirsiniz? (147) Allah'ın indinde kişiyi gerçekten kutsal kılan imanı ve sadece O'na tabi olup O'nun hizmetinde olmasıdır [Romalılar 4:3-5] ama çalışma başka insanlara hizmet etmek içindir. (148) Burada her iyilik sizindir: Rab'de korunma ve esirgenme, neşeli bir vicdan, ayrıca da lütufkâr bir Allah vardır. O sizi yüz kat ödüllendirecektir [Matta 19:27-29] öyle ki, sadece dindar ve itaatkârsanız şövalye gibi olursunuz. Ancak böyle değilseniz öncelikle Allah'ın gazabından ve hoşnutsuzluğundan başka bir şeyiniz, yüreğinizde esenlik olmaz, sonra da her tür veba ve aksilik gelir.

(149) Her kim bundan etkilenmezse ve Allah'ın indinde doğru insan olmaya olumlu bakmazsa onu cellâda ve iskelet adama teslim ederiz. Dolayısıyla, kendisine akıl verilmesine imkân tanıyan herkes Allah'ın şaka yapmadığını hatırlasın. Sizinle konuşanın ve itaat isteyen Allah olduğunu bilin. O'na itaat ederseniz, sevgili çocuğu olursunuz [Yuhanna 14:23]. Ancak itaati küçümserseniz, o zaman ödül olarak utanç, sefillik ve üzüntü alırsınız.

(150) Sivil hükümete itaat konusunda da aynısı söylenmelidir. Babalığın yerini tutan her şey (dediğimiz gibi)

buna dâhildir ve bu, bütün ilişkilerin en uç noktasına kadar uzanmaktadır. Burada “baba” tek bir ailedeki bir kişi değildir ama pek çok kişinin mülk sahipleri, vatandaşlar ya da uyruklar olarak baba olması demektir. Allah, anne babamız aracılığıyla sağladığı gibi, onların aracılığıyla da bize yiyecek, ev, korunma ve güvenlik sağlamaktadır. Böyle bir adı ve unvanı en büyük onur olarak o kadar saygınlıkla taşırlar ki, yeryüzünün en değerli hazinesi ve en kıymetli mücevheri diye onlara büyük saygı göstermek ve büyük değer vermek bizim görevimizdir.

(151) Buna itaat eden kişi hizmet etmeye istekli ve hazzıdır. Saygınlık kapsamına giren her şeyi sevinçle yapar. Allah’ı hoşnut ettiğini, ödül olarak neşe ve mutluluk alacağını bilir. Bunu sevgiyle yapmazsa, otoriteyi küçümseyip karşı çıkarsa ya da isyan ederse hiçbir inayet ya da bereket görmeyeceğini de bilsin. Bir florin kazanacağını düşündüğünde başka bir yerde on kat fazlasını kaybedecektir. Veya cellâdın kurbanı olacak, savaşta, salgın hastalıkta ya da kıtlıkta ölecektir. Çocuklarının hiç hayrını görmeyecek, zarara, adaletsizliğe uğramak ve uşaklarından, komşularından ya da yabancılardan ve zorbalardan şiddet görmek zorunda kalacaktır. Zira aradığımız ve hak ettiğimiz şey bize verilir, aklımız başımıza gelir [Galatyalılar 6:7].

(152) Bu gibi işlerin Allah’ı hoşnut ettiğine ve çok zengin bir ödülümüz olduğuna inanma fırsatını kendimize tanırsak, bize bol malvarlığı ve yüreğimizin arzuları eksiksiz verilir [Mezmun 37:4]. Ancak Allah’ın Kelamı ve emri, bir işportacı söylüyormuş gibi çok hafife alındığı için, sizin O’na karşı çıkan insan olup olmadığınızı görelim. Allah’ın sizden bunun acısını çıkarmasının ne kadar da güç olacağını düşünüyorsunuz! (153) O’nun hoşnutsuzluğundan ve aksiliklerdense ilahi inayet, esenlik ve mutlulukla kuşkusuz daha iyi yaşarsınız. Dünyanın neden artık bu kadar sada-

katsizlik, rezillik, bela ve cinayetle dolu olduğunu düşünürsünüz? Bunun nedeni, herkesin kendi efendisi olmak, imparatorusuz kalmak, kimseyi umursamamak ve istediği her şeyi yapmak istemesidir. Bu nedenle Allah bir düzenbazı diğeriyle cezalandırmaktadır, öyle ki, efendinize hile yaptığımızda, onu küçümsediğinizde başka biri gelip size aynı şekilde davranmaktadır. Evet, evinizde eşinizden, çocuklarınızdan ya da uşaklarınızdan on katını çekmelisiniz.

(155) Talihsiz olduğumuzu hissediyoruz, sadakatsizliğe, şiddete ve adaletsizliğe söyleniyoruz, bunlardan şikâyet ediyoruz. Ne var ki, kendimizin bu cezayı tam olarak hak eden birer düzenbaz olduğumuzu görmeyi reddediyoruz. Bu bile bizi ıslah etmiyor. İnançımız ve mutluluğumuz hiç olmayacak. Dolayısıyla, merhametsiz bir talihsizlikten başka bir şeyimizin olmaması çok adildir. (156) Yeryüzünün bir yerinde Allah'ın indinde doğru insanlar yine de olmalıdır, çünkü Allah bize bu kadar çok iyilikte bulunmaya devam etmektedir! Kendi hesabımıza, evimizde tek metelik, tarlamızda saman çöpü olmamalıdır. (157) Bütün bunları biri dikkate alır umuduyla bu kadar çok sözle teşvik etmek zorundayım. Bu kadar derinden saplanıp kaldığımız körlükten ve sefillikten o zaman kurtulabiliriz. Allah'ın Kelamı'nı o zaman hakikaten anlayabiliriz ve ciddi bir biçimde kabul edebiliriz. Nasıl sevinçli ve mutlu olabileceğimizi, hem şimdi hem de sonsuza kadar kurtuluşa kavuşabileceğimizi öğreniriz.

(158) Demek ki, bu emirde iki tür baba anlatılmaktadır: Kan bağıımız olan babalar ve görevli babalar. Ya da ailenin bakımını üstlenenler ve ülkenin bakımını üstlenenler. Bunların dışında manevi babalar da vardır. Onlar, papalıkta kendilerine baba dedirten ama babalık görevinin hiçbir işlevini yapmayanlara benzemez [Matta 23:9]. Zira

sadece, bizi Allah'ın Kelamı'yla yönetenlere ve yol gösterenlere manevi babalar denir. (159) Bu anlamda Aziz Pavlus, 1. Korintliler 4:15'de, "Size Müjde'yi ulaştırmakla manevi babanız oldum" dediğinde, babalığıyla övünmektedir. (160) Şimdi, baba oldukları için onlara diğer herkesin bile üzerinde saygı görme hak ve yetkisi verilmektedir. Ancak manevi babalara en az saygı gösterilmektedir. Dünyanın bildiği onlara saygı gösterme tarzı, onları ülkeden sürmek ve bir lokma ekmeği onlardan esirgemektir. Kısacası, (Aziz Pavlus'un [1. Korintliler 4:13'te] dediği gibi) manevi babalar dünyanın keri, herkesin süprütüsü olmaktadır.

(161) Ancak manevi babalık hakkındaki bu hakikatin halka öğretilmesi de gerekmektedir. Zira Hristiyan olmak isteyenlerin Allah'ın indinde, canlarını yönetenlerin iki kat saygıya layık olduklarını düşünmeleri uygundur [1. Timoteos 5:17-18]. Onlara iyi davranmakla ve onları geçindirmekle yükümlüdürler. Bu nedenle, Allah sizi yeterince bereketlemek ister, bereketsiz bırakmayacaktır. (162) Ancak herkes bu konuda cömert olmayı kabul etmiyor, direniyor. Hepsi maddi ihtiyaçlarını karşılayamamaktan korkuyor ve eskiden on mideyi doyururlarken şimdi tek bir saygının vaizi destekleyemiyorlar. (163) Bu nedenle, Allah'ın bizi Kelamı'ndan ve bereketinden yoksun bırakmasını, yalancı vaizlerin yeniden ortaya çıkıp bizi Şeytan'a yönlendirmesini de hak ediyoruz. Ayrıca onlar terimizi ve kanımızı da akıtıyorlar.

(164) Ancak görünürde Allah'ın isteğine ve emrine uyanlara şu vaatte bulunmaktadır: Dünyevi ya da manevi babalara verdikleri ve onlara saygı göstermek için yaptıkları her şey onlara fazlasıyla geri ödenecektir. Sadece bir iki yıl ekmekleri, giysileri ya da paraları değil, uzun yaşamları, destekleri ve esenlikleri olacaktır. Sonsuza kadar zengin ve bereketli olacaklardır. Bu nedenle siz sadece

görevinizi yapın. (165) Sizi nasıl destekleyeceğini ve sizi yeterince nasıl geçindireceğini Allah'a bırakın. Allah bunu vaat ettiği ve şimdiye kadar hiç yalan söylemediği için, size yalan söylemeyecektir [Titus 1:2].

(166) Bu bizi teşvik etmeli, bize hazla ve saygı borçlu olduğumuz kişilere sevgiyle eriyen yürekler vermelidir. Bize bu vaatlerde bulunan Allah'a ellerimizi kaldırarak [1. Timoteos 2:8] sevinçle şükretmeliyiz. Bu vaatleri dünyanın bir ucuna, Hindistan'ın en uzağına kadar iletmeliyiz. Zira bütün dünya birlikte çalışsa da yaşamımıza bir saat bile ekleyemez [Matta 6:27] ya da bize topraktan tek bir tahlıl bile veremez. Ancak Allah yüreğinizin arzusuna göre size her şeyi fazlasıyla bol bol vermek ister [Mezmur 37:4]. Bu vaadi küçümseyip boş veren, Allah hakkında tek bir söz bile duymaya layık değildir. Bu emrin altında yeri olan herkese artık yeterinden fazlası söylenmiştir.

(167) Ayrıca anne babalara ve onların görevini yapanlara da vaaz vermek iyi olacaktır. Onlara, denetimleri altına verilenlere nasıl davranacaklarını anlatın. On Emir'de bu belirtilmemektedir. Ancak Kutsal Yazı'nın birçok yerinde yine de bol bol emredilmektedir. Allah, anne babadan söz ettiğinde bunu da emrine dâhil etmek istemektedir. (168) Allah bu görevde ve hükümette düzenbazların ve zorbalının bulunmasını istemez. Bu onuru, yani güç ve otoriteyi onlara vermez, yoksa onlar kendilerine tapındırabilirler. Ancak Allah'a itaat etmekle yükümlü olduklarını düşünmelidirler. Her şeyden önce görevlerini ciddiyetle ve sadakatle yapmalıdırlar, sadece çocuklarının, uşaklarının, uyruklarının vb desteklemekle, onların maddi ihtiyaçlarını sağlamakla kalmamalı, her şeyden çok, Allah'ı saymaları ve övmeleri için onları eğitmelidirler [Özdeyişler 22:6].

(169) Dolayısıyla bu konunun sizin keyfinize ya da keyfi isteğinize kaldığını düşünmeyin. Bu, Allah'ın kesin emri

ve kuralıdır, bunun hesabını ona vermeniz gerekmektedir [1. Petrus 4:5].

(170) Burada yine hiç kimsenin bu hakikati görmediği ya da işitmediği acıklı durum ortaya çıkmaktadır. Herkes, sanki Allah çocuklarımızı bize keyif ya da eğlence olsun, uşaklarımızı da sadece iş yapsınlar da biz onlardan inek ya da eşek gibi yararlanabilelim diye vermiş gibi yaşıyor. Ya da sanki şehvet düşkünü davranışlarımızı uyruklarımızla giderecekmışiz, ne öğrendikleriyle ya da nasıl yaşadıklarıyla hiç ilgilenmeyecekmişiz gibi onları ihmal ederek yaşıyorlar. (171) Hiç kimse bunun Yüce Görkem'in emri olduğunu anlamak istemiyor, O'nun bizi hesap vermeye çağıracağı ve bunun için cezalandıracağı çok kesindir. Hiç kimse gençlerle ciddi biçimde ilgilenmenin çok gerekli olduğunu da anlamıyor. (172) Zira hem sivil önderlikte hem de Kilise önderliğinde mükemmel ve muktedir insanlar olsun istiyorsak çocuklarımızdan gayretimizi, zamanımızı ya da öğretim ve eğitim maliyetini esirgememeliyiz, öyle ki, Allah'a ve dünyaya hizmet edebilsinler. (173) Sadece onlar için nasıl para ve malvarlığı biriktirebileceğimizi düşünmemeliyiz. Her gün yaptığı gibi Allah aslında biz olmadan da onları destekleyebilir, zengin edebilir. Ancak şu amaçla bize çocuklar vermiş, bu emri çıkarmıştır: Onları, O'nun isteği uyarınca eğitmeli ve yönlendirmeliyiz. Aksi takdirde Allah'ın anne baba adına hiçbir amacı olmazdı. (174) Dolayısıyla herkes, ilahi inayeti kaybedip mahvolma tehlikesi altında, çocuklarını başka her şeyden çok Allah korkusu ve bilgisiyle yetiştirmenin kendisinin görevi olduğunu bilsin [Özdeyişler 1:7]. Çocuklar yeteneklilerse okulda bir şeyler öğrensinler, çalışsınlar. Bu durum da ihtiyaç olduğu her zaman çalışabilirler.

(175) Bu yapılıysaydı Allah bizi çok bereketler ve sayelerinde ülkenin de, halkın da kalkınabileceği insanları eğit-

me lütfunu bize bahşederdi. Bizi iyi eğitilmiş yurttaşlarla ve Allah'ın indinde doğru çocuklar ve kullar olacak çocuklar yetiştiren, erdemli, evine bağlı eşlerle de bereketlerdi. (176) İhmalkârsanız ve kendi açınızdan çocuklarınızı yararlı ve imanlı yetiştiremiyorsanız ne kadar öldürücü bir zarar verdiğinizi şimdi burada düşünün. Siz imanlı ve kutsal olsanız bile, çocuklarınızın sayesinde cehennemi hak ederek, üzerinize bütün günahı ve gazabı nasıl çektiğinizi düşünün. (177) Bu konu önemsenmediği için, Allah dünyaya o kadar korkunç bir ceza vermektedir ki, disiplin, hükümet ya da barış yoktur. Hepimiz bundan şikâyet ediyoruz ama bunun bizim kusurumuz olduğunu görmüyoruz. Çocuklarımızı ve uyruklarımızı eğitme tarzımız onları şımartıyor, itaatsiz yapıyor. (178) Bu teşvik yetsin. Bunu daha ayrıntılı duruma getirmek başka zamana kalıyor.

BEŞİNCİ EMİR

Not: Burada Luther, çok defa bizim iki krallık öğretisi dediğimiz ruhsal ve sivil hükümetle otorite arasında ayırım yapmaktadır. Allah, Kilise'de lütuf aracı olan Kelamî görevin yapılmasıyla ve Sakramentlerle bizi gözetmektedir. Evimizde anne babamız aracılığıyla bizi gözetmektedir. Dünyada ise sivil hükümet aracılığıyla bizi gözetmektedir. Allah sivil hükümete suçluları cezalandırma ve gerektiğinde onları idam etme yetkisini vermektedir. Bu emrin ruhsal anlamı, komşumuzu düşüncelerimizle, sözlerimizle ya da ellerimizle ve yüreğimizde “öldürmememizin” gerekliliğidir. Hiç kimsenin başka bir kimseyi yetkisine dayanarak öldürmeye hakkı yoktur. Sadece Allah insanın canını alabilir ve bunu sivil yöneticilerin yetkisine bırakır. Bu nedenle Hristiyanlar hükümetin adil yetkisi altında temiz bir vicdanla suçlulara karşı savaşa katılabilirler, ceza verebilirler ve onları idam edebilirler. Luther, Beşinci Emri sadece aksine davranarak

değil, komşumuzu koruyamadığımızda da çiğnediğimizi açıklamaktadır. Bu emri açıklamak için Luther, dayanak olarak Dağdaki Vaazı, özellikle Matta 5:46-47'yi almaktadır.

(179) Adam öldürmeyeceksin.

(180) Hem ruhsal ve hem dünyasal yönetimleri, yani Allah'ın ve anne babanın otoritesini ve bunlara itaat etmeyi öğretmeyi burada bitiriyor ve komşular arasında bulunan evimizden çıkıp, bir arada, herkesin kendi komşusuyla nasıl yaşaması gerektiğini öğretmeye geçiyoruz. (181) Bu emirde Allah'ın ve hükümetin dâhil edilmediğini görüyoruz. Ve elbette insanları cezalandırıp hayatlarını sona erdirmeye yetkisi Allah'a ve hükümete ait olarak kalmaktadır. Allah, kötülük yapanları cezalandırma yetkisini anne babalara değil, hükümetlere vermiştir. Eski Antlaşma'da okuduğumuz gibi eskiden, anne babalardan çocuklarını yargıya teslim etmeleri, hatta onları ölüme mahkûm ettirmeleri isteniyordu [Yasanın Tekrarı 21:18-21]. Oysa bu emirde yasak varlığını kişilerin başkalarıyla olan ilişkilerinde göstermektedir. Yani hükümete değil de biriye indirgenmiş bir durum söz konusudur.

(182) Esasında bu emir oldukça kolay anlaşılabilen bir emirdir ve bir hayli de sık tekrarlanmaktadır. Her şeyden önce yılda bir defa Matta'nın kaleminden Müjde'nin 5:20-26'da dinleriz. Bu bölümde İsa Mesih bu konuyu yeterince açıklayıp anlamlandırmaktadır. Mesih elimizle, yüreğimizle, ağzımızla, işaretlerimizle, el hareketlerimizle, yardımıyla ya da verdiğimiz akılla adam öldürmememiz gerektiğini söylemektedir. Dolayısıyla bu emir, (dediğimiz gibi) Allah'ı bir manada hayatta temsil etmek için mesuliyeti üzerine alanların, yani anne babalar ve hükümet dışında kalan kişiler için öfkelenmeyi yasaklamaktadır. Zira Al-

lah'ın ve yetkili kişilerin, bu ve diğer emirleri çiğneyen insanlara öfkelenmesi, onları azarlaması ve cezalandırması uygundur [Romalılar 13:4].

(183) Bu emrin nedeni ve gereği Allah'ın dünyanın kötü olduğunu [Galatyalılar 1:4] ve yaşamda çok büyük mutsuzlukların olduğunu iyi bilmesinden kaynaklanmaktadır. Zaten bundan ötürü Allah iyi ve kötü insanların arasına bu ve diğer emirleri koymuştur. Bütün bu emirlere hep saldırılmaktadır ve dolayısıyla bu emre de saldırı vardır. Aslında gerçek, bize zarar veren birçok kişi içinde yaşamak zorunda olduğumuz gerçeğidir ve elbette onlara düşman olmamızın da bir nedeni vardır.

(184) Örneğin; komşunuz daha iyi bir evinizin ve daha kalabalık bir aileniz olduğunu, hatta daha verimli bir tarlanız olduğunu gördüğünde ve Allah'ın kendisine aynı lütfu göstermediğini düşündüğünde kötü bir ruh haline bürünecek ve hiç kuşkusuz size bu imrenişinden ötürü sizin hakkınızda kötü konuşacaktır. İşte, buna benzer durumlarda Şeytan'ın teşvik etmesiyle maddi ya da ruhsal iyi bir şeyinizin olduğunu görmeye dayanamayan pek çok düşmanınınız olur. Böyle insanları gördüğümüzde bizim yüreğimiz de öfke duyar, adeta kanamaya başlar ve oç almak ister. O zaman sövgüler ve baltalamalar başlar. Sonunda bunlar sefilliğe ve adam öldürmeye yol açar. (185) Bu emirde Allah, iyi bir baba gibi, bir adım önümüze geçer, müdahale eder, kavganın yatışmasını ister, öyle ki, kavga hiçbir aksiliğe yol açmasın, hiç kimse kimseye zarar vermesin. Kısacası, Allah bu yolla korur, kurtarır ve herkesi bir diğerinin suçu ve şiddeti karşısında esenlikte tutar. Bu emri komşumuzun etrafına bir duvar, bir kale ve bir sığınak olarak yerleştirir, öyle ki, onun bedenini zedelemeyelim ya da zarar vermeyelim.

(186) Bu emrin amacı, hiç kimsenin komşusunu, hak etse bile, kötü bir iş yaparak gücendirmemesidir. Zira adam öldürmenin yasaklandığı yerde, adam öldürmenin kaynaklanabileceği her neden yasaklanmaktadır. Zira pek çok kişi adam öldürmese de, sövmekte ve kötü bir dilekte bulunmaktadır, eğer bütün bunlar o kimsenin ensesine çarpsaydı o kişinin ileriye doğru koşmasına mani olurdu. (187) Şimdi, doğası gereği her insanda bu dürtü barınmaktadır. Hiç kimsenin başka birinin eliyle acı çekmek istemediği hemen hemen herkesin tecrübe ettiği bir durumdur. Dolayısıyla Allah, yüreğimizi komşumuza karşı sertleştiren kaynağı ve kökü ortadan kaldırmak istemektedir. Her zaman aynaya yansıyor gibi [Yakup 1:23-25] bu emre yansıdığımızı düşünerek bu emre uymayı alışkanlık haline getirmemizi, acısını çektiğimiz hatadan yürekten güvenerek ve O'na adıyla seslenerek kendisine dönmemizi istemektedir. Bırakalım, düşmanlarımız yapabildiklerini yaparak öfke ve kızgınlık duysunlar. Özellikle kızmamıza neden olanlara, yani düşmanlarımıza karşı gazabımızı yatıştırmayı ve sabırlı, yumuşak bir yürek edinmeyi öğreniriz.

(188) Dolayısıyla *adam öldürmeyeceksin* emrinin bütün özeti saf insanlara en açık haliyle belletilmelidir [Yasanın Tekrarı 6:7]. Öncelikle, hiç kimseye ne elimizle ne işimizle zarar vermeliyiz. Zararı körüklemek ya da öğütlemek için dilimizi kullanmamalıyız. Kimseyi zedeleyebilecek herhangi bir yolu ya da yöntemi kabul etmemeliyiz, kullanmamalıyız. Sonuçta yürek birine kötü niyet beslememeli ya da öfke ve nefretle kimsenin kötülüğünü istememelidir. Beden ve ruh o zaman herkesin, özellikle de sizin kötülüğünüzü isteyenlerin veya sizi bunlara zorlayanların karşısında masum olabilir. Zira sizin iyiliğinizi isteyen ve size iyilik yapan birine kötülük yapmak insanlık değil, şeytanlıktır.

(189) İkincisi, bu emre göre, tek suçlu komşusuna kötülük yapan değildir. Bu, bedeni zarar görmesin ya da yaralanmasın diye komşusuna iyilik yapabilen, kötülüğü önleyebilen ya da kötülüğe karşı direnebilen ve komşusunu koruyabilen –yine de bunu yapmayan– kimse için de geçerlidir [Yakup 2:15-16]. (190) Dolayısıyla, çıplak olan birini giydirebilecekken çıplak gönderirseniz, donup ölmesine yol açarsınız. Birini aç görüp de yiyecek vermezseniz açlıktan ölmesine yol açarsınız. Masum birinin ölüm cezasına çarptırıldığını ya da benzer bir derde uğradığını görüp de onu kurtarmanın yollarını ve araçlarını bildiğiniz halde kurtarmazsanız onu öldürürsünüz. Ona yardım etmediğiniz, akıl vermediğiniz ya da yardımınız zarar verdiği için özür dilemenizin size yararı olmayacaktır. Zira ondan sevginizi esirgediniz, hayatını kurtarabilecek yarardan onu yoksun bıraktınız.

(191) Beden ve yaşam sıkıntıya ve tehlikeye girdiğinde akıl vermeyen, yardım etmeyen herkese haklı olarak katil denmektedir. Allah Son Gün’de onlar için en korkunç kararı verecektir, Mesih, “Acıkmıştım, bana yiyecek vermediğiniz; susamıştım, bana içecek vermediniz; yabancıydım, beni içeri almadınız; çıplaktım, beni giydirmediniz; hastaydım, zindandaydım, benimle ilgilenmediniz” [Matta 25:42-43] diyeceğini duyurmaktadır. Bu, şu demektir: Beni ve Bana ait olanları açlıktan, susuzluktan ve soğuktan ölelim diye bıraktınız. Vahşi hayvanların bizi parçalamasına, zindanda çürümemize ya da sıkıntıdan mahvolmamıza izin verdiniz. (192) Bu, onları katiller ve kanın peşinden giden tazılar gibi azarlamaktan başka nedir? Zira kimseye bütün bunları fiilen yapmasanız da, bilindiği kadarıyla, onun susturulmasına ve talihsizlik içinde yok olmasına siz izin verdiniz.

Bu, derin bir denizin üzerinde kalmaya çabalayan ya da ateşe düşen birini çekip kurtarmak için elinizi uzatabilecekken bunu yapmayı reddettiğinizi görmeme benzemektedir. Dünyanın bile gözüne nasıl görünürüm? Bir katil ve suçlu olarak...

(193) Dolayısıyla, Allah'ın nihai amacı kimseye zarar vermememiz ama ona bütün iyiliğimizi ve sevgimizi göstermemizdir. (194) Dediğimiz gibi, bu emir özellikle düşmanlarımıza yöneliktir. Zira Mesih'in Matta 5:46'da dediği gibi, arkadaşlarımıza iyilik yapmak sıradan bir putperestin de erdemidir.

(195) Burada da yine Allah'ın Kelamı bizimledir, Kelam aracılığıyla Allah, düşmanlarımız için yumuşak huyluluk, sabır, kısacası sevgi ve iyilik gibi doğru, fedakarca büyük işler yapmaya bizi teşvik etmekte, bize bunları öğretmektedir [Galatyalılar 5:22-23]. Allah her zaman bize Birinci Emri düşünmemizi hatırlatmaktadır –O, bizim Allahımız'dır, içimizdeki oç alma arzusunu söndürebilsin diye bu, bizi destekleyeceği, bize yardım edeceği ve bizi koruyacağı anlamına gelmektedir.

(196) Bunu yaşama geçirmeli ve öğretmeliyiz; o zaman ellerimiz iyi işler yapmakla dolu olurdu. (197) Ancak bu, keşişlere vaaz edilmeyecekti. Dinsel çağrı açısından büyük ölçüde baltalayıcı olacak ve keşişlerin kutsallığına müdahale edecekti. Hatta buna iyi işlerin yasaklanması ve manastırların temizlenmesi diye bakılacaktı. Zira Hristiyanlar'ın sıradan durumunun değerli, hatta manastır yaşamından daha değerli olduğu anlaşılacaktı. Keşişlerin, bu ve diğer emirlere boş verdikleri için, sahte, ikiyüzlü bir kutsallık gösterisiyle dünyayla nasıl alay ettiklerini ve dünyanın gözünü boyadıklarını herkes görecekti [Matta 23:27]. Bunların emir değil, “müjdecî öğütlermiş” gibi, gereksiz olduğunu düşünmektedirler. Aynı zamanda ikiyüzlü çağ-

rılarını ve işlerini en mükemmel yaşam diye utanmadan ilan edip, bunlarla övünmektedirler. Bunu, çarmıh ve sabır olmadan, hoş, kolay bir yaşam sürdürebilsinler diye yapmaktadırlar. Bu nedenle de, kimsenin yaptığı yanlışın acısını çekmek ya da bu kimseye iyilik yapmak zorunda kalmamasınlar diye, manastırları yaratmaktadırlar. (198) Ama bu emirdeki işlerin doğru, kutsal ve Allah indinde kabul edilebilir olduğunu artık bilin. Bunlar, bütün meleklerle birlikte Allah'ı sevindirir. Bu işlerle karşılaştırıldığında insanların sözde kutsal işleri sadece kötü birer koku ve pisliktir [Yeşaya 64:6]. Ayrıca insanın kutsallığı gazaptan ve yargıdan başka bir şeyi hak etmez.

ALTINCI EMİR

Not: Luther, Uzun İlmihâl'i yazdığında dört yıllık evliydi. Bir keşiş olarak eski yaşamı Altıncı Emir yorumlarını daha da ilginç ve güçlü hale getirmektedir. Luther, erdemin bekârlık yaşamı sürdürmek için yemin etme meselesi değil, kişinin bütün varlığıyla, yani düşünceleri, sözleri ve davranışlarıyla Allah'a ve eşine saygı göstermesi meselesi olduğunu entelektüel zekâsıyla fark etmektedir. Evlilik, ilahi bir kurum olarak benimsenmeli, saygı gösterilmelidir. Allah bu kurumu diğer kurumların hepsinden önce yaratmış ve başka her şeyden daha çok bereketletmiştir; Allah, evlilik aracılığıyla dünyaya çocuklar getirdiği için, diğer bütün koşulları buna destek ve yararlı olması için sağlamıştır. Luther, Roma Kilisesi'nin bekârlığı dayatmasını kınamaktadır ama Allah'ın bazı insanları, evlilik yaşamına uygun olmadıkları ya da doğaüstü bekârlık armağanını aldıkları için, evlilik yaşamından muaf tuttuğunu da kabul etmektedir. Altıncı Emir, bekârlık yemini eden ama bu doğaüstü armağanın verilmediği kişileri yükten azat etmektedir. Luther'e göre, Allah evliliği sadece günahı önlemek için değil, karı kocaların birbirlerini

sevip benimsemelerinin bir yolu olarak da istemektedir. Evlilik, keşiflerin ve rahibelerin zoraki ruhsal durumlarının çok üstünde, değerli, hayırlı bir iştir.

(199) Zina etmeyeceksin.

(200) Daha önceki emirlerin açıklanması bundan sonraki emirlerin anlaşılmasını kolaylaştırmaktadır. Zira bunların hepsi komşumuza herhangi bir zarar vermekten kaçınmamızı göstermek içindir. Ancak bunlar güzelce art ardına sıralanıp bir düzen içinde sunulmuştur. Önce bizzat komşumuzdan söz edilmektedir. Sonra komşumuza en yakın kişiden ya da bedeninden sonra sahip olduğu en yakın varlıktan, yani karısından söz ederek devam edilmektedir. Kadın kocasıyla birdir [Yaratılış 2:23-24], öyle ki, kocayı başka hiçbir şeyde bundan daha büyük zarara uğratamayız. Dolayısıyla, karısıyla ilgili olarak, komşumuzun itibarını sarsmamız açıkça yasaklanmaktadır. (201) Bu emir gerçekte zinayı hedef almaktadır, çünkü Allah Yahudiler'e herkesin evlenmesi gerektiğini takdir ve emretmiştir. Gençler evlenmek için erken yaşlarda nişanlanıyorlardı, bekârlığı değerli bir hedef olarak görmüyorlardı. Ancak şimdi olduğu gibi ne aleni fahişeliğe ne de ahlaksızlığa hoşgörü gösteriliyordu. Bu nedenle, aralarındaki en yaygın namussuzluk fuhuş değil, zinaydı.

(202) Ancak bizim aramızda bütün kötülüklerin ve ahlaksızlıkların utanç veren çok fazla kırı ve süprüntüsü var. Dolayısıyla bu emir, ne ad verilirse verilsin her tür namussuzluğa yöneliktir. (203) Sadece dışsal zina eylemi değil, zinanın her türlü nedeni, güdüsü ve yolu da yasaklanmaktadır. Bu durumda yürek, dudaklar ve bütün beden namuslu olabilir, hiçbir namussuzluk fırsatı tanımaz, namussuzluğa yardım ve ikna etmez. (204) Sadece bu da

değil, ayartılmaya karşı direnmeliyiz, her nerede tehlike ve ihtiyaç varsa insanları korumalı, onurlarını kurtarmalıyız. Komşumuza onurunu korumak için yardım etmeliyiz, akıl vermeliyiz. Zira namussuzluğa karşı çıkacakken bu çabadan vazgeçtiğiniz ya da sizi ilgilendirmiyormuş gibi bunu önemsemediğiniz her yerde, bu işi yapan kadar siz de zinadan suçlu olursunuz. (205) En kısa şekliyle söylersek, sizden bu kadar fazlası istenmektedir: Herkes namuslu yaşamalı ve aynısını yapması için komşusuna yardım etmelidir. Demek ki, bu emirle Allah, etrafını çitle çevirerek [Eyüp 1:10] her eşi korumak istemektedir, öyle ki, biri diğerine karşı suç işlemesin.

(206) Ancak bu emir doğrudan evli insanların durumu- nu hedef almakta ve bize bundan söz etme fırsatı vermektedir. Önce Allah'ın bu durumu ne kadar mükemmelce onurlandırıp övdüğünü iyi anlayın, iyi dikkat edin. Zira Allah bu emriyle bunu hem onaylamakta, hem de gözetmektedir. Yukarıda “Annene babana saygı göster” dediği Dördüncü Emir’de bunu onaylamaktadır. Ama dediğimiz gibi, burada etrafına çit çekerek onu korumaktadır. (207) Dolayısıyla, Allah evliliği onurlandırmak [İbraniler 13:4], ilahi ve bereketli bir konum olarak onu korumak, ona hükmetmek de istemektedir, çünkü öncelikle, başa her şeyden önce onu tesis etmiştir. Apaçık olduğu gibi, kadını ve erkeği ayrı ayrı yaratmıştır [Yaratılış 1:27]. Bu, ahlaksızlık için değildi ama böylece evlilikte birlikte yaşayabilecekler, meyve verecekler, çocukları olacak, Allah’a saygı gösterecekler diye onları besleyecekler, eğiteceklerdi [Yaratılış 1:28; Mezmur 128; Özdeyişler 22:6; Efesliler 6:4].

(208) Bu nedenle Allah bu konumu başka her şeyden çok daha fazla bereketlemektedir. Ayrıca evliliği ihسان etmiş ve dünyadaki her şeyi onun içine sarıp sarmalamıştır, öyle ki, bu konum iyi olabilsin ve iyice hesaba katılabilsin.

Dolayısıyla, evlilik yaşamı şaka ya da varsayım değildir. Mükemmel bir şey ve ilahi ciddiyet meselesidir. Zira Allah için evlilik çok önemlidir, öyle ki, dünyaya hizmet edebilen ve Allah'a dair bilgiyi, Allah'ın indinde doğru olan yaşamı ve bütün erdemleri geliştirebilecek, kötülüğe ve Şeytan'a karşı savaşılabilecek insanlar yetiştirilsin.

(209) Bu konunun, kör dünyanın ve sahte Kilise önderlerimizin yaptıkları gibi, küçümsenmemesi ya da kötü tanıtılmaması gerektiğini her zaman öğretiliyorum. Evliliğin Allah'ın Kelamı'nda yer aldığı, burada süslenip kutsal kılındığı kabul edilmelidir. Evliliğe sadece diğer konularla eşit bir yer verilmemektedir, ilk sırada o gelmekte ve bütün konuları –imparator, prensler, episkoposlar ya da her kimi dilerlerse– geride bırakmaktadır. Zira dinleyeceğimiz gibi, hem Kilise hem de sivil sınıflar alçakgönüllü ve hepsi bu konumda olmalıdır. (210) Dolayısıyla bu, tuhaf bir konum değildir, bütün Hristiyanlık âleminde devam eden en yaygın, en soylu konumdur. Evet, bütün dünyayı kapsamaktadır.

(211) İkinci olarak, evliliğin sadece onurlu değil, gerekli bir konum olduğunu da bilmelisiniz. Genelde ve her koşulda Allah evlenmek için yaratılmış kadınlarla erkeklerin bu konumda olmalarını ciddi bir şekilde emretmektedir. Yine de Allah'ın özellikle ayrı tuttuğu (çok az olsa da) birkaç istisna vardır. Bunlar evlilik konumuna uygun değildir. Doğaüstü yüce bir armağanla onları muaf tutmuştur, öyle ki, bu konumda olmadan erdemlerini sürdürebilirler [Matta 19:11-12]. (212) Zira doğanın kendi seyrinde gittiği yerde –çünkü doğayı Allah verir– evlenmeden erdemli kalmak mümkün değildir [1. Korintliler 7]. Zira insan, insanlığını sürdürür. Herkesin gördüğü ve hissettiği gibi, doğal arzu ve heyecan aksamadan ya da engellenmeden kendi seyrinde gitmektedir. Dolayısıyla, namussuzluk

bir ölçüde daha kolay önlenebilsin diye Allah evlilik konumunu emretmiştir. Böylece herkes kendine uygun bir pay alabilir, bununla tatmin olabilir. Yine de, yüreğin pak olabilmesi için Allah'ın lütfu da gereklidir.

(213) Bazı Roma Katolik rahip, keşiş ve rahibelerin Allah'ın düzenine ve emrine nasıl karşı geldiğini buradan anlıyorsunuz. Zira evliliği küçümsüyorlar, yasaklıyorlar ve sürekli erdemli kalmaya cesaret ve yemin ediyorlar. Bundan başka, saf insanları yalan sözlerle ve görüntülerle aldatıyorlar. (214) Zira başka hiç kimsenin erdem sevgisi ve arzusu bu insanlarınki kadar az değildir. Sözde büyük kutsallık nedeniyle evliliğe engel oluyorlar, ya utanmadan apaçık fahişeliğe göz yumuyorlar ya da gizlice daha kötüsünü yapıyorlar, öyle ki, kimse bunun sözünü etme cesaretini gösteremiyor. Ne yazık ki, bu çok iyi öğrenilmektedir. (215) Kısacası, eylemde bulunmaktan kaçınınsalar bile, yürekleri namussuz düşüncelerle ve kötü ihtiraslarla o kadar dolu ki, evlilik yaşamının önleyebileceği sürekli bir yangın ve gizli bir acı vardır [1. Korintliler 7:9]. Dolayısıyla evliliğin dışında bütün erdemlilik yeminlerini bu emir mahkûm etmektedir. Özgürce evlenme izni verilmektedir. Aslında manastır yeminleriyle kandırılmış, tuzağa düşmüş bütün zavallı vicdanlara da emir verilmektedir: Bu doğru olmayan durumu bırakın, evlilik yaşamına başlayın. Manastır yaşamı Allah'ın indinde doğru olsa bile, erdemliliği devam ettirmenin yine de kendi güçleri dâhilinde olmadığını düşünmelidirler. Manastır yeminlerine sadık kalsalar da, bu emre karşı ancak giderek daha çok günah işlemiş olmaları gerekiyor.

(217) Şimdi gençlere yol gösterebilmek için bundan söz ediyorum, öyle ki, evlilik konumunu istesinler, bunun kutsal kılınmış bir konum olduğunu ve Allah'ı hoşnut ettiğini bilsinler. Zira zamanla evlilik yaşamına onurunu bu

yolla geri verebiliriz. Aleni fahişeliğin ve evlilik yaşamına önem vermemekten kaynaklanan diğer utanç verici kötülüklerin sonuçları olan, artık dünyayı saran pislik, serbestlik, ahlaksızlık daha az olabilirdi. (218) Dolayısıyla, gençlerimizin disiplinli ve itibarlı yetiştiklerinden emin olmak anne babaların ve hükümetin görevidir. Gençler olgunlaştıklarında, anne babalar ve hükümet onlara Allah korkusuyla ve onurlu bir şekilde onlara evlenme imkânı sağlarlar. İnsanlar evlilikten sevinç ve mutluluk duysunlar diye Allah bereketini ve lütfunu katmayacak değildir.

(219) Artık sözlerimi bitirirken, bu emrin ne talep ettiğini söyleyeyim: Herkes kendi koşullarında, düşüncesinde, sözünde ve işinde –yani özellikle evlilik konumunda– erdemli yaşamalıdır. Ancak herkes Allah’ın kendisine verdiği eşi sevmeli, ona değer vermelidir [Efesliler 5:33]. Zira evliliğin erdeminin korunduğu yerde karı koca kuşkusuz sevgi ve uyum içinde birlikte yaşamalıdır. O zaman biri diğerini tam bir sadakatle yürekten benimseyebilir. Zira uyum, sevgiyi ve erdem arzusunu tutuşturan başlıca özelliklerden biridir, öyle ki, uyumun olduğu yerde erdem, hiçbir emir olmadan uyumun ardından gelir. (220) Dolayısıyla, Aziz Elçi Pavlus karı kocaları birbirlerini sevip saymaları için gayretle teşvik etmektedir. (221) Aslında burada da yine değerli pek çok büyük hayır işiniz vardır. Allah’ın Kelamı ve emri olmadan kilisenin seçtiği bütün konumlara karşı, sevinçle bunlarla övünebilirsiniz.

YEDİNCİ EMİR

Not: Çalmak, sadece bir kimsenin malını fiziksel olarak soymak değildir, bir kimseyi sömürmektir de. Luther adilce yapılmayan işleri çok önemsiyordu. Onun yorumları özellikle bugün bizi

kamçılmaktadır, çünkü serbest piyasa ekonomisi üzerine kurulmuş ve halktan istenen fiyatın ahlak açısından kabul edilebilir olduğunu genelde uygun bulan bir kültürde yaşıyoruz. Öte yandan Luther, çalışan insanların tam günlük ücret aldıklarında tam gün çalışmayarak işverenlerinden nasıl çaldıklarına da işaret etmektedir. Luther'in Yedinci Emir hakkındaki yorumları yaklaşık 500 yıl önce yazılmış olmasına rağmen, şaşırtıcı biçimde güncel konularla ilgili ve yerindedir, bunlar Kutsal Kitap'taki biri ruhsal, öbürü siyasal iki krallığın arasındaki farkı göstermektedir. Örneğin; Luther bu tartışmanın sonuna doğru Kili-se'nin görevinin günahı kınamak ve Allah'ın Kelamını öğretmek olduğunu bilgece belirtmektedir. Yasa dışılığı kontrol altına almak ise hükümet yetkililerinin görevidir. Ruhsal bir kurum olarak kilise topluma düzen getirmez ya da toplumsal yasalar çıkarmaz; bu, sadece hükümetin görevidir.

(222) Çalmayacaksın.

(223) Sizinle ve eşinizle ilgili emirden sonra dünyevi malınız hakkındaki emir gelmektedir. Allah malın da korunmasını istemektedir. Hiç kimsenin, komşusunun malını almamasını ya da azaltmamasını emretmektedir. (224) Zira çalmak, başka birinin malına haksız yere sahip olmaktan başka bir şey değildir. Kısacası, her türlü alışverişte komşumuzun zararına bizim çıkar sağlamamız buna dâhildir. Şimdi aslında bu çok yaygın bir toplumsal kötülüktür. Ancak o kadar az göz önüne alınmakta ve o kadar az dikkat edilmektedir ki, hiçbir ölçüsü yoktur. Bu durumda, hırsız olarak tanınmak istemeyen bütün hırsızlar darağaçlarına asılsalardı, dünya kısa sürede perişan olurdu. Ne cellât ne de darağacı yeterdi. Zira az önce dediğimiz gibi, “çalmak” sadece komşumuzun kumbarasını ve ceplerini boşaltmak değildir. Piyasada, bütün dükkânlarda, satış kulübelerinde, şarap ve bira mahzenlerinde, atölyelerde, kısacası ticaretin

ve mal ve emek karşılığında para alışverişinin yapıldığı her yerde malların ele geçirilmesi anlamına da gelmektedir.

(225) Sıradan halk için bunu biraz daha basit açıklayayım ki, Allah'ın indinde ne kadar doğru olduğumuz görülebilir. Örneğin; evde sadakatle hizmet etmeyen, zarar veren ya da önleyebilecekken zarar verilmesine göz yuman bir uşak ya da hizmetçi düşünün. Kendisine emanet edilen malları, efendisinden ya da hanımından hıncını almak, onları üzme için tembellik, aylıklık ve nefretle mahveder, ihmal eder. Kasıtlı olarak bu ne şekilde yapılırsa yapılsın (hatayla ya da istemeden olanlardan söz etmiyorum), yılda otuz kırk florin çalabilirsiniz. Başka bir uşak bu kadar çok parayı gizlice alıp götürmüş olsaydı ipe asılırdı. Ancak burada (bu kadar büyük bir hırsızlığı bilinçli yapsanız bile) saygısızlık edebilirsiniz, kabalaşabilirsiniz ve kimse size hırsız demeye cesaret edemez.

(226) Aynısını tamirciler, işçiler ve gündelikçiler için de söylüyorum. Kötü düşüncelerin peşinden gidiyorlar, işlerinde tembel ve sadakatsiz olsalar da, insanlardan fazla para istemenin envai çeşit yollarını denemekten asla kaçınmıyorlar. Onlar kilitlerle ve sürgülerle korunabildiğimiz hırsızlardan daha da kötüler, bu hırsızlar yakalanırlarsa onlara öyle davranılıyor ki, bir daha suç işleyemiyorlar. Ancak sadakatsiz işçilerden kimse kendini koruyamıyor. Hiç kimse onlara öfkeyle bakmaya ya da onları hırsızlıkla suçlamaya cesaret edemiyor. Tam tersine, insan, cüzdanından on kat fazla paranın alınmasını tercih ediyor. Zira onlar “sadakatle ve gayretle her türlü hizmette bulunmalarını” beklediğim komşularım, iyi arkadaşlarım, benim uşaklarım ama beni herkesten daha çok aldatıyorlar.

(227) Dahası piyasada ve ortak ticarete de bu uygulama en geniş kapsamda bütün gücüyle tam olarak faaliyettedir. Burada biri diğerini kötü mallar, hileli ölçüler, ağır-

lıklar ve paralarla, açığözlülükle, tuhaf para yönetimi anlayışıyla açıkça aldatmaktadır [Özdeyişler 20:10]. Ya da zekice hilelerle onu sömürmektedir. Aynı şekilde alışverişte biri diğerinden fahiş fiyat istemekte, açgözlülükle pazarlığı güçleştirmekte, cimrilik ederek o kişiyi sıkıntıya sokmaktadır. Bütün bu işleri kim ezbere söyleyebilir ya da düşünebilir? (228) Özetlersek, yeryüzündeki en yaygın alışveriş ve en büyük birlik budur. Bütün yaşam koşullarıyla birlikte dünyayı göz önüne alırsak, dünya büyük hırsızlarla dolu, koskocaman bir satış kulübesinden başka bir şey değildir.

(229) Bu nedenle bazılarına, bir eve maymuncukla giren hırsızlar ve ev soyan hırsızlar değil, makam koltuğu soyguncuları, toprak ve karayolu soyguncuları da denmektedir. Zira kolayca parayı kapıp kaçıyorlar ama evde koltukta oturuyorlar ve onlara büyük soylular, saygın, dindar vatandaşlar deniyor. İyi olduğu kabul edilen bir yolla soyuyorlar, hırsızlık yapıyorlar.

(230) Evet, burada lordların ve prenslerin arkadaşlık ettikleri büyük, güçlü başhırsızlara saldıracaksak, kendi başına çalışan önemsiz hırsızlar konusunda susabiliriz. Bu hırsızlar bir iki şehri değil, her gün Almanya'yı yağma etmekte.

(231) Kısacası, dünyanın gidişi böyledir: Her kim açığa çalabiliyorsa ve soyabiliyorsa özgür ve güven altındadır, kimse onu rahatsız etmez, hatta saygı görmeyi bile talep eder. Bu arada başkasının mülküne bir kez izinsiz giren küçük hırsızlar eski hırsızların Allah'ın indinde doğru ve saygın kişiler olarak görünmeleri için, utancı ve cezayı taşımalıdır. Ancak bu besbelli hırsızlar Allah'ın indinde en büyük hırsızların kendileri olduklarını bilsinler. Allah onları layık oldukları ve hak ettikleri şekilde cezalandıracaktır.

(232) Şimdi, bu emir az önce belirtildiği gibi, geniş kapsamlı olduğu için, sıradan halka bunu iyi öğretmek ve açıklamak gerekmektedir. Açıgözlülüğe ve güvenmeye devam etmesinler. Ancak her zaman gözlerinin önüne Allah'ın gazabını getirin ve aynı şeyi aşılaysın. Zira bunu Hristiyanlar'a değil, en çok, kabadayılara ve alçaklara vaaz ediyoruz. Onlara vaaz vermek yargıçlar, gardiyanlar ya da cellât Hans Efendi için daha uygundur. (233) Dolayısıyla Allah'ın hoşnutsuzluğu riskini göz önünde tutarak herkes görevini bilsin: Bir pazarlıkta ya da alışverişte kimse ne komşusuna zarar vermeli, ne onu kazancından yoksun etmeli, ne de sadakatsizce ya da nefretle davranmalıdır. Ancak onun mal varlığını onun adına sadakatle korumalı, onun çıkarını güven altına almalı ve desteklemelidir. Bir kimse para ve ücret aldığı anda, verdiği hizmetin karşılığında geçimini sağladığında bu özellikle geçerlidir.

(234) Şimdi, bu emri açgözlülükle küçümseyen kişi gerçekten de cellâdın yanından geçerek kaçabilir. Ne var ki, Allah'ın gazabından ve cezalandırmasından kaçamayacaktır [Galatyalılar 6:7-8; 1. Selanikliler 5:3]. Saygısızlığını ve kibrini uzun zaman sürdürdüğünde bile, yine de ser-seri ve dilenci kalacaktır. Ayrıca bütün belalar ve talihsizlikler başına gelecektir. (235) Şimdi, efendinizin ve hanımınızın malını korumak zorunda olmanıza rağmen, kendi yolunuzda gidiyorsunuz. Zira hizmetinizin karşılığında boğanızı besliyorsunuz ve karnınızı doyuruyorsunuz, ücretinizi hırsız gibi alıyorsunuz ve insanların size soylu biri gibi davranmalarını sağlıyorsunuz. Zira efendilerine ve hanımlarına kötü davranan, onları zarardan koruyacakları bir iyilikte ya da hizmette bulunmak istemeyen pek çok kişi vardır.

(236) Ancak kazanacağınızı düşünün. Siz bir mirasa konup evinize yerleştiğinizde (Allah bütün talihsizliklerle

buna yardım edecektir) eski kötü işleriniz birden bire ortaya çıkacak, evinize kadar gelecektir. Aldattığınız ya da bir akçe değerinde zarar verdiğinizde tekrar otuz akçe ödemek zorunda kaldığınızı göreceksiniz.

(237) Zanaatçılar ve gündelikçiler için de sonuç böyle olacaktır. Başka birinin mülkünde yaşayan soylularmış ve herkes onlara ne isterlerse vermek zorundaymış gibi, artık onların dayanılmaz nefretini dinlemek ve acı çekmek zorunda kalıyoruz. (238) Bırakın, talep edebildikleri kadar etmeye devam etsinler. Allah, kendi emrini unutmayacaktır. Hizmet ettikleri tarzda onları ödüllendirecektir. Onları yeşil darağaçlarına değil, kupkuru bir darağacına asacaktır. Bu durumda, yaşamları boyunca ne gönenecekler ne de bir şey toplayacaklardır. (239) Aslında ülkede iyi düzenlenmiş bir hükümet olsaydı, böyle bir açgözlülük kısa sürede kontrol altına alınır, önlenirdi. Eski çağlarda bu, Romalıların âdetiydi. Diğerlerine uyarı olacak tarzda hemen daha işin başında yakalanan ve hemen cezalandırılan kişiler vardı.

(240) Açık, serbest piyasayı değiştirerek, yoksullardan her gün fahiş fiyat talep edilen, yeni yükler ve yüksek fiyatlar dayatılan, dolandırıcılardan oluşan bir insanlık çukuru ve haydut ini [Luka 19:46] haline getiren diğerleri artık gönenmeyeceklerdir. Orada herkes piyasayı aklına estiği gibi kullanmaktadır. Hatta malların istenildiği kadar yüksek fiyata satılması dürüst bir ayrıcalık ve hakmış ve kimsenin buna karşı söyleyecek tek bir sözü yokmuş gibi saygısızlık edilmekte, övünülmektedir. (241) Gerçekten de bu insanların cimrilik etmelerine, mal çalmalarına ve stok yapmalarına seyirce kalıp izin vereceğiz. (242) Ancak aşağıdakini yapacak olan Allah'a güveneceğiz: Siz uzun zamandan beri cimrilik edip ve sıkıntı verdikten sonra Allah kazandıklarınızı öyle bereketli ilan edecek ki, silodaki buğdayınız, mahzendeki biranız ve ahırdaki sığırınız mahvola-

çaktır [Luka 12:16-21]. Evet, birini aldatıp bir florin bile olsa fahiş fiyat istediğinizde biriktirdiğiniz servet stokunuza pas yiyip bitirecektir, öyle ki, hiç keyfini çıkaramayacaksınız [Matta 6:19; Yakup 5:1-3].

(243) Aslında bunun gözünüzün önünde her gün yerine getirildiğini görüyoruz, tecrübe sahibi oluyoruz. Çalınmış ya da namussuzca elde edilmiş hiçbir servetin sonu iyi olmaz. Gece gündüz tırmıklayıp cimrilik eden bunca kişi zenginliğini tek metelik artıramamaktadır! Pek çok birikimlerine rağmen, o kadar çok belaya ve talihsizliğe uğrarlar ki, bunun neşe içinde keyfini çıkaramazlar, çocuklarına da bırakamazlar. (244) Ancak hiç kimse umursamadığı ve biz de bizi ilgilendirmiyormuş gibi yolumuza devam ettiğimiz için, Allah farklı bir yolla bize çektirmeli ve birbiri ardına vergiler koyarak bize töreyi öğretmelidir. Ya da üzerimize bir bölük asker göndermelidir. Kumbaralarımızı ve cüzdanlarımızı bir saatte boşaltırlar, geriye tek meteliğimiz kalmayınca kadar bundan vazgeçmezler. Ayrıca teşekkür mahiyetinde, evleri ve yuvaları yakıp enkaz haline getirirler, kadınlara ve çocuklara tecavüz edip öldürürler.

(245) Kısacası, siz ne kadar çok çalarsanız, sizden de o kadar çok çalınacağını bekleyebilirsiniz. Soyan, şiddet yoluyla ve kötülükle elde eden kişi, kendisine aynı şekilde davranan birine boyun eğecektir. Zira Allah bu sanatın üstadıdır. Herkes birbirini soyduğu ve birbirinden çaldığı için, Allah bir hırsız başka bir hırsızla cezalandırmaktadır. Yoksa bu kadar çok darağacını ve ipi başka nerede bulurduk?

(246) Şimdi, her kim öğrenmek isterse bunun Allah'ın emri olduğunu bilsin. Bu, şaka diye alınmamalıdır. Zira siz bizi küçümsemeniz, aldatsanız, çalsanız ve soysanız da, gerçekten de biz sizin kibrinize, çektirdiğiniz sıkıntıya katlanmayı ve –Rab'bin Duası uyarınca– bağışlamayı, merhamet

etmeyi başaracağız [Matta 6:12]. Zira Allah'ın indinde doğru olan insanın yine de yeterince şeyi vardır [Mezmur 37:25]. Ne var ki, siz başkasından çok kendinize zarar veriyorsunuz.

(247) Şuna dikkat edin: Yoksul size gelecektir. Artık çok sayıda yoksul vardır. Günlük kazancı olan ve onunla geçindiği birkaç kuruşla sizden bir şeyler satın almalıdır. Herkes sizin inayetinize yaşıyormuş gibi ona sert davranmışınızda, onu azarlayıp büyük cimrilik ettiğinizde, o para ödmeden istediklerini vermeniz gerekirken gurur ve kibirle onu gönderdiğinizde, perişan ve üzgün gidecektir. Başka hiç kimseye şikâyet edemediği için, ağlayarak göklere seslenecektir [Mezmur 20:6; 146:8-9]. Tekrar söylüyorum, o zaman Şeytan'a dikkat edin. Zira böyle bir inilti ve yakarış şaka olmayacaktır. Bunun sıkıntısı size ve dünyaya çok ağır gelecektir. Zira yoksulları, üzüntülü yürekleri gözetene ulaşacaktır. O, bunların öcünü almadan durmayacaktır [Yeşaya 61:1-3]. Ancak bunu küçümser, saygısızlık ederseniz O'nu üzerinize getirdiğinizi görün. Başarılı olur ve gönenirseniz, bütün dünyanın önünde Allah'a ve bana yalancı diyebilirsiniz.

(248) Yeterince teşvik ettik, uyardık ve karşı çıktık. Bu emri dinlemeyen ya da inanmayan biri, deneyimle öğreninceye kadar devam edebilir. Ancak bu, gençlere belletilmelidir [Yasanın Tekrarı 6:7], öyle ki, yasa tanımaz kalabalığın izinden gitmesinler ama Allah'ın gazabı ve cezası kendilerinin de üzerine gelmesin diye, gözlerini Allah'ın emrinden ayırmassınlar. (249) Allah'ın Kelam'ını öğretmekten ve Kelam'la uyarmaktan çok daha fazlasını yapmamız gerekmektedir. Ancak böylesine aleni bir açgözlülüğü kontrol altına almak için prenslere ve hükümete ihtiyaç vardır. Onlar dikkatli olmalı ve her türlü alışverişte ve ticarete düzeni sağlamaya ve devam ettirmeye cesaret

etmelidirler. Yoksullara yük binmesin, onlar ezilmesin, önderler de başkalarının günahlarını yüklenmesinler diye, bunu yapmalıdırlar.

(250) Çalmanın ne demek olduğu konusunda bu açıklama yeterlidir. Emir çok dar bir anlamda anlaşılmasın. Ancak komşularımızla ilgili olan her şeye uygulansın. Kısacası, daha önceki emirlerde yaptığımız gibi, özetlersek yasaklanan şudur: (a) Komşumuza engel çıkararak, ayak bağı olarak, mülkünü ve servetini alıkoyarak, akla gelebilen her şekilde zarar vermek, kötülük etmek ya da böyle bir zarara rıza göstermek, izin vermek. Bunun yerine müdahale ederek bunu önlemeliyiz. (251) (b) Bize onun servetini kalkındırmamız, geliştirmemiz emredilmektedir. Hem dostlarımıza hem düşmanlarımıza ihtiyaçları olduğunda onlara yardım etmeliyiz, onlarla paylaşmalıyız ve ödünç vermeliyiz [Matta 5:42].

(252) Şimdi her kim hayır işleri ister ve arzu ederse burada yürekten kabul edilebilen ve Allah'ı hoşnut eden yeterinden çok yapacağı hayır işi bulacaktır. Ayrıca onlara inayet edilir ve mükemmel bereketlerle taçlandırılırlar. Bu durumda, komşumuzun hayrına ve dostluk adına yaptığımız her şeyin bedeli bize bol bol ödenmektedir. Kral Süleyman da Özdeyişler 19:17'de bunu öğretmektedir: “Yoksula acıyan kişi RAB’be ödünç vermiş olur, yaptığı iyilik için RAB onu ödüllendirir.” (253) O zaman zengin bir RAB’biniz vardır. Sizin için kesinlikle yeterlidir. Hiçbir şeyden eksik ya da yoksun kalmanıza izin vermeyecektir [Mezmur 37:25]. Bu nedenle, sadakatsizlik ve kötülükle cimrilik etmektense neşeli bir vicdanla yüz katına kavuşabilirsiniz. Şimdi, her kim bu bereketi istemezse yeterince gazaba ve talihsizliğe uğrayacaktır.

SEKİZİNCİ EMİR

Not: Bu emir kişinin adının ve şerefının korunması için verilmiştir. Adını ve şerefini korumadan komşumuzdan söz etmek bu emri çiğnemektir. Bu emri en çok çiğneyenler, sahte öğretilerle Allah'tan ve adından kötü söz eden sahte vaizlerdir. Komşumuzla ilgili olumsuz bir şey fark edersek ama bir eylemde bulunmaya yetkimiz yoksa sessiz kalmalıyız ve bundan söz etmemeliyiz. Bununla birlikte, uygun yetkililer bu konudan söz etmemiz için bize başvurduklarında bunu çok dürüstçe yapmalıyız. Kamu yetkililerinin dikkatini çekmemiz gereken bir şey olduğunu fark edersek de, bunu onlarla paylaşmalıyız. Luther sivil yargıçların, rahiplerin ve anne babaların, dikkatlerinin çekilmesi gereken şeyi dinledikten sonra eyleme geçmeleri gerektiğini açıkça ifade etmektedir. Luther gizli günahlarla açık, aleni günahları dikkatle birbirinden ayırmaktadır. Gizli günahlar açığa çıkarılmamalıdır. Ancak hata apaçıksa bundan aleni söz etmeye ve söz konusu kişinin aleyhine tanıklık yapmaya her türlü hakkımız vardır, hatta bu bizim görevimizdir. Bir kimsenin aleni hatası ya da günahı hakkında konuşmak yalan yere tanıklık etmek ya da Matta 18'i çiğnemek değildir. Luther, "her şeyi en iyi şekilde yorumlamak" hoş ve soylu bir erdemdir, diyerek sözlerini noktalamaktadır.

(254) Komşuna karşı yalan yere tanıklık etmeyeceksin.

(255) Bedenimizin, eşimizin ve dünyevi servetimizin çok üzerinde olan bir hazinemiz daha vardır –şeref ve iyi bir ün [Özdeyişler 22:1]. Bunlar olmadan yapamayız. Zira insanların içinde apaçık utanç duyarak ve genelde aşağılanarak yaşamak dayanılmazdır. (256) Bu nedenle Allah, komşumuzun parası ve serveti gibi ününe, iyi adına ve dürüst karakterine de gölge düşürülmesini ya da küçük düşürülmesini istememektedir. Allah herkesin karısının, çocuk-

larının, uşaklarının ve komşularının önünde dürüst olmasını istemektedir. (257) Önce, “yalan yere tanıklık etmeyeceksin” sözleri uyarınca bu emrin en basit anlamını göz önüne almalıyız. Bu, resmi mahkemeler için geçerlidir, zavallı masum bir insan bu mahkemelerde suçlanır ve bedenine, malına ve şerefine ters düşen bir ceza verilsin diye yalancı tanıklarla ona zulmedilir.

(258) Bu emir bizi artık çok az ilgilendiriyormuş gibi gelmektedir. Ancak Yahudi halkı için bu çok yaygın ve sıradan bir meseleydi. Zira mükemmel, düzgün bir yönetim halkın düzenini sağlıyordu. Böyle bir yönetim olmasına rağmen günahattan kaynaklanan olaylar hiç de eksik değildi. Bu olayların eksik olmamasının nedeni, yargı kürsüsünde yargıçlar, belediye başkanları ya da başka yetkililer otursa da, bütün bu olayların sürekli olarak dünyasal yolların izlenmesinden kaynaklı olmasıdır. Başka bir deyişle, insanlar hep kendi çıkarları uğruna etraflarındaki kişilerle iyi geçinme gayreti içindedirler. Bu nedenle belli bir iyilik, maddi destek, kabul edilme ya da birilerinin dostluğunu kazanmak için yaltaklanarak konuşurlar [Özdeyişler 26:28]. Ve sonunda yoksula ve onun davasına baskı yapılmalı ve yoksul açıkça suçlanmalı ve ceza çekmelidir. Kısacası Allah'ın indinde doğru olan insanların çok azının mahkemelerde başkanlık yapmaları dünyaya ortak bir felaket getirmektedir.

(259) Yargıç olmak her şeyden önce Allah indinde doğru bir insan olmayı gerektirir ama sadece Allah indinde doğru olmak yeterli değildir aynı zamanda bilge, alçakgönüllü, cesur ve gözü pek olmayı da gerektirir. Tanık olmak da aynı şekilde korkusuz, özellikle Allah'ın indinde doğru bir insan olmayı gerektirir. Zira her meseleyi adilce yargılayacak ve kararıyla bunların üstesinden gelecek kişi çok defa iyi dostlarını, akrabalarını, komşularını ve kendisine

büyük hizmet edebilecek ya da zarar verebilecek zengin ve güçlü kişileri gücendirecektir. Dolayısıyla son derece kör olmalı, gözlerini ve kulaklarını kapamalıdır, ne görmeli ne duymalıdır ama önüne gelen her şeyin üzerine dosdoğru gitmeli ve buna göre karar vermelidir.

(260) Bu nedenle bu emir öncelikle herkes, komşusunun haklarını güven altına almasına bu hakların engellenmemesine ya da çarpıtılmamasına yardım etsin diye verilmektedir. Ancak herkes, ister yargıç ister tanık olsun ve her ne olursa olsun, bu hakları destekleyecek, kesinlikle koruyacaktır. (261) Burada hukukçular için özel bir amaç belirlenmektedir ki, her davaya sadakatle ve dürüstçe bakmaya dikkat etsinler, haklının haklılığını korumasına izin versinler. Öte yandan, siyahı beyaza dönüştürüp yanlış doğru yapılarak hileleriyle ve teknik konularla hiçbir şeyi saptırmamalıdır [Yeşaya 5:20]. Kişinin parası, serveti, şerefi ya da gücü her ne olursa olsun bir meseleyi örtbas etmemeliler ya da bu konuda susmamalıdır. Emrin, mahkemede bütün olup bitenlerle ilgili bir bölümü ve en açık anlamı budur.

(262) Bundan sonra, şayet bu emri ruhsal yargıya ya da yönetime uygulayacak olursak, bu emrin kapsamı çok daha genişlemektedir. Herkesin komşusunun aleyhine yalancı tanıklık etmesi sıradan bir olaydır. Zira her nerede Allah'ın indinde doğru vaizler ve Hristiyanlar varsa dünyanın gözü önünde hüküm giymek zorunda kalmaktadırlar, onlara sapkın, dininden dönmüş, aslında tahrikçi, hiçbir umut vermeyen günahkâr imansızlar denmektedir. Ayrıca Allah'ın Kelamı en çok utanç veren, en çok nefret uyandıran tarzda zarar görmekte, zulmedilmekte, sövülmekte, aksi iddia edilmekte, saptırılmakta ve yanlış alıntılar yapıp yorumlanmaktadır. Ama varsın böyle olsun. Zira hakikati ve Allah'ın çocuklarını mahkûm eden, onlara zulmeden, yine de

bunun günah olduğunu düşünmeyen kör dünyanın gidişatı budur.

(263) Hepimizi ilgilendiren üçüncüsü, bu emir dilin, komşumuzu incitebilen ya da ona zıt düşebilen bütün günahlarını yasaklamaktadır [Yakup 3]. Yalan yere tanıklık etmek dilin işinden başka bir şey değildir. Şimdi Allah, insan kardeşimizin aleyhine dille yapılan her şeyi yasaklamaktadır. Bu, öğretileri ve sövgüleriyle sahte vaizler, فرمانları ya da mahkemenin dışında söyledikleri yalanlar ve kötü konuşmalarıyla sahte yargıçlar ve tanıklar için geçerlidir. (264) Özellikle birinin arkasından konuşmanın ve ona iftira etmenin nefret uyandıran, utanç verici ayıbı buna dâhildir, bizi buna Şeytan dürtmektedir ve bunun hakkında çok şey söylenebilir. Zira herkesin komşusu hakkında iyi sözlerden çok kötü sözleri dinlemeyi tercih etmesi yaygın kötü bir salgın hastalıktır. Biz o kadar kötüyüz ki, kimsenin bizim hakkımızda kötü bir söz söylemesine izin vermeyiz. Herkes bütün dünyanın kendisi hakkında parlak sözler söylemesini daha çok tercih etmektedir. Ancak başkalarından en iyi şekilde söz edilmesine dayanamayız.

(265) Bu ayıbı önlemek için, hiç kimsenin, kendisine yargılama ve azarlama emri verilmedikçe, komşusunu, günahını görmüş olsa bile, alenen yargılamasına ve azarlamasına izin verilmediğine dikkat etmeliyiz. (266) Şu ikisi arasında büyük fark vardır: Günahı yargılama ve günahı bilme. Günahı gerçekten de bilebilirsiniz ama yargılamamalısınız [Matta 7:1-5]. Komşumun günah işlediğini gerçekten görebilirim, duyabilirim. Ancak bunu başkalarına bildirmem bana emredilmemektedir. Şimdi, acele yargılar ve hüküm verirsem onunkinden daha büyük bir günah işlerim. Ancak yargıçlık yapmak ve göreviniz nedeniyle onu cezalandırmak için atanmadıysanız, bunu bilerseniz de, duymazlıktan gelmekten ve örtmekten başka bir şey yapmayın.

(267) Bir şeyi öğrenmekle yetinmeyen ama yargıçlık taslamaya devam eden insanlara iftiracı denir. Bir kimsenin hafif bir suç işlediğini öğrendikleri zaman bunu dört bir köşeye yayarlar. Tıpkı domuzun pisliğin içinde yuvarlanmaktan ve pisliği burnuyla eşelemekten hoşlanması gibi, birinde hoşnutsuzluk yaratabilmekten hoşlanırlar, bununla eğlenirler. (268) Bu, Allah'ın yargısına ve görevine burnunu sokmaktan, en sert fermanla hüküm ve ceza vermekten başka bir şey değildir. Zira hiçbir yargıç kendinden daha üst bir makama ceza veremez ve “Bu kişi hırsız, katil, hain” demekten daha öteye gidemez. Dolayısıyla her kim komşusu hakkında aynı şeyleri söyleyerek haddini aşıyorsa imparator ve bütün hükümetler kadar ileri gider. Zira kılıç kullanmasanız da, komşunuzu utandırıp yaralamak için zehirli dilinizi kullanırsınız [Mezmun 140:3].

(269) Bu nedenle, birinin suçlu olduğunun bilinmemesi, öykünün sadece kulaktan dolma bilinmesi şöyle dursun, bir kimse suçlu bile olsa ve bu iyi bilinse bile bir kimsenin başka birinin kötülüğünden söz etmesini, böyle bir davranışta bulunmasını Allah yasaklamıştır.

(270) Ama “Hakikat buysa hiçbir şey söylemeyecek miyim?” diyorsunuz.

Cevap: “Neden meslekten yargıçlara suç duyurusunda bulunmuyorsunuz?”

“Bunu alenen kanıtlayamam, bu nedenle beni susturabilirler, kırıcı davranıp geri gönderebilirler.”

“Gerçekten sert bir eleştiri kokusu mu alıyorsunuz?”

Uygun yetkililerin karşısına çıkıp iyi cevap verecek kadar kendinize güvenmiyorsanız o zaman dilinizi tutun. Ancak konuyu biliyorsanız başkaları için değil, kendiniz için bilin. Zira meseleyi başkalarına anlatırsanız, doğru bile olsa, kanıtlayamadığınız için size yalancı diye bakabilirler. Ayrıca alçakça davranırsınız. Birinin şerefine ya da iyi

adına önce alenen gölge düşürülmezse siz onu şerefinden ve iyi adından asla yoksun bırakmamalısınız.

(271) O zaman doğru düzgün kanıtlanamayan her şey “yalancı tanıklıktır.” (272) Yeterli kanıtla gün gibi ortada olmayan bir şeyi hiç kimse hakikat diye açığa çıkarmayacak ya da duyurmuyacaktır. Kısacası, gizli olanın gizli kalmasına [1. Petrus 4:8] ya da dinleyeceğimiz gibi, her ne olursa olsun gizlice azarlanmasına izin verilecektir. (273) Bu nedenle birini ele veren ya da iftira atan başıboş bir dile rastlarsanız, bu insana hemen aksini iddia edin ki, yüzü kızarsın [Özdeyişler 10:31]. O zaman herkes dilini tutacaktır, yoksa zavallı birinin adına kötülük gelir, kendini bundan kolayca kurtaramaz. Zira şerefe ve iyi bir ada kolayca gölge düşürülür ama kolayca eski haline gelmez [Özdeyişler 22:1].

(274) Bu durumda, komşunuz hakkında herhangi bir kötü söz söylemenizin düpedüz yasaklandığını görüyorsunuz. Bununla birlikte sivil hükümete, vaizlere, annelere ve babalara konuşma yasağı getirilmemektedir. Bu, bu emrin kötünün cezasız kalmasına izin vermediği anlayışına dayanmaktadır. Şimdi, Beşinci Emir’de hiç kimsenin bedene zarar verilmeyecektir ama cellât Hans Efendi adıyla anılan kişi bu kuralın dışındadır. Hans Efendi adıyla anılan kişi görevi gereği komşusuna iyilik etmez, sadece kötülük eder, zarar verir. Yine de Allah’ın emrine karşı gelip günah işlemez. Allah bu görevi kendisi için tesis etmiştir. Allah, Birinci Emir’de tehdit ettiği gibi, ceza vermeyi kendi iyi amacı uğruna kendi elinde tutmaktadır. Aynı şekilde hiç kimsenin bir başkasını yargılamaya ya da mahkûm etmeye hakkı olmasa da, yargı görevine hizmet edenler yargılamazlarsa, böyle bir görevi olmadan kendi adına davranan kişi kadar günah işlerler. Zira yargı konularında birinin kötülükten söz etmesi, suçlamayı tercih etmesi, soruştur-

ması ve kanıtlanması gerekmektedir. (275) Bu, kimi zaman bir doktorun tedavi edeceği hastanın özel bölgelerini muayene etmek ve ellemek zorunda olmasından farklı değildir. Aynı şekilde hükümetler, anne baba, kız ve erkek kardeşler ve başka iyi dostlar, her nerede gerekli ve yararlıysa, kötülük ettiklerinde birbirlerini azarlamakla yükümlüdürler [Luka 17:3].

(276) Bu konuda izlenecek doğru yol Müjde'deki emre uymak olmalıdır. Matta 18:15'de Mesih, "Eğer kardeşin sana karşı günah işlerse, ona git, suçunu kendisine göster. Her şey yalnız ikinizin arasında kalsın" demektedir. Burada dile hâkim olmak için değerli, mükemmel bir öğreti vardır, bu nefret uyandıran kötüye kullanmaya karşı buna dikkatle uyulmalıdır. O zaman komşunuz hakkında kötü bir şeyi hemen yaymamak ve onu başkalarına yermemek sizin kuralınız olsun. Bunun yerine onu gizlice uyarın ki, yaşamını düzeltebilsin. Aynı şekilde biri size şu ya da bu kişinin ne yaptığını bildirirse, eğer bu işi bizzat gördüyse, ona da gidip bu kişiyi gizlice uyardırmayı öğretin. Ancak olayı görmediyse dilini tutsun.

(277) Evin gündelik yönetiminden de aynı şeyi öğrenebilirsiniz. Evin efendisi uşağın yapması gereken işi yapmadığını gördüğünde onu gizlice uyarır. Ama uşağın evde oturmasına izin verecek ve komşularına uşağı şikâyet etmek için sokaklarda dolaşacak kadar akılsız olsaydı, kuşkusuz ona (278) "Seni akılsız, bu bizi ne kadar ilgilendiriyor? Bunu neden uşağına söylemiyorsun?" denirdi. Bakın, bu çok kardeşçe bir davranış olurdu, öyle ki, kötülüğe son verilir ve komşunuz şerefini korurdu. Mesih'in aynı yerde dediği gibi, "Kardeşin seni dinlerse onu kazanmış olursun" [Matta 18:15]. O zaman büyük, mükemmel bir iş yapmış olurdunuz. Bir kardeş kazanmanın önemsiz bir mesele olduğunu mu düşünüyorsunuz? Bütün keşişler ve

kutsal tarikatlar birbirinin içinde eriyip tek bir kütle oluşturan bütün işleriyle birlikte bir adım öne çıksınlar, bir kardeş kazandıkları için övünebiliyorlar mı, görsünler.

(279) Dahası Mesih, “Ama dinlemezse, yanına bir ya da iki kişi daha al ki, söylenen her şey iki ya da üç tanığın sözüyle doğrulansın” [Matta 18:16] diye öğretmektedir. Bu nedenle, bu meselede söz konusu olan kişiyle her zaman bizzat ilgilenilmelidir ve bilgisi olmadan onun hakkında konuşulmamalıdır. (280) Ama bu işe yaramazsa onu ister sivil mahkeme ister Kilise mahkemesi olsun alenen toplumun önüne çıkarın. Zira o zaman tek başınıza kalmazsınız, ama yanınızda onların aracılığıyla suçluya hüküm giyirebileceğiniz iki tanık olur. Yargıç onların tanıklığına dayanarak karar alıp ceza verebilir. Kötü birini kontrol altına almanın ve düzeltmenin kurallara uygun, doğru yolu budur. (281) Ancak biri hakkında her bir köşede dedikodu edip pisliği bulandırırsak hiç kimse düzelmeyecektir. Daha sonra ayağa kalkıp tanıklık etmek zorunda kaldığımızda bunu söylediğimizi inkâr ederiz. (282) Bu nedenle iftira etmek için kaşınan dillere başkalarına bir uyarı olarak ciddi bir ceza verilirse bu dillere doğru hizmet edilmiş olur. (283) Komşunuzun düzelmesi ya da hakikat sevgisi için bunu yapmış olsaydınız sinsice yapmazdınız, gündüzden ve ışıktan kaçmazdınız [Yuhanna 3:19-20].

(284) Bütün bunlar gizli günahlar için söylenmektedir. Ancak günah yargıcın ve herkesin bileceği kadar çok aleniye, suçludan kaçtığımızda ve kendi yoluna gitsin diye bıraktığımızda günah işlemezsiniz, çünkü o kendini rezil etmiştir. Onun hakkında alenen tanıklık edebilirsiniz. Zira mesele alenen gün ışığına çıktığında iftira, asılsız yargılama ya da yalancı tanıklık olamaz. Bu, kitaplarda alenen ortaya koyulan ve bütün dünyaya ilan edilen öğretisi nede niyle papaya çıkışmamıza benzer. Günah aleni olduğunda

kınama da aleni olmalıdır ki, herkes öğrensin, kendini bundan korusun.

(285) Bu emrin genelini artık özet olarak anlıyoruz: Hiç kimse ister dost ister düşman olsun komşusuna diliyle zarar vermesin. Emre uygun olarak ya da onun düzelmesi için konuşmuyorsanız, ister doğru ister yalan olsun onun hakkında kötü konuşmayın. Herkes dilini komşusunun günahlarını ve kusurlarını gizlemek [1. Petrus 4:8], bunları bağışlamak, örtbas etmek, onun şerefiyle süslemek için kullansın, diliyle başka birinin en yüce hayrına hizmet etsin. (286) Bunun başlıca nedeni, Mesih'in Müjde'de duyurduğu neden olmalıdır, burada Mesih komşumuz hakkındaki bütün emirleri buna dâhil etmektedir: "İnsanların size nasıl davranmasını istiyorsanız siz de onlara öyle davranın" [Matta 7:12].

(287) Elçi Aziz Pavlus'un "Tam tersine, bedeninin daha zayıf görünen üyeleri vazgeçilmezdir. Bedenin daha az değerli saydığımız üyelerine daha çok değer veririz. Böylece gösterişsiz üyelerimiz daha gösterişli olur" [1. Korintliler 12:22-23] dediği gibi, doğa bile bedenimiz için aynı şeyi öğretmektedir. Hiç kimse yüzünü, gözlerini, burnunu ve ağzını kapamaz, zira bunlar sahip olduğumuz en değerli üyeler olarak bunu gerektirmez. Ancak utandığımız en zayıf üyeleri bütün gayretimizle örteriz. Eller, gözler ve bütün beden bunların gizlenmesine ve örtbas edilmesine yardım etmelidir. (288) Demek ki, biz de komşumuzda gördüğümüz hataları ve kusurları örtmeliyiz, elimizden gelen en iyi şekilde onun şerefine desteklemeye hizmet ve yardım etmeliyiz. Öte yandan onun saygınlığını sarsabilecek her şeyi önlemeliyiz. (289) Bir kimsenin her zaman komşusunun yararına olan şeyleri açıklaması ve komşusu hakkında duyabildiği her şeyi, dile düşecek kadar kötü değilse, en iyi yorumuyla ifade etmesi özellikle mükemmel

ve soylu bir erdemdir. Ya da bir komşunun ayıplanacak bir şeyini bulup çıkarmakla ve keşfetmekle her zaman meşgul olan zehirli dillere karşı meseleyi her ne olursa olsun unuttun [Mezmur 140:3]. Şimdi özellikle Allah'ın değerli Kelamı ve Kelamı vaaz edenler için yapıldığı gibi, meseleyi en kötü şekilde açıklarlar, çarpıtırlar.

(290) Dolayısıyla bu emre çok sayıda hayır işi dâhildir. Allah'ı en çok bunlar hoşnut eder, bol bol iyilik ve bereket getirir, keşke kör dünya ve sahte azizler bunların farkına varabilselerdi... Zira ruhsal ve dünyevi konularda bir insana hem daha büyük hem de daha geniş kapsamlı bir iyilik yapabilecek veya zarar verebilecek ya da bir insanın hem daha büyük hem de daha geniş kapsamlı bir iyilik yapabileceği ya da zarar verebileceği dilden başka bir şey yoktur. Dil insanın en önemsiz ve en zayıf üyesi olsa bile bu doğrudur [Yakup 3].

DOKUZUNCU VE ONUNCU EMİRLER

Not: Luther, çalmanın sadece fiziksel olarak başka birinden haksız yere alma eylemi olmadığını, komşumuzun karısını, uşaklarını ya da komşumuza ait olan herhangi bir malı arzu etmek olduğunu da halkının bilmesini güven altına almak için Allah'ın bu iki emri verdiğini söylemektedir. Bu emirler elle ya da ağızla değil, yürekle çiğnenir. Bu emirler, erdemli olduklarını düşünen insanlara doğaları gereği kendilerinin de günah işlediklerini hatırlatır. Luther, açıklamasının sonuna doğru, güçlü ve ciddi bir ilahiyat anlayışı oluşturmaktadır. Bütün emirler sürekli olarak bizi günahla suçlamaktadır, yasanın yönetimi altında Allah'ın gözünde nerede durduğumuzu bize açıklamaktadır: Suçlu! Yasanın başlıca amacı budur, bize günahımızı göstermek.

(292) Komşunun evine göz dikmeyeceksin.

Komşunun eşine, hizmetçisine, öküzüne, eşeğine, hiçbir şeye göz dikmeyeceksin.

(293) Bu iki emir sadece Yahudi halkına verilmektedir. Ancak kısmen bizim için de geçerlidir. Zira Yahudiler bu emirlerde namussuzluktan ya da hırsızlıktan söz edildiği yorumunu getirmezler. Bunlar yukarıda yeterince yasaklanmaktadır. Onlar dışsal bir eylem yaptıklarında ya da yapmadıklarında bütün bu emirlere uyduklarını da düşünüyorlardı. Bu nedenle Allah, komşumuzun karısını ya da malını arzu etmenin ya da bunları elde etme amacı gütmenin günah ve yasak olduğunun göz önüne alınması için bu iki emri eklemiştir. (294) Bunları özel olarak eklemiştir, çünkü Yahudi hükümetinin yönetiminde hizmetçiler şimdi olduğu gibi, ücret karşılığında istedikleri sürece hizmet edecek özgürlüğe sahip değildiler. Sığırlar ve diğer malvarlıkları gibi Yahudi köleler de bedenleriyle ve sahip oldukları her şeyle efendilerinin mallarıydılar [Yasanın Tekrarı 15:12-18]. (295) Dahası her erkeğin boşanma belgesi vererek karısından alenen ayrılma ve başka birini alma yetkisi vardı [Yasanın Tekrarı 24:1-4]. Dolayısıyla birbirlerinin arasında sürekli tehlikedeydiler. Biri, başka birinin karısından hoşlanırsa hem kendi karısını kapı dışarı etmek hem de komşusunun karısını kocasından soğutmak için bir neden belirtebilirdi, öyle ki, kadını doğru görünen bir şekilde alabilirdi. Şimdi bir efendi erkek uşağını ya da kadın hizmetçisini kapının önüne koyup bir yolla başka birinin hizmetlisini aldığı anda bunun yardımcılara karşı günah olduğunu pek düşünmediği gibi, onların arasında da bu, günah ya da rezillik diye düşünülüyordu.

(296) Bu emirleri böyle ve emrin kapsamını, biraz daha geniş ve daha yüce olmasına rağmen doğru yorumlu-

yorlardı. Hiç kimse başka birine ait olan eş, köleler, ev, mülk, toprak, otlak, sığır gibi şeyleri almayı düşünmeyecek ya da almaya niyet etmeyecekti. Bunları doğruluk gösterisi yaparak, hileyle ya da komşusunun zararına almayacaktı. Zira yukarıda, Yedinci Emir’de başkalarının mallarını alma ya da komşusunun mallarını alkoyma günahı yasaklanmaktadır. Bir kimse bunları yapmakta haklı olamaz. Ancak yanlışlıkla almışsınız gibi, hiç kimse sizi suçlayamasın ya da ayıplayamasın diye, dünyanın gözünde onurlu bir şekilde alsanız bile, burada komşunuzdan bir şey devralmanız yasaklanmaktadır.

(297) Zira bizim doğal içgüdümüz öyledir ki, hiç kimse başka birinin kendisi kadar çok şeye sahip olmasını istemez. Herkes edinebildiğince edinir. (298) Diğeri elinden gelenin en iyisini yapabilir. (298) Yine de biz Allah’ın indinde doğru kişiler gibi görünürüz, en iyi tarzda giyinmeyi biliriz, asıl karakterimizi saklarız. Hileli yollara ve namussuzca işlere başvururuz, şimdi her gün çok dâhice keşfedilenler gibi, bunları keşfederiz. Bu yollar resmi yasalardan türetilmiş gibi davranırız. Hatta usulüne uygun şekilde aslında yasadan söz etmeye ve yasayla övünmeye de cesaret ederiz. Buna hilebazlık değil, açıkgozlük ve ihtiyat demeliyiz. (299) Avukatlar ve hukukçular yasayı kendi davalarına uydurmak için kıvrıp çekiştirenlere bu konuda yardım ederler. Adalete ya da komşuların ihtiyaçlarına rağmen kelimeleri vurgularlar, hile yapmak için kullanırlar. Kısacası, kendilerinin de “Yasa uyanıktan yanadır” dedikleri gibi, bu konuda en uzman ve en açıkgoz her kimse, yasadan en büyük yardımı o görür.

(300) Dolayısıyla bu yasa dünyanın gözünde sahtekâr olanlara verilmemektedir. Övülmek ve kendilerine dürüst, doğru insanlar denmesini isteyen çok dindar insanlar için de değildir. Ama aslında onlar içindir. Zira özellikle Ya-

hudi halkının, hatta şimdi de pek çok önemli soylunun, beyefendinin ve prensin böyle yaşadıklarını iddia ettikleri gibi, onlar daha önceki emirlere aykırı davranmazlar. Zira diğer sıradan kitleler mallarını şerefli ve doğru biçimde kazanmalarıyla ya da kazanmamalarıyla pek ilgilenilmeyen insanlar olarak daha alt sınıftandırlar.

(301) Şimdi mahkemeye getirilen davalarda bu çok sık olmaktadır, burada amaç komşumuzdan bir şey almak ve onu malı konusunda zorlamaktır. Örneğin; insanlar büyük bir miras, taşınmaz mal ya da benzeri konularda kavga edip çekiştiklerinde başlarının çaresine bakarlar, kendilerine her ne doğru gelirse ona başvururlar. Yasa kendilerinden yana olsun diye her şeyi giydiren süslerler. Mülkü öyle bir tapuyla korurlar ki, hiç kimse şikâyet ya da hak iddia edemez. (302) Biri şato, şehir, dükalık ya da herhangi büyük bir şey istiyorsa aynı şekilde ilişkileriyle, elinden gelen her yolla birtakım para işlerine girer, öyle ki, sahibi yasal olarak malından yoksun kalır [1. Krallar 21]. Mülk resmi bir kararla diğer kişiye verilir, belgeyle ve mühürle onaylanır, prensin adıyla ve şerefle edinildiği duyurulur.

(303) Ortak alışverişte biri başkasının elinden bir şeyi dikkatle çekip alır, öyle ki, ikinci söz edilen kişi dikkatli olmalıdır. Ya da bir kimse kendisi için avantajlı ve yararlı gördüğü bir konuda birini şaşırtıp kandırır. Bu durumda kandırılan kişi, belki sıkıntısı ya da borcu nedeniyle, malını zarara uğramadan geri kazanamaz ya da bedelini verip geri alamaz. Diğer kişi yarısını hatta daha çoğunu kazanır. Ne var ki, bu mal hileyle alınmış ya da çalınmış değildir, dürüstçe satın alınmıştır. Burada “İlk gelene önce hizmet edilir” ve “Herkes kendi çıkarına bakmalıdır, bırakın başkası ne yaparsa yapsın” diyorlar. (304) Bir kimsenin bu kadar inandırıcı savlarla bu kadar çok şeyi mülkiyetine geçirebildiği bütün bu yolları bulacak kadar kim çokbilmiş

olabilir? Dünya bunun kötü olduğunu düşünmez ve komşunun bundan kayba uğradığını, zarar görmekten koruyamadığı bu şeyi feda ettiğini fark etmez. Yine de hiç kimse birinin kendisine bunu yapmasını istemez. Bu düzeneklerin ve savların sahte olduğunu buradan kolayca anlayabiliriz.

(305) Eskiden aynı şey kadınlar için yapılıyordu. Bu hileleri biliyorlardı ve biri başka bir kadından hoşlandığında kendisi ya da başkaları aracılığıyla kocanın karısından hoşnut olmamasını sağlıyordu, bunun için bulunacak pek çok yol yöntem vardı. Ya da adam, kadının kocasına direnmesine, kocasının onu kapının önüne koyacağı ve öbür adama gitmesine izin vereceği tarzda davranmasına yol açıyordu. Böyle bir şey, Müjde’de Kral Hirodes’le ilgili olarak okuduğumuz gibi, kuşkusuz Yasa altında geçerliydi. Kral Hirodes, erkek kardeşi henüz yaşarken onun karısını almıştı. Ancak Hirodes, Aziz Markos’un tanıklık ettiği gibi, şerefli, dindar biri olarak düşünölmek istiyordu [Markos 6:17-20]. (306) Ama böyle bir örneğin bizim aramızda bulunmayacağına ümit ediyorum. Zira Yeni Antlaşma’da evlilerin boşanmaları yasaklanmaktadır [Markos 10:9]. Ancak birinin, başkasının uşağını ya da kadın hizmetçisini yerinden soğutması, devralması ya da yaltaklanan sözlerle ayartması az rastlanan bir olay değildir.

(307) Bu olaylar ne şekilde olursa olsun, Allah’ın, komşunuz kayba uğrasın, siz de açgözlülüğünüzü tatmin edin diye, komşunuzu kendisine ait olan bir şeyden yoksun bırakmanızı istemediğini bilmeliyiz. Siz dünyanın önünde bunu şerefli bir şekilde yerine getirseniz bile bu doğrudur. Zira bu bir sır ve dediğimiz gibi, “gizli kapaklı” yapılan sinsice bir hiledir, bu nedenle fark edilmeyebilir. Hiç kimseye kötölük etmemiş gibi, siz kendi yolunuza devam etseniz de, yine de komşunuzu incitmiş olursunuz. Buna çalma ve aldatma denmese bile, komşunuzun malına göz

dikmek, yani onu ele geçirmeyi amaç edinmek, komşunuzun rızası olmadan malını ondan almak, Allah'ın ona verdiği şeyin keyfini çıkardığını istememek demektir. (308) Yargıcın ve herkesin bunu size bırakması gerekse bile, Allah size bırakmayacaktır. Zira Allah yüreğin aldatıcılığını ve sözlerdeki kötü niyeti görmektedir, kalbin her neresinde bir karış yer verilmiş gibi gösterilse de esasında bu yer oldukça mesafe kat edilmesi gereken bir yerdir.

(309) Dolayısıyla, bu emirlerin sıradan anlamlarını sürdürmesini düşünüyoruz. Önce komşumuza zarar vermek istemememiz, zarar verilmesine yardım etmememiz, fırsat vermememiz emredilmektedir. Ancak sahip olduklarına sahip olmasını istemeliyiz, bunları ona bırakmalıyız. Bize davranılmasını istediğimiz şekilde, onun yararına olabilen ve işine yarayabilen şeyi onun adına geliştirmeli ve korumalıyız [Matta 7:12]. (310) Bu durumda bu emirler özellikle gıpta etmeye ve alçakça açgözlülüğe karşı verilmektedir. Allah, komşumuza verdiğimiz zarara yol açan her şeyin nedenlerini ve kaynaklarını ortadan kaldırmak istemektedir. Bu nedenle, bunu basit kelimelerle ifade etmektedir: “Göz dikmeyeceksin.” Zira yüreğimizin temiz olmasını özellikle istemektedir [Matta 5:8], gerçi burada yaşadığımız sürece bunu asla edinemeyeceğiz. Bu nedenle, diğer bütün emirler gibi bu da, bizi sürekli suçlayan ve Allah'ın gözünde, O'nun indinde ne kadar doğru olduğumuzun gerçek niteliğini gösteren bir emir olarak kalacaktır!

ON EMİR'DEN ÇIKARILAN SONUÇ

Not: On Emir her zaman suçlamaktadır. Emirlerin başlıca yararı budur. Büyük günah salgınlarına karşı sert bir dizgin hizmeti de görmektedirler. Ancak bunlar bütün iyi işlerin fişkırıldığı “hakiki

bir pınar” işlevi de görür. Allah’ı hoşnut eden ya da O’nun bize verdiklerinin dışında işler keşfetmeye ya da yaratmaya çalışmamız asla gerekmemektedir. On Emir’de Allah’ı hakikaten neyin hoşnut ettiğini anlamamız için gerekli olan rehberlik mevcuttur. Luther’in, Allah’ın On Emri’yle Kilise’nin insan elinden çıkma kuralları arasındaki farka dair en etkileyici görüşlerinin bazıları burada yer almaktadır. Luther, Allah’ın gözünde bazı “Kilise işlerinin” genç bir kızın küçük bir çocuğa bakması gibi sıradan yaşamda yapılan basit, alçakgönüllü, ikinci derecede işlerden daha iyi olduğu konusundaki kendini beğenmişliğe ve sahte öğretiye karşı gürlemektedir. Emirleri kısaca özetlemekte, Birinci Emrin diğer bütün emirlerin pınarı olduğunu göstermektedir. Allah, bize On Emri vererek, büyük bir hazine vermiştir.

(311) On Emri, bütün yaşamımızın Allah’ı hoşnut edebilmesi için ne yapmamız gerektiği konulu ilahi öğretinin özetini artık öğrendik. İyi bir iş olacak her şey bu hakiki pınardan doğup akmalı, buradan yönelmelidir. Demek ki, On Emrin dışında hiçbir iş ya da bir şey, dünyanın gözünde ne kadar büyük ya da değerli olursa olsun, iyi olamaz ya da Allah’ı hoşnut edemez. (312) Şimdi büyük azizlerimizin ruhsal kurallarıyla, büyük ve kudretli işleriyle ne kadar övündüklerine bakalım. Sanki bu on emir çok önemsizmiş ya da eski dönemlerde yerli yerinde uygulanmış ve bir kenara bırakılıp yerine başka şeyler keşfedilmiş ve bu keşifler öne sürülmüş gibidir.

(313) Aslında benim görüşüm o ki, bir kimse burada çok meşgul olduğunu görecektir ve bu emirlere uymak için yapacak “yeterince çok” işi olacaktır: Yumuşak huyluluk, sabır, düşmanlarını sevmek, saflık, şefkat, benzeri başka erdemler ve bunların çağrıştırdıkları [Galatyalılar 5:22-23]. Ancak bu işlerin dünyanın gözünde hiçbir değeri yoktur, dünyanın gözüne görünmez. Zira bunlar gurur duyulan

alışılmamış işler değildir. Bunlar belirli zamanlar, yerler, törenler ve törelerle sınırlı değildir. Bunlar bir komşunun diğeri için yapabildiği sıradan, günlük, ev işleridir. Dolayısıyla çok olumlu bakılmamaktadır.

(314) Ancak öbür işler insanların gözlerini ve kulaklarını kocaman açmalarına neden olmaktadır. İnsanlar sırf büyük bir gösteriş olsun diye çok büyük masraflar yaparak cıfcaflı süslemeleri ile büyük binalar yapmak suretiyle bu etkiye olabildiğince yardımcı olmaktadırlar. Ve bu binalar içinde buhurlar yakmakta, ilahiler söyleyip çanlar çalmakta ve incecik mumlar ve kandiller yakmaktadırlar. Bütün bu yaptıkları öyle etkindir ki, elbette bunların dışında duyulabilecek bir şey yoktur. Ve üstüne üstlük o altın iplikli giysileri ile rahip ayağa kalktığında ya ruhban sınıfından olmayan bir kişi bütün gün kilise de dizlerinin üzerinde durduğu sürece bütün bu işler övülmekle bitirilemeyecek işler olarak kabul görmektedir. Ancak sıradan bir kız küçük bir çocukla ilgilendiğinde ve kendisine söylenenleri sadakatle yaptığında bunun hiç önemi olmadığı düşünülüyor. Böyle olmasa keşişler ve rahibeler manastırlarda ne işe yaramış olacaktardı ki?

(315) Bakın, bu duruma göre; On Emir'in öğrettiklerinden çok daha üstün ve çok daha iyi bir hayat ve durum keşfetmeye kalkışan o umutsuzluk abidesi azizlerin kendilerine olan aşırı lanetli özgüvenleri değil midir? Bu, (söylediğimiz gibi) sıradan insan için sıradan bir yaşamış yaşam sürdürmek gibidir ama onlarınki, azizlerin ve mükemmel insanların yaşamıdır. (316) Zavallı kör halk, hiç kimsenin On Emir'den birine, uyulması gerektiği gibi uymak için bu kadar ileri gidemediğini görmüyor. Dinleyeceğimiz gibi, hem Elçilerin İman İkrarı hem de Rab'bin Duası bize yardıma koşmalıdır. "Emirlere uymak için güç ve kuvvet" bunlardan istenir, sürekli bunlar için dua edilir ve bunlar

edinilir. Dolayısıyla onların bütün övünmeleri, benim övünüp “Elbette ödemeyi yapacak meteliğim yok ama on altın ödemeye çalışacağıma güveniyorum” dememle aynı şeydir.

(317) İnsanlar bu kadar derine kök salmış ve hâlâ her-
kese sıkıca yapışmış olan, üzüntü verici biçimde amaç
dışında kullanılmaktan kurtulsunlar diye bütün bunları söy-
lüyorum, öğretiyorum. Yeryüzündeki her koşulda sadece
bu emirlere bakmaya ve bu konularla ilgilenmeye alışma-
lıdır. Zira On Emir’le aynı düzeyde bir öğreti ya da
koşul asla oluşturamazlar, çünkü bunlar o kadar yücedir ki,
hiç kimse insan gücüyle bunlara erişemez. Her kim bunlara
erişirse o, dünyanın bütün kutsallığının üzerinde, göksel,
melek gibi bir insandır. (318) Siz sadece bunlarla ilgilenin.
En iyisini yapın. Bütün gücünüzle, bütün yeteneğinizle
uygulayın. Yapacak o kadar çok şey olduğunu göreceksiniz
ki, başka bir işi ya da kutsallığı ne arayacaksınız ne de
değer vereceksiniz.

(319) Yaygın Hristiyan öğretisinin birinci bölümünü
hem öğretmek hem de gerekli olana teşvik etmek için bu
kadarı yetsin. Bununla birlikte, sonuç olarak bununla ilgili
ayeti tekrar etmeliyiz. Allah’a neyin acı verdiğini öğrene-
bilmemiz gerektiği için, On Emri öğretmeyi ve yapmayı
öğrenelim diye, bunu daha önce Birinci Emir’de açıkladık:

(320) Çünkü ben Allah’ın RAB, kıskanç bir Allah’ım.
Benden nefret edenin babasının işlediği suçun hesabını
çocuklarından, üçüncü dördüncü kuşaklarından sora-
rım. Ama beni seven, buyruklarıma uyan binlerce
kuşağa sevgi gösteririm [Çıkış 20:5-6].

(321) Yukarıda dinlediğimiz gibi, bu ek öncelikle Bi-
rinci Emre dâhil edilmiştir. Ancak bütün emirlerin adına bu

şart koşulmaktadır, çünkü bunların hepsinde bundan söz edilmekte, hepsi buna yönlendirmektedir. Bu nedenle, bunun da gençlere açıklanmasını, öğretilmesini söyledim. O zaman bunu öğrenebilirler, hatırlayabilirler ve On Emre uymamız için bizi neyin harekete geçirmesi ve zorlaması gerektiğini görebilirler. Bu parçaya, her emre özellikle eklenmiş gibi bakılmalıdır, öyle ki, hepsinin içinde yer almakta ve hepsinde geçmektedir.

(322) Şimdi bu sözlere, daha önce söylendiği gibi, hem öfke, tehdit eden bir söz hem de dostça bir vaat dâhildir. Bunlar bizi dehşete düşürecek ve uyaracaktır. Bunlar bizi, O'nun Kelamı'nı, ilahi bir samimiyet meselesi olarak almaya ve büyük değer vermeye de yönlendirecek, teşvik edecektir. Zira Allah bununla ne kadar ilgilendiğini ve bunu ne kadar katı uygulayacağını bizzat duyurmaktadır: Emirlerini küçümseyen ve çiğneyenlere dehşetli, korkunç bir ceza verecektir. (323) Bunlara büyük değer verenlere, bunları memnuniyetle yapanlara ve bunlara göre yaşayanlara zengin ödüller ve bereketler vereceğini, her türlü iyiliği yapacağını da duyurmaktadır. Bu durumda, Allah her işimizin sadece O'ndan korkan ve O'nu sayan bir yürekte gelmesini istemektedir. Böyle bir korkuyla yürek, O'nu gazaba getirmemek için, O'nun isteğine ters düşen her şeyden sakınır. Öte yandan, yürek sadece O'na güvenir ve O'na olan sevgisinden O'nun her istediğini yapar. Zira O bizimle baba gibi dostça konuşmakta, bize lütfunu ve her tür iyiliği sunmaktadır.

(324) Birinci ve esas emrin anlamı ve doğru yorumu tam olarak budur, diğer emirler bundan fişkirip çıkmış olmalıdır. Bu nedenle, "Benden başka tanrın olmayacak" sözü [Çıkış 20:3] en basit anlamıyla şu talepten başkasını ifade etmemektedir: Tek hakiki Allah'ın olarak sadece Benden korkacaksın, Beni seveceksin, Bana güveneceksin.

Zira nerede Allah'ın önüne böyle getirilmiş bir yürek varsa, o yürek bu ve diğer emirleri yerine getirmiştir. Öte yandan, her kim gökteki ve yerdeki başka bir şeyden korkar ve onu severse ne buna ne de başka bir emre uyar. (325) Bu nedenle bütün Kutsal Yazılar her zaman şu iki şeyi amaçlayarak her yerde vaaz edilmekte ve öğretilmektedir: Allah'tan korkmak ve O'na güvenmek. Davut peygamber, "RAB kendisinden korkanlardan, sevgisine umut bağlayanlardan hoşlanır" [147:11] diye yazdığı gibi, bütün Mezmurlar'da özellikle bunu yapmaktadır. "RAB başka tanrıları olmayanlardan hoşlanır" dercesine, bütün emri tek bir ayette açıklanmış gibi yazmıştır.

(326) Demek ki, Birinci Emir parlamalı ve parılığını diğer bütün emirlere vermelidir. Dolayısıyla, her emirde bu duyuruyu rehber edinmelisiniz. Bu, çelengin halkası gibidir, başıyla sonunu birleştirir, bir arada tutar. İkinci Emir'de dendiği gibi, bu sürekli tekrar edilsin, unutulmasın, öyle ki, Allah'tan korkalım ve sövmek, yalan söylemek, aldatmak, insanları yanlış yola ya da hileye sevk etmek için O'nun adını boş yere ağzımıza almayalım. Ancak Birinci Emir uyarınca, sevgiden ve güvenden gelen dua, övgü ve şükranla O'na seslenirsek O'nun adını doğru ve iyi bir biçimde kullanmış oluruz. Aynı şekilde bu korku, sevgi ve güven bizi O'nun Kelamı'nı küçümsemeye değil, Kelamı memnuniyetle öğrenmeye, dinlemeye, kutsallığının değerini vermeye ve saygı duymaya iter, zorlar.

(327) Bu durumda, bundan sonra gelen, komşumuzla ilgili emirlerde de bu öğretilenler devam etmektedir. Her şey Birinci Emir'in gücünden fıskıraktır. Annemize, babamıza, efendilerimize ve bütün yetkililere onların adına değil, Allah'ın adına saygı duyarız, boyun eğeriz ve itaat ederiz. Korktuğunuz için annenizi babanızı saymamalısınız, onlara bir şey yapmamalısınız ya da onları atlamamalısınız.

sınız. Ancak Allah'ın, çok kesin olarak sizden istediği şeyi size yaptıracağına dikkat edin. Bunu atlarsanız, öfkeli bir Yargıcınız, ancak O'nun emrine göre yaparsanız lütfkâr bir Babanız olur.

(328) Yine, komşunuza zarar vermeyin, incitmeyin ya da şiddet uygulamayın, ne de bedenine, karısına, malına, şerefine ya da haklarına yönelik zulmedin. Kötülük yapma şansını ve nedenini bulabilseniz ve hiç kimse sizi azarlamayacak olsa bile, bütün bunlar bir düzen içinde size emredilmektedir. Ancak siz herkese iyilik edin [Galatyalılar 6:10]. Sadece Allah sevgisinden ve O'nu hoşnut etmek için –her şekilde ve her nerede yapabiliyorsanız– onlara yardım edin, çıkarlarını koruyun. Allah'ın sizi her şey için bol bol ödüllendireceğine güvenerek bunu yapın. (329) Birinci Emrin, diğer hepsine akan esas kaynak ve pınar olduğunu artık anlıyorsunuz. Yine dikkat edin, bunların hepsi bu Birinci Emre dönmekte ve ona dayanmaktadır. Bu durumda başıyla sonu sabitlenerek birbirine bağlanmaktadır.

(330) Bunu gençlere öğretmek her zaman yararlı ve gereklidir. Onlara bunu öğütleyin, hatırlatın, öyle ki, sığırlar gibi sadece dürtülerek ve zorlanarak değil, Allah korkusu ve saygısıyla yetiştirilebilsinler. Bunların insanların oyunları değil, İlahi Görkem'in emirleri olduğu göz önünde tutulsun, yüreğe alınsın. Allah büyük bir ciddiyetle bunlarda ısrar etmektedir. Bunları küçümseyenlere öfkelenmekte, onları cezalandırmaktadır. Öte yandan, bunlara uyanlara bol bol ödül vermektedir. Böylece Allah'ın isteğini memnuniyetle yapmak için kendiliğinden bir itici güç ve arzu oluşacaktır. (331) Dolayısıyla, Eski Antlaşma'da On Emri duvarlara ve köşelere, evet, hatta giysilerimize yazmamızın emredilmesi anlamsız değildir [Yasanın Tekrarı 6:7-8]. Bu sadece bunları buralara yazıp gösteriş yapmak için değildir. Yahudiler bunu yapıyorlardı. Ancak biz

gözümüzü bunlardan ayırmamalıyız. Bunlar her zaman ezberimizde olmalıdır. O zaman bütün eylemlerimiz ve yollarımız bunlara göre olabilir. (332) O zaman herkes, sanki baktığı, aslında, yürüdüğü ya da durduğu her yerde bunlar yazıyormuş gibi, bütün davalarında, bütün işlerinde, bütün ticari faaliyetlerinde bunları gündelik hayatına geçirebilir. O zaman hem kendi ülkemizde evimizde hem de başka ülkelerdeki komşularımızla On Emri yerine getirmemiz için yeterince fırsatımız olurdu, öyle ki, hiç kimsenin bunları bulmak için uzağa gitmesine gerek kalmazdı.

(333) On Emrin, her durumdan, her emirden ve On Emrin dışında öğretilen ve yapılan her işten daha çok yüceltilmesi ve daha çok övülmesi gerektiği yine burada ortaya çıkmaktadır. Zira burada övünerek şunu söyleyebiliriz: “Bütün bilgiler ve azizler bu emirler gibi tek iş yapabiliyorlarsa bir adım öne çıkıp yapsınlar. Allah, çok ciddi olarak bunlarda ısrar etmektedir. Bunları en büyük gazabı ve en büyük cezasıyla emretmektedir. Ayrıca bize iyilikler ve bereketler yağdıracağına dair bunlara çok lütuf-kâr vaatler de eklemektedir. Dolayısıyla bunlar Allah’ın verdiği en büyük hazine olarak diğer her şeyin üzerinde öğretilmeli, değerli ve aziz tutulmalıdır.”

2. BÖLÜM

ELÇİLERİN İMAN İKRARI

Not: On Emir bize ne yapacağımızı ve ne yapmayacağımızı, İman İkrarı ise bizi yaratana, kurtarana ve kutsal kılana göstermektedir. Luther, İman İkrarı'nı üç ana bölüme ayırarak, eskiden beri süregelen Kilise geleneğini çiğnemektedir. Luther'in yaşadığı dönemden önce İman İkrarı on iki bölüm halindeydi. Bu İman İkrarı'nın bu şekilde bölümlere ayrılması, her bir elçinin İman İkrarı'nın bir bölümüne katkıda bulunduğu efsanesine dayanıyordu. Luther, böyle akıl dışı bir düşünceyi geçersiz kılarak Kutsal Üçlü Birlikteki her bir şahsa yani Baba, Oğul ve Kutsal Ruh'a tam anlamıyla olması gerektiği gibi odaklanmaktadır. (Bk. *İznik İman İkrarı ve Athanasius İnanç Bildirgesi; Augsburg İnanç Bildirgesi I ve III; Kısa İlmihâl II*)

(1) Şimdiye kadar Hristiyan öğretisinin ilk bölümünü dinleyip Allah'ın bizden yapmamızı ya da yapmamamızı istediği her şeyi gördük. Bütün bunların ardından da doğal olarak şimdi, Allah'tan beklememiz ve edinmemiz gereken şeyleri bize açıklayan İman İkrarı'nı ele almamız gerekmektedir. Çok kısaca ifade edersek, İman İkrarı bize Allah'ı bütün doluluğuyla tanımayı öğretmektedir [Efesliler 3:16, 19]. (2) Elçilerin İman İkrarı, On Emir uyarınca yap-

mak zorunda olduğumuz işlerde bize yardım etmektedir. Zira yukarıda dediğimiz gibi On Emir o kadar yücedir ki, bütün yeteneğine rağmen insan bunlara uyamayacak kadar güçsüz ve zayıftır. Dolayısıyla, Hristiyan öğretisinin bu bölümünü de bir önceki bölüm kadar öğrenmek gerekmektedir. Bunlarda emredilenleri nasıl yerine getirebileceğimizi, bu gücü hem nerede hem de nasıl bulabileceğimizi o zaman öğrenebiliriz. (3) Zira uyulması gerektiği gibi On Emre kendi gücümüzle uyabilseydik başka hiçbir şeye, ne İman İkrarı'na ne de Rab'bin Duası'na ihtiyacımız olurdu. (4) Ancak İman İkrarı'nın yararını ve gerekliliğini açıklamadan önce, sıradan insanların İman İkrarı'nı kavrayıp anlamayı öğrenmeleri yeterlidir.

(5) Öncelikle, İman İkrarı bugüne kadar on iki bölüm halinde ele alınıyordu. Esasında Kutsal Yazılar'da yazan ve İman İkrarı'yla ilgili öğretiler kapsamındaki bütün konular açıkça ifade edilseydi, muhakkak ki, çok daha fazla bölüm olurdu. Ve elbette bütün bunlar, bu kadar az sözle net olarak ifade edilemezdi. (6) Ancak İman İkrarı'nı, çocuklara öğretilmesi gerektiği tarzda en kolay ve en açık şekilde anlaşılır hale getirmek için, bütün İman İkrarı'nı Allah'ın birliğindeki üç şahsa göre [Koloseliler 2:9] kısaca özetleyeceğiz. İnandığımız her şey bu üç şahısta tek Allah'la ilgilidir. Bu nedenle, Baba Allah'la ilgili olan Birinci Bölüm yaratılışı, Oğul'la ilgili olan İkinci Bölüm kurtuluşu ve Kutsal Ruh'la ilgili olan Üçüncüsü ise kutsal kılınmayı açıklamaktadır. (7) Bunları, İman İkrarı pek çok sözle kısaca özetleniyormuş gibi ortaya koyacağız: Beni yaratan Baba Allah'a inanıyorum; beni kurtaran Oğul Allah'a inanıyorum; beni kutsal kılan Kutsal Ruh'a inanıyorum. Tek Allah ve tek iman ama üç şahıs... Dolayısıyla, üç akide ya da iman ikrarı... (8) Sözleri kısaca gözden geçirelim.

I. BÖLÜM

Not: Allah, Kelamı aracılığıyla kendisine karşılık vereceğimiz sözleri gün ışığına çıkarmaktadır. Luther, bütün İman İkrarı'nın Birinci Emre cevap olduğunu söylemektedir. Allah yerin ve göğün Yaratanı olduğu için, hepimizin ne olduğumuzun, ne olacağımızın ve sahip olduğumuz her şeyin tamamıyla Yaratamız'a bağlı olduğunu anlıyoruz. O'nun bizim için yaptığı her şey, O'nun her gün sağladıkları –aslında her tür tehlikeyi savuşturması– O'nun pek çok bereketinin sadece bir bölümüdür. Bu nedenle, O'nu sevme, övme, O'na şükretme ve On Emir'de ortaya konulan bütün işleri O'na adama göreviyle yükümlüyük. Luther, Allah'a son derece bağımlı olduğumuz konusunda İman İkrarı'nda öğretilene aslında çok az kişinin inandığına hayıflanmaktadır. Ne var ki, bu bölümü her gün çalışmakla Allah'ın baba sevgisiyle dolu yüreğini anlayabiliriz. İman İkrarı'nın İkinci ve Üçüncü Bölüm'lerinde bize verdiği en büyük hazineyi ikrar ederiz.

(9) Allah'a, bütün güçlere egemen olan Baba'ya, yerin ve göğün Yaratıcısı'na inanıyorum.

(10) Bu, Baba Allah'ın özünü, istediğini, edimini ve işini en kısa şekliyle göstermekte ve ortaya koymaktadır. On Emir'de tek bir Allah'tan başka ilahımızın olmaması gerektiği bize öğretilmektedir [Yasanın Tekrarı 6:4]. Bu durumda, “Allah nasıl biridir? Ne yapar? O'nu nasıl övebiliriz ya da öğrenebiliriz diye O'nu nasıl gösterebiliriz, tanımlayabiliriz?” diye sorulabilir. Şimdi bu, bu ve bundan sonraki bölümlerde öğretilmektedir. Demek ki, İman İkrarı, Birinci Emir'le ilgili olarak düzenlenmiş, Hristiyanlar'ın cevabından ve ikrarından başka bir şey değildir. (11) Bu, küçük bir çocuğa, “Canım, senin nasıl bir Allah'ın var?

O'nun hakkında ne biliyorsun?" diye soruyormuşuz gibidir. Çocuk şu cevabı verebilir: "Benim Allahım şöyledir: Birincisi, göğü ve yeri yaratan Baba'dır. Ayrıca ben başka birine değil, sadece O'na Allah diye bakıyorum. Zira göğü ve yeri yatan O'ndan başka hiç kimse yoktur."

(12) Ancak bilgili ve az çok ileri durumda olanlar için, bu üç bölüm genişletilip kelimeler kadar çok sayıda bölüme ayrılabilir. Ama şimdi genç öğrenciler için, bu bölümde en gerekli noktalardan, söylediğimiz gibi, Yaratılış'tan söz edildiğini belirtmek yeterlidir. "Yerin ve göğün Yaratıcısı" sözlerini vurgulamaktayız. (13) Ancak bunun geçerliliği nedir ya da "Allah'a, bütün güçlere egemen olan Baba'ya, yerin ve göğün Yaratıcısı'na inanıyorum." sözleriyle ne demek istiyorsunuz? Cevap: "Şunu demek istiyorum ve inanıyorum ki, ben Allah'ın yaratığımı [2. Korintliler 5:17], benim adıma bedenimi, canımı, yaşamımı, büyük küçük bütün üyelerimi, duyularımı, aklımı, anlayışımı vb. verdiğini ve sürekli koruduğunu söylemek istiyorum. Baba yiyecek, içecek, destek, eş, çocuklar, ev hizmetlileri, ev, yuva ve daha çoğunu verir. (14) Ayrıca yarattığı her şeyin yaşamın yararına ve gereklerine hizmet etmesini sağlar. Göklerde güneş, ay ve yıldızlar, gündüz ve gece, hava, ateş, su, yeryüzü ve bunun beslediği ve ürettiği her şey bunlara dâhildir. Kuşlar, balıklar, hayvanlar, tahıl ve her tür ürün bunların kapsamındadır [Mezmun 104]. (15) İyi bir yönetim, esenlik ve güvenlik gibi, bedensel ve dünyevi iyilikler için başka her ne varsa bunlara dâhildir." (16) Bu durumda, hiçbirimizin kendimize borçlu olmadığımızı, yaşamımızı ve burada sayılan ya da sayılabilen hiçbir şeyi koruyamadığımızı bu akideden öğreniyoruz. Bir şey her ne kadar küçük ve önemsiz olsa da bu doğrudur. Zira *Yaratıcı* kelimesine her şey dâhildir

(17) Dahası Baba Allah'ın bize sahip olduğumuz, gözümüzün önünde gördüğümüz her şeyin yanı sıra, her gün bizi kötülüğe ve aksiliğe karşı esirgeyip koruduğunu da ikrar ediyoruz [Mezmun 5:11]. Her tür tehlikeyi ve felaketi bizden uzaklaştırmaktadır. Bunu biz hak etmeden iyi bir Baba olarak pak sevgisinden ve iyiliğinden yaptığını ikrar ediyoruz. Bizi gözetir, öyle ki, başımıza hiçbir kötülük gelmez. (18) Ancak bundan daha çok söz etmek bu bölümün "bütün güçlere egemen olan Baba" dediğimiz diğer iki bölümüne dâhildir.

(19) Şimdi sahip olduğumuz her şeyi, gökte ve yerde başka her ne varsa Allah bize her gün vermekte, bizim için esirgemekte ve korumaktadır. Dolayısıyla, O'nu sevmenin, övmenin ve bunlar için O'na sürekli şükretmenin bizim görevimiz olduğu açıkça belirtilmekte ve bu sonuç çıkarılmaktadır [1. Selanıkliler 5:17-18]. Kısacası, On Emir'de istediği ve öğrettiği gibi, bütün bunlarla O'na hizmet etmeliyiz.

(20) Bu bölüme ne kadar az kişinin inandığına takılıp kalsaydık burada çok şey söyleyebilirdik. Zira bunun üzerinden geçtik, dinledik ve konuştuk. Yine de sözlerin bize ne öğrettiğini anlamıyoruz ya da düşünmüyoruz. (21) Zira bu öğretiyeye yürekten inansaydık buna göre davranırdık [Yakup 2:14]. Yaşamımız, gücümüz, onurumuz ve benzerleri bizden kaynaklanıyormuş gibi, gururla yürümezdik, küstahça davranmazdık ve övünmezdik [Yakup 4:13-16]. Kötü, sapkın dünyanın yaptığı gibi, başkaları bizden korkmak ve bize hizmet etmek zorundaymışlar gibi davranmazdık. Dünya körlüğün içinde boğulmakta ve bütün iyi şeyleri ve Allah'ın armağanlarını sadece kendi gururu, açgözlülüğü, şehveti ve lüksü için amaç dışında kullanmaktadır. Dünya, Allah'a şükretmek ya da O'nu Rab'bi ve Yaratanı olarak kabul etmek için bir kez olsun Allah'ı düşünmez.

(22) Eğer inanırsak bu akide bizi alçakgönüllü yapmalı ve korkutmalıdır. Zira gözlerimizle, kulaklarımızla, ellerimizle, bedenimiz ve canımızla, paramızla ve malvarlığımızla, sahip olduğumuz her şeyle her gün günah işliyoruz [İbraniler 2:12-13]. Özellikle bu, Allah'ın Kelamı'yla mücadele edenler için geçerlidir. Yine de Hristiyanlar'ın şu üstünlüğü vardır: Bütün bunlar için Allah'a hizmet ve itaat etme göreviyle yükümlü olduklarını kabul etmektedirler.

(23) Bu nedenle, her gün bu akideyi ezbere söylemeliyiz. Bunu aklımıza kazımalıyız, gözümüze ilişen her şeye ve üzerimize yağın her iyilikte hatırlamalıyız. Tehlikeden ve felaketten her kurtulduğumuzda bütün bunları bize verenin ve bütün bunları yapanın Allah olduğunu hatırlamalıyız. Böyle kurtulduğumuzda O'nun baba yüreğini ve bize olan engin sevgisini hissederiz, anlarız [Çıkış 34:6]. Böylelikle yürek şükretmek, Allah'a saygı göstermek ve O'nu övmek amacıyla, bütün bu iyiliklerinden yararlanmak için yanıp tutuşur.

(24) Bu akidenin anlamını en kısa şekilde açıkladık. Önce neye sahip olduğumuzu, Allah'tan ne aldığımızı ve karşılığında ne borçlu olduğumuzu en basit şekilde öğrenmemiz için bu çok gereklidir. Bu, en mükemmel bilgidir ama çok daha büyük bir hazinedir. Zira burada Allah'ın, bütün yarattıklarıyla birlikte bize kendisini nasıl verdiğini, bu yaşamda bizi en zengin şekilde nasıl geçindirdiğini anlıyoruz. Dinleyeceğimiz gibi, Oğlu ve Kutsal Ruh aracılığıyla bizi anlatılamayan, sonsuz hazinelere boğduğunu görüyoruz [Koloseliler 2:2].

II. BÖLÜM

Not: Allah bizden hiçbir şey esirgemez ama yeryüzündeki yaşamımızda ihtiyacımız olan her şeyi bize verir. Cennette O'nunla sonsuz yaşama kavuşmamız için ihtiyacımız olan her şeyi bize vermektedir. Luther, bu bölümün özü olduğuna inandığı tek bir ifadeye, "Rab'bimiz İsa Mesih'e..." ifadesine odaklanmaktadır. Yaratılışı ve günaha düşüşü geniş kapsamıyla tanımlayarak Luther, bu sözün Aden Bahçesi'ndeki korkunç dramaya herkesi tek tek dâhil ettiğini belirtmektedir. Bu günahla hepimiz Allah'tan uzaklaştık ve sonsuza kadar sürecek lanete mahkûm olduk. Ancak Rabbimiz Mesih gelip bizi cehennemden pençesinden kurtardı. Mesih'in Şeytan'a karşı kazandığı bu zaferin anlamını Uzun İlmihâl'i o zaman ilk kez okuyan herkese aşına gelmiş olmalıdır. Bu dönemden pek çok resimde dehşet veren ayrıntılarıyla cehennem betimlenmekte, kadınların ve erkeklerin ejderhaya benzeyen bir yaratığın açılmış ağzına sürüklendikleri gösterilmektedir. Luther, Mesih'in bizi kurtarma işini anlatmak için, Kutsal Kitap'taki Galip Mesih temasından yararlanmaktadır. İsa, günahlarımızın kefareti olarak değerli kanını sunmuştur. İman İkrarı'nın bu bölümü Müjde'yi doğru anlamının ve ikrar etmenin esasıdır.

(25) Allah'ın biricik Oğlu'na, Rabbimiz İsa Mesih'e inanıyorum. İsa, Kutsal Ruh aracılığıyla gebe kalan bakire Meryem'den doğdu. Vali Pontius Pilatus'un döneminde acı çekti, çarmıha gerildi, öldü ve gömüldü. Ölüler diyarına indi. Üçüncü gün dirildi. Göklere yükseldi. Şimdi Allah'ın, bütün güçlere egemen olan Baba'nın sağında oturuyor. Bir gün tekrar gelip ölü ve dirileri yargılayacak.

(26) Şimdi Allah'ın ikinci şahsını tanımayı öğreniyoruz. Yukarıda söz edilen dünyevi iyiliklerden başka Al-

lah'tan neler aldığımızı görüyoruz. O'nun kanını nasıl akıttığını [Matta 26:28] ve bizden hiçbir şey esirgemediğini [2. Korintliler 8:9] anlıyoruz. Şimdi, bu bölüm çok verimli ve derindir. Ancak bunu da kısaca ve çocukların bile anlayabileceği bir şekilde açıklamak için, bir ifadeyi alıp bütün bölümü özetleyeceğiz. Dediğimiz gibi, nasıl kurtarıldığımızı bu bölümden öğrenebiliriz. Bu temeli, "Rab'bimiz İsa Mesih'e..." sözlerinin üzerine atacağız.

(27) Şimdi size, "İsa Mesih'le ilgili olan İkinci Bölüm'de neye inanıyorsunuz?" diye sorarlarsa, kısaca

"Allah'ın hakiki Oğlu İsa Mesih'in benim Rab'bim olduğuna inanıyorum" cevabını verin.

"Ama Rab olmak ne demektir?"

"Şu demektir. O beni günahtan, Şeytan'dan, ölümden, her türlü kötülükten kurtardı. Zira O, benim Rab'bim ya da Kralım olmadan önce ben Şeytan'ın gücünün kölesiydim, ölüme mahkûmdum, günaha ve körlüğe batmıştım" [bk. Efesliler 2:1-3].

(28) Zira Baba Allah bizi yarattığında ve O'ndan her tür iyiliği aldığımızda Şeytan gelip bizi itaatsizliğe, günaha, ölüme ve her kötülüğe yönlendirdi [Yaratılış 3]. Bu durumda Allah'ın gazabının ve hoşnutsuzluğunun altına girdik, layık olduğumuz ve hak ettiğimiz gibi, sonsuz lanete mahkûm edildik. (29) Allah'ın biricik ezeli ve ebedi Oğlu sınırsız iyiliğiyle zavallılığımıza ve kötülüğümüze merhamet edinceye kadar akıl veren, yardım eden ya da teselli eden hiçbir kimse yoktu. O, bize yardım etmek için cennetten geldi [Yuhanna 1:9]. (30) Şimdi o zorbaların ve zindancıların hepsi kovulmuştur. Onların yerine yaşamın, doğruluğun, her bereketin ve kurtuluşun Rab'bi İsa Mesih gelmiştir. Biz zavallı, kayıp insanları cehennemin pençelerinden kurtarmış, bizi kazanmış, özgür kılmış [Romalılar 1:2], Baba'nın inayetine ve lütfuna yeniden satın almıştır.

Kendi malı olarak bizi sığınağına ve koruması altına almıştır [Mezmun 61:3-4], öyle ki, bizi kendi doğruluğu, bilgeliği, gücü ve bereketliliğiyle yönetebilsin.

(31) O zaman bu akidenin özeti şöyle olsun: Küçücük *Rab* kelimesinin anlamı *kurtarıcı* kelimesiyle aynıdır. Bizi Allah adına Şeytan'dan, yaşam adına ölümden, doğruluk adına günahıtan satın alan ve aynı şekilde bizi koruyan demektir. Ancak bu bölümde bunun ardından gelen her konu bu kurtuluşu açıklamaktan ve ifade etmekten başka bir işe yaramamaktadır. Bunlar, bunun nasıl ve kim tarafından yerine getirildiğini açıklamaktadır. Bunlar, bunun O'na neye mal olduğunu ve bizi kazanabilsin, egemenliği altına alabilsin diye neyi harcadığını ve riske attığını açıklamaktadır. O, günahın üstesinden gelebilmek için insan oldu [Yuhanna 1:14], günahsız olarak Kutsal Ruh'tan ana rahmine düştü ve bakire Meryem'den doğdu [İbraniler 4:15; Luka 1:35]. Dahası bu akidede O'nun gümüş ya da altınla değil, değerli kanıyla [1. Petrus 1:18-19] benim kefaretim olabilmek ve borcumu ödeyebilmek için [1. Korintliler 15:3-4] acı çektiği, öldüğü, gömüldüğü açıklanmaktadır. Bütün bunları benim Rab'bim olmak için yaptı. Bunların hiçbirini kendisi için ya da kurtuluşa ihtiyacı olduğu için yapmadı. Bundan sonra ölümden dirildi, ölümü yutup yok etti [1. Korintliler 15:54], sonuçta göğe yükselecek Baba'nın sağında yönetimi üstlendi [1. Petrus 3:22]. En sonunda, Son Gün'de bizi kötü dünyadan, Şeytan'dan, ölümden, günahıtan ve benzerlerinden tamamıyla kurtarıncaya kadar [Matta 25:31-46; 13:24-30, 47-50] Şeytan ve bütün güçler kendisine boyun eğsin, ayaklarının altına serilsinler [İbraniler 10:12-13] diye bütün bunları yapmıştır.

(32) Bütün bu konuları tek tek açıklamak çocuklar için verilen kısa bir vaaza ait değildir. Bu, bütün bir yıla ya-

yılan daha dolu dolu vaazlara, özellikle de her bir akideyi uzun uzadıya ele almak için –Mesih’in doğumuna, acılarına, dirilişine, göğe yükselişine ve benzerlerine– ayrılan zamanlara aittir.

(33) Evet, vaaz ettiğimiz bütün Müjde’nin temeli, bu bölümü kurtuluşumuzun ve bütün mutluluğumuzun dayanağı olarak layıkıyla anladığımız bu konudur. Bu, o kadar zengin ve mükemmeldir ki, asla tam olarak öğrenemeyiz.

III. BÖLÜM

Not: Mesih’in çarmıhta kazandığı kurtuluş gerçekten olmuştur. Ancak Kutsal Ruh bize kişi (öznel) olarak tek tek bu kurtuluşu uygulayınca kadar bu bizden gizli kalacaktır. Kutsal kılınma derken, çok defa iyi işlerimizden söz edildiği anlaşılmaktadır. Ama burada Luther, Kutsal Ruh’un bütün işini, aklanmış sayılma dâhil, bize kurtuluş getirdiğini anlatmak için, bunu Kutsal Kitap’taki gibi kullanmaktadır. Luther, her şeyden önce “Kilise”nin, Kutsal Ruh’un Müjde’nin vaaz edilmesiyle bir araya getirdiği insanlar olduğunu inandırıcı biçimde açıklamaktadır. Öncelikle Kilise bir bina ya da kurum değildir. Luther, “kutsal-ların birliğini” bir “kutsallar topluluğu” ya da bir “kutsal topluluk” diye anlamının en iyisi olduğunu öne sürmektedir. Bu topluluk, insanların yaptıkları işlerden ötürü değil, ancak Kutsal Ruh’un onların aralarında yaptığı işten ötürü kutsaldır. Kutsal Ruh, Kilise’de vaaz edilmesi ve “işaretler” (yani sakramentler) aracılığıyla bizi bağışlamakta, imanımızı korumaktadır. Dolayısıyla, bu anlamda, Kilise’nin dışında kurtuluş olmadığını söylemek doğrudur. Bunun nedeni yanılmaz bir papalık değil, Ruh’un gücüyle devam etmekte olan çalışmadır. Ruh, günahların bağışlanması için çalışmakta ve zamanın sonuna kadar çalışmasına devam etmektedir. (*Bk. Augsburg İnanç Bildirgesi VII/VIII*)

(34) Kutsal Ruh'a inanıyorum. Bir tek kutsal ve evrensel Hristiyan Kilisesi'nin ve kutsalların birliğinin var olduğunu kabul ediyorum, günahlarımın bağışlanmasına güvenip bedenim dirilmesini ve sonsuz yaşamı bekliyorum. Amin.

(35) Bu bölümü, dediğim gibi, Kutsal Kılınmaktan daha iyi bir şeyle bağdaştıramıyorum. Kutsal Ruh ve görevi bu bölümde duyurulmakta, gösterilmektedir: Kutsal Ruh, insanları kutsal kılmaktadır [1. Korintliler 6:11]. Dolayısıyla *Kutsal Ruh* kelimesi üzerinde durmalıyız, çünkü O, o kadar kusursuz ve eksiksizdir ki, O'ndan başkasını bulamayız. (36) Zira Kutsal Yazılar'da söz edilen insan ruhu [1. Korintliler 2:11], göksel ruhlar [İbraniler 12: 22-24] ve kötü ruhlar [Luka 7:21] gibi pek çok ruh vardır. Ancak sadece Allah'ın Ruhu'na Kutsal Ruh, yani bizi kutsal kılmış ve hâlâ da kılmakta olan denmektedir. Zira Baba'ya "Yaratıcı", Oğul'a "Kurtarıcı" dediği gibi, yaptığı işten ötürü Kutsal Ruh'a da "Kutsal Kılan" ya da "kutsal hale getiren" denmektedir.

(37) "Ancak bu kutsal kılma nasıl yapılmaktadır?"

Cevap: "Oğul egemenlik almaktadır, böylece doğumu, ölümü, dirilişi vb aracılığıyla bizi kazanmaktadır. Aynı şekilde Kutsal Ruh da, bizi şöyle kutsal kılmaktadır: Kutsalların birliği ya da evrensel Hristiyan kilisesi, günahların bağışlanması, ölümlerin dirilmesi ve sonsuza kadar sürecek yaşam. Bu, O'nun önce bizi kutsal cemaatine yöneltmesi ve bize Kilise'nin sinesinde yer vermesi demektir. Kilise aracılığıyla Kutsal Ruh bize vaaz verir, bizi Mesih'e getirir."

(38) Kutsal Ruh, Müjde'nin vaaz edilmesiyle Mesih'i bize sunmasaydı ve yüreklerimize bahşetmeseydi, ne siz ne

de ben Mesih hakkında bir şey bilirdik ya da Mesih'e inanıp O'nu Rab'bimiz kabul ederdik [1. Korintliler 12:3; Galatyalılar 4:6]. Kurtarma işi yapılmakta ve tamamlanmaktadır [Yuhanna 19:30]. Mesih çektiği acıyla, ölümüyle, dirilişiyle vb bizim adımıza büyük bir hazine elde etmiş, kazanmıştır [Koloseliler 2:3]. Ancak bu iş hiç kimsenin bilmeyeceği şekilde gizli kalsaydı, o zaman hiçbir yararı olmazdı, kaybolup giderdi. (39) Bu hazine gömülü kalamasın, alınıp kavuşulsun diye Allah, Kelamı'nı ortaya koyup duyurtmuştur. Kelamı'nda Allah, Kutsal Ruh'un bu hazineyi daha çok anlaşılır kılmasını sağlamakta ve onu bize vermektedir. Dolayısıyla kutsal kılma, kendi başımıza ulaşamadığımız bu iyiliğe ulaşalım diye bizi Mesih'e getirmektedir [1. Petrus 3:18].

(40) Bu durumda bu akideyi çok net anlamayı öğrenin. Size "*Kutsal Ruh'a inanıyorum* sözleriyle ne demek istiyorsunuz?" diye sorulabilir.

O zaman, "Kutsal Ruh'un, adından da belli olduğu gibi, beni kutsal kıldığına inanıyorum" cevabını verebilirsiniz.

(41) "Ama O bunu nasıl yerine getiriyor ya da bu amaçla kullandığı yöntem ve yollar nelerdir?"

Cevap: "Evrensel Hristiyan kilisesi, günahların affı, ölümlerin dirilmesi ve sonsuz yaşamla bunu yapar. (42) Zira Kutsal Ruh'un dünyada zaten kendi cemaati vardır, Allah'ın Kelamı aracılığıyla bu cemaat, her Hristiyan'a hamile kalıp onu doğuran annedir [Galatyalılar 4:26]. Kutsal Ruh, Kelam aracılığıyla vaaz eder, yürekleri aydınlatır, alevlendirir, öyle ki, bu yürekler anlar, kabul eder, bağlanır ve Dünya'ya katlanır" [1. Korintliler 2:12].

(43) Ruh'un Kelamı vaaz ettirmediği ve yüreği Kelamı anlatsın diye uyandırmadığı yerde Kelam kaybolup gider [Matta 13:19]. Papalık yönetiminde durum böyleydi, bura-

da iman tamamıyla makam koltuğunun altındaydı. Hiç kimse Mesih'i Rab'bi ya da Kutsal Ruh'u kendisini Kutsal Kılan olarak tanıımıyordu. Yani bizim işlerimiz ve liyakatimiz olmadan [Romalılar 4:6] Mesih'in, bu hazineyi bizim adımıza kazandığı ve bizi Baba'ya kabul ettirdiği anlamında, Rab'bimiz olduğuna kimse inanmıyordu. (44) Öyleyse eksik olan neydi? Şu: Kutsal Ruh bunu açıklamak ve vaaz ettirmek için orada yoktu. Ama insanlar ve kötü ruhlar oradaydılar. Bize kendi işlerimizle lütfu alacağımızı ve kurtulacağımızı öğretiyorlardı. (45) Evrensel Hristiyan kilisesi böyle olmaz. Zira Mesih'in vaaz edilmediği yerde evrensel Hristiyan kilisesini yaratan, çağıran ve bir araya getiren Kutsal Ruh yoktur, evrensel Hristiyan kilisesi olmadığına ise hiç kimse Rab Mesih'e gelemmez.

(46) Bu bölümün özeti olarak bu yetsin. Ancak burada sayılan unsurlar sıradan insanlar için çok net olmadığı için, bunların da üzerinden geçeceğiz.

(47) İman İkrarı'nda "kutsal ve evrensel Hristiyan kilisesi", "kutsalların birliği" denmektedir. İki ifade de birlikte ele alındığında aynıdır. Ancak eskiden "kutsalların birliği" ifadesi yoktu. Bu ifade Almancaya kötü ve akılsızca bir biçimde kutsalların *birliği* olarak çevrilmiştir. Açıkça söylemek gerekirse Almanca bu çok farklı şekilde ifade edilmelidir. Aynı şekilde *ecclesia* kelimesi de Almanca tam anlamıyla "toplantı" demektir. (48) Ancak biz onun, *Kilise* olarak çevrildiğini görmeye alıştık, ancak bu şekliyle sıradan insanlar onu bir araya gelen bir kalabalık değil, kutsanmış bir ev ya da bina diye anlıyorlar. Hatta kalabalık burada toplandığı için bu eve Kilise denmemesi gerektiğinde bile bu geçerlidir. Zira orada toplanan bizler kendimize belli bir yer oluşturup orayı seçiyoruz ve toplantıya göre eve bir ad veriyoruz.

Bu nedenle *Kilise* kelimesi aslında sıradan bir toplandıktan başka bir anlama gelmez ve aslında Almanca değil, (*ecclesia* kelimesi gibi) Grekçedir. Zira Latince buna *curia* dendiği gibi, Grekler de kendi dillerinde *kyria* diyorlardı. Dolayısıyla, anadilimiz olan gerçek Almancada “bir Hristiyan cemaati ya da toplantısı” ya da hepsinden daha iyi ve daha net olan “kutsal Hristiyanlık” denmelidir.

(49) Eklenen *communio* kelimesi de böyledir, bu “birlik” değil, “cemaat” olarak çevrilmelidir. Birisinin, evrensel Hristiyan kilisesinin ne olduğunu göstermek istediği bir yorumdan ya da açıklamadan başka bir şey değildir. Halkımız ne Latince ne Almanca anlar. Hiçbir Alman lehçesinde böyle denmese ya da böyle anlaşılmasa da, bu kelimeyi “kutsalların birliği” diye çevirmişlerdir. Ancak doğru Almanca konuşmak için bu, “kutsalların cemaati” olmalıdır; yani sadece kutsallardan oluşan bir cemaat ya da daha da açıkça söylenirse “kutsal bir cemaat.” (50) “Kutsalların birliği” kelimeleri anlaşılabilsin diye bunu söylüyorum. Gelenek bu ifadeyi o kadar yerleştirmiştir ki, kolayca bir kenara atılamaz ve biri bir kelimeyi değiştirmeye çalışırsa buna neredeyse sapkınlık diye bakılır.

(51) Ancak bu ekin anlamı ve özü şudur: Yeryüzünde pak kutsalların, hatta Mesih’in bile tek bir başın altında oluşturdukları küçük kutsal bir grubun ve cemaatin bulunduğu inaniyorum [Efesliler 1:22]. Kutsal Ruh bu gruba birlikte, çok farklı armağanlarla ama tarikatlar ya da hizipler olmadan sevgide birleşerek tek bir imana, tek bir düşünceye ve tek bir anlayışa çağırmaktadır [Efesliler 4:4-8, 11]. Ben de bu grubun bir parçası ve üyesiyim, sahip olduğu bütün iyiliklerin ortağı ve hissedarıyım [Romalıları 8:17]. Bu gruba girmenin başlangıcında, Kutsal Ruh aracılığıyla Allah’ın Kelamı’nı dinleyerek ve dinlemeye devam ederek [Galatyalılar 3:1-2] bu gruba getirildim ve onun bünyesine

dâhil edildim. Eskiden, buna kavuşmadan önce hepimiz Şeytan'ın tutsağı idik, Allah ve Mesih hakkında hiçbir şey bilmiyorduk [Romalılar 3:10-12]. (53) Demek ki, Kutsal Ruh Son Gün'e kadar kutsal cemaatle ya da Hristiyanlar'la birlikte yaşamaktadır [Yuhanna 14:17]. Bu cemaat aracılığıyla bizi Mesih'e getirmekte, bize Kelamı öğretmekte, vaaz etmektedir [Yuhanna 14:26]. Kelam aracılığıyla kutsal kılma işini yapmakta, geliştirmektedir, her gün bu cemaati büyütmede, imanda ve kendisinin ürettiği imanın meyvelerinde güçlendirmektedir [Galatyalılar 5].

(54) Ayrıca bu evrensel Hristiyan kilisesinde günahlarımızın bağışlandığına inanıyorum, kutsal Sakramentler ve Bağışlanmanın Tasdikiyle [Matta 26:28; Markos 1:4; Yuhanna 20:23] ve bütün Müjde'de verilen her tür teselli vaatleriyle bu olmaktadır. Dolayısıyla, Sakramentler konusunda vaaz edilmesi gereken her şey buraya dâhildir. Kısacası, bütün Müjde ve Hristiyanlıktaki bütün görevler buraya dâhildir, bunlar da hiç ara verilmeden vaaz edilmeli, öğretilmelidir. Allah'ın lütfu Mesih aracılığıyla güven altına alınmaktadır [Yuhanna 1:17], Kutsal Ruh, evrensel Hristiyan kilisesinin birliğinde, Allah'ın Kelamı aracılığıyla kutsal kılmaktadır. Ancak taşıdığımız bu fani bedenimiz nedeniyle asla günahsız değiliz [Romalılar 7:23-24].

(55) Dolayısıyla, evrensel Hristiyan kilisesinde her şey bu amaç doğrultusunda düzenlenmektedir: Burada yaşadığımız sürece vicdanlarımızı rahatlatmak ve teşvik etmek için, Kilise'de, Kelam ve işaretler aracılığıyla her gün günahımızın bağışlanmasından başka bir şeye kavuşmayacağız. Bu durumda, günahlarımız olsa bile, Kutsal Ruh'un "lütfü" bunların bize zarar vermesine izin vermez. Zira biz günahın "ara verilmeden, sürekli" bağışlanmasından başka bir şeyin olmadığı evrensel Hristiyan kilisesindeyiz. Çünkü

Allah bizi bağışlar ve biz de bağışlarız, birbirimize sabır gösteririz ve yardım ederiz [Galatyalılar 6:1-2].

(56) Ancak Müjde'nin bulunmadığı evrensel Hristiyan kilisesinin dışında kutsallık olamadığı gibi bağışlanma da yoktur. Dolayısıyla Müjde'yle ve günahların bağışlanmasıyla değil, işleriyle kutsallık kazanmayı arayanlar ve isteyenler “bu Kilise'den” ayrılmışlar, uzak düşmüşlerdir [Galatyalılar 5:4].

(57) Bununla birlikte, kutsal kılınma başlayıp her gün artarken [2. Selanikliler 1:3] bu bedenimizin yok olmasını ve bütün murdarlığıyla birlikte gömülmesini bekleriz [Romalılar 6:4-11]. O zaman görkemle ortaya çıkarız, tamamıyla mükemmel yeni bir sonsuz yaşama doğarız. (58) Şimdilik ancak yarı temiz ve yarı kutsalız. Bu nedenle, Kutsal Ruh'un Kelam aracılığıyla bizde çalışmaya devam etmesi için her zaman bir nedeni vardır. Biz, gelecek yaşama kavuşuncaya kadar Kutsal Ruh bağışlamayı her gün yerine getirmelidir. Ancak gelecek yaşamda artık bağışlanma olmayacak, sadece mükemmelce temiz ve kutsal insanlar olacaktır [1. Korintliler 13:10]. Yeni, ölümsüz ve görkemli bedenimizde günahtan, ölümden ve bütün kötülükten arınmış, kurtulmuş, kutsallık ve doğrulukla dolu olacağız [1. Korintliler 15:43, 53].

(59) Görüyorsunuz, bütün bunlar Kutsal Ruh'un işi ve görevidir. Yeryüzünde şu ikisiyle, evrensel Hristiyan kilisesiyle ve günahların bağışlanmasıyla başlar ve kutsallığı her gün artırır. Ancak öldüğümüzde Kutsal Ruh her şeyi bir anda tamamlayacak [1. Korintliler 15:52] ve İman İkrarı'nın son iki bölümü aracılığıyla bizi orada sonsuza kadar koruyacaktır.

(60) Ancak burada kullanılan “etin dirilmesi” kelimesi Almanca ifade tarzına iyi uymamaktadır. Zira biz Almanlar *et* [Fleisch] kelimesini ne zaman duysak aklımıza kasabın

kestiği büyük bir et parçası gelir. Ancak Almanca iyi bir ifade tarzı olarak “ölülerin dirilmesi” deriz. Ne var ki, sözleri doğru anladığımız sürece bu büyük bir sorun değildir.

(61) Şimdi bu, İman İkrarı'nın her zaman kullanılması ve kullanılmaya devam edilmesi gereken bir akidesidir. Zira zaten yaratıldık. Kefaret de bitti. Ancak Kutsal Ruh Son Gün'e kadar ara vermeden işine devam etmektedir. Bu amaçla O, yeryüzünde aracılığıyla konuştuğu ve her şeyi yaptığı bir cemaat atamıştır. (62) Zira bütün evrensel Hristiyan kilisesini [*Christenheit*] henüz bir araya getirmemiştir [Yuhanna 10:16] ya da herkese bağışlanma bahşetmemiştir. Bu nedenle, Kelam aracılığıyla her gün bu evrensel Hristiyan kilisesinde bizi kardeş yapan Kutsal Ruh'a inanıyoruz. Aynı Kelam ve günahların bağışlanması aracılığıyla Kutsal Ruh iman bahşetmekte, imanı artırmakta ve pekiştirmektedir. Bu nedenle, Kutsal Ruh bütün bunları yaptığında ve biz bunda yaşayıp dünyaya ve bütün kötülöklere öldüğümüzde en sonunda bizi sonsuza kadar mükemmelce kutsal kılacaktır. Şimdi bile, Kelam aracılığıyla bunu imarla bekliyoruz.

(63) Bakın, bütün ilahi öz, irade ve çalışma burada çok kısaca ama zengin sözlerle en eksiksiz şekliyle size gösterilmektedir. Bizim bütün bilgeliğimiz bütün insanların bilgeliğini, düşüncesini ve aklını gölgede bırakarak çok aşan bu sözlerde yer almaktadır [1. Korintliler 1:18-25]. Bütün dünya Allah'ın ne olduğunu, ne düşündüğünü ve ne yaptığını anlamak için bütün gayretiyle mücadele etmektedir. Ancak dünya bunların hiçbirindeki “bilgiyi ve anlayışı” asla kavrayamamıştır. Ancak burada en zengin şekilde her şeyimiz vardır. (64) Zira buradaki üç akidenin hepsinde Allah kendisini açıklamakta, baba yüreğinin en dipsiz derinliklerini ve sözlerle anlatılamayan temiz sevgisini açmaktadır [Efesliler 3:18-19]. Bizi bu nedenle, kurtarabilmek ve

kutsal kılabilmek için yaratmıştır. Gökteki ve yerdeki her şeyi bize vermesinin ve söylemesinin yanı sıra, bizi kendisine getiren Oğlu'nu ve Kutsal Ruh'u bize vermiştir [Romalıları 8:14, 32]. (65) Zira yukarıda açıklandığı gibi, Rab Mesih'in aracılığı dışında Baba'nın lütfuna ve inayetine dair bilgiyi asla kavrayamayız. İsa, Baba'nın yüreğinin aynasıdır [Yuhanna 14:9; Koloseliler 1:15; İbraniler 1:3], İsa yoksa biz öfkeli ve korkunç bir Yargıç'tan başka bir şey görmeyiz. Ancak Kutsal Ruh açıklamazsa biz Mesih hakkında da hiçbir şey bilmeyiz [1. Korintliler 2:12].

(66) Dolayısıyla İman İkrarı'nın bu bölümleri bizi yeryüzündeki diğer bütün insanlardan ayırmaktadır. Hatta bu sonuca varsak bile Hristiyanlığın dışındaki herkes –ister putperest, Yahudi ister sahte Hristiyan ve ikiyüzlü olsun– tek hakiki Allah'a inanıp ibadet etse bile, yine de O'nun kendileri için ne düşündüğünü bilmemekte ve O'ndan sevgi ya da bereket bekleyememektedir. Dolayısıyla, sonsuza kadar sürecek gazabın ve lanetin altında yaşamaktadırlar. Zira onların Rab Mesih'i yoktur, ayrıca Kutsal Ruh'un hiçbir armağanıyla aydınlatılmamışlar, inayet edilmemişlerdir [1. Korintliler 2:9-16; İbraniler 6:4-6].

(67) İman İkrarı'nın On Emir'den çok farklı bir öğreti olduğunu buradan anlıyorsunuz. Zira Emirler'de ne yapmamız gerektiği öğretilmektedir. İman İkrarı'nda ise Allah'ın bizim için ne yaptığı ve bize ne verdiği anlatılmaktadır. Dahası, bunun dışında On Emir bütün insanların yüreğine yazılmıştır [Romalıları 2:15]. Ancak hiçbir insan, bilgeliğiyle İman İkrarı'nı anlayamamaktadır. Onu ancak Kutsal Ruh öğretmelidir [1. Korintliler 2:12]. (68) Dolayısıyla “Emirleri” öğretmek Hristiyan yapmaz. Zira Allah'ın gazabı ve hoşnutsuzluğu hâlâ üzerimizdedir, çünkü Allah'ın bizden talep ettiklerine uyamayız. Ancak İman İkrarı bize pak lütfu verir, bizi Allah'ın indinde doğru ve

kabul edilebilir duruma getirir. (69) Zira bu bilgi sayesinde Allah'ın bütün emirlerini severiz, bunlardan zevk alırız [Romalıları 7:22]. Burada Allah'ın kendini bütünüyle bize verdiğini görüyoruz. On Emre uyalım diye bize yardım etmek ve bizi yönlendirmek için, sahip olduğu her şeyi bize vermekte ve her şeyi yapabilmektedir. Baba bütün yaratılanları, Oğul bütün işini bahşeder. Ve Kutsal Ruh bütün armağanlarını verir.

(70) Sıradan insanlar sıkıntı çekmesinler diye onların adına bir temel atmamız için İman İkrarı hakkında bu kadarı yetsin. Zira İman İkrarı'nın özünü anlarırsa, daha sonra kendileri daha fazlasını kazanmak için gayret ederler, Kutsal Yazılar'da her ne öğrendilerse bu bölümlere atıfta bulunurlar, hatta büyüüp daha zengin bir anlayış edinerek gelişebilirler [Efesliler 4:14-15; 2. Petrus 3:14]. Zira burada yaşadığımız sürece bunu vaaz etmek ve öğrenmek için her gün yapacağımız yeterince şey vardır.

3. BÖLÜM

DUA

RAB'BİN DUASI

Not: Allah'ın merhametine her zaman ihtiyacımız olduğu için, Hristiyan olarak yaşamımızda dua bizim için değişmeyen bir unsurdur. Mesih, hem nasıl dua edeceğimizi hem de ne için dua edeceğimizi bilelim diye bize Rab'bin Duası'nı vermiştir. Dua etmek, Hristiyan için bir alışkanlıktır, ama deneyim bunun kolayca vazgeçilen bir alışkanlık olduğunu öğretmektedir. Dikkat etmeden ve düşünmeden tekrar etmek bir sorun olsa da, insanın yaşamı boyunca aynı duayı tekrar etmesi sorun değildir. Luther, Kısa İlmihâl'inde belli dua biçimlerinden ve örneklerinden yararlanmayı öğütlemekte, her gün Rab'bin Duası'nı etmek için zaman ayırmayı salık vermektedir. İsa'nın öğrettiği dua Allah'ın Kelamı olduğu için, Allah'ın onu işitmekten hoşnut olduğunu biliyoruz. Doğru dua asla Allah'ın inayetini kazanmak ya da hak etmek için edilmez ama tersine, imanla aklanmış sayılan yürekten taşar. Luther, çocuklukta başlayan iyi dua etme alışkanlığının geliştirilmesini teşvik etmektedir. Şeytan'ın pek çok ayartmasına karşı dua, Hristiyan'ın silahıdır.

(1) Ne yapmamız, neye inanmamız gerektiğini, en iyi ve en mutlu yaşamın neleri içerdiğini artık öğrenmiş olduk.

Şimdi bunun arkasından nasıl dua etmemiz gerektiği konusunu içeren üçüncü bölüm gelmektedir. (2) Zira hiç kimsenin, On Emre inansa bile bunlara tam ve eksiksiz uyamadığı bir durumdayız. Dünya ve benliğimizle birlikte Şeytan da bütün gücüyle çabalarımıza karşı koymaktadır. Dolayısıyla, sürekli Allah'ın kulağına doğru dönüp O'ndan istememizden, O'na dua etmemizden başka hiçbir şey gerekmemektedir. Allah bize iman versin, içimizdeki imanı korusun ve artırsın, On Emri yerine getirebilelim diye dua etmeliyiz [2. Selanıkliler 1:3]. Yolumuza çıkan ve bu konularda bize engel olan her şeyi kaldırsın diye dua etmeliyiz. (3) Ne için ve nasıl dua edildiğini bilelim diye Rab'bimiz Mesih, göreceğimiz gibi, bize hem dua etmenin yolunu hem de sözlerini öğretmiştir [Luka 11:1-4].

(4) Ancak Rab'bin Duası'nı bölüm bölüm açıklamadan önce, ilk başta en gerekli olan, Mesih'in ve elçilerin de yaptıkları gibi, insanları dua etsinler diye teşvik etmek ve harekete geçirmektir [Matta 6:5-15]. (5) Öğreneceğimiz ilk şey şudur: Allah emir verdiği için dua etmek bizim görevimizdir. Zira İkinci Emir'de bunu duyuyoruz: "Allah'ın RAB'bin adını boş yere ağzına almayacaksın" [Çıkış 20:7]. Bizden bu kutsal adı övmemiz ve her ihtiyacımız olduğunda O'na başvurmamız, yani dua etmemiz istenmektedir. Allah'ın adını çağırmak dua etmekten başka bir şey değildir [örn. 1. Krallar 18:24]. (6) Başka tanrının olmaması, adam öldürmeme, çalmama ve benzeri diğer bütün emirler gibi dua da kesin ve ciddi bir emirdir. Hiç kimse, dua edip etmemesinin hiç fark etmediğini düşünmesin. Sıradan insanlar böyle düşünmekte, böyle bir yanılsama içinde el yordamıyla arayıp, "Neden dua etmeliyim? Allah'ın benim duama kulak verdiğini ya da işiteceğini kim biliyor? Ben dua etmezsem başka biri eder" demektedirler. Ve böylece asla dua etmeme alışkanlığını edinmektedirler. Sahte ve

ikiyüzlü duaları kabul etmediğimiz için [Matta 6:5] sanki biz dua etmenin görev ya da ihtiyaç olmadığını öğretmişiz gibi asılsız bir savı desteklemekteler.

(7) Ama insanların şimdiye kadar kiliselerde anlaşıl-maz sözler söyledikleri, haykırdıkları [Matta 6:7] duaların dua olmadıkları kesinlikle doğrudur. Dualar doğru dürüst edildiğinde bu dışsal dua meseleleri küçük çocuklar, aka-demisyenler ve sıradan insanlar için iyi bir alıştırma ola-bilir. Bunlara ezgi söyleme ya da okuma denebilir ama gerçek dua değildir. (8) Ancak İkinci Emir’de öğretildiği gibi dua etmek her ihtiyaçta Allah’ı çağırmaktır. O, bizden bunu istemekte ve bizim seçimimize bırakmamaktadır. An-ne babamıza ve yönetime itaat etmek görevimiz ve yüküm-lülüğümüz olduğu gibi, Hristiyan olacaksak dua etmek bizim görevimiz ve yükümlülüğümüzdür. Zira Allah’ın adını çağırıp dua ederek O’nun adı onurlandırılmış ve iyi kullanılmış olur. Buna her şeyden çok dikkat etmelisiniz, öyle ki, dua etmemizi engelleyen ve bizi duadan vazgeçi-ren düşünceleri böylelikle susturabilmiş olun ve geri çevi-rin. (9) Bir oğlun babasına “İtaat etmemin bana ne yararı var? Gidip yapmak istediğimi yapacağım. Hiç fark etmez” demesi yakışmaz. Ancak “İtaat edeceksin, itaat etmelisin” emri vardır. Demek ki, burada dua etmek ya da etmemek benim istediğime kalmamıştır ama Allah’ın gazabı ve hoş-nutsuzluğu riski karşısında dua edilecektir, edilmelidir.

(10) Başka her şeyden önce bu konu anlaşılmalı ve önemsenmelidir. O takdirde bu konu, dua etmememiz so-run değilmiş ya da dua etmek Allah’ın indinde bizden daha kutsal ve daha çok inayet alanlara emredilmiş gibi, dua etmemizi engelleyen, dua etmekten vazgeçiren düşünceleri susturabilir, uzaklaştırabilir. Aslında insan yüreği, doğası gereği o kadar umutsuzdur ki, her zaman Allah’tan kaçır, günahkâr olduğumuz ve gazaptan başka bir şey kazanma-

dığımız için [Romalılar 4:15] O'nun bizim duamızı istemediğini ya da arzu etmediğini düşünür. (11) Bu düşüncelere karşı bu emri hatırlamalıyız ve böyle bir itaatsizlikle O'nun öfkesini daha çok kıskırtmamalıyız diye O'na dönmeliyiz, diyorum. Zira bu emriyle Allah, bizi kendinden uzaklaştırmayacağını ya da bizi kovmayacağını açıkça anlamamızı istemektedir [Romalılar 11:1]. Biz günahkâr olsak bile bu doğrudur. Ama bunun yerine bizi kendisine çekmektedir [Yuhanna 6:44], öyle ki, O'nun önünde kendimizi alçaltabilelim [1. Petrus 5:6], sefilliğimize ve kötü durumumuza ağlayalım, lütuf ve yardım için dua edebilelim [Mezmur 69:13]. Bu nedenle, Kutsal Yazılar'da günahları yüzünden cezalandırılanlara da, O'na dönmedikleri, dualarıyla O'nun gazabını savuşturmadıkları ve O'nun lütfunu aramadıkları için öfkelenildiğini okuyoruz [Yeşaya 55:7].

(12) Şimdi, dua bu kadar ciddi bir şekilde emredildiği için, hiç kimsenin hiçbir şekilde duasını küçümsememesi gerektiği sonucuna varmalısınız, bunu düşünmelisiniz. Tam tersine, bir kimse duasına güvenmelidir. (13) Her zaman örnek olarak diğer emirlere başvurmalıdır. Çocuk annesine babasına itaat etmeyi hiçbir şekilde küçümsemelidir ama "Bu iş bir itaat işidir. Ne yapıyorsam, Allah'ın emrine itaat ederek yaşayabilmek için yapıyorum, başka bir nedenden ötürü değil. Bu itaatte karar verip sebat edebilirim, ben değil, emir değerli olduğu için ona büyük değer verebilirim" diye her zaman düşünmelidir. Burada dua ettiğimiz sözleri ve ne için dua ettiğimizi de, Allah tarafından talep edilen ve O'na itaatle yapılan şeyler olarak düşünmeliyiz. "Bana bağlı olsaydı, bu dua hiçbir şey etmezdi. Ama başarılı olacak, çünkü bunu Allah emretmiştir" diye düşünmeliyiz. Dolayısıyla herkes bu emre itaat ederek Allah'ın huzuruna gelmelidir, duası neyle ilgili olursa olsun önemli değildir.

(14) Dolayısıyla, herkes bu öğüdü en büyük gayreti göstererek yüreğine alsın ve duamızı hiçbir şekilde küçümsemesin diye dua ediyoruz, herkesi teşvik ediyoruz. Zira şimdiye kadar bu, Şeytan'ın adıyla öğretilmiştir ki, hiç kimse bunları düşünmemektedir. İnsanlar, Allah işitsin işitmesin dua etme ediminde bulunmanın yeterli olduğunu düşünmüşlerdir. Ancak bu duayı riske atmak ve rastgele mırıldanmaktır; dolayısıyla bu kayıp bir duadır. (15) Zira şu düşüncelerin bizi yolumuzdan saptırıp durdurmasına izin veriyoruz: “Ben yeterince kutsal ya da değerli değilim. Aziz Petrus ya da Aziz Pavlus kadar Allah'ın indinde doğru ve kutsal olsaydım o zaman dua ederdim.” Ancak bu düşünceleri uzaklaştırın. Zira Aziz Pavlus için geçerli olan emir benim için de geçerlidir. İkinci Emir Aziz Pavlus'a verildiği kadar bana da verilmektedir, öyle ki, Aziz Pavlus daha iyi ya da daha kutsal diye bu emirle övünemez.

(16) Şöyle demelisiniz: “Benim duam da Aziz Pavlus'un ya da en kutsal azizlerin duası kadar değerli ve kutsaldır, onlar kadar Allah'ı hoşnut etmektedir. Nedeni şudur: Aziz Pavlus'un kişi olarak daha kutsal olduğunu memnuniyetle kabul ediyorum ama bunun nedeni emir değildir. Allah duayı, eden kişiden ötürü değil, Kelamı'ndan ve Kelamı'na itaat edilmesinden ötürü göz önüne alır. Zira benim duamın da dayanağı, bütün azizlerin dualarının dayanağı olan aynı emirdir. Dahası ben de onların hepsinin dua ettikleri ve her zaman etmiş oldukları şey için dua ediyorum. Ayrıca bu büyük azizler kadar benim de dua ettiğim şeye çok ihtiyacım var; hayır, hatta onlardan daha çok ihtiyacım var.”

(17) Kim olduğumuza, günahkâr ya da aziz, değerli ya da değersiz olduğumuza bakmadan, bütün dualarımızın Allah'a itaat etmeye temel ve dayanak alması gerektiği birinci ve en önemli konumuz olsun. (18) Allah'ın duamızı

şaka diye değerlendirmeyeceğini bilmeliyiz. Diğer bütün itaatsizlikleri kesinlikle cezalandırdığı gibi, dua etmeyen herkese de öfkelenip cezalandıracaktır. Dahası dualarımızın boşa gitmesine ya da kaybolmasına izin vermeyecektir. Zira duanıza cevap vermek niyetinde olmasıydı dua etmenizi istemez ve buna bu kadar ciddi bir emir eklemezdi.

(19) İkincisi, dua etmek için daha istekli olmalıyız, harekete geçmeliyiz, çünkü Allah bir vaat de eklemiştir ve biz dua ettikçe bunu kesinlikle yapacağını duyurmuştur. Mezmur 50:15'te şöyle demektedir: "Sıkıntılı gününde seslen bana, seni kurtarırım." Ve Mesih de Aziz Matta'nın Müjdesi'nde "Dileyin, size verilecek... çünkü her dileyen alır" demektedir [7:7-8]. (20) Bu vaatler kuşkusuz hoşnutlukla ve zevkle dua etmemiz için yüreğimizi teşvik etmeli, tutuşturmalıdır. Zira O, kendi Kelamı'yla duamızdan samimiyetle hoşnut olduğuna tanıklık etmektedir. Dahası, dua etmeyi küçümsemeyelim ya da hafife almayalım ve dua etmeyi şansa bırakmayalım diye duamız kuşkusuz işitilecek ve verilecektir.

(21) Bu konuyu O'na kaldırıp, "İşte geldim. Sevgili Baba, kendi amacımdan ya da kendi değerimden ötürü dua etmiyorum. Senin boşa çıkmayacak ya da beni kandırmayacak olan emrinden ve vaadinden ötürü dua ediyorum." Dolayısıyla bu vaade her kim inanmazsa sözünü layıkıyla tutmayan biri gibi Allah'a hakaret etmekte, O'nu sahtekârlıkla suçlamaktadır.

(22) Bunun dışında, harekete geçip dua etmeliyiz. Zira bu emrin ve vaadin yanı sıra Allah bizden dua etmemizi beklemekte, edeceğimiz duanın sözlerini ve biçimini bizzat düzenlemektedir. Nasıl ve ne için dua edeceğimizi göstermek için bunları dudaklarımıza yerleştirmektedir [Mezmur 51:15], öyle ki, sıkıntımızda bize ne kadar samimiyetle acıdığını görebilelim [Mezmur 4:1] ve böyle bir duanın

O'nu hoşnut ettiğinden, elbette cevaplandırılacağından asla kuşku duymayalım. Bu “Rab’bin Duası” aslında, bizim oluşturabildiğimiz diğer bütün dualardan çok daha üstündür. Zira bizim dualarımızda vicdan her zaman kuşkudadır ve “Dua ettim ama kim bunun Allah’ı hoşnut ettiğini ya da doğru orantıları ve biçimleri rastgele bulup bulmadığımı bilir?” der. Bu nedenle, yeryüzünde Rab’bin Duası’ndan daha soylu bir dua yoktur. Bu duayı her gün ederiz [Matta 6:11], çünkü Allah’ın bunu dinlemeyi sevdiğine dair mü-kemmel bir tanıklık vardır. Bunu dünyanın bütün zenginliklerine değişmemeliyiz.

(24) Rab’bin Duası, bizi hiç ara vermeden dua etmeye çekmesi ve zorlaması gereken sıkıntıyı görelim ve düşünelim diye de emredilmektedir [1. Selanıklılar 5:17]. Zira her kim dua ederse arzu ettiği sunacak, belirtecek, adlandıracak bir şeyi olmalıdır. Bunu yapmıyorsa ona dua dene-
mez.

(25) Bazı keşişlerle rahiplerin duadan çok inleme ve homurdamaya benzeyen dualarını haklı olarak kabul etmiyoruz. Ancak onların hiçbiri kıl payı kadar olsun dua etmeyi düşünmemektedir. Bütün ruhban sınıfını ve bütün kiliseleri bir araya toplasaydık, bir yudum şarap için bile asla yürekten dua etmediklerini itiraf etmek zorunda kalırlardı. Zira hiçbiri Allah’a itaatle ve vaadine imanla dua etmeye niyet etmemiştir. Hiç kimse buna ihtiyacı olduğunu düşünmemiştir. Ancak ellerinden gelenin en iyisini yaptıklarında şundan daha ötesini düşünmemişlerdir: Allah’a karşılık olarak verebildikleri iyi bir iş yapmak. O’ndan hiçbir şey almak istemiyorlardı, sadece O’na bir şey vermek istiyorlardı.

(26) Ancak doğru duanın olduğu yerde ciddiyet olmalıdır. İnsanlar sıkıntılarını hissetmelidirler, seslenip haykır-maları için bu sıkıntı onlara baskı yapar, onları zorlar. O

zaman olması gerektiği gibi isteyerek dua edilir. İnsanların buna nasıl hazırlanacaklarını ve doğru bir bağlılığa nasıl ulaşacaklarını öğrenmeye hiç ihtiyaçları yoktur. (27) Ancak bizim için (hem bizim hem herkes için) önemli olması gereken sıkıntının Rab'bin Duası'nda bol bol dile getirildiğini görürsünüz. Dolayısıyla bu dua, hatırlatma işlevi görmektedir, öyle ki, onun üzerinde düşünelim, yüreğimize gömelim, dua etmeyi aksatmayalım. Zira yeterince eksikimiz vardır. Büyük sorun bunu hissetmememiz, anlamamamızdır. Bu nedenle Allah bunları bilmediği için değil [Mat-ta 6:8], yüreğiniz daha güçlü ve daha büyük arzularla yanabilsin, daha çoğunu almak için pelerininizi yayıp açabilin [Mez-mur 10:17] diye bu ihtiyaçlar ve eksiklikler için ağla-manızı, bunları istemenizi de talep etmektedir.

(28) Her birimiz her ihtiyacımız için her gün dua etme alışkanlığını gençliğimizde edinmeliyiz. Bir kimse bir şeyin kendisinin ya da aralarında yaşadığı başkalarının çıkarlarını olumsuz yönde etkilediğini fark ettiğinde dua etmelidir. (29) Vaizler, yönetim, komşular, evdeki çalışanlar için ve (söylediğimiz gibi) Allah'ın onu görmezlikten gelmeyeceğini bilerek, O'nun emrine ve vadedine uymak için dua etmelidir. İnsanlar doğru dua etmeyi öğrenebilsinler, ortaklıkta soğukkanlılıkla kayıtsızca dolaşmasınlar diye, onların bir kez daha akılının başına geldiğini görmek için bunu söylüyorum. Bu insanlar kayıtsızlıklarından ötürü giderek yetersiz duruma geliyorlar. İşte Şeytan'ın istediği, bütün gücüyle çalıştığı da bu. Layıkıyla dua edildiğinde başına gelecek zarar ziyanın Şeytan çok iyi farkındadır.

(30) Şunu bilmeliyiz: Sığınağımızın ve korunmamızın tek dayanağı duadır. Zira biz Şeytan'la, onun gücüyle ve bize karşı çıkan müritleriyle uğraşamayacak kadar güçsüzüz. Onlar bizi ayaklarının altında kolayca ezebilirler. Dolayısıyla, düşünmeli ve bu silahlara sarılmayız, Hristiyanlar

Şeytan'a karşı koyabilmeleri için silahlanmalıdırlar [2. Korintliler 10:4; Efesliler 6:11]. (31) Bu büyük şeyler için şimdiye kadar ne yapıldığını düşünüyorsunuz? Şeytan'ın Müjde'yle birlikte bizi de ezebileceğini düşündüğü akılları, amaçları, cinayeti ve düşmanlarımızın ayaklanmasını ne durdurmuş, ne bunların önünü almıştır? Bu, bizim tarafımızı tutarak aramızda demirden bir duvar gibi duran, Allah'ın indinde doğru olan birkaç kişinin duasıydı. Yoksa çok daha farklı bir trajediye tanık olurlardı. Şeytan'ın bütün Almanya'yı kanla yıktığını görürlerdi. Ancak şimdi düşmanlarımız kendilerine güvenerek duaya gülüyorlar, onunla alay ediyorlar. Ancak gayretle dayanırsak, gevşemezsek dua aracılığıyla hem onlar hem de Şeytan için yine de başa baş oluruz. (32) Zira Allah'ın indinde doğru bir Hristiyan her ne zaman "Sevgili Baba, Senin istediğin olsun" [Matta 6:10] diye dua ettiğinde, Allah gökten onunla konuşur, "Evet, sevgili çocuğum, Şeytan'a ve bütün dünyaya rağmen böyle olacaktır" der.

(33) Bu, teşvik olarak anlatılsın, öyle ki, insanlar her şeyden önce duanın önemini ve değerini anlasınlar, ağzında gevelemekle bir şey için dua etmeyi birbirinden doğru ayırmayı öğrenebilsinler. Zira biz duayı hiçbir şekilde reddetmiyoruz. Mesih'in uzun boş konuşmayı reddedip yasakladığı gibi [Matta 6:7] biz de boş, yararsız iniltiyi ve mırıldanmayı reddediyoruz. (34) Şimdi Rab'bin Duası'nı en kısa ve en net şekilde açıklayacağız. Sonu gelmeyen her ihtiyacımızda bizim için geçerli olan, birbirini izleyen altı akide ya da dilek buraya dâhil edilmektedir. Her biri o kadar önemlidir ki, ömür boyu Rab'bin Duası'nı etmemiz için itici güç olmalıdır.

BİRİNCİ DİLEK

Not: Vaftiz’de bize verilen adı kullanarak dua ederiz, Allah bu adla bizi kendisine bağlamıştır.. Kelam’a inandığımızda, onu öğrettiğimizde ve ona göre yaşadığımızda Allah’ın adı bizim aramızda kutsaldır. İnsanlar Allah’ın Kelamı’nı, ters düşen vaazlar vererek öğrettiklerinde, alenen kötü bir yaşam sürdürdüklerinde bu, aramızda Allah’ın adına saygısızlık etmenin olasılıkla en kötü yoludur. Luther en çok, dünyadaki bütün sahte öğretiyeye karşı Kutsal Kitap’ın doğru öğretilmesiyle Allah’ın adının kutsallığının korunmasını önemsemektedir. Luther’in, “Rab, Bizi Kelamı’na Sadık Kıl” ilahisi bu hakikatleri etkileyici biçimde ortaya koymaktadır.

(35) Adın kutsal olsun.

(37) “Adın kutsal olsun diye dua etmek ne demektir? O’nun adı zaten kutsal değil midir?”

Cevap: “Doğası gereği her zaman kutsaldır ama bizim kullandığımız şekliyle kutsal değildir.” Hristiyan olduğumuzda Allah’ın adıyla vaftiz ediliriz [Matta 28:19]. Bu durumda bize Allah’ın çocukları denmekte ve bizi kendisine bağladığı Sakramentleri almaktayız, öyle ki, Allah’a ait olan her şey bizim yararımıza hizmet etmelidir [Romalılar 8:16-17].

(38) Şimdi bu, en çok önem vermemiz gereken büyük bir zorunluluktur. Bu adın kendi başına bir onuru olmalıdır; sahip olduğumuz en büyük hazine ve en kutsal şey [*Heiligtum*; kutsal emanet] olarak kutsal ve yüce sayılmalıdır. Göklerde zaten kutsal olan Allah’ın adı yeryüzünde ve bütün dünyada kutsal olabilsin, kutsallığını sürdürebilsin diye, Allah’ın çocukları olarak dua etmeliyiz.

(39) “Ama bizim aramızda nasıl kutsal olur?”

Cevap: Bu, açıkça söylenmektedir: “Hem öğretimiz hem yaşamımız Allah’ın indinde doğru ve Hristiyan olduğunda kutsal olmaktadır.” Bu duada Allah’a Baba dediğimiz için, O’nu utanırmadan ama saygı gösterip överek, her zaman Allah’ın çocukları gibi hareket etmek ve davranmak bizim görevimizdir.

(40) Allah’ın adına ya sözlerimizle ya da işlerimizle saygısızlık ederiz. Zira yeryüzünde her ne yaparsak yapalım, sözlerle ya da işlerle, konuşarak ya da davranarak yapılmalıdır. Birincisi, bu durumda insanlar Allah’ın adını aslı olmayan, yanlış yola yönlendirecek biçimde vaaz ettiklerinde, öğrettikleriyle ve söyledikleriyle saygısızlık etmektedirler. O’nun adını bir süs gibi ve sahte bir piyasayı kendilerine çekmek için kullanmaktalar. Aslında ilahi ada saygısızlık etmenin ve O’nu lekelemenin en önemli yolu budur. Dahası insanlar yemin ederek, söverek, yalvararak ve böyle başka davranışlarda bulunarak kutsal adı kendi utançlarını örten bir kisve olarak çok kötüye kullanmaktadırlar [1. Petrus 2:16]. (43) İkincisi, Hristiyan ve Allah’ın halkı adı verilenler zina yaptıklarında, ayyaş, kıskanç, cimri ve iftiracı olduklarında, yani kötü bir yaşam sergilediklerinde işlerle Allah’ın adına saygısızlık etmektedirler [1. Korintliler 5:11]. Burada yine Allah’ın adına bizim yüzümüzden utanç getirilmekte ve saygısızlık edilmektedir. (44) Bir insan babanın, sözleri ve işleriyle kendisine karşı gelen, yoldan çıkmış kötü bir çocuğunun olması bir utanç ve kara bir lekedir. Bu çocuk yüzünden baba küçük görülür, ayıplanır. Allah’a adıyla seslenip O’ndan her tür iyiliği aldığımızda ama Allah’ın indinde doğru ve göksel çocukların öğrettiklerinden başka şeyler öğrettiğimizde, konuştuğumuzda ve yaşadığımızda benzer biçimde biz de O’nu lekelemiş oluruz. İnsanlar bizim Allah’ın çocukları

değil, Şeytan'ın çocukları olduğumuzu söylerler [1. Yuhanna 2:29].

(45) Bu dilekte tam anlamıyla, Allah'ın İkinci Emir'deki talebi doğrultusunda dua ettiğimizi görüyorsunuz. O'nun adı yemin etmek, sövmek, yalan söylemek, aldatmak vb. için boş yere ağza alınmasın ama Allah'ı övmek ve onurlandırmak için iyiye kullanılsın diye dua ediyoruz. Zira her kim Allah'ın adını kötüye kullanırsa bu kutsal ada saygısızlık eder, kutsallığını çiğner. Bir Kilise'nin kutsallığının çiğnendiği, bir cinayetın ya da başka bir suçun işlendiği göz önüne alınırsa veya kutsal ekmek kabı ya da bir kutsal emanetin kutsallığı –bunların kendi başına bir kutsallığı varmış gibi– çiğnendiğinde, amacı dışında kullanılarak bunlar kutsallığını kaybettiğinde böyle olur. (46) Keşke dili anlaşılrsa, bu konu kolay ve nettir: Kutsal kılmak demek övmekle, göklere çıkarmakla ve hem sözle hem işle onurlandırmakla aynı anlamdadır.

(47) Şimdi böyle bir duaya burada ne kadar büyük ihtiyaç olduğunu öğrenin. Dünyanın, cinlerin öğretilerini gizleyen bir örtü ve hile olarak bu kutsal adı giyinen tarikatlarla ve sahte öğretmenlerle ne kadar dolu olduğunu [1. Timoteos 4:1] gördüğümüz için, kuşkusuz hiç ara vermeden dua etmeliyiz [1. Selanıkliler 5:17], yanlış şeyleri öğreten ve bunlara inanan herkese karşı çıkarak Allah'a seslenmeliyiz. Episkoposların, zorbaların, aşırı gayretlilerin ve benzerlerinin yaptıkları gibi Müjde'mize ve pak öğretimimize her ne karşı çıkarsa, zulmederse [2. Selanıkliler 2:3-4] bunlara karşı dua etmeliyiz. Aynı şekilde, Allah'ın Kelamı'nı alan ama buna şükretmeyen ya da Kelam uyarınca yaşamak zorunda olduğumuz gibi yaşamayan bizler için de dua etmeliyiz. (48) Bunun için yürekten dua ederseniz bunun Allah'ı hoşnut ettiğinden emin olabilirsiniz. Zira bu durumda kendisinin onurlandırılıp övülerek her şeyden

daha çok yüceltilmesinin, Kelamı'nın bütün paklığıyla öğretilmesinin ve değerli, aziz tutulmasının dışında işittiği hiçbir şey O'nun için değerli olmayacaktır.

İKİNCİ DİLEK

Not: Bu dilekte, Mesih'in egemenliği gelsin, hem bu yaşamda hem de en sonunda, Son Gün'de aramızda devam etsin diye Allah'a dua ediyoruz. Mesih'in egemenliğinde daha pek çok şey gerçekleşsin diye Allah'tan imanlı kalmayı ve lütfunda büyümeyi istiyoruz. Bu dilekte, Allah'ın bizden sadece yaşamın küçük kaygılarını ve ihtiyaçlarını karşılmasını değil, kendisinden büyük şeyler dilememizi istediği görülmektedir. Allah, lütfunun egemenliğinde bizi böyle büyük ve harika şeyler için dua etmeye çağırıyorsa elbette günlük ihtiyaçlarımızı da karşılayacaktır.

Egemenliğin gelsin.

(49) Birinci Dilek'te Allah'ın onuru ve adı için dua ettik. Dünyanın, yalanlarını ve kötülüğünü Allah'ın adıyla süslemesine engel olsun, O'nu övebilmemiz ve içimizde yüceltebilmemiz için, öğretide de yaşamda da adına büyük ve kutsal bir değer verilmesini sağlasın diye dua ettik. Burada egemenliği de gelsin diye dua ediyoruz. (50) Ancak Allah'ın adı kendi başına kutsal olduğu halde biz nasıl "adı aramızda kutsal kılınsın" diye dua ediyorsak, egemenliği de esasında daha biz dua etmeden zaten gelmektedir. Bununla birlikte egemenliği gelsin, yani aramızda ve bizimle birlikte zaferi kutlansın, öyle ki, O'nun adını kutsal kılan ve egemenliğinden gönenen o insanların bir parçası olabilelim diye biz yine dua ediyoruz.

(51) “Peki Allah'ın egemenliği nedir?”

Cevap: “İman İkrarı'nda öğrendiğimizden başka bir şey değildir: Allah, bizi Şeytan'ın gücünden kefaretle kurtarmak için Oğlu Rab'bimiz Mesih İsa'yı dünyaya gönderdi [1. Yuhanna 3:8]. Allah, Mesih İsa'yı bizi kendisine getirsin, doğruluğun, yaşamın ve gúnahtan, ölümden, kötü vicdandan kurtuluşun Egemeni olarak bizi yönetsin diye gönderdi. Bu nedenle, O'nun kutsal Kelamı'yla bunları bize açıklayan ve gücüyle bizi aydınlatan, güçlendiren Kutsal Ruh'unu da vermiştir.”

(52) Burada önce bunu yaşayabilelim diye dua ediyoruz. Allah'ın kutsal Kelamı ve Hristiyan yaşamıyla O'nun adı övülebilsin, bunu kabul eden bizler bunda yaşayabilelim ve her gün bunda büyüyelim, başka insanlar da bunu onaylayıp kabul edebilsinler diye dua ediyoruz. Dünyanın her yerine bütün gücüyle yayılabilsin diye dua ediyoruz [1. Selanikliler 3:1]. Lütfun egemenliğine daha pek çok kişi girebilsin [Yuhanna 3:5], kurtuluşa ortak olabilsin [Koloseliler 1:12-14], Kutsal Ruh onlara bu yolu gösterbilsin [Romalılar 8:14], öyle ki, artık başlamış olan tek egemenlikte hep birlikte sonsuza kadar kalabilelim diye dua ediyoruz.

(53) Zira Allah'ın egemenliği bize iki yolla gelmektedir: (a) Kelam ve iman yoluyla bu zamanda [Matta 13]; (b) vahiy yoluyla sonsuza kadar ölümsüzlükte [Luka 19:11; 1. Petrus 1:4-5]. şimdi bu ikisi için dua ediyoruz. Henüz bu egemenliğe girmeyenlere ve her gün büyüyerek hem şimdi hem de bundan sonraki sonsuz yaşamda ona kavuşmuş olan bizlere egemenlik gelebilsin diye dua ediyoruz.

(54) “Sevgili Baba, dünyanın her yerinde Müjde'nin vaaz edilebilmesi için önce bize Kelamı'nı ver diye dua ediyoruz. İkincisi, Kelam ve Kutsal Ruh'un gücüyle [Romalılar 15:18-19] O'nun egemenliğinin zaferini aramızda kutlaya-

bilmemiz için, Müjde imanla kabul edilebilsin, içimizde çalışsın ve yaşasın. Şeytan'ın gücü tamamıyla son buluncaya kadar üzerimizde hiçbir hakkının ya da gücünün olmaması için [Luka 10:17-19; Koloseliler 1] Şeytan'ın egemenliği yıkılsın diye dua ediyoruz. Bu durumda günah, ölüm, cehennem yok edilecektir [Vahiy 20:13-14]. O zaman kusursuz doğrulukla ve mutlulukla sonsuza kadar yaşayabiliriz [Efesliler 4:12-13].

(55) Burada bir lokma ekmek için ya da dünyasal, yok olacak olan bir mal için dua etmediğimizi görüyorsunuz. Tam tersine, sonsuza kadar sürecek paha biçilmez bir hazine ve Allah'ın sahip olduğu her şey için dua ediyoruz. Allah aynı şey için dua etmemizi emretmemiş olsaydı, bunu arzu etmeyi düşünmek insan yüreğini çok aşardı. (56) Ancak O, Allah olduğu ve bir kimsenin anlayabildiğinden çok daha fazlasını bol bol verdiği için saygınlık iddiasında da bulunmaktadır [Efesliler 3:20]. O, bitip tükenmeyen sonsuz bir pınar gibidir. Ne kadar çok yağdırıp akıtırsa o kadar çok vermeye devam etmektedir. Allah, kendisinden çok sayıda ve büyük şeyler istememizden başka bir şeyi daha ciddi arzu etmez. İstemez ve güvenerek dua etmezsek öfkelenir [İbraniler 4:16].

(57) Bu, en zengin ve en kudretli imparatorun yoksul bir dilenciye arzu ettiği her şeyi istemesini söylemesine benzer. İmparator krallığından büyük armağanlar vermeye hazırdı. Ancak akılsız, sadece bir tabak un çorbası dilendi. Bu adamın, Ekselanslarının emrine bir şaka, bir oyun diye baktığı ve onun huzuruna gelmeye değmeyen bir dilenci ve bir alçak olduğu haklı olarak düşünülür. Eğer –Allah'ın, kelimelere sığmayan bu kadar çok hazine sunduğu ve vaat ettiği– bizler bu hazineleri küçümsersek ya da bunları alacak özgüvenimiz yoksa ama bir parça ekmek için güçbelâ

dua etmeye cesaretimiz varsa, aynı şekilde bu Allah'ın indinde büyük bir utanç ve lekedir.

(58) Bu tamamıyla, karnını doyurmak için yeterli, makul bir yiyecek için bile Allah'a güvenmeyen utanç verici inançsızlığın yol açtığı bir kusurdur. Böyle inançsız biri, Allah'tan sonsuza kadar sürecek olan hazinelerin ne kadar azını almayı kuşku duymadan beklemektedir? Dolayısıyla bu kuşku karşısında güçlenmeliyiz ve ilk duamız bu olsun. Mesih'in "Siz öncelikle O'nun egemenliğinin ve doğruluğunun ardından gidin, o zaman size bütün bunlar da verilecektir" [Matta 6:33] diye öğrettiği gibi, aslında o zaman başka her şeye bol bol sahip oluruz. Allah sonsuza kadar sürecek ve asla yok olmayacak olanı bize vermeyi vaat ederken [1. Petrus 1:4] dünyevi şeylerin eksikliğini çekmemize ve bunlar için umutsuzluğa kapılmamıza nasıl izin verebilir?

ÜÇÜNCÜ DİLEK

Not: Allah'ın kutsal adına ve kutsal egemenliğine imanımızla sarılırız. Ancak kötü bize karşı çıkar ve Allah'ın egemenliğini bizden kapmaya çalışır. Luther, Allah istediğini aramızda yapsın ve bizi eski günahkâr benliğimizden, dünyanın kötülüğünden korusun, uzak tutsun diye dua etmemizi söylemektedir. Şeytan, Allah'ın egemenliğinden sapmamız için, hiçbir çabayı esirgemez. Biz Hristiyanlar kutsal bir haç taşırız: Ayartmalar, tehlikeler ve ömür boyu yoğun bir mücadele. Hristiyan'ın yaşamının kolay olduğunu düşünmemiz akılsızlık olur. Dolayısıyla, Allah'tan bizim için lütfkâr isteğini yapmasını ve ihtiyacımız olan gücü bize sağlamasını isteriz.

(59) Gökte olduğu gibi, yeryüzünde de Senin iraden olsun.

(60) Şimdiye kadar Allah'ın adı aramızda onurlandırıl-sın ve egemenliğinin zaferi aramızda kutlansın diye dua ettik. Allah'ın onuru ve kurtuluşumuzla ilgili her şey bu iki konuda özetlenmektedir. Allah'ı ve bütün zenginliklerini bize ait diye kabul ederiz. Ancak şimdi bunun kadar önemli bir ihtiyaç baş göstermektedir: Allah'ın onuruna ve kurtuluşumuza sıkıca tutunmalıyız, kendimize bunlardan kopma izni vermemeliyiz. (61) İyi bir yönetimde gerekli olan sadece iyi bina edenlerin ve yönetenlerin bulunması değildir. Savunan, koruyan ve sebatla devam edenlerin bulunması da gereklidir. Allah'ın egemenliğinde en büyük ihtiyacımız –Müjde, iman ve bizi yöneten, Şeytan'ın gücünden kurtaran Kutsal Ruh– için dua etmemize rağmen, Allah'ın istediği olsun diye de dua etmeliyiz. Zira Allah'ın istediğinde yaşarsak tuhaf olaylar olacaktır. İlk iki dileğin yerine gelmesine karşı çıkmak ve onları önlemek isteyen her şeyden kaynaklanan pek çok saldırının ve darbenin acısını çekeceğiz.

(62) Şeytan'ın bu dualara nasıl karşı çıktığına, direndi-ğine kimse inanmaz. Şeytan hiç kimsenin hakkıyla öğret-mesine ya da inanmasına izin vermek istemez. İlahi adı en süslü, en sahtekâr biçimde kullandığı için onurlandırılan yalanlarının ve iğrençliğinin ortaya çıkarılması onu ölçsüz yaralar. Gözden düştüğünde, yürekte atıldığında, egemen-liği çığnendiğinde yara alır. Dolayısıyla acımasız bir düş-man olarak bütün gücü ve kuvvetiyle sinirlenip öfkelenir. Bütün uyruklarının önüne düşer, ayrıca da dünyayı ve ben-liğimizi müttelikleri olarak ordusuna yazar. (63) Allah'ın Kelamı'nı kabul edip inansak bile, benliğimiz tembel ve kötülüğe eğilimlidir [Romalılar 7:18]. Ancak dünya sapkın ve kötüdür. Bu nedenle dünyayı bize karşı kışkırtır, ateşi körükleyip karıştırır, öyle ki, bizi köstekleyebilsin, püskür-

tebilsin, düşürebilsin ve tekrar gücü altına alsın [2. Korintliler 2:11; 1. Timoteos 3:6-7]. Bütün isteği, akli ve düşüncesi budur. Gece gündüz buna gayret eder, bir an bile dinlenmez. Bütün hileleri, düzenleri, yolları ve kendi keşfettiği yöntemleri kullanır.

(65) Dolayısıyla, Hristiyan olacaksak, Şeytan'ı bütün melekleri ve dünyayla birlikte elbette beklemeliyiz, onları düşmanlarımız saymalıyız [Matta 25:41; Vahiy 12:9]. Olanı her talihsizliği ve üzüntüyü bize vereceklerdir. Zira Allah'ın Kelamı'nın vaaz edildiği, kabul edildiği ya da inanıldığı ve meyve verdiği yerde kutsal haç eksik olamaz [Elçilerin İşleri 14:22]. Ve hiç kimse esenlikte olacağını düşünmesin [Matta 10:34]. Bir kimse yeryüzünde nesi varsa – malvarlığı, onur, ev ve mülk, karısı, çocukları, bedeni ve yaşamı– riske atmalıdır. (66) Şimdi bu, benliğimizi ve eski Âdem'i yaralamaktadır [Efesliler 4:22-23]. Bize ne şekilde saldırılırsa saldırılsın sarsılmadığımız ve sabırla acı çektiğimiz [Yakup 5:7-8], bizden alınanın gitmesine izin verdiğimiz [1. Petrus 2:20-21] sınanmaktadır.

(67) Bu durumda diğer dileklerde olduğu gibi, ara vermeden “Sevgili Baba, Şeytan'ın, düşmanlarımızın veya Kutsal Kelamı'na eziyet eden, onu bastıran, egemenliğine engel olan bir şeyin istediği değil, Senin istediğin olsun. Sabırla katlanabilmemizi, Kelamın ve egemenliğin nedeniyle her neye dayanmamız gerekiyorsa üstesinden gelebilmemizi bize bahşet, öyle ki, zavallı benliğimiz güçsüzlüğü ya da tembelliği yüzünden boyun eğmesin, düşmesin” diye dua etmek büyük bir ihtiyaçtır.

(68) Bakın, bu üç dilekte Allah'la ilgili ihtiyaçlar en basit şekilde yer almaktadır. Ancak yine de bunların hepsi kendimiz içindir. Bu dualarda her ne dilersek dileyelim sadece bizi ilgilendirir. Daha önce söylediğimiz gibi, biz olmasak da yapılması gereken, bir şekilde bize de yapıla-

bilsin diye dua ediyoruz. Biz dua edelim etmeyelim Allah'ın adının kutsal kılınması gerektiği ve egemenliğinin geleceği gibi, istediği de yapılmalı ve başarılı olmalıdır. Şeytan bütün müritleriyle beraber ayaklanma çıkarsa, buna öfkelenip köpürse ve Müjde'yi tamamıyla yok etse de bu geçerlidir. Ancak biz onların öfkesine rağmen, O'nun istediği bizim aramızda da engellenmeden yapılsın diye kendi adımıza dua etmeliyiz. Onlar hiçbir şey başaramasınlar, bütün şiddete ve zulme karşı sebat edebilelim, Allah'ın istediğine boyun eğebilelim diye dua ediyoruz.

(69) Öyleyse şimdi böyle bir dua bizim korunmamız ve savunulmamız içindir. Şeytan'ın ve takipçilerinin, zorbalarm ve sapkınların Müjde'mize karşı yapabilecekleri her şeyi geri püskürtecek ve bastıracaktır. Hepsi öfkelen-sin, bizi nasıl ezip yok edebileceklerse ellerinden geleni yapmaya, ölçüp biçmeye ve karar vermeye çalışsınlar, öyle ki, istedikleri ve niyetleri galip gelsin. Bu bir iki Hristi-yan'a karşı tek başına bu dilek bile bir duvar olacaktır [Hezekiel 22: 30], bu duvara koşacaklar ve çarpıp parçalanacaklardır. (70) Şu huzurumuz ve güvenimiz vardır: Şeytan'ın istediği, amacı ve bütün düşmanlarımız kendilerinin ne kadar gururlu, güvende ve güçlü olduklarını bilirlerse bilsinler başarısız olacaklar, hiçbir sonuca ulaşamayacaklardır ve başarısız olmalılar, hiçbir sonuca ulaşamamalıdır-lar. Zira onların istedikleri çiğnenmez ve engellenmezse Allah'ın egemenliği yeryüzünde sürmez, adı da kutsal kılınmaz.

DÖRDÜNCÜ DİLEK

Not: “Gündelik Ekmek”, burada, yeryüzündeki yaşamımızda ihtiyacımız olan her şeyi kapsamaktadır. Luther, bu dilekte en

büyük ihtiyacımızın yönetimde söz sahibi iyi insanlar olduğunu açıklamaktadır. Bu bedende ve bu yaşamda ihtiyacımız olanları Allah onların aracılığıyla bize sağlamaktadır. Esenlik ve güven içinde yaşamazsak bu yaşamda hiçbir şey “iyi” olmayacaktır; Luther’in bu bakış açısını tarih kolayca kanıtlamaktadır. Şeytan’ın niyeti doğru yönetimi engellemek, huzursuzluk ve kargaşa çıkarmaktır. Yine de Allah kötülere bile gündelik ihtiyaçlarını vermektedir. Allah, bize verdiği bütün iyi şeylerin lütufta bulunarak verdiği birer armağan olduğunu bilelim diye, kötüler için de dua etmemizi istemektedir.

(71) Gündelik ekmeğimizi bize bugün ver.

(72) Şimdi burada zavallı ekme sepetimizi, bedenimizin ve dünyevi yaşamımızın ihtiyaçlarını göz önüne alıyoruz. Bu, kısa ve basit bir sözdür ama kapsamı çok geniştir. Zira gündelik ekmekten söz edip onun için dua ettiğinizde, gündelik ekmeğinize sahip olup ona kavuşmak için gereken her şey için dua edersiniz. Öte yandan, müdahale edip bunu engelleyen her şeye karşı da dua edersiniz. Dolaşısıyla sadece fırını ya da un tenekesini değil, çok daha kapsamlı olarak daha ötesini, bize gündelik ekmeğimizi ve her tür besini veren, getiren uzaktaki tarlayı ve bütün ülkeyi düşünün. Zira Allah yiyecek yetiştirtmeseydi, onu tarlada bereketleyip korumasaydı, fırından ekmeği çıkaramazdık ya da sofraya getiremezdik.

(73) Özetlersek, bu dilek dünyadaki bütün yaşamımızla ilgili olan her şeyi kapsamaktadır, zira yaşamak için gündelik ekmeğe ihtiyacımız vardır. Ancak yaşamak için gereken tek şey bedenimize yiyecek girmesi, bedenimizi giydirmek ya da diğer ihtiyaçlar değildir. Birlikte yaşadığımız, her gün birlikte iş yaptığımız, sohbet ettiğimiz ve her şeyi yaptığımız insanların arasında günlerimizi esenlik ve huzur

içinde geçirmek de bir ihtiyaçtır [1. Selanıkliler 4:1; 2. Selanıkliler 3:12; 1. Timoteos 2:2]. Kısacası bu dilek ev halkını, komşuluk ya da yurttaşlık ilişkilerini ve yönetimi kapsamaktadır. Bu iki unsurun gerektiği gibi yolunda gitmesinin engellendiği yerde yaşamdaki ihtiyaçlar da engellenir. Sonuçta, yaşam sürdürülemez. (74) Aslında en büyük ihtiyaç, yeryüzündeki yetkililer ve yönetim için dua etmektir. Allah gündelik ekmeğimizi ve bu yaşamdaki bütün rahatımızı özellikle onların aracılığıyla korumaktadır. Bütün her iyiliği bol bol Allah'tan almamıza rağmen, Allah bize sürekli ve barışçıl bir yönetim vermezse, bu iyiliklerin hiçbirini koruyamayız ya da güvenle ve mutlulukla kullanamayız. Zira çekişmelerin, anlaşmazlıkların ve savaşın olduğu yerde gündelik ekmek zaten elimizden alınır ya da en azından engellenir.

(75) Her imanlı prensin armasında aslan ya da bitkilerden oluşan bir çelenk yerine bir somun ekmeğe yer vermesi ya da bunun paranın üzerine basılması çok yerinde olurdu. Bu, prenslerin yaptıkları görevin bizi koruduğunu ve esenliğe kavuşturduğunu hem prenlere hem de uyruklarına hatırlatırdı. Prenslere olmadan gündelik ekmeğimizi yiyemeyiz, koruyamayız. Bu nedenle, prensler bütün saygıya layıktırlar. Bizler, sahip olduğumuz şeylere prenslerin sayesinde esenlik ve huzur içinde kavuşan insanlar olarak, görevlerinden ötürü onlara vermemiz gerekeni ve verebildiğimizi vermeliyiz. Yoksa tek bir metelik bile koruyamayız. Ayrıca Allah onların aracılığıyla bize daha çok bereket ve iyilik ihsan edebilsin diye de onlar için dua etmeliyiz [1. Timoteos 2:1-2].

(76) Bu, bu dileğin yeryüzündeki her koşulu kapsadığını gösteren çok kısa bir açıklama, bir taslak olsun. Aslında herkes bu konuda uzun bir dua edebilir. Allah'tan bize yiyecek, içecek, giyecek, ev ve yuva, beden sağlığı

vermesini ya da tarladaki tahılın ve meyvenin iyi büyüyüp olgunlaşmasını sağlamasını istediğimizde olduğu gibi, bu kapsama giren pek çok şey pek çok sözle sıralanabilir. Dahası evimizi iyi yönetmemize yardım etmesini, bize Allah'ın indinde doğru bir eş, çocuklar ve uşaklar verip korumasını da isteriz. İşimizin, ticaretimizin ya da her neyle meşgulsek onun gelişmesini, başarılı olmasını sağlamasını, bize sadık komşular, iyi arkadaşlar ve benzeri şeylerle inayet etmesini isteriz. (77) Aynı şekilde, imparatorlara, krallara ve her makama, özellikle ülkemizi yöneten herkese, bütün danışmanlara, yargıçlara ve memurlara bilgelik, güç ve başarı vermesini isteriz. O zaman iyi yönetebilirler, bütün düşmanları yenebilirler. Uyruklara ve sıradan halka itaat ve esenlik vermesini, yaşamlarında birbirleriyle uyumlu geçinmelerini sağlamasını isteriz. (78) Öte yandan şimşek, dolu, yangın, sel, zehir, veba, sığır hastalığı, savaş, kan dökülmesi, açlık, zararlı hayvanlar, kötü insanlar ve benzerleri gibi, bedene ve rızka gelecek her türlü felaketten bizi esirgemesini isteriz. (79) Sıradan halka bunun tamamıyla belletilmesi iyidir [Yasanın Tekrarı 6:7]: Bunlar Allah'tan gelmektedir ve biz bunlar için dua etmeliyiz.

(80) Ancak bu dilek özellikle baş düşmanımız Şeytan'a karşıdır. Zira onun tek düşüncesi ve arzusu bizi Allah'tan aldığımız her şeyden yoksun bırakmak ya da her şeyi engellemektir. Canları yolundan saptırıp kendi gücü altına alarak ruhsal yönetimi engellemek ve zarar vermek onu tatmin etmez. Her yönetimin istikrarını ve yeryüzündeki saygın, barışsever ilişkileri de önler ve engeller. Çok sayıda çekişmeye, cinayete, ihanete ve savaşa yol açar. Tahıllara ve sığırlara zarar vermek için şimşeğe ve doluya, havayı zehirlemeye ve benzerlerine de yol açar. (81) Kısacası, bir kimse Allah'tan bir lokma ekmek alıp esenlik

içinde yerse Şeytan üzülür. Eğer gücü dâhilinde olsaydı ve önce Allah, sonra da duamız onu engellemeseydi, tarlada bir saman çöpümüz, evde tek meteliğimiz, evet, yaşamımızda tek bir saat bile olmazdı. Özellikle Allah'ın Kela-mı'nı alanlar ve Hristiyanlar gibi olmak isteyenler için bu doğrudur.

(82) Allah'ın her ihtiyacımızı gözettiğini ve yeryüzün-de sadakatle bize destek sağladığını da bu yolla bize göstermek istediğini görüyorsunuz. (83) O, bunları kötülere ve hile yapanlara bile bol bol vermekte ve korumaktadır [Mat-ta 5:45]. Yine de Allah, bu iyilikleri O'nun elinden aldığı-mızı bilelim ve bize karşı babaca iyiliğini [Mezmur 104:28; 145:16] bunlarda hissedebilelim diye bu iyilikler için dua etmemizi istemektedir. Zira Allah elini çektiğinde sonunda hiçbir şey gönenemez ya da devam edemez. Aslında bunu her gün görüyoruz, yaşıyoruz. (84) Sadece kötü paralardan, gündelik baskılardan, ortak ticarete fiyatların yükselme-sinden ve yoksulları açgözlülükle ezip onları gündelik ek-meğinden yoksun bırakanların pazarlık etmesinden ve çaba harcamasından ötürü dünyada artık ne kadar çok sorun var! Aslında bunun acısını çekmemiz gerekmektedir. Ama bu insanlar dikkat etsinler, öyle ki, ortak aracılıklarının yarar-larını kaybetmesinler. Rab'bin Duası'ndaki bu dilek onla-rın aleyhinde konuşmasını diye dikkat etsinler.

BEŞİNCİ DİLEK

Not: Allah, biz bilmesek bile Mesih sayesinde günahlarımızı bağışlamaktadır. Bu dilekte, günahlarımız bağışlansın, öyle ki, Allah'ın bu armağanını bilelim, kabul edelim diye dua ediyoruz. Günaha karşı verdiği mücadelede vicdanımız güçlensin diye bu dileğe ihtiyacımız vardır. “Bize karşı suç işleyenleri bağışla-

dığımız gibi” ifadesi, Allah’ın lütfettiği bağışlamaya, bize karşı suç işleyenleri de dâhil edelim diye eklenmektedir.

(85) Bize karşı suç işleyenleri nasıl bağışladıkça Sen de bizi bağışla.

(86) Şimdi bu bölüm bizim zavallı sefil yaşamamız için geçerlidir. Allah’ın Kelamı’na inansak, O’nun isteğini yapıp boyun eğsek, O’nun armağanları ve bereketleriyle desteklensek bile yaşamımız hâlâ da günahsız değildir. Her gün tökezliyoruz, suç işliyoruz, çünkü dünyada insanların arasında yaşıyoruz. İnsanlar bize çok zarar verirler, sabırsızlık, öfke, öç ve benzeri şeylere yol açarlar. (87) Ayrıca Şeytan ardımızdadır. Her yandan bize saldırmakta ve –dinlediğimiz gibi– daha önceki bütün dileklere karşı mücadele vermektedir. Bu nedenle, böyle sürekli bir çekişmede her zaman pes etmemek mümkün değildir.

(88) Burada yine Allah’a seslenerek, “Sevgili Baba, suçlarımızı bağışla” diye dua etmeye çok ihtiyacımız vardır. Biz dua etmeden, hatta daha da önce Allah günahı bağışlamayacak değildir. Allah biz dua etmeden ya da düşünmeden önce kusursuz bir bağışlama olan Müjde’yi bize vermiştir [Romalılar 5:8]. Ancak bu duanın amacı bu bağışlanmayı bilmemiz, almamızdır. (89) Her gün yaşadığımız benliğin öyle bir doğası vardır ki, Allah’a ne güvenir ne de inanır [Romalılar 7:14-18]. Kötü arzular ve düzeneklerde benlik her zaman etkindir, öyle ki, söylediğimiz ya da söyleyemediğimiz sözümüzle ve yaptığımız ya da yapamadığımız işimizle her gün günah işleriz [Yaratılış 6:5; Yakup 2:15-16]. Bu durumda vicdan huzursuzluğa kapılır, öyle ki Allah’ın gazabından ve hoşnutsuzluğundan korkar. Müjde’nin verdiği rahatı ve güveni kaybeder. Dola-

yısıyla, vicdanı yeniden rahatlatmak için her zaman buraya koşup teselli bulmamız gerekir.

(90) Ancak bu, Allah'ın gururumuzu kırma ve alçak-gönüllülüğümüzü devam ettirme amacına yaramalıdır. Allah şu hakkı kendine saklamıştır: Bir kimse Allah'ın indinde doğru olmakla övünmek ister ve başkalarını küçümserse, bu kişi kendini düşünmeli ve bu duayı gözünün önüne getirmelidir. Başkalarından daha iyi olmadığını [Romalılar 12:3] ve Allah'ın huzurunda herkesin kuyruğunu kısıp, bağışlanabildiği için mutlu olması gerektiğini görecektir.

(91) Hiç kimse burada yaşadığı sürece böyle bir bağışlanmaya ihtiyacı olmayacak bir konuma gelebildiğini düşünmesin [1. Yuhanna 1:8]. Kısacası, Allah hiç durmadan bizi bağışlamazsa kayboluruz.

(92) Dolayısıyla, bu dilekte istenen Allah'ın günahlarımıza bakmaması ve her gün hak ettiğimiz şeyden bizi engellemesidir. Ama Allah bize lütfkâr davransın, vaat ettiği gibi bizi bağışlasın, böylece dua ederken huzurunda neşeli ve güvenli bir vicdanla durmamızı bize ihsan etsin [İbraniler 10:22] diye dua ediyoruz. Zira yürek Allah'la doğru ilişkide olmadığı ya da bu güveni duyamadığı yerde dua etmeye artık cesaret edemez. Böyle bir güven ve neşeli bir yürek günahların bağışlandığını kesin olarak bilmekten başka bir şeyden fişkırılmaz [Mezmun 32:1-2; Romalılar 4:7-8].

(93) Burada gerekli ama teselli veren bir ek vardır: "Bağışladıkça". Bizim de komşumuzu bağışladığımız gibi, Allah her şeyi bağışladığından emin olacağımızı vaat etmiştir. (94) Biz Allah'a karşı her gün günah işlediğimiz halde O'nun lütfuyla her şeyi bağışlaması gibi, biz de bize zarar veren, şiddet uygulayan, bize karşı hata yapan ve kötülük eden komşumuzu her zaman bağışlamalıyız. (95) Dolayısıyla, siz bağışlamıyorsanız, o zaman Allah'ın sizi

bağışladığını düşünmeyin [Matta 18:23-25]. Ama bağışlıyorsanız, gökte bağışlandığınızın bu tesellisi ve güvencesi vardır. (96) Bu, siz bağışladığınız için böyle değildir. Zira Allah, Müjde'nin öğrettiği gibi, bunu vaat ettiği için, sadece lütfundan ötürü karşılıksız ve koşulsuz bağışlamaktadır. Ancak Allah, Luka 6:37'deki "Başkasını bağışlayın, siz de bağışlanırsınız" duasıyla bağdaşan vaadinin yanı sıra bir işaret, bir onay ve güvence olarak, bağışlamayı pekiştirebilmek için bunu söylemektedir. Dolayısıyla, Mesih de Rab'bin Duası'nın hemen arkasından bunu tekrar etmekte, Matta 6:14'te "Başkalarının suçlarını bağışlarsanız, göksel Babanız da sizin suçlarınızı bağışlar" demektedir.

(97) Dolayısıyla bu işaret dileğe eklenmektedir. Dua ettiğimizde vaadi hatırlarız, "Sevgili Baba, bu nedenle sana geliyorum ve işlerimle kefarette bulunabileyim ya da herhangi bir şey hak edeyim diye değil, sadece beni bağışlamak için dua ediyorum. Sen vaat ettiğin için ve Bağışlanmanın Tasdikini Sen telaffuz etmişsin gibi bundan emin olayım diye, bu duaya bir mühür eklediğin için dua ediyorum" diye düşünürüz. (98) Zira –dışsal işaretler olarak belirlenen– Vaftiz ve Rab'bin Sofrası mühür işlevi görmektedir [Efesliler 1:13]. Aynı şekilde bu işaret vicdanımızı onaylamaya ve sevindirmeye yarayabilmektedir. Özellikle bu amaç için verilmiştir, öyle ki, her zaman bizimle birlikte olan bir şey gibi, bağışlamadan yararlanabilelim, bağışlamayı her saat hayata geçirebilelim.

ALTINCI DİLEK

Not: Bu dilekte Luther ayartılmamızın üç kaynağını açıklamaktadır: Günahkâr insan olarak benliğimiz, çevremizdeki dünya ve Şeytan. Luther, günahkâr insan doğamızı, yeni Âdem

yani Mesih tarafından bize verilen “yeni insanın” karşıtı ve Kutsal Kitap’ta günahkâr benliğimizin bir metaforu olan “eski Âdem”le özdeşleştirmektedir. Luther, günah işlemek için ayartılma duygusuyla günah işlemeye teslim olma arasında ayırım yapmaktadır. Yaşımıza ve yaşamdaki konumumuza göre hepimiz çeşitli yollarla ayartılırız. Bu dilekte Rab’bin, bizi ayartılmaktan kurtaran bir yol bulması ve günah işlemeyelim diye lütfuyla bize yardım etmesi için dua ediyoruz.

(99) Bizi denemelere sokma.

(100) Dua ettiğimiz ve herkes korunsun ve dayansın diye ne kadar çaba ve emek gerektiğini artık yeterince dinledik. Yine de bu, güçsüzlük ve tökezleme olmadan olmamaktadır. Bağışlanmamıza, vicdanımızın huzurlu olmasına ve tamamıyla aklanmış sayılmamıza rağmen, yaşamımızın öyle bir doğası vardır ki, bugün ayakta dururuz, yarın düşeriz [Yeşaya 40:6-8]. Dolayısıyla, şimdi Allah’ın indinde doğru olsak ve huzurunda rahat bir vicdanla dursak bile, tekrar düşmemize, denemelere ve ayartılmalara boyun eğmemize izin vermemesi için yine dua etmeliyiz.

(101) Bununla birlikte, ayartılma üç türdür: Benlikten, dünyadan ve Şeytan’dan gelen ayartılma. (102) Zira benliğimizde yaşarız ve eski Âdem’i boynumuzda taşıyoruz. Eski Âdem çaba harcar ve bizi her gün namussuzluğa, tembelliğe, oburluğa, sarhoşluğa, açgözlülüğe, aldatmaya, komşumuzu dolandırmaya ve ondan fahiş fiyat istemeye teşvik eder [Galatyalılar 5:19-21; Koloseliler 3:5-8]. Kısacası, eski Âdem doğamız gereği bize yapışan ve toplumun, örneğin, başkalarından duyduklarımızın ve gördüklerimizin bizi etkilediği her tür kötü arzuya teşvik eder. Bunlar masum bir yüreği bile sık sık yaralar, kıskırtır.

(103) Bundan sonra, bize sözle ve işle saldıran dünya gelmektedir. Dünya bizi öfkelenendirir, sabırsızlandırır. Kısacası gereksiz atılganlık, onur, şöhret ve güçle birlikte nefret, kıskançlık, şiddet, hata, sadakatsizlik, öç, sövgü, küfür, iftira, gurur, büyüklenmeden başka bir şey yoktur. Hiç kimse en önemsiz olmak istememektedir. Herkes bir grubun başında oturmayı ve herkesten önce görülmeyi arzu etmektedir [Luka 14:7-11].

(104) Sonra her yönden dürtüp kışkırtan Şeytan gelmektedir. Ancak özellikle vicdanla ve ruhsal işlerle ilgili konularda tahrik etmektedir. Hem Allah'ın Kelamı'nı hem de işleri küçümseyip hiçe saymamıza yol açmaktadır. Bizi imandan, umuttan, sevgiden koparmakta [1. Korintliler 13:13] ve yanlış inanca, sahte güvene ve inatçılığa yönlendirmektedir. Ya da öte yandan bizi umutsuzluğa, Allah'ı inkâra, küfre ve şoke eden sayısız başka şeye yönlendirmektedir. Bunlar birer tuzak ve ağıdır [2. Timoteos 2:26], yüreğe zehir gibi atılan gerçek ateşli oklar aslında insandan değil, Şeytan'dan gelmektedir [Efesliler 6:12, 16].

(103) Her Hristiyan'ın dayanması gereken bu tehlikeler aslında büyük ve üzücüdür. Her ne kadar herkes tek başına olsa da bunlara dayanırız. Bu durumda, bu iğrenç yaşamda olduğumuz her saat her yönden bize saldırılmakta [2. Korintliler 4:8], kovalanmakta ve ele geçirilmekteyiz. Yorulup zayıf düşmemize [Yeşaya 40:31; İbraniler 12:3], yeniden günah işlememize, utanmamıza ve inançsız olmamıza Allah izin vermesin diye haykırıp dua etmeye teşvik edilmekteyiz. Yoksa en küçük bir ayartılmanın bile üstesinden gelmemiz imkânsızdır.

(106) O zaman, “denemelere sokma” bu anlama gelmektedir. Denenmeye karşı direnmek için Allah'ın bize güç kuvvet verdiği zamanlardan söz edilmektedir [1. Korintliler 10:13]. Ancak denenme ortadan kaldırılmamakta

ya da yok edilmemektedir. Biz bedende yaşarken ve Şeytan etrafımızdayken hiç kimse onun ayartmasından ve tuzağından kaçamaz. Ancak bu, sınanmalara dayanmamız, aslında bunlara göğüs germemiz gerektiği anlamına gelmektedir [2. Timoteos 2:3]. Ama bunların içine düşüp boğulmayalım diye bu duayı ediyoruz.

(107) Dolayısıyla denenmeyi hissetmek denenmeye razı olmaktan ya da boyun eğmekten çok farklıdır. Aynı şekilde olmasa bile hepimiz denendiğimizi hissetmeliyiz. Bazılarının bunu hissetme derecesi diğerlerinden daha fazla ve daha şiddetlidir. Örneğin; gençler özellikle bedenleri yüzünden acı çekerler. Sonra, orta yaşa geldiklerinde ve yaşlandıklarında dünyanın kendilerini ayarttığını hissederekler. Ancak ruhsal konularla ilgilenen başkaları, yani güçlü Hristiyanlar bunun Şeytan'dan geldiğini hissederler. (108) İrademize ters düştüğü ve kurtulmak istediğimiz sürece böyle bir duygunun kimseye zararı olamaz. Zira bunu hissetmezsek ayartma denemez. Ancak dizginleri ona verip diremediğimizde ya da buna karşı dua etmediğimizde ayartılmaya razı oluruz.

(109) Dolayısıyla, biz Hristiyanlar silahlanıp [Efesliler 6:10-18] her gün devamlı saldırılmayı beklemeliyiz. Şeytan uzağımızdaymış gibi hiç kimse güven içinde, dikkatsizce devam edemez. Her zaman onun darbelerini beklemeli ve önlemeliyiz. Şimdi erdemli, sabırlı, sevecen ve imanda sebatkâr olsam da, Şeytan tam bu saatte yüreğime öyle bir ok atar ki, güç bela ayakta kalabilirim. Zira o, asla durmak ya da yorulmak bilmeyen bir düşmandır. Bu durumda bir ayartılma bittiğinde her zaman başkaları, yenileri gelir.

(110) Bu durumda, buraya koşup Rab'bin Duası'na tutunmanın ve Allah'la yürekten şöyle konuşmanın dışında başka bir yardım ya da teselli yoktur: "Sevgili Baba, Benden dua etmemi istiyorsun. Denenmeler yüzünden düşme-

me izin verme.” O zaman denenmelerin sona erdiğini, en sonunda ele geçirildiklerini itiraf etmeleri gerektiğini göreceksiniz. (111) Kendi aklınız ve düşüncelerinizle kendinize yardım etmeye çalışırsanız sadece meseleyi daha kötüleştirirsiniz, Şeytan’a daha geniş yer bırakırsınız. Zira onun başı, yılan başıdır [Vahiy 12:9]. İçine süzûlebildiği bir açıklık bulursa hiç durmadan bütün bedeniyle girer. Ancak dua onu engelleyip geri püskürtebilir.

YEDİNCİ VE SON DİLEK

Not: Haklı olarak Luther, özgün Grekçede “Bizi kötülükten kurtar” dendiğine dikkati çekmektedir. Bütün kötülüklerin doruğu Şeytan’dır. Bu dilekte, Şeytan’ın günah işlememize ve Allah’tan ayrı düşmemize yol açan her türlü hilesinden ve entrikasından Allah’ın bizi koruması için dua ederiz. Luther’in, Şeytan’ın bu dünyada etkin varlığı ve gücü hakkında çok keskin ve gerçekçi bir görüşü vardı. Kutsal Kitap’ta Şeytan’ın kükreyen bir aslan gibi yutacak insanlar arayarak ortalıkta dolaştığından söz edilmektedir. Amin, Allah’ın Mesih’te ve Mesih aracılığıyla işitip cevap vereceğine imanla inanarak yürekten “Evet! Öyle olsun!” demektir.

(112) Bizi kötülükten kurtar. Amin.

(113) Grekçe metinde bu dilek, “kötülükten” veya “nefret edilenden bizi kurtar veya esirge” diye okunmaktadır. Burada İsa Şeytan’dan söz ediyor, her bir dileği tek bir dilekte özetliyor gibidir. Bu durumda, bütün duamızın özü baş düşmanımıza yönlendirilmektedir. Zira dua ettiğimiz her şeyi, yani Allah’ın adını ya da onurunu, Allah’ın egemenliğini ve isteğini, gündelik ekmeği, neşeli bir vicdanı ve benzerlerini aramızda engelleyen odur.

(114) Dolayısıyla, en sonunda hepsini toparlayıp, “Sevgili Baba, bütün bu felaketlerden kurtulmayı bize ihsan et” diyoruz. (115) Ancak bu dileğe Şeytan’ın egemenliğinde başımıza gelebilen her tür kötülük de dâhil edilmektedir: Yoksulluk, utanç, ölüm, kısacası yeryüzünde sayılamayacak kadar çok olan, kahreden bütün acılar ve yürek ağrısı. Şeytan yalnızca yalancı değil, katil de olduğu için [Yuhanna 8:44] devamlı olarak canımızı istemektedir. Her ne zaman talihsizlik ve zararlar bedenimize eziyet etse öç almaktadır. Dolayısıyla, çok defa insanların boyunlarını kırmakta ya da onları çıldırtmakta, bazılarını boğmakta, birçok kişiyi intihara ve başka pek çok kişiyi de felakete sürüklemektedir [örn. Markos 9:17-22]. (116) Bu durumda, bu baş düşman karşısında hiç durmadan dua etmekten başka yeryüzünde yapacağımız başka iş yoktur. Zira Allah bizi korumazsa bu düşmandan bir an bile korunamayız.

(117) Allah’ın, kendisinin dışında başka hiçbir yerden yardım istemeyelim, beklemeyelim diye, bedenimizin yararlarını olumsuz yönde etkileyen her şey için de kendisine dua etmemizi nasıl istediğini bir kez daha görüyorsunuz. (118) Ancak Allah bu konuyu en sona bırakmıştır. Zira bütün kötülüklerden korunup kurtulacaksa önce Allah’ın adı kutsal kılınmalı, egemenliği bizimle olmalı, istediği yapılmalıdır. Bundan sonra bizi günahattan, utançtan, ayrıca da bizi incitebilen ya da bize zarar verebilen her şeyden koruyacaktır.

(119) Bu durumda, dua etmemek için hiçbir özrümüz kalmasın diye Allah başımıza gelebilecek her derdi kısaca önümüze koymuştur. Ancak her şey, bizim “Amin” demeyi de öğrenmememize bağlıdır. Bu, duamızın kesinlikle işitildiğinden ve duamızın yerine getirileceğinden hiç kuşku duymamamız demektir [2. Korintliler 1:20]. (120) Bu, kuşku duymayan bir imanla edilen sözden, cüretle değil,

Allah'ın yalan söylemediğini bilerek dua etmekten başka bir şey değildir [Titus 1:2]. Zira Allah, bunu ihsan etmeyi vaat etmiştir. Dolayısıyla böyle bir imanın olmadığı yerde doğru dua da olamaz.

(121) Dolayısıyla, yürekte “Evet!” demeye ve Allah'ın kendilerini işittiğine dair olumlu bir sonuca varmaya cesaret edemiyorlarmış gibi dua edenler kötü bir şekilde aldanmaktadırlar. Tam tersine onlar, kuşkularını sürdürürler, “Allah'ın duamı işittiğiyle övünecek kadar nasıl cesur olabilirim? Zira ben zavallı bir günahkârdan başka bir şey değilim” ve benzeri şeyler söylerler.

(122) Bunun nedeni Allah'ın vaadine saygı duymamaları, kendi işlerine ve değerliliklerine güvenmeleri, böylece Allah'ı küçümsemeleri ve O'nu yalancılıkla suçlamalarıdır. (123) Dolayısıyla, hiçbir şey almazlar. Aziz Yakup'un dediği gibi, “[İçinizden biri] hiç kuşku duymadan, imanla istesin. Çünkü kuşku duyan kişi rüzgârın sürükleyip savurduğu deniz dalgasına benzer. Her bakımdan değişken, kararsız olan kişi Rab'den bir şey alacağını ummasın” [1:6, 7-8]. (124) Dikkat edin, duamızı hiçbir şekilde küçümsemeyelim diye, Allah boşuna dua etmediğimizden emin olabilmemize büyük önem vermektedir.

4. BÖLÜM

VAFTİZ

Not: Vaftiz bizim işimiz değil, Allah'ın işidir. Allah'ın verdiği, imanın aldığı ya da kavradığı paha biçilmez bir hazinedir. Vaftizi vaftiz yapan Müjde'yi vaat eden Allah'ın Kelamı'dır. Günahlarımız bizi suçladığında, Allah'ın huzurunda suçluluk içinde nasıl durduğumuzu anladığımızda vaftiz bize büyük rahatlık ve güç verir. Bu durumda Luther, Hristiyan'ın, "Ama ben vaftiz oldum!" demesi gerektiğini söylemektedir. Luther, bebek vaftizini de değerlendirmektedir, çünkü bugün olduğu gibi, onun zamanında da bazı Hristiyanlar bebeklerini bu değerli Sakrament'ten yoksun bırakıyorlardı. Luther'in bebek vaftizini savunması ilginçtir. Allah vaftiz aracılığıyla bir şey yapmasaydı vaftiz olan çocuklar O'na nasıl inanırlardı, demektedir. Luther için, Kutsal Ruh'un çok küçük çocuklara bile verilmesi Allah'ın vaftizde ve vaftiz aracılığıyla çalıştığına yeterli bir kanıttır. Luther, vaftizin "tövbe" diye bilinen şeyi nasıl kapsadığını da açıklamaktadır. Bu durumda, Luther için Günahların İtirafı ve Bağışlanmanın Tasdiki vaftizin ve Müjde'nin duyurulmasının altında yer almaktadır. Hakiki tövbe her gün vaftizden yeniden yardım istemektir. Vaftiz bizim gündelik giysimizdir, böylece Mesih'in doğruluğunu giyinmiş olarak eski Âdem'i durdururuz, yeni Âdem'de büyürüz (bk. *Augsburg İnanç Bildirgesi IX*)

(1) Ortak Hristiyan öğretisinin ana bölümlerini artık bitirdik. Bunların dışında, Mesih'in tesis ettiği iki Sakrament'imizden söz etmeliyiz. Her Hristiyan'ın bu Sakramentler hakkında en azından sıradan, kısa bir eğitim alması da gerekmektedir, çünkü bunlar olmadan Hristiyan olunamaz. Ne yazık ki, şimdiye kadar bunlar hakkında hiçbir eğitim verilmemiştir. (2) Ancak önce, aracılığıyla ilk kez Hristiyan Kilisesi'ne girdiğimiz [Yuhanna 3:5] vaftizi ele alacağız. Ama vaftiz kolayca anlaşılabilsin diye bunu derli toplu bir şekilde açıklayacağız. Sadece bilmemiz gerekeni açıklayacağız. Sapkınlara ve tarikatlara karşı vaftizin nasıl korunup savunulacağı konusunu okumuş insanlara bırakacağız.

(3) Önce her şeyden çok vaftizin temelini oluşturan sözleri iyi bilmeliyiz. Bu konuda söylenmesi gereken her şey bu sözlere göndermede bulunmaktadır. Matta 28:19'da Rab,

(4) “gidin, bütün ulusları öğrencilerim olarak yetiştirin, bunu onları Baba, Oğul ve Kutsal Ruh'un adıyla vaftiz ederek yapacaksınız.”⁹

aynı şekilde Aziz Markos 16:16'da da,

(5) “iman edip vaftiz olan kurtulacak, iman etmeyen ise hüküm giyecek” demektedir.

(6) Her şeyden önce, bu sözlerin Allah'ın emrini ve tesis ettiği eylemi içerdiğine dikkat etmelisiniz. Vaftizin ilahiliğinden kuşku duymayalım. Onu halk uydurmamış ya da keşfetmemiştir. Zira kesin olarak “On Emri, İman İkra-

⁹ Matta 28:19, Grekçeden birebir çeviri (ed. n.)

rı'nı ve Rab'bin Duası'nı hiç kimse kafasından atmamıştır; bunları bizzat Allah vahiy etmiş ve vermiştir” diyebildiğim kadar vaftiz hiçbir insanın oyuncağı olmadığı, bizzat Allah tarafından tesis edildiği için de övünebiliyorum. Dahası vaftiz çok ciddi ve kesin bir emirdir, öyle ki, vaftiz olmayız yoksa kurtulamayız. Hiç kimse buna yeni bir kırmızı ceket giymek gibi aptalca bir mesele gibi bakmasın diye buna dikkati çekiyorum. (7) Zira vaftize mükemmel, görkemli ve yüce bir değer vermemiz çok önemlidir. Artık vaftizin dışsal olduğunu ve dışsallığın hiçbir yararının olmadığını öne süren tarikatlar dünyayı doldurduğu için vaftiz için çarpışıp savaşıyoruz. (8) Ama bırakın vaftiz tamamıyla dışsal olsun. Vaftizi tesis eden, başlatan ve onaylayan Allah'ın Kelamı burada durmaktadır. Allah'ın tesis ettiği eylem ve emri boş bir şey olamaz. Bir saman çöpünden daha değersiz diye bakılsa bile o, en değerli şey olmalıdır. (9) Papa mektupları ve fermanlarıyla endüljansları bahşettiğinde, sunakları ve kiliseleri onayladığında, bugüne kadar insanlar sadece bu mektuplar ve mühürler nedeniyle bir şeyin önemli olduğunu düşünüyorlardı. Bu durumda, Allah emri olduğu için vaftizi çok daha yüce, çok daha değerli saymalıyız. Ayrıca vaftiz O'nun adıyla yapılmaktadır. Zira sözlerde, “Gidin, vaftiz edin” denmektedir. Ama sizin adınızla değil, Allah'ın adıyla vaftiz edersiniz.

(10) Allah'ın adıyla vaftiz edilmek insan tarafından değil, bizzat Allah tarafından vaftiz edilmektir. Dolayısıyla, insan eliyle yapılsa bile yine de aslında Allah'ın kendi işidir. Bu gerçekten ötürü herkes vaftizin bir insanın ya da bir azizin yaptığı herhangi bir işten çok daha yüce bir iş olduğu sonucuna kolayca varabilir. Zira biz Allah'ın işinden daha büyük olan hangi işi yapabiliriz?

(11) Ancak burada Şeytan sahte görüntülerle bizi aldatıp Allah'ın işinden kendi işimize saptırmakla meşguldür.

Zira bir keşişin çok büyük ve güç işler yapması çok daha olağanüstü bir gösterebilir. Hepimiz yaptığımız ve hak ettiğimiz bu işleri çok düşünürüz. (12) Ancak Kutsal Yazılar'da şu öğretilmektedir: Bütün keşişlerin işlerini toplayıp tek bir yığın haline getirsek bile, her ne kadar parıldayıp göz alırsa alsın bunlar Allah'ın kopardığı tek bir saman çöpü kadar yüce ve iyi olamayacaktır. Neden? Çünkü şahıs daha yüce ve daha iyidir. O zaman burada işlere göre değil, işleri yapana göre yargılamalıyız [Matta 7:16-20], işler yüceliğini o şahıstan almalıdır. (13) Ancak bizim deli aklımız bunu düşünmez. Vaftize, bizim yaptığımız işler gibi parlamadığı için hiç değer verilmez.

(14) Buradan bu konu hakkında doğru bir anlayış edinmeyi ve vaftizin ne olduğu sorusuna nasıl cevap vereceğimizi öğreniyoruz. O, sıradan bir su değil, Allah'ın Kelamı'nı ve emrini içeren, bunların kutsal kıldığı sudur [Efesliler 5:26-27]. Bu durumda o, ilahi sudan başka bir şey değildir. Su, diğer sulardan daha yüce olduğu için değil, Allah'ın Kelamı ve emri ona dâhil olduğu için yücedir.

(15) Bizim "bağnazlarımız" Allah'ın Kelamı'nı ve yerleştirdiği geleneği vaftizin dışında bırakarak vaftizle alay ettiklerinde bu tamamıyla günah ve küfürdür. Vaftize, kuyudan alınmış bir sudan başka bir şey olarak bakmıyorlar. Sonra saçma sapan konuşup, "Bir avuç su cana nasıl yardım eder?" diyorlar. (16) Evet, dostum, suyun su olduğunu kim bilmiyor ki? (Biz tersini söylemenin peşinde değilsek.) Ama sen Allah'ın emrine müdahale etmeye nasıl cesaret ediyorsun? Allah'ın vaftizle bağdaştırıp ona dâhil ettiği ve ayrılmasına izin vermeyeceği bu en değerli hazine için tersini söylemeye sen nasıl cesaret ediyorsun? Zira suyun içindeki cevher Allah'ın Kelamı ya da emri ve adıdır. O'nun adı gökten ve yerden daha büyük ve daha yüce bir hazinedir.

(17) Öyleyse farkı anlayın, vaftiz diğer bütün sulardan çok farklıdır. Bu, doğal kalitesinden ötürü değil, ona çok yüce bir şey dâhil edildiği içindir. Allah ona onurunu, gücünü ve kudretini bağlamaktadır. Dolayısıyla vaftiz sadece doğal bir su değil, ilahi, göksel, kutsal, bereketli ve onu övmek için başka her ne kelime buluyorsak öyle bir sudur. Bunun tek nedeni Kelam'dır ki o, hiç kimsenin yeterince övemediği göksel, kutsal bir Kelam'dır. Zira Kelam, Allah'ın olduğu ve yapabildiği her şeyi yapmalı ve yapabilmelidir, [Yeşaya 55:10-11]. (18) Aziz Augustinus'un da, "Kelam unsurla ya da doğal özle birleştiğinde Sakrament olur", yani kutsal ve ilahi bir madde ve işaret olur diye öğrettiği gibi, özü Sakrament haline gelmektedir.

(19) Allah'ın takdir ve tesis ettiği Sakramentleri ve bütün dışsal şeyleri, kısaca baktığımız şekilde, yüzeysel dışsal bir maske olarak düşünmemek gerektiğini her zaman öğretmekteyiz. Ama Allah'ın Kelamı bunlara dâhil olduğu için bunlara saygı duymaktayız. (20) Zira anne babanın konumundan ve yönetimden de böyle söz etmekteyiz. Biz sadece onların burunları, gözleri, derileri, saçları, etleri ve kemikleri olduğunu kabul etmek istersek, bu durumda putperestlere benzerler. Bir kimse kalkıp, "Onlara neden diğerlerinden daha çok değer vermeliyim?" diye sorabilir. Çünkü şu emir, "Annene babana saygı göster" emri eklenmektedir [Çıkış 20:12]. Allah'ın büyüklüğü ve görkemiyle süslenmiş, bunları giymiş farklı bir kişi görüyorum. Bu emrin, onun boynundaki altın zincir olduğunu söylüyorum. Evet, onun başındaki taç budur, bir kimsenin bu insana nasıl ve neden saygı göstereceğini bu bana belirtmektedir.

(21) Bu nedenle, hatta daha da fazlasıyla, Kelam'dan ötürü vaftize saygı göstermelisiniz, onun yüce olduğunu düşünmelisiniz. Zira Allah hem sözleriyle hem de işleriyle onu onurlandırmıştır. Dahası gökten gelen mucizelerle onu

onaylamıştır. Mesih vaftiz olduğunda, göklerin açılması ve Kutsal Ruh'un görülebilir bir biçimde inmesi, her şeyin ilahi bir görkem ve yücelikte olması size şaka mı geliyor [Luka 3:21-22]?

(22) Bu ikisini –suyla Kelamı– hiçbir şekilde birbirinden ayırıp parçalamayın diye yine teşvik ediyorum. Zira Kelam sudan ayrılırsa su, uşağın yemek pişirdiği suyla aynı olur. Aslında buna hamam telağının yaptığı vaftiz denebilir. Ancak suya Allah'ın takdir ettiği gibi Kelam eklendiğinde bir Sakrament'tir. Buna, Hristiyan vaftizi denir. Bu, kutsal Sakrament'in özü ve saygınlığı hakkında birinci bölüm olsun.

(23) İkinci olarak, vaftizin ne olduğunu ve ona nasıl saygı gösterilmesini artık bildiğimiz için, neden ve hangi amaçla tesis edildiğini de öğrenmeliyiz. Yararlarını, ne verdiğini ve nasıl çalıştığını da öğrenmeliyiz. Zira buna da Mesih'in yukarıda alıntı yapılan, “İman edip vaftiz olan kurtulacak” [Markos 16:16] sözlerinden daha iyi bir kaynak bulamıyoruz. (24) Dolayısıyla en basit şekliyle şöyle ifade edin: “Vaftizin gücü, çalışması, yararı, meyvesi ve amacı budur –kurtarmak [1. Petrus 3:21]. Zira hiç kimse prens olmak için vaftiz olmaz ama sözlerde belirtildiği gibi “kurtulmak” için vaftiz olur. (25) Kurtulmanın, günden, ölümden ve Şeytan'dan kurtulmaktan başka bir şey olmadığını biliyoruz [Koloseliler 1:13-14]. Bu, Mesih'in egemenliğine girmek [Yuhanna 3:5] ve sonsuza kadar O'nunla beraber yaşamak demektir.

(26) Vaftizi çok yüce ve değerli saymamız gerektiğini, çünkü sözlerle anlatılamayan böyle bir hazineyi vaftizde aldığımızı burada bir kez daha görüyorsunuz. Bu, onun yalnızca, sıradan bir su olmadığını da kanıtlamaktadır. Zira yalnızca su böyle bir şey yapamaz. Ancak Kelam bunu yapar ve yukarıda söylediğim gibi vaftize Allah'ın adı

dâhil edilmektedir. (27) Allah'ın adının olduğu yerde yaşam ve kurtuluş da olmalıdır [Mezmun 54:1]. Bu nedenle kuşkusuz vaftize ilahi, bereketli, meyveli ve lütfkâr su denebilir. Vaftize bu gücü Kelam vermektedir, Elçi Aziz Pavlus'un da Titus 3:4-6'da dediği gibi vaftiz yeniden doğuş yıkanmasıdır.

(28) Bilge olmak isteyen “bağnazlarımız” sadece imanın kurtardığını, eylemlerin ve dışsal şeylerin hiçbir şey yapmadığını öne sürmektedir. “Daha ayrıntılı olarak dinleyeceğimiz gibi, aslında bizde imandan başka yararlı hiçbir şey olmadığı doğrudur” cevabını veriyoruz. (29) Ancak bu kör kılavuzlar şunu görmek istemiyorlar: İmanın inandığı, yani tutunduğu bir şey olmalıdır [2. Timoteos 1:13; Titus 1:9], iman bunun üzerinde durmalı, buna dayanmalıdır [1. Korintliler 2:5]. Bu durumda iman suya tutunmakta ve vaftizde pak kurtuluş ve yaşam olduğuna inanmaktadır. Bu, gayet iyi belirttiğimiz gibi su aracılığıyla değildir, su Allah'ın Kelamı'nı ve tesis ettiği şeyi içerdiği ve Allah'ın adı suya dâhil edildiği içindir. Şimdi ben buna inanıyorsam bu, Allah'a inanmaktan başka bir şey değildir, çünkü Kelamı'nı bu suya veren ve eken O'dur [Markos 4:14] ve böyle bir hazineyi kazanalım diye bu dışsal şeyi bize sunan yine de O'dur.

(30) Şimdi bu “bağnazlar” o kadar çılgın ki, imanı ve imanın tutunup bağlandığı nesneyi, bu nesne dışsal olsa bile birbirinden ayırmaktadırlar. Evet, bu nesne dışsal olacaktır, olmalıdır, öyle ki, duyularımızla kavranabilsin ve anlaşılabilsin, duyular aracılığıyla yüreğe yönlenebilsin. Zira bütün Müjde aslında dışsaldır, sözlü bir vaazdır [Romalılar 10:17; 1. Korintliler 1:21]. Kısacası, Allah bizde yaptıklarıyla ve çalıştıklarıyla böyle dışsal bir kuralı çalıştırmak istemektedir. Dolayısıyla, Allah her nerede konuşursa –aslında hangi doğrultuda konuştuğu ve ne demek

istediği önemli değildir– iman oraya bakmalıdır. (31) İman o nesneye tutunmalıdır. Şimdi burada, “İman edip vaftiz olan kurtulacak” [Markos 16:16] sözleri vardır. Bu sözlerde, vaftizden, yani Allah’ın tesis ettiği eylemin dâhil edildiği sudan başka ne belirtilebilir? Dolayısıyla bu, kim vaftizi reddederse Allah’ın Kelamı’nı, imanı ve bizi vaftize yönelten ve bizi vaftiz olmaya zorunlu tutan Mesih’i reddeder.

(32) Üçüncüsü, vaftizin büyük yararını ve gücünü öğrendiğimiz için, vaftizin verdiklerini ve yararlarını alan kişinin kim olduğuna biraz daha ayrıntılı bakalım. (33) Bu da yine “İman edip vaftiz olan kurtulacak” [Markos 16:16] sözlerinde en güzel ve net şekilde ifade edilmektedir. Yani sadece iman kişiyi kurtaran ilahi suyu yararlı bir şekilde almaya değer hale getirmektedir. Bu bereketler burada açıklandığı, suyun içinde ve suyla birlikte bulunan sözlerle vaat edildiği için, bunlar yürekte inanmaktan başka bir yolla alınamaz [Romalılar 19:9]. (34) Vaftiz çok büyük bir hazine olsa bile, iman olmazsa hiçbir yararı olmaz. Dolayısıyla bu tek bir ifade, “kim inanıp...” ifadesi çok şey yapmaktadır. Kurtulmayı işlerimizle kazanıp hak ettiğimizi sandığımızda, yapabildiğimiz her işi dışlamakta, geri çevirmektedir. Zira iman olmayan bir şeyin hiçbir işe yaramadığı ya da hiçbir şey almadığı saptamasında bulunulmaktadır [İbraniler 11:6].

(35) Ancak “bağnazlar” alıştıkları gibi, “Yine de vaftiz bir iştir, siz ise işlerin kurtuluş için hiçbir yararının olmadığını söylüyorsunuz. Öyleyse imanla ne oluyor ki?” derlerse cevap şudur: “Evet, aslında işlerimizin kurtuluştaki hiç yararı yoktur. Ama vaftiz bizim işimiz değil, Allah’ın işidir.” Zira belirttiğimiz gibi, Mesih’in vaftizini hamam tellağının vaftiz etmesinden, yani yıkamasından kesinlikle ayırmalısınız. Allah’ın işleri kurtarır ve kurtuluş için gerek-

lidir. Bunlar imanı dışlamaz ama talep eder. Zira iman olmadan bunlar kavranamaz. (36) Suyun üzerinize dökülmesine izin vermenizle vaftizi size yararı olacak biçimde asla almış olmazsınız. Ancak şu düşünceyle vaftiz olursanız size yararı olur: Bu, Allah'ın emri ve kuralı uyarıncadır, ayrıca Allah'ın adıyla yapılmaktadır. Vaat edilen sudaki kurtuluşu böyle alabilirsiniz. Şimdi yumruğunuz bunu yapamaz, bedeniniz de; ancak buna yürekten inanmalısınız [Hezekiel 36:25; İbraniler 10:22].

(37) Bu durumda, bizim yaptığımız hiçbir iş olmadığını ama Allah'ın bize verdiği ve imanla kavranan bir hazine olduğunu açıkça görüyorsunuz [Efesliler 2:8-9]. Bu, Rab Mesih İsa'nın haçın üzerinde bize sağladığı, iş değil ama içinde Kelamın bulunduğu bir hazine olan yarara benzemektedir. Bu bize sunulmakta ve imanla alınmaktadır. Dolayısıyla “bağnazlar” biz imanın aleyhine vaaz veriyormuşuz gibi, aleyhimize bağırarak bize şiddet uygulamaktadırlar. Zira biz sadece imanın, onsuz hiçbir şeyin alınamayacak ya da hiçbir şeye kavuşulmayacak kadar önemli olduğunda ısrar ediyoruz.

(38) Bu durumda Sakrament hakkında bilinmesi gereken bu üç bölüm vardır, özellikle Allah'ın tesis ettiği eyleme büyük saygı gösterilmelidir. Sakrament tamamıyla dışsal olsa da, tek başına yeterlidir. Bu, bedene sahip olan insandan söz eden “Annene babana saygı göstereceksin” emrine benzemektedir. Bu sözlerde bir insanı değil, insanı kapsamına alan ve bu nedenle insana anne ve baba denen Allah'ın emrini düşünürüz. Bu nedenle sadece “Gidin, vaftiz edin” sözlerini duymuş olsaydık bile bu sözleri Allah'ın kuralı olarak kabul etmemiz ve yapmamız gerekirdi.

(39) Şimdi burada yalnız Allah'ın emri ve kararı değil, vaadi de vardır. Bu nedenle vaftiz Allah'ın emrettiği ve kural olarak getirdiği başka her şeyden çok daha yücedir.

Kısacası, vaftiz teselli ve lütufla o kadar doludur ki, gök ve yer bunu anlayamaz. (40) Ancak buna inanmak yetenek ister, zira eksik olan hazine değil, şudur: Onu kavrayacak ve sıkıca sarılacak insanlar.

(41) Dolayısıyla her Hristiyan'ın vaftizde öğreneceği ve ömür boyu yapacağı yeterince şey vardır. Hristiyan'ın, vaftizin ne vaat ettiğine ve ne getirdiğine inanarak – yani ölümün ve Şeytan'ın karşısında zaferi [Romalılar 6:3-6], günahların bağışlanmasını [Elçilerin İşleri 2:38], Allah'ın lütfunu [Titus 3:5-6], bütünüyle Mesih'i ve armağanlarıyla birlikte Kutsal Ruh'u [1. Korintliler 6:11]– her zaman yapacak yeterince şeyi vardır. (42) Kısacası, vaftiz bizi o kadar aşmaktadır ki, ürkek yaratılıştaki biri bunu anlayabilseydi, bunun gerçek olup olmadığından elbette kuşku duyabilirdi. (43) Bir düşünün. Bir yerde insanları ölümden kurtarma sanatını anlayan, hatta öldüklerinde bile onları sonsuza kadar yaşasınlar diye hemen yaşama döndürebilen bir doktoru düşünün. Ah, dünya nasıl da kar ve yağmur gibi para yağdırırdı. Zenginler akın ettiği için hiç kimse ona ulaşamazdı! Ancak burada eninde sonunda ölümü yok eden ve herkesin yaşamını koruyabilen böyle bir hazine ve ilaç vaftizde herkesin kapısına karşılıksız olarak getirilmektedir.

(44) Vaftiz hakkında böyle düşünmeliyiz ve kendimiz için yararlı duruma getirmeliyiz. Günahlarımız ve vicdanımız bize baskı yaptığında güçleniriz, rahatlarız ve “Ama ben vaftiz oldum. Vaftiz olduysam bana hem can hem beden olarak kurtulacağım ve sonsuz yaşama kavuşacağım vaat edilmektedir” deriz. (45) Vaftizde şu iki şeyin yapılmasının nedeni budur: Bedene su serpilir –sudan başka bir şeyi kavrayamaz– ayrıca canın kavraması için de Kelam'dan söz edilir. Şimdi bu ikisi, yani su ve Kelam tek bir vaftizi meydana getirdiği için, beden ve can kurtulmalı,

sonsuzu kadar yaşmalıdır [1. Korintliler 15:53]. Can inandığı Kelam sayesinde yaşar ama beden canla birleştiği ve kavrayabildiği Kelam'a vaftiz aracılığıyla tutunduğu için yaşar. Dolayısıyla, bedenimizde ve canımızda daha büyük bir mücevherimiz yoktur. Zira vaftizle kutsal kılınırız ve kurtuluruz [1. Korintliler 6:11]. Yeryüzünde başka tür bir yaşam, başka hiçbir iş bunu yapamaz.

Vaftizin doğası, bereketi ve yararı hakkında bu kadarı yetsin, zira şimdiki amaca bu uygundur.

BEBEK VAFTİZİ

(47) Burada Şeytan'ın, tarikatları aracılığıyla dünyanın aklını karıştırdığı bir sorun baş göstermektedir: Bebek Vaftizi. Çocuklar da inanırlar mı? Gerekli olduğu gibi vaftiz olurlar mı? (48) Bu konuda kısaca şunu söylüyoruz, halk bu sorunu aklınızdan çıkarın diyoruz. Bunu, okumuş insanlara bırakın. Ancak cevap vermek istiyorsanız aşağıdaki gibi cevap verin:

(49) Mesih'in çalışmasının yeterince kanıtladığı gibi, bebeklerin vaftiz edilmesi O'nu hoşnut eder. Zira Allah, bebekliğinde vaftiz olanların pek çoğunu kutsamakta, onlara Kutsal Ruh'unu vermektedir. Bugün bile hem öğretmenlerinden hem yaşamlarından ötürü Kutsal Ruh'u aldıklarını açıkça görebildiğimiz pek çok kişi vardır. Kutsal Yazılar'ı açıklayabilelim ve Mesih'i öğrenebilelim diye Allah, lütufta bulunarak bize de Kutsal Ruh'u vermektedir, Kutsal Ruh olmadan bunlar imkânsızdır [1. Korintliler 12:3]. (50) Ama Allah bebek vaftizini kabul etmeseydi hiçbirine ne Kutsal Ruh'u ne de O'nun hiçbir armağanını vermezdi. Kısacası, bugüne kadar geçen uzun zaman içinde yeryüzünde hiç kimse Hristiyan olamazdı. Şimdi, Aziz

Bernard¹⁰, Gerson¹¹, John Hus¹² ve diğerkleri gibi Kilise Babaları'nın bazılarında açıkça görüldüğü gibi, Allah, Kutsal Ruh'u'nun armağanlarıyla vaftizi onaylamaktadır. Bu insanlar bebekken vaftiz edilmişlerdi, kutsal Evrensel

¹⁰ Aziz Bernard (1091-1153). Sofuluğu ve güzel konuşmasıyla etkili bir başrahipti. Fransa'nın Clairvaux yöresinde bir manastır kurdu. Katı bir öz disiplin için uğraştı. Kutsal Kitap'ı gayretle okuyan ve Kurtarıcısını seven dindar ve alçakgönüllü bir Hristiyan'dı. Luther, Aziz Bernard'ın vaazlarına çok değer vermiştir. (Paul Timothy McCain (der.), *Concordia, The Lutheran Confessions*, Saint Louis (Missouri): Concordia Publishing House, 2006², s. 680.)

¹¹ Gerson John (yakl. 1363-1429). Paris Üniversitesi rektörü (1395). Katolik Kilisesi'nde aynı anda iki kişinin papa olmasından kaynaklanan sorunla ilgilenen Gerson, Pisa ve Constance Konsilleri'nde etkili olmuştur. Ancak düşmanları nedeniyle Fransa'ya dönememiş, Bavyara ve Avusturya'da yaşamış, Lyons'da rahiplik ve edebiyat çalışmaları yapmıştır. Başlıca ilgi alanı hem eğitim görmüş hem de sıradan insanların gerçekten sofu bir yaşam sürdürmeleriydi.. (Paul Timothy McCain (der.), *Concordia, The Lutheran Confessions*, Saint Louis (Missouri): Concordia Publishing House, 2006², s. 690.)

¹² John Hus (yakl. 1370-1415). Reformun öncüsü. Prag Üniversitesi'nde okudu, rahip (1400) ve üniversite rektörü (1402) oldu. Roma Kilisesi tarafından kendisine yasak getirildi (1412). Susmayı kabul etmeyerek *De ecclesia* (Kilise Üzerine) kitabını yazmıştır. Kutsal Yazı'ların tek yetkili olduğunu öğretmiş, Kilise'nin seçilenlerin birliği olduğuna inanmıştır. Mesih'in Kurtarıcı olduğunu öğretmesine rağmen Yasa'yla Müjde'yi ve aklanmış sayılmayla kutsal kılınmayı birbirine karıştırmıştır. Halka açık üç oturumdan sonra Constance Konsili, onun sapkınlığına karar vererek 6 Temmuz 1415'de halkın önünde yakılmasına karar vermiştir. Külleri Rhine nehrine atılmıştır. (Paul Timothy McCain (der.), *Concordia, The Lutheran Confessions*, Saint Louis (Missouri): Concordia Publishing House, 2006², s. 692.)

Hristiyan kilisesi dünyanın sonuna kadar yok olmayacağı için, bütün Hristiyanlar bu bebek vaftizinin Allah'ı hoşnut ettiğini kabul etmelidirler. Zira Allah kendisiyle asla çelişmez veya yalanı ve kötülüğü desteklemez ya da bunun teşvik edilmesi için lütfunu ve Ruh'unu vermez. (51) Aslında basit düşünen eğitimsiz insanlar için bu en iyi ve en güçlü kanıttır. Zira hizipçiler şu maddeyi bizden alamayacaklar ya da bozamayacaklardır: "Kutsal ve evrensel Hristiyan kilisesinin, kutsalların birliğinin ... var olduğunu kabul ediyorum."

(52) Dahası vaftiz olan kişinin inanıp inanmadığını bilmeyi o kadar çok vurgulamadığımızı söylüyoruz. Zira bu durumda vaftiz geçersiz olmaz. (53) Ancak her şey Allah'ın Kelamı'na ve emrine bağlıdır. Şimdi bu konu belki biraz güçtür. Ama bu, benim dediğime, vaftizin birbirinin içinde ve birbiriyle beraber olan su ve Allah'ın Kelamı'ndan başka bir şey olmadığına bütünüyle dayanmaktadır [Efesliler 5:26]. Yani Kelam suya eklendiğinde, iman eksik olsa bile vaftiz geçerlidir. Zira vaftizi vaftiz yapan benim imanım değildir, imanım vaftizi kabul eder. Şimdi vaftiz yanlış biçimde alınsa ya da kullanılsa bile geçersiz olmamaktadır. Yukarıda belirtildiği gibi, vaftiz bizim imanımıza değil, Kelam'a bağlıdır.

(54) Bugün sahtekârca ve kötü niyetle bir Yahudi'nin geldiğini ve bütün saflığımızla onu vaftiz ettiğimizi düşünün. Bu vaftizin yine de gerçek olduğunu söylemeliyiz. Zira bu kişi alması gerektiği gibi almasa bile burada Allah'ın Kelamı'yla birlikte su vardır. Bu, layık olmadan Sakrament'e [Rab'bin Sofrası'na] giden, inanmasalar bile doğru Sakrament'i yine de alanlara benzemektedir [1. Korintliler 11:27].

(55) Hizipçilerin itirazının boş olduğunu görüyorsunuz. Dediğimiz gibi, çocuklar inanmasalar bile vaftizleri

yine de geçerlidir, ancak konu bu değildir. Hiç kimse onları yeniden vaftiz etmemelidir. Sakrament'e kötü bir amaçla yaklaşılsa bile, hiç kimse ona gölge düşüremez. Bir kimse Sakrament'ten amacı dışında yararlandığı için, daha önce doğru almamış gibi, o saatte ikinci kez almasına izin verilemez. Bu, Sakrament'e en kötü şekilde küfür ve saygısızlık etmektir. Biz yanlış kullandığımız için, Allah'ın Kelamı'nın ve tesis ettiği eylemin yanlış olması gerektiğini düşünmeye nasıl cesaret edebiliriz?

(56) O zaman inanmadıysanız şimdi inanın, şunu söyleyin diyorum: "Vaftizin kuşkusuz doğrudur. Ama ne yazık ki, ben onu doğru anlamadım." Ben ve vaftiz olan herkes Allah'ın huzurunda şunları söylemelidir: "Buraya kendi imanım ve diğerlerinin imanı ile geldim. Yine de kendi imanıma ve birçok kişinin benim için ettiği duaya dayanmıyorum. Ama vaftizin Senin Kelamın ve emrin olduğuna güveniyorum. Bu, benim kendi imanıma değil, Mesih'in Kelamı'na güvenerek Rab'bin Sofrası'na gitme benzerdir. Güçlü ya da güçsüz olayım bunu Allah'a bırakırım. Ama şunu biliyorum ki, O benim gitmemi, yememi, içmemi istemektedir. O, benim uğruma bedenini ve kanını verdi [Matta 26:26-28]. Bu, beni aldatmayacak ya da yanlış olduğu bana kanıtlanmayacaktır."

(57) Bu nedenle bebek vaftizinde de aynısını yapıyoruz. Çocuğu, inandığı kanısı ve umuduyla getiriyoruz, Allah ona iman ihsan etsin diye dua ediyoruz [Luka 17:2; Efesliler 2:8]. Ancak onu bu nedenle değil, sadece Allah emrettiği için vaftiz ediyoruz. Neden? Çünkü Allah'ın yalan söylemediğini biliyoruz [Titus 1:2]. Ben ve komşum, kısacası herkes yanılabılır, aldatılabilir. Ancak Allah'ın Kelamı yanılmaz.

(58) Bu düşünceleri bir araya getirip şöyle sonuçlara varan haddini bilmeyen, uygunsuz düşünceler vardır:

“Doğru imanın olmadığı yerde doğru vaftiz de olamaz.” Sanki ben, “Ben inanmıyorsam Mesih bir hiçtir” ya da “Ben itaatkâr değilsem, o zaman anne, baba, yönetim hiçtir” sonucuna varmışım gibidir bu. Bir kimse yapması gerekeni yapmadığında, yapması gereken işin bir hiç olacağı, değerinin olmayacağı sonucunu çıkarmak doğru mudur? (59) Dostum, bu sonucu çıkarmak yerine sen sadece savı tersine çevir: Bu nedenle vaftiz, yanlış bir şekilde alınsa da, bir şeydir ve doğrudur. Zira vaftiz doğru ve hakiki olmasaydı amacı dışında kullanılamazdı ya da vaftize karşı günah işlenemezdi. Özdeyiş şöyledir: “Amaç dışında kullanmak özü bozmaz ama doğrular.” Zira bir fahişe günah ve utanç içinde altın takıyor diye altın daha az altın olmaz.

(60) Dolayısıyla, vaftizin her zaman doğruluğunu devam ettirdiğine ve özünü tamamıyla koruduğuna karar verelim. Tek bir kişi vaftiz edilse, ayrıca bu kişi hakikaten inanmasa bile bu geçerlidir. Zira insanlar Allah’ın kuralını tutarsız hale getiremezler ya da değiştiremezler. (61) Ancak bu bağınaz insanlar, o kadar körler ki, Allah’ın Kelamı’nı ve emrini görmüyorlar. Vaftizi deredeki veya çaydanlıklardaki suyu ve vaftizi yöneten kişiyi de sıradan bir kimseyi düşünür gibi düşünüyorlar. Bebeklerde iman ya da itaat görmedikleri için, bebek vaftizinin geçersiz sayılması sonucuna varıyorlar. (62) Burada yetkilinin başındaki tacı parçalayıp sonra da ayak altında çiğnemek isteyen gizlenmiş, asi Şeytan pusuya yatmaktadır [Matta 7:6]. Ve ayrıca da Allah’ın bütün işlerini ve kurallarını saptırıp hiçe indirmek istemektedir. (63) Bu nedenle, dikkatli olmalıyız ve iyice silahlanmalıyız [2. Korintliler 10:4]. Bağnazın düşü gibi [Yeremya 23:25] vaftizin sadece boş bir işaret olduğunu düşünmeyelim diye, kendimize Kelam’dan uzaklaşma ya da Kelam’a yüz çevirme izni vermemeliyiz.

(64) Son olarak, vaftizin neyi ifade ettiğini, Allah'ın bu dışsal işaret ve evrensel Hristiyan kilisesine ilk kez sayesinde kabul edildiğimiz bu Sakrament töreni kuralını neden getirdiğini de bilmeliyiz. (65) Eylem ya da tören şudur: Suyu batırılırız, **su** üzerimizden geçer, sonra tekrar dışarı çıkarılırız. Bu iki bölüm, yani (a) suya batırılma ve (b) tekrar dışarı çıkarılma vaftizin gücünü ve çalışmasını ifade etmektedir. Bu, eski Âdem'i öldürüp bundan sonra yeni insanın dirildiğini göstermekten başka bir şey değildir [Romalılar 6:4-6]. Bunların ikisi de içimizde ve bütün yaşamımızda yer almalıdır. Bu nedenle, doğru bir Hristiyan yaşamı bir kez başlayan ve her zaman devam edecek olan her gün vaftiz olmaktan başka bir şey değildir. Zira eski Âdem'e ait olan her şeyi her zaman temizlemeye devam edelim diye bu, ara vermeden yapılmalıdır. Yeni insana ait olanlar o zaman ortaya çıkabilir. (66) Ama eski insan nedir? İnsanlarda Âdem'den doğandır: Öfke, nefret, imrenme, erdemsizlik, cimrilik, tembellik, kibir – evet, inançsızlık. Bütün bu günahlar eski insana bulaşır, doğası gereği onda hiç iyi bir şey yoktur [Romalılar 7:18]. (67) Şimdi, Mesih'in egemenliğine geldiğimizde [Yuhanna 3:5] bunlar günbegün azalmalıdır. Ne kadar uzun yaşarsak o kadar şefkatli, sabırlı, yumuşak huylu oluruz ve inançsızlığa, açgözlülüğe, nefrete, imrenmeye, kibre yüz çeviririz.

(68) Suyla vaftiz edilmenin ifade ettiği gibi, Hristiyanlar arasında vaftizden doğru yararlanma budur. Dolayısıyla vaftizin yapılmadığı yerde eski insan dizginlenmeden bırakılır. Sürekli daha çok güçlenir. Bu, vaftizden yararlanma değil, vaftizin aleyhine çalışmadır. (69) Zira “beterin beteri vardır – ahlaksızlık ne kadar uzun sürerse o kadar kötüleşir” hakikatinin ifade edildiği özdeyişte dendiği gibi, Mesihsiz olanlar her gün daha da kötüye gitmekten kendilerini alamazlar. (70) Bir kimse bir yıl önce gururlu ve açgöz-

lüyse bu yıl daha da gururlu ve açgözlüdür. Bu durumda ahlaksızlığı gençliğinden bu yana gelişip artmaktadır. Ancak ahlaksızlık geliştiğinde erdemsizlik ve mundarlık olmaktadır. Olgunluğa eriştiğinde gerçek ahlaksızlıklar zafer kazanmaya başlamaktadır. Çocuk ne kadar uzun yaşarsa o kadar ahlaksızlık yapmaktadır.

(71) Dolayısıyla, eski insan vaftizin gücüyle durdurulmaz ve baskı altına alınmazsa doğası dizginlenmeden kalır. Dolayısıyla, insanların Hristiyan oldukları yerde eski insan sonunda yok oluncaya kadar günbegün azalır. Vaftizde gerçekten toprağa gömülür ve her gün yeniden ortaya çıkar. (72) Dolayısıyla, sadece güçlü bir etki için değil, örnek olarak da dışsal bir işaret belirlenmektedir. Dolayısıyla, imanın meyvesiyle birlikte yeşerdiği yerde anlamı boş değildir, benliğin isteklerini kırmak imanla el ele gitmektedir [Romalılar 8:13]. Ancak imanın olmadığı yerde sadece meyvesiz bir işaret olarak kalmaktadır.

(74) Burada vaftizin, hem güç hem de anlam olarak, tövbe denen üçüncü bir Sakrament'i de içerdiğini görürsünüz. Gerçekte bu vaftizden başka bir şey değildir. (75) Tövbe eski insana, şehvet duyguları dizginlensin, yeni bir yaşama başlasın diye ciddi bir saldırıdan başka nedir? Dolayısıyla tövbe ederek yaşarsanız, vaftizde yürürsünüz. Zira vaftiz sadece yeni bir yaşamın örneği değildir, yeni bir yaşamı üretir, başlatır ve uygular. (76) Zira vaftizde lütuf, Ruh ve eski insanı bastırma gücü verilir, öyle ki, yeni insan ortaya çıkıp güçlensin [Romalılar 6:3-6].

(77) Vaftizimiz sonsuza kadar sürer. Vaftizin yolundan sapılıp günah işlense bile, yine de her zaman vaftize ulaşırız. Eski insana yeniden boyun eğebiliriz. (78) Ancak üzerimize yeniden su püskürtülmesi gerekmez [Hezekiel 36:25-26; İbraniler 10:22] Yüz kere suyun altına girsek yine de sadece tek bir vaftiz vardır, hatta etki ve işaret de

devam edip kalır. (79) Dolayısıyla tövbe, vaftize dönmekten ve ona yaklaşımdan başka bir şey değildir. Daha önce başlayıp bıraktığımız şeyi tekrar yaparız.

(80) Uzun zamandan beri saplandığımız bir görüşe düşmeyelim diye bunu söylüyorum. Vaftizimizin, günah işledikten sonra artık yararlanamayacağımız geçmişte kalan bir şey olduğunu düşünüyorduk. Bunun nedeni, vaftize sadece bir kez yapılıp bitirilen dışsal bir eyleme dayalı diye bakılmasıdır. (81) Bu, Aziz Hieronymus'un "Tövbe, evrensel Hristiyan kilisesine geldiğimizde adımımızı attığımız ve bizi taşıyan gemi parçalandıktan sonra ileri doğru yüzüp suyu geçmemiz gereken ikinci kalastır" diye yazmasından çıkmıştır. (82) Bu öğretiyle vaftizin yararı hükümsüz kılınmıştır, öyle ki, artık bize yararı olmasın. Dolayısıyla Hieronymus'un ifadesi doğru değildir ya da en azından doğru anlaşılmamaktadır. Zira vaftiz gemisi asla parçalanmaz, çünkü dediğimiz gibi o, Allah'ın tesis ettiği eylemdir, bizim işimiz değildir [1. Petrus 3:20-22]. Ama aslında bizim ayağımız kayar, gemiden düşeriz. Yine de biri düşerse, daha önce yaptığı gibi, gemiye gelip yeniden içinde yaşayınca kadar yüzmenin ve gemiye tutunmanın yolunu bulsun.

(83) Böylece vaftizin ne kadar büyük, mükemmel olduğu görülmektedir. Bizi Şeytan'ın pençelerinden kurtarır, yeniden Allah'a ait hale getirir. Günahı bastırıp ortadan kaldırır, sonra da yeni insanı günbegün güçlendirir. Vaftiz çalışır ve biz bu zavallılık durumundan sonsuza kadar süreceğimize geçinceye kadar her zaman çalışmaya devam edecektir.

(84) Bu nedenle herkes vaftizine her gün giyip içinde yürüyeceği bir giysi olarak değerlendirsin [Galatyalılar 3:27]. O zaman o kişi imanını ve imanının meyvesini sürdürebilir, öyle ki, eski insanı bastırabilir ve yeni insan

olarak büyür. (85) Zira Hristiyan olacaksak, sayesinde Hristiyan olduğumuz işi yapmalıyız. (86) Ama bir kimse Hristiyan yaşamından uzaklaşırsa yeniden bu yaşama gelsin. Zira günahları bağışlatan kurban Mesih [Romalılar 3:25-26] biz günah işlesek bile kendisine yeniden gelmemizi engellemediği ya da yasaklamadığı gibi, bize verdiği bütün hazineler ve armağanlar da bizde kalmaktadır. Dolayısıyla, vaftizde günahların bağışlanmasını bir kez aldıysak, yaşadığımız sürece her gün devam edecektir. Vaftiz, boynumuzda eski insanı taşıdığımız sürece devam edecektir.

5. BÖLÜM

SUNAK SAKRAMENT'İ – RAB'BİN SOFRASI

Not: Bu Sakrament'te sadece Allah'ın Kelamı'na sadık kalırız, ona güveniriz. İsa bize yalan söylemez, bizi aldatmaz. Dola-yısıyla ekmekle şarabın kendisinin bedeni ve kanı olduğunu bize söylediğinde bunlar O'nun söylediği gibidir. Bu Sakrament'in yararını anlamanın anahtarı Mesih'in "sizlerin uğruna" sözleri-dir. Bu Sakrament'te büyük bir "hazine" alırız: Günahların bağışlanması. Bütün Müjde bu Sakrament'te anlaşılır ve Kelam aracılığıyla bize sunulur, bu bize, ekmek ve şarapla ve ekmek ve şarap olarak, kurtulmamız için çarmıhta feda edilen bedeni ve kanı aldığımızı vaat etmektedir. Vaat Sözleri'ne inananlar, bu Sakrament'in vaat ettiği bağışlanmayı almaktadırlar. Luther, Hristiyanlar'ı bu Sakrament'i sık sık almaya teşvik etmektedir. Günahlarının ne kadar büyük olduğunu, ne kadar çok tehlikenin bulunduğunu, bu Sakrament'te Mesih'in verdiği armağanların ne kadar büyük olduğunu bilenler, Rab'bin Sofrası'nı mümkün olduğunca sık alacaklardır. İlk Luteryen cemaatinin her Rab'bin Günü'nde ve diğer bayram günlerinde Rab'bin Sofrası'ndan almak isteyenlere bu sofrayı sunmaya başlamasının nedeni tam olarak budur. (Bk. *Augsburg İnanç Bildirgesi X*)

(1) Kutsal Vaftiz’de dinlediğimiz gibi, diğer Sakrament hakkında da şu üç konudan söz etmeliyiz: Bu Sakrament nedir? Yararları nelerdir? Bunu kim almalıdır? Bütün bu konuları Mesih’in bu Sakrament’i tesis ederken söylediği sözler belirlemektedir. (2) Hristiyan olmak ve bu Sakrament’e gitmek isteyen herkes bunları bilmelidir. Zira bizim niyetimiz, insanlar ne aradıklarını ya da neden geldiklerini bilmiyorlarsa onların Sakrament’e gelip bu icraatta bulunmalarına izin vermek değildir. Ancak şöyle denilmektedir:

(3) Ele verildiği gece Rab’bimiz eline ekmek aldı, şükredip ekmeği böldü, öğrencilerine verdi ve şöyle dedi: “Alın, yiyin; bu sizin uğrunuza feda edilen bedenimdir. Beni anmak için böyle yapın.”

Aynı biçimde yemekten sonra kâseyi aldı, şükredip onlara verdi, şöyle dedi: “Hepiniz bundan için. Bu, benim kanımdır, günahların bağışlanması için sizin uğrunuza akıtılan yeni antlaşma kanıdır. Her içtiğinizde beni anmak için böyle yapın.”

(4) Burada da, bu Sakrament’e dil uzatanlarla ve küfredenlerle çekişmeye, kavgaya girmek değil, vaftizde yaptığımız gibi önce neyin en önemli olduğunu öğrenmek istiyoruz. Asıl konu, bunun Allah’ın Kelamı ve tesis ettiği eylem ya da emri olmasıdır. Zira Sakrament’i hiçbir nisan keşfetmemiş, ortaya atmamıştır. Hiç kimsenin akli ya da düşüncesi değildir, Mesih tarafından tesis edilmiştir. (5) Siz hiç uymasanız, dua etmeseniz ya da inanmasanız bile On Emir, Rab’bin Duası ve İman İkrarı doğrularını ve değerlerini korumaktadır. Aynen bu saygın Sakrament de bozulmadan kalmaktadır. Biz ondan kötü bir şekilde yararlanıp, onu kötü bir şekilde yönetsek bile, ondan hiçbir

şey eksilmez, hiçbir şey alınmaz. (6) Allah'ın, tesis ettiği eylemin değişmesine izin verecekmiş gibi, bizim ne yaptığımıza ya da neye inandığımıza önem verdiğini mi düşünüyorsunuz? Her dünyasal madde, biz nasıl kullanırsak kullanılalım ya da nasıl yararlanırsak yararlanalım Allah'ın yaratığı ve düzenlediği şekilde kalmaktadır. (7) Bu konu her zaman öğretilmelidir, zira neredeyse bütün bağınaz ruhların gevezeliği bu sayede geri püskürtülebilir. Zira onlar Sakramentlere bizim yaptığımızı, Allah'ın Kelamı'ndan farklı bir şey diye bakıyorlar.

(8) “Peki, Sunak Sakrament'i nedir?”

Cevap: Mesih'in Kelamı'yla biz Hristiyanlar'a yememiz ve içmemiz emredilen ekme ve şarapla ve ekme ve şarap olarak, Rab'bimiz Mesih İsa'nın hakiki bedeni ve kanıdır. (9) Tıpkı vaftizin basit bir su olmadığını söylediğimiz gibi, burada da Sakrament sayesinde ekme ve şarabın sofraya getirilen sıradan ekme ve şarap olmadığını söylüyoruz [1. Korintliler 10:16-17]. Ancak bu, Allah'ın Kelamı'nı kapsayan ve onunla bağlantılı olan ekme ve şaraptır.

(10) Bu Sakrament'i meydana getirenin ve farklı kılının Kalam olduğunu söylüyorum. Bu nedenle o, sadece ekme ve şarap değildir, söylendiği gibi, Mesih'in bedeni ve kanıdır [1. Korintliler 11:23-27]. Zira “Kalam unsurları ya da öze birleştiğinde Sakrament olur” denmektedir. Aziz Augustinus bu sözü o kadar yerinde ve o kadar iyi söylemiştir ki, bundan daha iyi bir şey pek söylememiştir. Kalam, bu unsurdan bir Sakrament meydana getirmelidir yoksa o sadece bir unsur olarak kalır. (11) Şimdi bu, bir prensin ya da imparatorun sözü ya da tesis ettiği eylem değildir. Ama yüce Görkem'in sözüdür, bütün yarattıkları O'nun ayağına kapanıp, bunu O'nun söylediğini doğrula-

yıp saygı, korku ve alçakgönüllülükle bunu kabul edeceklerdir [Yeşaya 45:23; Filipililer 2:10].

(12) Bu Kelam'la vicdanınızı güçlendirebilirsiniz, "Bütün bağınazlarla birlikte yüz bin Şeytan, 'Ekmek ve şarap Mesih'in bedeni ve kanı nasıl olabilir?' diye bağırarak öne fırlarlarsa, bütün canların ve akademisyenlerin hepsinin İlahi Görkem'in küçük parmağı kadar bilge olmadıklarını biliyorum" diyebilirsiniz [bk. 1. Korintliler 1:25].

(13) Mesih'in, "Alın, yiyin; bu bedenimdir... Hepiniz bundan için. Bu, benim kanımdır... yeni antlaşma kanıdır" sözleri durmaktadır. Kendilerini O'ndan daha üstat sananları ve konuyu O'nun söylediğinden farklı duruma getirenleri izlemek için buradayız. (14) Aslında, Kelamı ortadan kaldırırsanız ya da sözler olmadan Sakrament'e bakarsanız sadece ekmek ve şaraptan başka bir şeyiniz olmadığı doğrudur. Ancak ekmek ve şarapla birlikte sözler kalırsa, bu sözler nedeniyle bunlar hakikaten Mesih'in bedeni ve kanı olarak kalacaktır, kalmalıdır. Mesih'in dudaklarıyla söyleyip konuştuğu budur. O, asla yalan söylemez ya da aldatmaz [Titus 1:2].

(15) Her türlü soruya cevap vermek kolaydır, bu zamanda insanlar soruları dert etmektedirler, bunlardan biri, "Ahlaksız bir papaz da Sakrament'te sofrayı verip yönetebilir mi?" sorusudur. Bunun gibi başka her tür soru da olabilir. (16) Zira burada şu sonuca varıyoruz, "Sakrament'i bir sahtekâr alsa ya da dağıtsa bile, bir kimse yine de hakiki Sakrament'i, yani Mesih'in hakiki bedenini ya da kanını almaktadır, bu Sakrament, en uygun şekilde alan ya da yöneten bir kimsenin Sakrament'i kadar geçerlidir" diyoruz. Zira Sakrament'in temeli insanların kutsallığının üzerine değil, Allah'ın Kelamı'nın üzerine atılmaktadır. Tıpkı yeryüzünde hiçbir azizin, aslında gökte hiçbir meleğin ekmelekle şarabı Mesih'in bedeni ve kanı yapamaması

gibi, hiç kimse de, amacı dışında kullansa bile bunu değiştiremez ya da başka bir duruma getiremez. (17) Bunu bir Sakrament haline getiren ve tesis eden Kelam, bir kişiden ya da kişinin inançsızlığından ötürü sahte olmaz. Zira Mesih, “İnanırsanız ya da layık olursanız bedenimi ve kanımı alırsınız” dememektedir. Hayır, “Alın, yiyin, için; bu Benim bedenim ve kanımdır” demektedir. Aynı şekilde, “Bunu yapın”, yani şimdi yaptığımı, tesis ettiğimi, verdiğimi ve sizden istediğimi alın, demektedir. (18) Bu, “Layık olup olmadığınız önemli değildir, ekmeğe ve şaraba eklenen bu sözlerden ötürü O’nun bedeni ve kanı buradadır” demeye benzemektedir. (19) Buna dikkat edin, iyi hatırlayın. Zira temelimiz, korunmamız ve şimdiye kadar olan ya da olabilecek bütün yanlışlara ve aldatmalara karşı savunmamız bu sözlere dayanmaktadır.

(20) Sakrament’in özüyle ilgili birinci konuyu kısaca ele aldık. Şimdi Sakrament’in tesis edilmesine gerçekte neden olan etkileri ve yararları ayrıntılı inceleyin. Sakrament’ten ne beklememizi ve ne kazanacağımızı öğrenebileceğimiz en önemli bölümü budur. (21) Bu, az önce söz edilen “Bu, günahların bağışlanması için *sizin uğruna* feda edilen bedenim ve akıtılan kanımdır” sözlerinde bu çok açık ve nettir. (22) Kısacası bu, “Bu nedenle Sakrament’e gidiyoruz: Orada öyle bir hazine alıyoruz ki, sayesinde ve içinde günahlarımızın bağışlanmasını kazanıyoruz” demek gibidir. “Neden böyledir?” Çünkü sözler buradadır, bize bunu vaat etmektedir. Dolayısıyla Mesih benden yememi ve içmemi istemektedir, öyle ki, bu hazine benim olabilsin, kesin bir vaat ve bir belirti olarak bana yarar sağlayabilsin. Aslında bu, günahlarıma, ölümüme ve her belaya karşı bana nasip edilmiş bir hazinedir.”

(23) Aslında bu nedenle ona Yeni İnsanı besleyen, güçlendiren, canların yiyeceği denmektedir. Zira vaftizde

önce yeniden doğarız [Yuhanna 3:5]. Ancak daha önce dediğimiz gibi, insanoğlunun insanlığının eski ahlaksız doğası yine de kalmaktadır. Şeytan ve dünya o kadar çok engellemekte, o kadar çok ayartmaktadır ki, çok defa yoruluruz, cesaretimizi kaybederiz, kimi zaman da tökezleriz [İbraniler 12:3].

(24) Dolayısıyla, Sakrament, iman tazelenip güçlensin diye günlük bir çayır ve besin olarak verilmektedir [Mezmur 23:1-3], öyle ki, iman böyle bir savaşta gerilemesin, her zaman giderek güçlensin. (25) Sürekli gelişsin, ilerleme kaydetsin diye yeni yaşama yol gösterilmelidir. (26) Ancak iman pek çok karşı çıkışın acısını çekecektir. Zira Şeytan gözü dönmüş bir düşmandır. Kendisine karşı çıkıp eski insana saldırdığımızı, gücüyle bizi düşüremediğini gördüğünde sinsice dört bir yanda dolaşarak gözetlemektedir [1. Petrus 5:8]. Her hileye başvurur, bizi bıktırıncaya kadar durmaz, öyle ki, ya imanımızdan vazgeçeriz ya da ellerimizi havaya kaldırırız ve ayaklarımızı çekeriz, kayıtsız ya da sabırsız oluruz. (27) Şimdi bu amaç doğrultusunda, yürek yükünün çok ağırlaştığını hissettiğinde, burada yeni bir güç ve tazelik kazansın diye Sakrament'in tesellisi verilmektedir.

(28) Ancak burada kendilerini üstat sayanlar, büyük sanatları ve bilgelikleriyle kıvranıyorlar. Ekmek ve şarap günahları nasıl bağışlayabilir ya da imanı güçlendirebilir?" diye feryat edip haykırıyorlar. Bizi tabii ki duymuşlar, ekmek ve şarap için böyle söylemediğimizi biliyorlar. Çünkü kendi başına ekmek ekmektir ama biz Mesih'in bedeni ve kanı olan, bununla bağlantılı sözleri içeren ekmekle şaraptan söz ediyoruz. Bunun başka bir şey değil, asıl hazine olduğunu, bu bağışlanmanın onun sayesinde kazanıldığını söylüyoruz. (29) Şimdi, bu hazinenin bize verilmesinin ve bizim olmasının tek yolu, "Sizin uğruna feda edilen..."

ve akıtılan...” sözleridir. Zira bu sözlerde iki hakikat vardır, yani bu Mesih’in bedeni ve kanıdır ve bir hazine, bir armağan olarak sizindir. (30) Şimdi, Mesih’in bedeni hiçbir işe yaramayan ya da yararı olmayan, meyvesiz, boş bir şey olamaz. Yine de bu hazine ne kadar büyük olursa olsun, Kelamı kapsmalı ve bize verilmelidir. Yoksa biz onu asla bilemeyiz ya da isteyemeyiz.

(31) Dolayısıyla da, Rab’bin Sofrası’nda bizim uğru-muza Mesih’in bedeninin feda edilmediğini ve kanının akıtılmadığını, bu nedenle günahlarımızın bağışlanmadığını söylediklerinde bu yararsız bir konuşmadır. İştin tamamlandığı ve günahların bağışlandığı çarmıhın güvencesinde olsa da [Yuhanna 19:30] Kelam’dan başka bir yolla bize iletilemez. Vaazla yani sözle Kelam’la açıklanmasaydı, böyle bir şeyin tamamlandığını ya da bize verileceğini biz nasıl bilirdik [Romalılar 10:17; 1. Korintliler 1:21]? Onlar bunu nasıl bilirler? Ya da Kutsal Yazılar ve Müjde ellerinde olmasa ve bunlara inanmasalar günahların bağışlanmasını nasıl alabilirler ve bunu nasıl kendilerine ait duruma getirebilirler? (32) Ama şimdi Kelam bütün Müjde’yi ve İman İkrarı maddesini –Kutsal evrensel Hristiyan kilisesinin.. var olduğunu kabul ediyorum... günahların bağışlanmasına güveniyorum– bu Sakrament’te somut bir duruma getirip bize açıklamaktadır. Öyleyse, bağınazların bunların Müjde’nin her yerinde duyduğumuz sözlerin aynısı olduğunu itiraf etmeleri gerektiğinde, bu hazinenin Sakrament’ten koparılıp alınmasına neden izin vermeliyiz? Tıpkı Sakrament bir yana, bütün Müjde’nin ya da Allah’ın Kelamı’nın hiçbir yararı olmadığını söylemeye cesaret edemedikleri gibi, Sakrament’teki bu sözlerin de hiçbir yararının olmadığını söyleyemiyorlar.

(33) Böylece bütün Sakrament’i, hem ne olduğunu, hem de ne getirdiğini ve yararlarını ele aldık. Şimdi bu

gücü ve yararı alan kişinin kim olduğunu görmeliyiz. Yukarıda vaftiz hakkında ve başka yerlerde de çok kez dediğimiz gibi, buna kısaca cevap verilmektedir: Her kim bu sözlere inanırsa onların duyurduğu ve getirdiği şeyi almaktadır. Çünkü bu sözler taşa ve tahtaya değil, bunları duyanlara ve O'nun "Alın, yiyin" dediklerine söylenmekte, duyurulmaktadır. (34) O, günahların bağışlanmasını sunup vaat ettiği için, bu iman olmadan alınamaz. O, sanki "Bu nedenle sizin uğrunuz feda ediyorum, hakkınız olduğunu iddia edebilin ve kavuşabilin diye yemenizi, içmenizi istiyorum" dermiş gibi, "sizin uğrunuz feda edilen... ve akıtılan" dediğinde Kelamı'nda bu imanı istemektedir. (35) Şimdi her kim bu sözleri kabul eder ve bunlarda duyurulanın doğru olduğuna inanırsa bağışlanmaktadır. Ancak her kim bunlara inanmazsa hiçbir şey almaz, çünkü bunun kendisine boş yere sunulmuş olmasına yol açar ve bu kurtarma iyiliğini geri çevirir. Aslında hazine açıktır ve herkesin kapısına, evet, sofrasına koyulmuştur. Ancak onda hak iddia etmeniz ve sözlerde size söylendiği gibi, ona güvenle bakmanız gerekmektedir.

(36) Bu Sakrament'i gerektiği gibi almak için Hristiyan'ın yapacağı bütün hazırlık budur. Bu hazine tamamıyla sözlerle verildiği için, yürekte başka bir yolla alınamaz ve bize ait duruma getirilemez. Böylesine bir armağan ve sonsuza kadar kalacak olan hazine yumrukla ele geçirilemez. Oruç tutmak, dua etmek ve başka benzeri şeyler gerçekten dışsal hazırlıklar ve çocuklar için bir disiplin olabilir, öyle ki, beden Mesih'in bedenini ve kanını almaya alçakgönüllülükle ve saygıyla gelebilsin. Ancak beden Sakrament'te ve Sakrament'le birlikte verilen şeyi ele geçirip kendisine ait duruma getiremez. Bu, bu hazineyi fark eden ve onu isteyen yürekteki imanla yapılır. (38) Bu Sakrament'le

ilgili gereken genel bir ders olarak bu yetsin. Başka bir zaman bu konuda daha çok söylenebilir.

(39) Sonuç olarak, Sakrament konusunda şimdi doğru bir anlayış ve öğreti edindiğimiz için, biraz öğüde ve teşvike de ihtiyaç vardır. İnsanlar, Hristiyanlar'a her gün verilen ve dağıtılan bu kadar büyük bir hazinenin fark edilmeden geçip gitmesine o zaman izin vermesinler. Bu durumda, Hristiyan olmak isteyenler övgüye değer bu Sakrament'i sık almaya hazır olsunlar. (40) Zira insanların Sakrament'i alma konusunda bezgin ve tembel olduklarını görüyoruz. Müjde'yi büyük bir kalabalık dinliyor. Yine de Roma'nın saçmalıkları geçersiz kılındığı, onun yasalarından ve baskılarından kurtulduğumuz için, insanlar bir, iki, üç yıl, hatta daha da uzun zaman Sakrament'i almıyorlar. Sakrament'e hiç ihtiyaçları olmayan çok güçlü Hristiyanlar'mış gibi davranıyorlar. (41) Sakrament için bir itici güç olan açlık ve susuzluk hissedenlerin dışında hiç kimse Sakrament'e yaklaşmasın diye öğrettiğimizden ötürü, bu özür bazılarını engelleyip durdurmaktadır. Bazıları bu bir özgürlük meselesiymiş, gerekli değilmiş gibi davranmaktadırlar. Sakrament olmadan da inanmak yetermiş gibi davranmaktalar. Genellikle oldukça kabalaşarak sonunda Sakrament'i de, Allah'ın Kelamı'nı da küçümseyecek kadar yoldan çıkmaktadırlar.

(42) Söylediğimiz gibi, canlar için yeni bir cinayet başlatmayalım diye, hiç kimseye Sakrament'e gitmesi için hiçbir şekilde baskı yapılmaması ya da hiç kimsenin zorlanmaması gerektiği doğrudur. Bununla birlikte, bu kadar uzun süre Sakrament'ten yoksun kalarak ondan uzaklaşan insanların Hristiyan sayılmayacakları bilinmelidir. Zira Mesih onu gösteri gibi bakılsın diye tesis etmemiştir. Tersine, Hristiyanlar'ına onu yemeleri, içmeleri ve onun aracılığıyla kendisini hatırlamalarını emretmiştir.

(43) Aslında hakiki Hristiyanlar, Sakrament'e değerli ve kutsal diye bakanlar Sakrament'e gitme dürtüsünü hissedip harekete geçeceklerdir. Bu noktada bir şeyi ortaya koyacaksınız, öyle ki, Hristiyan olmak isteyen basit ve güçsüz insanlar da, kendilerini harekete geçiren nedeni ve ihtiyacı düşünmeye teşvik edilsinler. (44) İman, sevgi ve sabırla ilgili başka konularda sadece öğretmek ve talimat vermek yetmez. Her gün teşvike de ihtiyaç vardır [İbraniler 10:24-25]. Bu nedenle burada da vaaz etmeye devam etmemiz gerekmektedir, öyle ki, insanlar bezip bıkmassınlar. Şeytan'ın, buna ve Hristiyan'ın her hareketine nasıl her zaman karşı çıktığını biliyoruz, hissediyoruz. Elinden geldiğince insanları bunlardan uzaklaştırmakta, vazgeçirmektedir.

(45) Birincisi, Mesih'in "Beni anmak için böyle yapın" [Luka 22:19] sözlerini söylediği net bir ayet vardır. Bunlar davet eden ve emir veren sözlerdir, Hristiyan olacak herkese bu sözlerde bu Sakrament'e katılması söylenmektedir. Dolayısıyla, Mesih'in burada konuştuğu biri O'nun öğrencisi olmak isterse bu Sakrament'i göz önüne almalı, ona uymalıdır. Başkalarının baskısıyla zorunlu kalarak değil, Rab Mesih İsa'yı hoşnut etmek için O'na itaatle davranmalıdır. (46) Bununla birlikte "Ama 'Her içtiğinizde' sözleri eklenmiştir; burada Mesih kimseyi zorlamamakta, bunu bizim özgür seçimimize bırakmaktadır" diyebilirsiniz. (47) Cevap veriyorum: "Doğru ama bunu hiçbir zaman yapmamamız yazılmamıştır. Evet, Mesih 'Her içtiğimizde' sözlerini söylediği için, yine de bu, bunu sık yapmamız gerektiğini ima etmektedir. Bu eklenmiştir, çünkü Mesih, Sakrament'i özgürce almamızı istemektedir. Yahudiler'in yılda sadece bir kere yemek zorunda oldukları Fısıh gibi, özel bir zamanla sınırlanamamaktadır. Yahudiler Fısıh'ı sadece birinci ayın on dördüncü gününün akşa-

mında yiyebiliyorlardı [Çıkış 12:6, 18]. Hâlâ o günü değiştirmemelidirler.” Sanki Mesih, “Sizin için bir Fısıh ya da Yemek tesis ediyorum. Sadece yılda bir kere bu akşam değil, hiçbir yere ya da belirli bir zamana bağlı kalmadan, herkesin imkânına ve ihtiyacına göre, ne zaman ve nerede isterseniz, sıklıkla bundan yararlanın” demiş gibidir. (48) Ancak daha sonra Roma bunu saptırmış, Sakrament’i tekrar sanki bir Yahudi bayramı haline getirmiştir.

(49) Bu durumda bunun, küçümseyebileceğimiz bir anlamda özgür bırakılmadığını görüyorsunuz. Bir kimse – kendini engelleyen hiçbir şey yokken– uzun zaman geçtiği halde Sakrament’i asla arzu etmezse ben buna Sakrament’i küçümseme diyorum. Böyle bir özgürlük istiyorsanız, Hristiyan olmama ve inanmanızın ya da dua etmeniz gerekli olmaması gibi bir özgürlüğünüz de vardır. Mesih, biri kadar diğerini de emretmektedir. Ancak Hristiyan olmak istiyorsanız bu emri zaman zaman yerine getirmelisiniz, ona itaat etmelisiniz. (50) Zira bu emir her zaman sizi kendinizi sınamak [1. Korintliler 11:28; 2. Korintliler 13:5] ve “Bakın, ben nasıl bir Hristiyan’ım! Eğer Hristiyan olsaydım Rabbim’in bana yapmamı emrettiği şeyi kuşkusuz biraz özlerdim” diye düşünmek için harekete geçirmelidir.

(51) Papalığın yönetiminde Sakrament’e yabancılar gibi davrandığımız için, nasıl Hristiyanlar olduğumuzu görmek kolaydır. Sakrament’e, doğal özlem ve sevgi duymadan, Mesih’in emri olduğunu hiç düşünmeden, sadece zorlamayla ve insanların emirlerinden korktuğumuz için gidiyorduk. (52) Ama biz hiç kimseye baskı yapmıyoruz, zorlamıyoruz. Hiç kimse bunu bize hizmet etmek ya da bizi hoşnut etmek için yapmamalıdır. Rabbimiz’in Sakrament’i arzu ettiği ve bunun O’nu hoşnut ettiği konusunda Sakrament sizi yönlendirmeli ve zorunlu tutmalıdır. İnsan-

ların iman etmeniz ya da iyi bir iş yapmanız için size baskı yapmalarına izin vermemelisiniz. Biz –bizim için değil, kendiniz için– ne yapmanız gerektiğini anlatıp sizi teşvik etmekten daha fazlasını yapmıyoruz. Rab sizi davet etmekte, çekmektedir. Bunu küçümsüyorsanız, bunun cevabını siz vermelisiniz [2. Korintliler 5:10].

(53) Şimdi, özellikle soğuk ve kayıtsız olanlar için ilk konu bu olmalıdır. Böylece bunun üzerinde derin derin düşünsünler, canlansınlar. Kendi deneyimimle bildiğim ve herkesin kendi durumundan bileceği gibi, bu kuşkusuz doğrudur: Bir kimse Sakrament’e katılmaktan böyle vazgeçerse, günbegün daha çok duyarsızlaşır, soğur ve sonunda Sakrament’e tamamıyla boş verir. (54) Bunu önlemek için, yüreğimizi ve vicdanımızı sınamalıyız [1. Korintliler 11:28; 2. Korintliler 13:5], Allah’ın indinde doğru olmayı arzu eden insanlar gibi davranmalıyız [Mezmun 78: 37]. Bu ne kadar çok yapılırsa yürek o kadar ısınır ve tutuşur, böylece tamamıyla soğuk kalmaz.

(55) Ama “Hazır olmadığımı hissettiğimde nasıl gelebilirim?” diye soruyorsanız, cevap “Papalığın yönetimindeki eski tarz nedeniyle bu, benim de tereddüt etmeme yol açıyordu.” O dönemde Allah’ın bizde en küçük bir leke bulamayacağı kadar mükemmel paklıkta olalım diye kendimize eziyet ediyorduk. Bu nedenle o kadar ürküyorduk ki, bir anda korkuya kapılıyorduk, kendimize “Eyvah, biz layık değiliz!” diyorduk. (56) Büyük ve değerli iyilikle karşılaştırıldığında özyapı ve akıl, bizim layık olmadığımız anlamına gelmeye başlamaktadır. O zaman bizim iyiliğimiz parlak güneş ışığının tersine loş bir fenere ya da değerli taşlarla karşılaştırıldığında kire benzemektedir. Özyapı ve akıl bunu gördüğü için, yaklaşmayı reddeder ve hazır oluncaya kadar bekler. O kadar uzun zaman beklerler ki, bir hafta diğer haftayı, yılın yarısı diğer yarısını izler.

(57) Ne derece iyi ve pak olduğunuzu düşünseniz tereddüt etmemeye gayret etseniz de asla yaklaşamazsınız.

(58) Dolayısıyla burada insanların arasında bir ayırım yapmalıyız. Erdemsiz ve ahlak açısından gevşek olanlara uzak durmaları söylenmelidir [1. Korintliler 5:9-13]. Onlar günahlarının bağışlanmasını almaya hazır değildiler, çünkü bunu arzu etmemekte ve Allah'ın indinde doğru insanlar olmak istememektedirler. (59) Ama bu kadar duyarsız ve kötü insanlar olmayan ve Allah'ın indinde doğru olmak isteyen diğerleri gitmezlik etmemelidirler. Onlar güçsüz olsalar da, bir dolu kusurları olsa da bu doğrudur. Zira Aziz Hilary¹³ de, “Bir kimse, haklı olarak cemaatten çıkarılabilmesine ve Hristiyan olmadığının düşünülebilmesine yol açan bir günah işlemediyse, kendisini yaşamdan yoksun bırakmamak için, Sakrament'ten uzak durmamalıdır” demiştir. (60) Hiç kimse insan olarak her gün pek çok güçsüzlükle karşılaşmayacak kadar iyi yaşamayacaktır.

(61) Bu insanlar Sakrament'imizin bizim liyakatimize bağlı olmadığını bilmenin en yüce sanat olduğunu öğrenmelidirler. Biz değerli ve kutsal olduğumuz için vaftiz olmuyoruz. Pak ve günahsız olduğumuz için günah çıkarmaya gitmiyoruz. Tam tersine, zavallı, acınacak durumda insanlar olduğumuz için gidiyoruz. Tam anlamıyla değersiz

¹³ Aziz Hilary: (yakl. 315-367). “Batı'nın Athanasius'u” denir. İsa'nın ilahi bir varlık olduğunu ama Allah'la eşit olmadığını öğreten Arius'un (ölm. yakl. 336) müritlerine karşı çıktı. Anadolu'da, Arius'uların kalesi olan Frigya bölgesine sürgün edildi (356). Yakl. 361'de geri döndü, Galya'yı sapkın Arius'ulardan arındırdı, ama İtalya'da pek başarılı olamadı. Önemli bir Latin ilahiyatçısı ve ilahi yazardır. (Paul Timothy McCain (der.), *Concordia, The Lutheran Confessions*, Saint Louis (Missouri): Concordia Publishing House, 2006², s. 692.)

olduğumuz için gidiyoruz. Lütfu ve Bağışlanmanın Tasdikini arzu etmeyen, değişme niyetinde olmayan birinden söz etmiyorsak bu doğrudur.

(62) Ancak her kim lütfu ve teselliye sevinçle alırsa kendini denetlemeli ve hiç kimsenin kendisini korkutup kaçirtmasına izin vermemelidir. “Aslında ben layık olmak istiyorum. Ama buraya layık olduğum için değil, Senin Kelamın üzerine geliyorum, çünkü bunu Sen emrettin. Liyakatim her ne olursa olsun sevinçle öğrencin olmak isteyen biri olarak geliyorum” deyin. (63) Bu güçtür. Her zaman karşılaşacağımız şu köstek ve engel vardır: Mesih’in Kelamı’ndan ve dudaklarından çok kendimize bakarız. Zira insan doğası kendine dayanabilecek ve kendine çok güvenebilecek şekilde davranmayı arzu eder. Yoksa yaklaşmayı reddeder. Birinci konu için bu yetsin.

(64) İkincisi, yukarıda dinlediğimiz gibi, bu emrin yanı sıra bir vaat de vardır. Bütün gücüyle bu bizi harekete geçirmeli, teşvik etmelidir. Zira bunlar, “Bu, sizin uğrunuza feda edilen bedenimdir...bu, günahların bağışlanması için sizin uğrunuza akıtılan kanımdır” diyen şefkatli ve değerli sözlerdir. (65) Bu sözlerin tahtaya ve taşta değil, bana ve size vaaz edildiğini daha önce söylemiştim. Yoksa Mesih pekâlâ susabilirdi, Sakrament’i tesis etmeyebilirdi. Dolayısıyla bu *sizin uğrunuza* sözünü düşünün ve kendi adınıza okuyun, öyle ki, Mesih sizinle boşu boşuna konuşmuş olmasın.

(66) Burada Mesih bizim için gökten getirdiği kocaman hazineyi bize sunmaktadır. Aziz Matta 11:28’de “Ey bütün yorgunlar ve yükü ağır olanlar! Bana gelin, ben size rahat veririm” dediğindeki gibi, başka yerlerde de şefkatlerin en büyüğüyle bizi almaya davet etmektedir. (67) En yüce, en büyük iyiliği almamız için O, bizi bu kadar yürekten ve sadakatle çağırıp teşvik ederken bizim bu

kadar soğuk davranmamız kuşkusuz günahdır, utanç vericidir. Sakrament'e katılmadan o kadar uzun zaman geçmesine izin veriyoruz ki, ondan çok soğuyoruz, sertleşiyoruz, öyle ki, artık onu özlemiyoruz, sevmiyoruz. (68) Sakrament'i kaçsak daha iyi edeceğimiz zararlı bir şey olarak değil, kurtuluş ve teselli veren pak, yararlı ve rahatlatıcı bir şey olarak düşünmeliyiz. Sakrament sizi tedavi edecek, canınıza da, bedeninize de yaşam verecektir. Zira canın iyileştiği yerde beden de rahatlar. Öyleyse neden Sakrament bir zehirmiş, onu yemek ölüm getirecekmiş gibi davranıyoruz?

(69) Elbette, Sakrament'i küçümseyen ve Hristiyan yaşamı sürdürmeyenlerin onu almaları zarar görmelerine ve lanetlenmelerine yol açmaktadır [1. Korintliler 11:29-30]. Onlar için hiçbir şey iyi ya da yararlı olmayacaktır. Bu, doktorun yasakladığı şeyi heves ederek yiyip içen hastaya benzer. (70) Ama güçsüz olduklarını unutmayanlar bundan kurtulmayı arzu ederler, yardım isterler. Sakrament'e, içlerindeki zehrin değerli bir panzehiri diye bakıp ondan yararlanmalıdırlar. Burada, Sakrament'te günahların bağışlanmasını Mesih'in dudaklarından alacaksınız. Sakrament Allah'ın lütfunu ve armağanlarıyla birlikte Ruh'unu, korunmayı, sığınmayı ve ölüme, Şeytan'a, her talihsizliğe karşı gücü içerir, bunları beraberinde getirir.

(71) Bu durumda Allah'tan hem bir emir hem de Rab Mesih İsa'nın vaadini alırsınız. Bunun dışında, kendi adınıza, boynunuza dolanmış kendi sıkıntınız vardır. Bu emir, davet ve vaat sıkıntınız nedeniyle verilmektedir. Bu sizi harekete geçirmelidir. Zira Mesih, "Sağlamların değil, hastaların hekime ihtiyacı var" [Matta 9:12] demektedir. Başka bir deyişle, günah, ölüm korkusu, benliğin ve Şeytan'ın ayartmaları nedeniyle yorgun ve yükü ağır olanlardan söz etmektedir. (72) Dolayısıyla yükünüz ağırırsa ve güçsüz

olduğunuzu hissediyorsanız bu Sakrament'e sevinçle gidin, tazelenin, teselli ve güç bulun [Matta 11:28]. Sakrament'e pak ve layık olarak gelebilmek için bu yüklerinizden kurtulmayı beklerseniz sonsuza kadar uzak durmanız gerekir. (74) Bu durumda Mesih, hükmü açıklamakta, "Pak ve Allah'ın indinde doğru bir insansanız sizin Bana ihtiyacınız yok, Benim de size ihtiyacım yok" demektedir. Dolayısıyla, layık olmadıkları söylenen insanlar sadece ne güçsüz olduklarını hisseden, ne de günahkâr olduklarının düşünülmesini isteyen insanlardır.

(75) Ancak "Peki, ya ben böyle bir sıkıntı duymuyorsam ya da bu Sakrament için açlık ve susuzluk çekmiyorsam ne yapacağım?" dersiniz, cevap "Ne durumda olduklarınızı bilmeyen, böyle düşünen insanlar için, yaşayıp yaşamadıklarını anlasınlar diye kendilerini çimdiklesinler" demekten daha iyi bir öğüt bilmiyorum. Yaşadığınızı anlarsanız, kendi iyiliğiniz için Elçi Aziz Pavlus'un Galatyalılara Mektup'una bakın. Benliğinizin ne tür bir meyve olduğunu dinleyin:

"Benliğin işleri bellidir. Bunlar fuhuş, pislik, sefahat, putperestlik, büyücülük, düşmanlık, çekişme, kıskançlık, öfke, bencil tutkular, ayrılıklar, bölünmeler, çekekememelik, sarhoşluk, çılgın eğlenceler ve benzeri şeylerdir" [Galatyalılar 5:19-21].

(76) Dolayısıyla, bunu fark edemiyorsanız en azından Kutsal Yazılar'a inanın. Onlar size yalan söylemeyecektir, onlar sizin benliğinizi sizden daha iyi tanımaktadır. Evet, Elçi Aziz Pavlus daha sonra Romalılar 7:18'de, "İçimde, yani benliğimde iyi bir şey bulunmadığımı biliyorum" sonucuna varmaktadır. Eğer Elçi Aziz Pavlus, benliği hakkında böyle konuşabiliyorsa, biz ondan daha iyi ya da

daha kutsal olduğumuzu varsayamayız. (77) Ancak güçsüzlüğümüzü hissetmememiz sadece daha kötüye götürür. Bu, hiçbir şeyi hissedemeyen cüzamlı bir bedenın işaretidir. Bu durumda cüzam şiddetlenmekte ve yayılmaya devam etmektedir. (78) Dediğimiz gibi, her duyarlılığın karşısında tamamıyla duygusuz kalıyorsanız, sizin hakkınızda hüküm veren Kutsal Yazılar'a yine de inanın. Kıscası, günahlarınızı ve kusurlarınızı ne kadar az hisseder-seniz, yardım ve çare aramak için Sakrament'e gitmenin o kadar çok nedeni vardır.

(79) İkincisi, çevrenize bakın. Dünyada olup olmadığınıza bakın, ya da bunu bilmiyorsanız komşularınıza sorun! Dünyadaysanız günahın ve sefilliğin olmadığını düşünmeyin. Allah'ın indinde doğru insanmışsınız gibi davranmaya, Müjde'ye tutunmaya başlayın. Hiç düşmanınız var mı, dahası birine zarar veriyor musunuz, yanlış yapıyor musunuz, şiddet uyguluyor musunuz ve benzeri şeyler günah işlemenize ve kötülük etmenize yol açıyor mu diye bakın. Bunu hiç yaşamadıysanız, Kutsal Yazılar size anlatsın, Kutsal Yazılar'ın her yerinde bu övgü ve dünyaya tanıklık vardır.

(80) Bunun dışında Şeytan da olacaktır. Zamanında Rab'bimiz Mesih'e bile eziyet ettiğine göre, siz de bu hayattayken onu tamamıyla ayağınızın altında ezemeyeceksiniz [Luka 10:19]. (81) Peki, Şeytan nedir? Kutsal Yazılar'da söylenenden başka bir şey değildir, yalancı ve katildir [Yuhanna 8:44]. Şeytan, yüreğe Allah'ın Kelamı'ndan sapmanın yolunu gösteren, onu kör eden bir yalancıdır, öyle ki, sıkıntınızı hissedemezsiniz ya da Mesih'e gelemezsiniz. Şeytan, sizin bir saat olsun yaşadığınızı görmeye katlanamayan bir katildir. (82) Her an size kaç bıçak, kaç kargı, kaç ok doğrulttuğunu [Efesliler 6:16] bilseydiniz Sakrament'e olabildiğince sık gelmekten memnun olurdunuz.

Benliğimizde, bu kötü dünyada ya da Şeytan'ın egemenliğinde olduğumuzu düşünmememizin ya da buna inanmamızın dışında, neden bu kadar güvende ve dikkatsizce yürüdüğümüzün hiçbir nedeni yoktur.

(83) Dolayısıyla buna gayret edin ve hayata iyi geçirin. Kendinizi sınamaya dikkat edin [1. Korintliler 11:28] ya da kendinize biraz bakın ve Kutsal Yazılar'a bağlı kalın. O zaman da hiçbir şey hissetmezseniz, durumunuz hem Allah'a hem kardeşinize karşı vicdan azabı duyacağınız kadar kötüdür. Bu öğüdü tutun, başkaları sizin için dua etsinler. Yüreğinizdeki taş kaldırılıncaya kadar durmayın [Hezekiel 36:25-26]. (84) Aslında o zaman sıkıntınızın netleşmesi aksamayacak, zavallı başka bir günahkârdan iki misli derine batmış olduğunuzu göreceksiniz. Ne yazık ki, anlamıyorsunuz ve bu kötü durum karşısında sizin Sakrament'e daha çok ihtiyacınız vardır. Allah'ın lütfü sayesinde durumunuzun kötülüğünü daha çok hissedebilirsiniz ve özellikle Şeytan size karşı gücünü iki misli artırdığı için, daha çok Sakrament açlığı çekebilirsiniz. Şeytan sizi, canınızı ve bedeninizi eline geçirip mahvedebilmek için hiç dinlenmeden yatıp sizi beklemektedir. Ondan bir saat bile korunamazsınız. Hiç beklemediğiniz bir anda, sizi çok kısa süre içinde hemen kötü bir duruma ve sıkıntıya sokabilmektedir.

(85) Bu, sadece yaşlı ve yetişkin olan bizleri değil, Hristiyan öğretisi ve anlayışıyla yetişmesi gereken gençleri de teşvik etmek için söylenmiş olsun. On Emir, İman İkrarı ve Rab'bin Duası o zaman gençlerimize daha kolay öğretilir. O zaman bunları hoşnutlukla ve ciddiyetle öğrenirler, öyle ki, henüz gençken bunlardan yararlanırlar ve bunlara alışırlar. (86) Zira yaşlılar için bu fırsat artık kaçmıştır. Bu nedenle, arkamızdan gelecek ve görevimizi ve işimizi bizden devralacak insanları eğitmezsek buna ve

diğer hedeflere ulaşamaz. Allah'ın Kelamı ve evrensel Hristiyan kilisesi korunabilsin diye onların da kendi çocuklarını başarıyla yetiştirmeleri için bunu yapmalıyız. (87) Dolayısıyla, her ailede baba, Allah'ın emri uyarınca bunları çocuklarına öğretmenin ya da çocuklarına bilmeleri gerekenleri öğretmenin kendi görevi olduğunu bilsin [Efesliler 6:4]. Çocuklar vaftiz olup evrensel Hristiyan kilisesine kabul edildikleri için, bize hizmet edebilsinler ve bize yararlı olsunlar diye bu Rab'bin Sofrası Sakrament'ine de katılsınlar. Kuşkusuz hep birlikte onlar inanmamıza, sevmemize, dua etmemize ve Şeytan'la savaşmamıza yardım etmelidirler.